

EHV
Magyar-eszperantó szótár
Hungara-Esperanta Vortaro

Összeállította: Horváth József

Kompilis: Jozefo Horvath

Utalások és jelek / Plusendoj kaj signoj

<i>kb.</i>	körülbelül (proksimume)
<i>ld.</i>	lásd! (vidu!)
<i>l.m.</i>	lásd még! (vidu ankaŭ!)
<i>pl.</i>	például (ekzemple)
<i>tkp.</i>	tulajdonképpen (propradire)
<i>v.</i>	vagy (aŭ)
<i>vö.</i>	vesd össze! (komparu!)
<i>v-</i>	vala- (iu ~, ia ~ ktp.)
▶	példa (ekzemplo)
(...)	alternatíva (alternativo)
.../...	szóalternatíva (vortalternativo)
... \	elválasztható vagy elhasznható elem (apartigebla aŭ forlasebla elemento)

Rövidítések listája / Listo de sigloj

<i>agr</i>	mezőgazdaság (agrikulturo)	<i>kat</i>	hadművészet (militarto)
<i>áll</i>	állattan (zoologio)	<i>kém</i>	vegytan (kemio)
<i>ált</i>	általában (en komunuza senco)	<i>knyv</i>	nyomdászat, könyvészet (tipografarto, libroj)
<i>anat</i>	anatómia (anatomio)	<i>koh</i>	kohászat (metalurgio)
<i>ásv</i>	ásványtan (mineralogio)	<i>közl</i>	közlekedés (trafiko)
<i>átv is</i>	átvitt értelemben is (ankaŭ en figura senco)	<i>közm</i>	közmondás (proverbo)
<i>átv</i>	átvitt értelemben (en figura senco)	<i>kr</i>	kereszténység (kristanismo)
<i>bakt</i>	baktériumok és vírusok (bakterioj kaj virusoj)	<i>mat</i>	matematika, geometria (matematiko, geometrio)
<i>bibl</i>	Biblia (Biblio)	<i>met</i>	meteorológia (meteologio)
<i>biol</i>	biológia (biologio)	<i>mit</i>	mitológia (mitologio)
<i>biz</i>	bizalmas, kötetlen (familiara)	<i>mn</i>	melléknév (adjektivo)
<i>bud</i>	buddhizmus (budhismo)	<i>műv</i>	képzőművészet (belartoj)
<i>cím</i>	címertan (heraldiko)	<i>ne</i>	kerülendő, hibás (evitenda)
<i>csill</i>	csillagászat (astronomio)	<i>növ</i>	növénytan (botaniko)
<i>durv</i>	durva (kruda)	<i>ntr</i>	tárgyatlan ige (netransitiva verbo)
<i>eltr</i>	elektronika (elektroniko)	<i>nyt</i>	nyelvek, nyelvtudomány (lingvoj, lingvoscienco)
<i>eo</i>	eszperantizmus (esperantismo)	<i>orv</i>	gyógyászat (kuracado)
<i>ép</i>	építészet (konstruado)	<i>öko</i>	ökológia (ekologio)
<i>ex</i>	régies, elavult (malnoveca, eksmodiĝinta)	<i>ösl</i>	öslénytan (paleontologio)
<i>fil</i>	filozófia (filozofio)	<i>pej</i>	pejoratív (pejorativa)
<i>film</i>	filmezés (filmado)	<i>pol</i>	politika (politiko)
<i>fiz</i>	fizika (fiziko)	<i>pszi</i>	pszichológia, pszichiátria (pszikologio kaj psikiatrio)
<i>fn</i>	főnév (substantivo)	<i>rep</i>	repülés (aviado)
<i>fot</i>	fényképészet (fotografio)	<i>röv</i>	rövidítés (mallongigo)
<i>gaszt</i>	konyhaművészet (gastronomio)	<i>ritk</i>	ritka (malofte uzata)
<i>gazd</i>	gazdaság (ekonomio)	<i>sp</i>	sport (sporto)
<i>geo</i>	földtudományok (tersciencoj)	<i>szin</i>	szinonima (sinonimo)
<i>gysz</i>	gyógyászati eszközök (farmacio, kuraciloj)	<i>táv</i>	távközlés (telekomuniko)
<i>hajó</i>	hajózás (navigado)	<i>tech</i>	technika (teĥniko)
<i>hgut</i>	hangutánzószó (sonimito)	<i>tex</i>	textilipar (teksindustrio)
<i>hsz</i>	határozószó (adverbo)	<i>tört</i>	történelem, történetírás (historio, historiografio)
<i>ige</i>	igei alak (verbo)	<i>tr</i>	tárgyas ige (transitiva verbo)
<i>inf</i>	informatika (informadiko)	<i>x</i>	tárgyas v. nem tárgyas (transitiva aŭ netransitiva)
<i>ip</i>	ipar, gyártás (industrio, fabrikado)	<i>tréf</i>	tréfás (ŝerca)
<i>ir</i>	szépirodalom (beletro)	<i>tud</i>	tudomány, tudományos (sciencoj, sciencia)
<i>isk</i>	oktatás, nevelés (instruado, edukado)	<i>vall</i>	vallás (religio)
<i>isz</i>	indulatszó (interjekcio)	<i>vill</i>	villamosság (elektriko)
<i>iszl</i>	iszlám (islamo)	<i>víz</i>	vízügy (akvofako)
<i>jm</i>	járművek (veturiloj)	<i>vsút</i>	vasút (fervojoj)
<i>jog</i>	jog (juro)	<i>Z</i>	Zamenhofi szóhasználat (Zamenhofa uzo)
<i>jték</i>	játék (ludoj)	<i>zene</i>	zene (muziko)

| **r** r <hang és betű>

| **rá 1** <felületre> sur tion/ĝin

2) <vmit követőleg> poste, pri

▶ alszom rá: mi dormos pri tio

▶ bólint rá: kapjesi pri tio

▶ két évre rá: du jarojn poste

3) <neki, őt illetően> por, kontraŭ, al

▶ mos rá: ŝi lavas por li

▶ nem hízelgő rá: ne laŭde por li

▶ rátok fér a pihenés: al vi necesas ripozo

▶ vicsorog rá: klaki la dentojn kontraŭ li

4) <vele kapcsolatban, rá vonatkozóan> por, pri

▶ van rá példa: troviĝas ekzemploj por/pri tio

5) <cél> por

▶ nincs rá pénzem: mi ne havas monon por ĝi

| **ráad 1** tr sur\meti, vesti

▶ kabátot ráad: surmeti al li palton, meti sur lin palton, vesti lin per palto

2) tr <hozáad> aldoni

▶ két darabot még ráadok: du pecojn mi pluse aldonos

3) dediĉi sin, cedi sin, transdoni sin

▶ ráadta magát az ivásra: li cedis sin al la drinkado

| **ráadás 1** ld. ráad

2) <pluszban> ekstraĵo, kromaĵo, pluso, plusa aldono

▶ kapunk ráadást a tortából?: ĉu ni ricevos ekstraĵon el la torto?

3) zene bisnumero, eksterprogramaĵo

| **ráadásul** aldone, plie, krome, krome kaj krone

▶ ráadásul első lett: krome kaj krone li fariĝis la unua

▶ ráadásul meg is ázott: krome li ankaŭ pluvmalsekiĝis

▶ ráadásul meg is verte: plie li ankaŭ batis lin

| **ráaggat 1** tr pendigi (unu post alia)

2) tr *átv* al\doni, al\kroĉi

▶ gúnyneveket aggatott rá: li kroĉis al li moknomojn

| **ráakad 1** ntr kroĉiĝi, implikiĝi

▶ ráakadt egy pihe: floko kroĉiĝis sur ĝi

2) ntr trafi, trovi

▶ ráakadt a keresett könyvre: li trafis la serĉatan libron

| **ráakasz kodik 1** pendigi sin, kroĉpendigi sin, alhokiĝi

▶ ráakasz kodott a nyújtóra: li pendigis sin sur la reko

2) pej al kroĉi sin, altrudi sin, hoki sin, al kroĉiĝi, algluiĝi

▶ az a ronda alak mindig ráakasz kodik a társaságunkra: tiu ulaĉo ĉiam algluiĝas al nia societo

▶ rámakasz kodott és egész úton kísért: li alhokiĝis al mi kaj

akompanis min dum la tuta vojo

▶ zavaróan ráakasz kodott az új ismerősére: li ĝene al kroĉiĝis al sia nova konato

| **ráakaszt** tr sur\pendigi, alpendigi

| **rááldoz** tr dediĉi, oferi

▶ egy életet áldozott rá: sian tutan vivon li dediĉis por tio

| **rááll 1** ntr sur\stariĝi

▶ rááll a mérlegre: stariĝi sur la pesilo

2) tr *sp* izoli, ntr kroĉi sin al iu

▶ állj rá a csatárra: izolu la arierulon

3) ntr <kész vmire> preti

▶ rááll a lába a táncra: liaj piedoj pretas por danci

4) ntr <beleegyezik> konsentiĝi, cedi

▶ rááll az ajánlatra: konsentiĝi pri la propono

5) tr *táv* <hullámhosszra> agordi, <zavaróan> ĵami

| **rab 1** mn mallibera, kaptita

▶ rab madár: kaptita birdo

▶ rab népek: malliberaj popoloj

2) *fn* malliberulo, malliberigito, <elfogott> kaptito, <börtönben ülő> prizonulo, karcerulo

▶ nem mind bűnös, aki rab: *köz*m ne ĉiu bojato estas ŝtelisto^Z, ne ĉiu akuzito estas kulpulo

▶ politikai rab: politika malliberulo

▶ rabul ejt: malliberigi, átv is kapti

3) *fn átv* sklavo

▶ a szokás rabja: sklavo de la kutimo

▶ rabul ejt: fascini, envulti, ravi

▶ rabul ejti a lány bája: kaptiĝi de la ĉarmo de knabino

▶ szenvedélyének rabja: sklavo de sia pasio

| **rábámul** x al\gapi

| **rábasz 1** x *durv* <ráüt> merde sur\bati

▶ öklével rábaszott az asztalra: per la pugno li merde surbatis la tablon

2) tr *durv* <rádob> merde sur\jeti

3) ntr *durv* <ráfizet> merde pagi

▶ rábaszott a ravaszkodásra: li merde pagis pro siaj ruzaĵoj

| **Rabat** geo Rabato

| **rabatt** ld. árengedmény

| **rabbi** bibl vall rabeno

| **rabbiképző** vall rabenlernejo

| **rabbilinc** átv is kateno, malliberula ĉeno

| **rabbinikus** vall rabena

▶ rabbinikus irodalom: rabena literaturo

| **rabbinizmus** vall rabenismo

| **rabbinövendék** rabenlernejano

| **rabbitudomány** ld. rabbinizmus

| **rabdomancia** ld. varázsvesszős kutatás, geo forráskutatás

| **Rabelais** ir <François> Rabelezo

| **rábeszél** tr persvadi

▶ rábeszéltem a kibékülésre: mi persvadis lin repaciĝi v. pri la repaciĝo

| **rabiátus** ekkolerema, furiozema, kolerika, <durva> brutala, perfortema

| **rabicfal** dratgipsa vando

| **rabies** ld. veszettség

| **rabiga** jugo, sklaveco

▶ lerázza a rabigát: deskui la jugon

▶ rabigába dönt: fleksi/puŝi sub jugon

| **rábír** tr igi iun fari ion, trudi, devigi, <rábeszél> persvadi, <meggyőz> konvinki

▶ a szükség rábírtta, hogy dolgozzék: la neceso igis lin labori

▶ rábírtuk, hogy jelentkezzen a rendőrségen: ni konvinkis lin, anonci sin ĉe la polico

| **rábíz** tr konfidi, <bizalmasan mond> konfidenci, <feladatként> taski, <feladatot> komisi

▶ a gazda rábírtta az ablakok tisztítását: la mastro taskis al ŝi purigi la fenestrojn

▶ a szülők rábírták a gyereket: la gepatroj konfidis al ŝi la infanon

▶ intim dolgokat nem bízott rám: intimaĵojn ŝi ne konfidencis al mi

▶ rábírtuk az adminisztrációt: ni komisiis al li la administradon

▶ titkokat bízott rám: li konfidis al mi sekretojn

| **rábizonyít** tr konvikti, pruvi ies kulpecon

▶ az ügyész rábizonyította a rablást: la prokuroro konviktis lin pri la rabo v. pruvis lian kulpecon en la rabado

| **rabkoszt** malliberaja/prizona manĝaĵo

| **rablás** jog rab(ad)o, forkapto, <fosztogatás> predado, <emberé> kidnapo

- ▶ lopásból és rablásból él: *vivi el ŝteloj kaj raboj*
 ▶ rablás bűnébe esett: *li kulpiĝis pri rabo*
 ▶ szabad rablás: *libera predado*
 ▶ szemtanúja voltam a rablásnak: *mi vidatestis la rabon*
 ▶ rablott holmi: *rabaĵo, rabakiro*
| rabló¹ 1) *mn* rab(ant)a, <harácsoló> predanta
 2) *fn* rabisto, forkaptisto, <szervezett> bandito, <városi> gangstero
 ▶ álarcos rabló: *maskita bandito*
 ▶ olykor a rablót is kifosztják: *közm kiu rabi eliras, ofte nuda revenas^Z*
 ▶ tengeri rabló: *pirato, kat kaperisto, korsaro*
| rabló² ld. szitakötő
| rablóbanda rabobando, rabista bando, rabistaro, bando de rabistoj, banditaro
| rablóbarlang ld. rablótanya
| rablógazdálkodás troekspluatado, ekscesa ekspluatado
| rablógyilkos rabmurdinto, <visszaeső> rabmurdisto
| rablógyilkosság rabmurdo
| rablóháború predmilito
| rablóhadjárat predekspedicio, rabiro, prediro, predkampanjo, <arab> razio
| rablóhal rabofiŝo
| rablóhús ld. zsványpecsenye
| rablólovag rabanta kavaliro, kavaliro rabisto
| rabló-pandúr jték ludo rabistoj kaj ĝendarmoj
 ▶ rabló-pandúrt játszik: *ludi rabistojn kaj ĝendarmojn*
| rablótámadás rabatako, bandita atako
| rablótanya rabista nesto, rabistejo
| rablólulti jték *ritk* ultimo
| rablóvár rabista kastelo
| rablóvezér rabimestro, rabobandestro, ĉefrabisto, banditestro
| rablósákmány rabaĵo, rabakiro, predo
| rabmunka 1) prizonula laboro, laboro de prizonuloj
 2) <terméke> prizonula produkto, produkto de prizonuloj
| rabnó 1) sklavino
 2) malliberulino, prizonulino
| rabol 1) *tr* rabi, kaptakiri, <fosztogat> predi, <embert> forkapti, kidnapi
 ▶ portyázva rabol: *razii*
 ▶ rabol a csuka: *ezoko rabas*
 2) *tr* *átv* ŝteli, perdigi
 ▶ csak az időmet rabolod: *vi nur perdigas al mi la tempon*
 ▶ csókot rabol: *ŝteli kison*
 3) *tr* <kártyajátékban> eltaloni, preni el la talono
| rábólint ntr kapjesi pri io, *tr* kapaprobi
| rabomobil ld. rabszállító
| ráborít 1) *tr* renversi sur ion, <folyadékot> sur\versí
 2) *tr* <ráterít> sur\sterni
| ráborul 1) *ntr* renversiĝi sur iun/ion, <folyadék> sur\versíĝi
 ▶ a tinta ráborult az asztalra: *la inko versíĝis sur la tablon*
 2) (fal)klini sin sur iun/ion
 ▶ ráborult a sírkőre: *ŝi klinis sin sur la tomboŝtonon*
 3) *ntr* sterniĝi, descendi, *tr* ekregi, kovri
 ▶ csend borult a tájra: *silento ekregis la pejzaĝon*
 ▶ köd borult a városra: *nebuló sterniĝis sur la urbon*
| raboskodik 1) *ntr* esti malliberulo/prizonulo, sidi en prizono, pasigi sian punotempon
 2) *ntr* vivi kiel kaptito
| rabosít tr prizonuligi
| rabruha prizonula uniformo
| rabság 1) mallibereco, kaptiteco
 2) *átv* sklaveco, subpremo
 ▶ gyarmati rabság: *kolonia subpremo*
 ▶ szellemi rabság: *spirita sklaveco*
| rabsic kaŝcasisto, kaŝfiŝisto
| rabszállító ĉelveturilo, prizonaŭto, arestoveturilo, *biz* arestomobilo
| rabszój ligoŝnuro, katenó, ĉeno
 ▶ rabszójra fűz: *ligi kiel kaptiton, ŝnurligi, ĉenligi, kateni*
| rabszolga 1) *átv* is sklavo
 ▶ felszabadított rabszolga: *liberigita sklavo, liberigito, libertino, ekssklavo*
 ▶ futószalagok rabszolgái: *sklavoj de rulbendoj*
 ▶ Petroniusnál volt rabszolga: *li sklavis ĉe Petronio*
 ▶ rabszolgává tesz: *sklavigi*
 ▶ spártai rabszolga: *heloto*
 2) *mn* sklava
 ▶ rabszolga népek: *sklavaj popoloj*
| rabszolgaállam sklavotena ŝtato
| rabszolgafelkelés sklavribelo
| rabszolga-felügyelő inspektoro de sklavo, sklav(gard)isto
| rabszolgahad sklavaro, proleta amaso
| rabszolgahajcsár sklavopelisto
| rabszolgahajó sklavoŝipo
| rabszolga-kereskedelem sklavokomerco
| rabszolga-kereskedő sklav(okomerc)isto
| rabszorgalázadás ld. rabszorgafelkelés
| rabszorgamunka *átv* is sklavlaboro
| rabszorganó sklavino
| rabszorgapiac sklavbazaro
| rabszorgarendszer sklavotena reĝimo, sklav(oten)ismo
| rabszorgaság 1) sklava ŝtato, sklaveco
 ▶ rabszorgaságra vet: *subjeti al sklaveco*
 2) <rendszer> sklavotena reĝimo, sklavismo
 ▶ eltörli a rabszorgaságot: *aboli la sklavismon*
| rabszorgasors sklava ŝtato, sklava sorto
 ▶ rabszorgasorsra jut: *fali en sklavan ŝtaton, sklavigi*
| rabszolga-társadalom sklavotena socio
| rabszorgatartó 1) *mn* sklavotena, sklavisma
 ▶ rabszorgatartó állam: *sklavotena ŝtato*
 ▶ rabszorgatartó rendszer: *sklavotena reĝimo, sklavismo*
 2) *fn* sklavoposedanto, sklavotenisto
| rabszorgavásár ld. rabszorgapiac
| rabszorgatartó kunprizonulo, prizona kamarado, kunkaptito
| rabszorgatartó 1) <rabszorgaé> sklavoposedanto, sklavotenisto
 2) malliberiganto
| rábukkan tr trafi, <rejtett dologra> eltrovi
| rabulisztika paralogismo, sofismo, misrezonado, vortotordado
| rabváltató 1) prizonul-konfesia, malliberul-konfesia
 2) *átv* *tréf* eskapiga, fuĝiga
 ▶ rabváltató bor: *eskapiga/fuĝiga vino*
| rác hungaria serbo, hungarserbo
| rácáfolt 1) *tr* malpravigi, ne pruvi, kontraŭdiri, refuti
 ▶ a tények rácáfoltak a hírekre: *la faktoj ne pruvis la onidirojn*
 ▶ sikereivel rácáfolt a kételkedőkre: *per siaj sukcesoj li malpravigis la dubantojn*
 2) *tr* kontraŭpruvi, kontraŭdiri
 ▶ frissége rácáfolt a korára: *lia freŝeco kontraŭpruvis sian aĝon*
| racém kém racema
 ▶ racem elegy: *ld.* racemát

- | **racemát** *kém* racemaĵo, racema miksaĵo
 | **racemizál** *kém* racemigi
 | **racémsav** *kém* racema acido
 | **rachialgia** *ld.* gerincfájdalom
 | **rachis** *ld.* gerinc
 | **rachiticus** *ld.* angolkóros
 | **rachitis** *orv* rakito
rachitismus *ld.* angolkóros hajlam
 | **rachitogen** *ld.* angolkórt okozó
 | **Racine** *ir* <Jean> Racino
 | **ráció** **1)** *fil* <ész, értelem> racio
 ▶ a ráció tehetetlen a szenvedéllyel szemben: racio senpovas kontraŭ pasio
2) <észok> racia kaŭzo
3) <ésszerűség> io racia, racieco, laŭceleco
 ▶ mi benne a ráció?: kio racia enestas?
 ▶ van benne ráció: ĝi havas ion racian
 | **racionális** **1)** *fil* <észen alapuló> racionala
2) <ésszerű, logikus> racia, logika
 ▶ racionális entitás: racia ento
 ▶ racionális gondolkodás: racia pensado
3) *gazd* ekonomia, profita
4) *mat* racionala
 ▶ racionális függvény: racionala funkcio
 ▶ racionális szám: racionala nombro, racionalo
 | **racionalista** **1)** *mn* racionalista, racionalisma
 ▶ racionalista gondolkodó: racionalista pensulo, racionalisto
 ▶ racionalista okfejtés: racionalisma rezonado
2) *fn* racionalisto
 | **racionalitás** racieco
 | **racionalizál** *tr* raciigi
 ▶ racionalizálja a termelést: raciigi la produktadon
 | **racionalizmus** *fil* raciismo, racionalismo
 | **racka** *ld.* rackajuh
 | **rackajuh** hungara tordokorna ŝafo
 | **raclette** *gaszt* rakledo <olvasztott sajt alapú étel>
 | **rácpony** karmo rostita sur terpomoj, rostita karmo laŭ serba maniero
 | **rács** **1)** krado
 ▶ az ablakon erős rács volt: la fenestron antaŭis fortika krado
 ▶ hófogó rács: neĝretena/kontraŭneĝa krado
 ▶ pároló rács: vaporkrado, vaporkuirilo
 ▶ ráccsal bekerít/körbebesz: ĉirkaŭkradi
 ▶ ráccsal elkerít/leválaszt: dekradi
2) <tartó, elkerítő> latiso, <istállóban> fojnorako
 ▶ gyümölcsaszaló rács: fruktosekiga latiso
 ▶ kerítés rácsa: latiso/krado de barilo
 ▶ rácsra futtatott virág: floro, grimpanta sur latiso
3) *fiz* *vill* krado
 ▶ elhajlási rács: difrakta krado
 ▶ optikai rács: optika krado
 ▶ vezérlő rács: rega krado
 | **rácsállandó** *fiz* *kém* kradokonstanto
 | **rácsap** **1)** *tr* sur\bati, sur\frapi, ekfrapi
 ▶ rásap az asztalra: bati sur la tablon
2) *tr* <rádob> frapĵeti, <becsuk> frapfermi
3) <ellenségre> ĵeti sin, *tr* surprizataki
 | **rácsáram** *vill* krada kurento
 | **rácsavar** **1)** *tr* sur\ŝraŭbi, reŝraŭbi
 ▶ csavard rá a kupakot: reŝraŭbu la ĉapeton
2) *tr* <csavarral hozzáerősít> ŝraŭbfiksi, alŝraŭbi
3) *tr* <ráteker> ĉirkaŭ\volvi, sur\volvi
 | **rácsavarodik** *ntr* ĉirkaŭ\volviĝi, sur\volviĝi
 | **rácscella** *ásv* elementa ĉelo
 | **raccsol** *ntr* kartavi
 | **rácsenergia** *fiz* krada energio
 | **rácsseppen** *x* sur\guti
 | **rácsimpaszkodik** al kroĉi sin, pendkroĉi sin, *ntr* pendkroĉigi
 | **rácsfeszültség** *vill* krada tensio
 | **rácshiba** *ásv* kristaldifekto
 | **rácsláda** *ip* kradkesto
 | **racsni** *tech* kliko
 | **rácsodálkozók** *tr* mire alrigardi, *ntr* mirgapi
 | **rácsos** **1)** krada, kradita, kradhava, krad-
 ▶ rásos ablak: krada fenestro
 ▶ rásos kapu: krada pordo
 ▶ rásos linzer: kradita murbaĵo
 ▶ rásos tartó: rako
2) *tech* trusa, trus-
 ▶ rásos híd: trusponto
 | **rácsosz** *tr* kradi
 | **rácsozat** **1)** kradaro, kradstrukturo, latiso
 ▶ erkély rásozata: kradaro de balkono
2) *tech* truso
 | **rácsörög** *ntr* tréf teletinti <telefonál>
 | **rácspadló** kradplanko, paŝkrado
 | **rácsrúd** **1)** kradero, kradstango
2) *tech* ép trusstango
 | **rácsszerkezet** **1)** *ásv* kristala latiso, kristalkrado
2) *ip* truso
 | **rácsstartó** ép truso
 | **rácsuk** **1)** *tr* enfermi
 ▶ ránkcsukta az ajtót: li enfermis nin
2) *tr* <odacsípve vmit> fermpinĉi
 ▶ rásukta a kezére az ajtót: li fermpinĉis sian fingron per la pordo
3) *tr* klapfermi
 ▶ rásukta a láda fedelét: li klapfermis la kovrilon de la kesto
 | **rácsúszás** *geo* surŝoviĝo
 | **rácsvezérlés** *vill* krada regado
 | **radar** radaro, radaraparato
 ▶ Doppler-radar: Doppler-radaro
 ▶ radarral végigtapogatja a környéket: skani la ĉirkaŭaĵon per radaro
 | **radarállomás** radarstacio
 | **radarantenna** radaranteno
 | **radarsillagászat** radarastronomio
 | **radarernyő** radarekrano
 | **radarhorizont** radarhorizonto
 | **radarirányítás** radardirektado
 | **radarkép** radarbildo
 | **radarmeteorológia** radarmeteorologio
 | **radarnavigáció** radarnavigacio
 | **radarpisztoly** pistolradaro
 | **radartérkép** radarmapo
 | **radiálfúrógép** radia bormaŝino
 | **radiális** **1)** radia
 ▶ radiális alapszövet: növ radia parenkimo
 ▶ radiális csapágy: radia lagro
 ▶ radiális erő: *fiz* radia forto
 ▶ radiális tengely: *tech* radia akso

- 2) *anat* radiusa
- ▶ radiális metszet: radiusa sekco
  - | **radián** *mat* radiano
  - | **radiatio** *ld.* sugárzás
  - ▶ radiatio acustica: *ld.* hallópálya-sugárzás
  - ▶ radiatio optica: *ld.* látósugárzás
  - | **radiátor 1)** <fűtőtest> radiatoro
  - ▶ radiátor bordái: ripoj de radiatoro
- 2) *jm* <hűtő> radiatoro
- | **radiatorecset** angulpeniko
  - | **radicula** *ld. növ anat* gyököske, idegyökér
  - | **radiculitis** *ld.* idegyökér-gyulladás
  - | **radiesztéta** rabdisto, radiestezisto
  - | **radiesztéza-pálca** rabdo
  - | **radiesztézia** rabdismo, radiestezo
  - | **radikális 1)** *mn* radikala *l.m.* gyökeres
  - ▶ a liberális párt radikális szárnya: la radikala alo de la liberala partio
  - ▶ a radikális jobboldal: la radikala dekstro
  - ▶ Eszperantó Radikális Párt: *eo* Esperanta Radikala Partio
  - ▶ radikális eszközöket használ: uzi radikalajn rimedojn
- 2) *fn* radikalulo
- ▶ polgári radikálisok: burĝaj radikaluloj
  - | **radikalizál** *tr* radikaligi
  - ▶ radikalizálja a tömegeket: radikaligi la amasojn
  - | **radikalizmus** radikalismo
  - | **radio-** <sugárzás-> radio-
  - | **rádió 1)** <jelsugárzás és -vétel> radiofonio
  - ▶ a rádió fejlődése: evoluo de la radiofonio
- 2) <rádióállomás> radio(stacio)
- ▶ a rádiónál dolgozik: li laboras ĉe la radio
  - ▶ a Vatikáni Rádió adásait hallgatja podkasztt formájában: aŭskulti podkaste la elsendojn de Radio Vatikana
  - ▶ helyi rádió: loka radio
- 3) <készülék> radioaparato, radioricevilo, *biz* radio
- ▶ bekapcsolja a rádiót: ŝalti la radioricevilon
  - ▶ detektoros rádió: kristalricevilo, galenkristala ricevilo
  - ▶ mi van a rádióban?: kion la radio dissendas?
  - ▶ nem szól a rádió: la radio ne funkcias
  - ▶ rádióra alkalmaz: adapti al radio
  - ▶ rádiót behangol: agordi radioricevilon
  - ▶ rádiót hallgat: aŭskulti radion
  - ▶ súg a rádió: la radioricevilo zumas
  - ▶ szól a rádió: la radio sonas
  - ▶ tranzistoros rádió: transistora ricevilo, *biz* transistoro
  - | **rádióadás** radioelsendo, radiodissendo, disaŭdigo
  - ▶ rádióadást fog: kapti/ricevi radioelsendon
  - | **rádióadó** radiosendilo
  - | **rádió-adóállomás** radiosenda stacio
  - | **rádió adó-vevő készülék** radiosendilo kaj -ricevilo
  - | **radioaktív** radioaktiva
  - ▶ radioaktív anyag: radioaktiva substanco, radioaktivaĵo
  - ▶ radioaktív elem: radioaktiva elemento
  - ▶ radioaktív eső: radioaktiva pluvo
  - ▶ radioaktív feszültségforrás: atoma pilo
  - ▶ radioaktív hulladék: radioaktiva defalaĵo/eksaĵo
  - ▶ radioaktív izotóp: radioaktiva izotopo, radioizotopo
  - ▶ radioaktív sugárzás: radioaktiva radiado
  - | **radioaktivitás** radioaktiveco
  - ▶ természetes és mesterséges radioaktivitás: natura kaj artefarita radioaktiveco
  - | **rádióállomás 1)** radiostacio, *biz* radio
  - 2) *ld.* rádió-adóállomás
  - | **rádióamatőr** radioamatoro
  - ▶ rádióamatőr klub: radioamatora klubo
  - | **radioasztronómia** *ld.* rádiócsillagászat
  - | **rádióbemondó** radioparolisto, programanoncisto de radio
  - | **rádióbeszéd** radioparolado
  - | **radiobiológia** *ld.* sugárbiológia
  - | **rádiócsatorna** radiokanalo
  - | **rádiócsillagászat** radioastronomio
  - | **rádiócső** radiovalvo, radiotubo
  - | **rádiódarab** *ld.* rádiójáték
  - | **rádióelektromosság** radioelektro
  - | **rádió-előadás** radioprelego
  - | **rádiófelderítés** *kat* radioskoltado
  - | **rádiófelvétel** radioregistraĵo
  - | **rádióforrás** *csill* <csillagszerű> kvazaro, kvazaŭstelo
  - | **rádiófrekvencia** radiofrekvenco
  - | **rádiógalaxis** *csill* radiogalaksio
  - | **rádiógomb 1)** butono de radioaparato, radiobutono
  - 2) *inf* radiobutono
  - | **rádiogoniométer** *ld.* rádió-iránymérő
  - | **radiográfia** *ld.* röntgenográfia
  - | **radiogram 1)** radiogramo
  - 2) *ld.* röntgenfelvétel
  - | **rádióhallgató** radioaŭskultanto
  - | **rádióhullám** radiofonia ondo, radioondo
  - | **rádióinterjú** radiofonia intervjuo, radiointervjuo
  - | **rádióirányítás** radiogvidado
  - | **rádióirányító készülék** radiogvidilo
  - | **rádió-iránymérés** *közl* radiobirado
  - | **rádió-iránymérő** *geo* radiogoniometro, *közl* radiobirilo
  - | **radioizotóp** radioizotopo
  - | **rádiójáték** *ir* radiodramo, radioteatraĵo
  - | **rádiókabaré** radiokabaredo
  - | **radiokarbon** *kém* radiokarbono, karbono 14
  - | **radiokarbon-módszer** radiokarbona metodo
  - | **radiokémia** radioĥemio, radiokemio
  - | **rádióközvetítés** disaŭdigo, radioelsendo, radiodissendo
  - ▶ élő rádióközvetítés: samtempe/sinkrona disaŭdigo
  - ▶ helyszíni rádióközvetítés: deloka disaŭdigo
  - | **rádiólámpa** *ld.* rádiócső
  - | **radiolarit** *ásv* radiolarito
  - | **radiolízis** *kém* radiolizo
  - | **radiológia** *ld.* röntgenológia, sugárzáskutatás
  - | **radiológus** *ld.* röntgenorvos
  - | **rádiólokáció** radiolokalizo, radiobirado
  - | **rádiólokátor** *ld.* radar
  - | **radioluminiszcencia** radiolumineskado
  - | **radiométer** *ld.* sugárzásmérő
  - | **rádióműsor** radioprogramo
  - | **rádióműszerész** radiomuntisto, radiatoriparisto
  - | **rádióökológia** radioekologio
  - | **rádióökológus** radioekologo
  - | **rádió-összeköttetés** radiokomunikado
  - | **radiopunktúra** *orv* radiopunkturo
  - | **rádióreklám** radioreklamo
  - | **rádióriport** radiatorportaĵo

- | **rádióriporter** radioraportisto
| **rádiós 1)** *mn* radia, radiohava
▶ rádiós autó: radiohava aŭto
▶ rádiós üzenet: radia mesaĝo
2) *kat* radia, radiotelegrafista
▶ rádiós alakulat: radiotelegrafista trupunuo
▶ rádiós kiképzés: radiotelegrafista klerigo
3) *fn* <rádiókezelő> radiotelegrafisto, radiisto
4) *fn* dungito de radio, radiojurnalisto
5) *fn* *ld.* rádiószerelő
| **rádiósáv** radiobendo
| **rádióstúdió** radiostudio
| **rádiósürgöny** *ld.* rádiótávirat
| **rádiószerelő** radioteknikisto, radiatorparisto
| **rádiószínház** radioteatro
| **radioszkópia** *ld. orv* átvilágítás
| **rádiószonda** *met* radiosondilo
| **rádiótársaság** radiofonia kompanio
| **rádiótávcső** radioteleskopo
| **rádiótávírás** radiotelegrafio
| **rádiótávírás** radiotelegrafisto
rádiótávirat radiotelegramo
| **rádiótávíró** radiotelegrafo
| **rádiótávközlés** radiokomunikado
| **rádiótechnika** radiotekniko
| **rádiótechnikus** radioteknikisto
| **rádiótelefon** radiotelefono
| **rádiótelefonía** radiotelefonio
| **rádiótelegráfia** *ld.* rádiótávírás
| **rádiótelegram** *ld.* rádiótávirat
| **radioterápia** *ld.* sugárkezelés
| **rádióújság** radiogazeto
| **rádióüzenet** radiomesaĝo
| **rádióvétel** radiatoricevo, radiokaptado, ricevo de radiosignaloj
| **rádió-vevőkészülék** radiatoricevilo
| **rádióvezérlés** radioregado
▶ rádióvezérlésű óra: radioregata horloĝo
| **rádiózás 1)** radiofonio
2) radioaŭskultado
| **rádiózavarás** ĵamado
| **rádiózenekar** radioorkestro
| **rádiózik 1)** aŭskulti radion
2) *ntr* radioamatori
| **radír(gumi)** frotgumo, skrapgumo
| **radíroz 1)** *tr* forgumi
▶ pacát radíroz: forgumi inkomakulon
2) <tisztít> frotpurigi
| **rádium** *kém* radiumo <Ra>
| **rádiumkezelés** *orv* radiumterapio
| **rádiumterápia** *ld.* rádiumkezelés
| **radius** *ld. anat* orsócsont, pálcika, küllő, sugár
| **rádiusz** *ld. mat* sugár
▶ Bohr-rádiusz: *fiz* radiuso de Bohr
| **rádiuszvektor** *ld.* helyvektor
| **radix** *ld. anat* gyök, gyökér, növ gyökér
▶ radix aortae: *ld.* aortagyökér
▶ radix dentis: *ld.* foggyökér
▶ radix linguae: *ld.* nyelvgyökér
▶ radix pili: *ld.* hajgyökér
| **radixpont** *ld.* tizedespont
| **radixvessző** *ld.* tizedesvessző
| **rádli 1)** *ld.* derelyemetélő
2) *tex* rultondilo
3) <bőrhöz> rulstrekiilo
| **rádob** *tr* sur\ĵeti
| **rádolgoz** *tr* alkudri, alstebi
| **rádolgozik** *tr* kromlabori, plulabori
▶ két órát rádolgoztunk: du horojn ni kromlaboris
| **radon** *fiz* radono <Rn>
| **rádöbben** *ntr* mirkonsciiĝi, mirfrapiĝi
| **rádól 1)** *x* sur\fali, renversiĝi sur iun/ion
2) apogi sin, *ntr* peziĝi sur iu/io
| **rádörren** *tr* algrunti
| **rádumál 1)** *tr* instige persvadi, instigaĉi iun al io
2) *ld.* rátukmál
| **rádupláz 1)** *ntr* dufoje pafi, dupafi
▶ ráduplázott a nyúlra: li dupafis al la leporo
2) *tr* ripeti, refari
| **rádzsa** *tört* raĝo
| **Rádzsasztán** *geo pol* Raĝastano <IN>
| **rádzsasztáni 1)** *fn* raĝastanano
2) *mn nyt* marvara <mwr>
| **ráébred** *ntr* konsciiĝi, ekkompreni
| **ráéhezik** *ntr* ekdeziri manĝi
| **Raël** *vall* Raelo <Claude Vorilhon>
▶ Raël-szekta: Rael-sekto
| **raélianus** *vall* raelano
| **raëlizmus** *vall* raelismo
| **ráemel 1)** *tr* <rátész> levmeti, surlevi
2) *tr* levi
▶ ráemeli a botját: levi kontraŭ li sian bastonon
▶ ráemeli a tekintetét: levi sian rigardon al li
| **ráépít** *tr* sur\konstrui, etaĝigi
| **ráér** havi tempon, *ntr* ne esti okupita, ne urĝi, prokrastebli
▶ a dolog ráér: la afero havas tempon^Z
▶ ráér az aratás: la rikolto ne urĝas
▶ ráérünk <van időnk> : ni havas tempon
▶ ráérünk az elszámolással: ni havas tempon por fari la finkonton
| **ráérez** *tr* instinkte eltrovi, ekkonjekti
| **ráérik 1)** *ntr* amase maturiĝi, urĝe necesiĝi, urĝiĝi
▶ ráérett a béresekre a kapálás: la sarkado urĝiĝis por la bienservistoj
▶ ráérett a szilva, ezért olcsón eladta: la piroj amase maturiĝis al li, tial li vendis ilin malkare
2) <testi szükség elfogja> urĝiĝi v. fariĝi urĝe senpezigi sin
▶ ráérett a szükség: al li urĝiĝis senpezigi sin
| **ráérő 1)** tempohava
▶ ráérő ember: li estas tempohava homo
2) havi liberan tempon
▶ van ráérő ideje: li havas liberan tempon
3) <rээрőс> neurĝema, malrapidema, senhasta, oportunema
▶ ráérő léptekkel: kun neurĝemaj paŝoj
| **ráeröltet** *tr* altrudi, aldevigi
| **ráerős 1)** <vki> neurĝema, malrapidema, senhasta, oportunema
▶ ráerősen ballag: ambli pli trete ol trote
2) <vmi> neurĝa, prokrastebla
| **ráerősít** *tr* al\fiksi, sur\fiksi
| **ráerőszakol** *tr* al\trudi
| **ráértés** *nyt* zeŭgmo, senca kompletigo
| **ráesik 1)** *ntr* sur\fali, <fényugár> incidi

- 2) *ntr* <választás, sor> veni, *tr* trafi
- ▶ ráesett a sor: la vico venis al li
  - ▶ ráesett a választás: la elekto trafis lin
- | **rãeső** koncerna, rilata, ŝuldata
- ▶ ráeső rész: kvoto, koncerna parto
- | **räischeledik** la vespero trafas iun
- | **rãeszmél** *ntr* konsciiĝi, *tr* ekkonscii
- ▶ ráeszmélt a bűnére: li ekkonsciis sian kulpon, lia kulpo konsciiĝis al li
- | **Raetia** *tört* Retio <római tartomány>
- | **raetus** *tört* reto
- | **ráf** 1) *ld.* abroncs
- 2) *ld.* pánt
- | **Rafael** Rafaelo <utónév>
- | **Rafaella** Rafaelino <utónév>
- | **Raffaello** *műv* Rafaelo <Sanzio>
- ▶ Raffaello előtti kor: antaŭrafaela/prrafaela epoko
  - ▶ Raffaello iskolája: la skolo de Rafaelo
  - ▶ Raffaello madonnái: la madonoj de Rafaelo
  - ▶ Raffaello modorában készült festmény: pentraĵo laŭ la maniero de Rafaelo
- | **ráfagy** *ntr* átv is sur\froŝtiĝi
- ▶ a pára ráfagyott az ablakra: la vapore froŝtiĝis sur la fenestro
  - ▶ arcára fagyott a nevetés: la rido froŝtiĝis sur lia vizaĝo
- | **ráfanyalodik** *ntr* trudiĝi fari ion
- ▶ ráfanyalodott a munkára: li trudiĝis labori
  - ▶ ráfanyalodott az orvosságra: li trudiĝis preni la medikamenton
- | **ráfaraĝ** *ntr* trafi en kaĉon/peĉon, bruligi al si la fingrojn, fungon engluti
- | **ráfázik** *ld.* ráfaraĝ
- | **ráfekszik** 1) *ntr* sur\kuŝiĝi
- 2) *ntr* átv peziĝi, kuŝiĝi, *tr* kovri
- ▶ ráfeküdt a köd a városra: nebulo kuŝiĝis sur la urbo
- | **ráfeledkezik** *tr* rigardi sinforgese
- | **ráfér** 1) havi lokon sur io, surigebli, suriĝi
- ▶ egy mázsa szén még ráfér: kvintalo da karbo ankoraŭ suriĝas
- 2) *tr* <szüksége van> bezoni
- ▶ ráfér egy kis pihenés: li bezonas iom da ripozo
- | **raffinóz** *kém* rafinozo
- | **raffol** *tr* krispiĝi
- | **rafia** rafio <kötözőrost>
- | **rafinál** *kém ip* rafini *l.m.* finomít
- | **rafinált** 1) *kém ip* rafinita
- ▶ rafinált cukor: rafinita sukero
- 2) <kifinomult> rafinita, delikata
- ▶ rafinált ízlés: rafinita gusto
- 3) *átv pej* rafinita, fisperta
- | **rafinátum** *kém* rafinaĵo
- | **rafinéria** 1) <kifinomultság> rafiniteco
- 2) *átv* rafinita metodo
- 3) *pej* rafiniteco, fisperteco, ruzsperteco, artifikemo
- | **ráfirkál** *tr* sur\skribaĉi
- | **ráfirkant** *tr* senplie sur\skribi
- | **ráfizet** 1) *tr* alpagi, krompagi
- 2) havi malprofiton, *x* malprofiti
- ▶ ráfizetett az üzletre: li malprofitis de la negoco
- 3) *átv* bruligi al si la fingrojn; trafi en kaĉon/peĉon; eniri pro tento, eliri kun pento
- | **ráfizetés** 1) alpago, krompago
- 2) malprofito
- ▶ árut ráfizetéssel ad el: vendi varon kun malprofito
- | **ráfizetés** malprofita, defícita, malgajna
- | **ráfog** 1) <fenyvert> alceli, direkti
- 2) *tr* <vádol> akuzi/suspekti senbaze, kalumnii iun per io, imputi
- ▶ ráfogta a bűnt: li ĵetis la kulpon sur lin
  - ▶ ráfogták, hogy lopott: oni imputis al li ŝtelon
- | **ráfogás** 1) <fegyveré> alcelo, aldirekto
- 2) <vád> senbaza akuzo/suspekto
- | **ráfogat** *tr* sur\fiksi
- ▶ csavarral ráfogat: surfiksi per ŝraŭbo
- | **ráfordít** 1) *tr* sur\turni
- 2) *tr* <kulcsot> fermturni
- ▶ ráfordítja a kulcsot a zárba: fermturni la ŝlosilon en la seruro
- 3) *tr* <irányít> direkti, turni
- ▶ megint ráfordította a beszédet: denove li direktis la parolon pri tio
  - ▶ szemét lassan ráfordította: malrapide li turnis al ŝi la okulojn
- 4) <pénzt> elspezi, investi, <egyebet> dediĉi
- ▶ minden pénzét ráfordította az utazásra: ĉiun sian monon li elspezis por la veturado
- | **ráfordítás** 1) *ld.* ráfordít
- 2) *gazd* elspezo, investo
- ▶ megtérült a ráfordítás: la investo repagiĝis
- | **ráforraszt** *tr* alluti
- | **ráförmed** *tr* alkrii, algrumbli, vortataki
- | **ráfröccsen** *ntr* surŝpruci
- | **ráfröcsköl** *tr* surŝpruciĝi
- | **ráfúj** *x* surblovi
- | **ráfut** 1) *x* sur\kuri, sur\veturi
- ▶ a vonat ráfutott a hídra: la trajno surveturis la ponton
- 2) *tr* alkuri
- ▶ ráfutott a labdára: li alkuris la pilkon
- 3) *x sp* <megközelít> proksimkuri, *ntr* kuri al iu proksimen, kuratingi
- | **ráfutófék** *jm* inercia bremsó
- | **rag** fleksiilo, <végződés> finaĵo
- ▶ zéró rag: nul finaĵo
- | **rág** 1) *tr* ronĝi, mordeti, <hosszan> maĉi
- ▶ bagót rág: maĉi tabakon
  - ▶ egerek rágnak a kamrában: musoj ronĝas en la manĝkamero
  - ▶ jól rágd meg az ételt: bone ronĝu la manĝaĵon
- 2) *tr* átv ronĝi
- ▶ bosszúvágy rágja a szívét: venĝemo ronĝas lian koron
- | **raga** <indiai hangnem> rago
- | **ragacs** 1) gluo, io glua, gluecaĵo
- 2) *ld.* gitt
- 3) glueca pano
- | **ragacos** 1) gluŝmirita
- 2) glueca, viskeca
- | **ragad** 1) *ntr* gluiĝi, <tapad> adheri, alteniĝi
- ▶ a címke nem ragad: la etikedo ne gluiĝas
- 2) *ntr* átv alkroĉiĝi
- ▶ ragad, mint a bojtortján: alkroĉiĝi kiel lapo
  - ▶ rajta ragadt a gúnynév: la moknomo alkroĉiĝis al li
- 3) *tr* *orv* átv is kontaĝi, infekti
- ▶ a pestis könnyen ragad: pesto facile kontaĝas
  - ▶ a rossz példa ragad: malbona ekzemplo kontaĝas
  - ▶ lelkesedése rákn ragadt: lia entuziasmo infektiŝis nin
- 4) *tr* <megfog> kapti, ekpreni, alpreni
- ▶ derékon ragadja a lányt: kapti la knabinon ĉirkaŭ la talio
  - ▶ kardot ragad: ekpreni glavon

- karon ragad: kapti je la brako
 ► magához ragadta a hatalmat: li prenis la potencon en siajn manojn
 ► magához ragadta a kezdeményezést: li prenis al si la iniciaton
 ► tettlegességre ragadtága magát: lasi sin kapti por violento
 ► torkon ragad: kapti ĉe la gorgo
 ► üstökön ragad: kapti ĉe la tufo
- 5) *tr* <magával> kunkapti, kuntreni, fortreni kun si
 ► az ár magával ragadta: la inundo kuntrenis lin
- 6) *tr átv* <magával> entuziasmigi, ekzalti, ravi
 ► a zene magával ragadta: la muziko ravis lin
 ► a szónok magával ragadta a hallgatóságot: la oratoro ekzaltis la aŭskultantaron
- | **ragadós** algluiĝa, gluiĝema, viskeca, *átv* kontaĝa, infekta
 | **ragadozó 1** *áll* karnovora, karnomanĝa, raba, rab-
- 2) *fn áll* rabobesto, karnovorulo
 | **ragadozók** *áll* karnovoruloj, karnomanĝuloj
 | **ragadványnév** *nyt* alnomo, kromnomo, <gúnyos> moknomo
 ► ragadványnévvel illet: alnomi, kromnomi, moknomi, epiteti per alnomo
- | **rágalmaz** *tr* kalumnii
 | **rágalom** kalumnio
 ► a rágalomból valami mindig megragad: *köz*m se kalumnio eĉ pasas, ĝi ĉiam iom lasas^Z; se kalumnio ne brulas, ĝi almenaŭ makulas^Z
 ► a rágalom egy angyalt is befeketíthet: *köz*m kalumniante konstante, oni eĉ anĝelon nigrigas^Z
 ► az erényt is kikezdi a rágalom: eĉ virto ne evitas kalumnion
 ► rágalmakat szór vkire: ĵeti kalumniojn sur iun
 ► rágalmakat terjeszt: disvastigi/semi kalumniojn
 ► rágalom ellen nincs orvosság: *köz*m kontraŭ kalumnio ne povas batali eĉ Dio^Z; serpenton oni povas eviti, sed kalumnion neniam^Z
 ► rágalom ellen nincs védekezés: *köz*m kontraŭ kalumnio helpas nenio^Z
- | **rágalomhadjárat** kalumnia kampanjo
 | **ragály 1** <betegség> kontaĝa malsano
 ► elkapta a ragályt: lin trafis la kontaĝa malsano
- 2) <járvány> epidemio
 ► dühöng a ragály: la epidemio furiozas
- | **ragályos** kontaĝa, kontaĝita
 ► ragályos beteg: kontaĝita malsanulo
 ► ragályos betegség: kontaĝa malsano
- | **ragasz 1** *ld.* ragasztószer
 2) *ld.* ragtapasz
- | **ragaszkodik 1** *ntr* <vkihez/vmihez> al|kroĉiĝi, alteniĝi
 ► ragaszkodik az anyjához: ŝi kroĉiĝas al sia patrino
- 2) *ntr* insisti, <megmarad, kitart vminél> persisti
 ► ragaszkodik a márkához: persisti ĉe la marko
 ► ragaszkodik az álláspontjához: persisti ĉe sia starpunkto
 ► ragaszkodom hozzá, hogy ügyvédet hívjanak: mi insistas voki advokaton
- | **ragaszt 1** *tr* <vki> glui
 ► bélyeget ragaszt a levélre: glui poŝtmarkon sur la letero
 ► gyantával/gittel ragaszt: mastiki
 ► zacskót ragaszt: glufari saketojn
- 2) *tr* <vmi> glui
 ► ez az új termék jól ragaszt: ĉi tiu nova produkto bone gluas
 ► nem ragasztja a bőrt: ĝi ne gluas ledon
- 3) *tr* <hozzáépít> al|konstrui
 ► fészert ragaszt a házhoz: alkonstrui duonŝedon al la domo
- 4) *tr átv* glui, al|kroĉi
 ► gúnynevet ragaszt vkire: al|kroĉi moknomon al iu
 ► jelzőt ragaszt rá: glui epiteton al li
- | **ragasztás 1** gluado
 2) gluo
 ► lejön/leválik a ragasztás: la gluo cedas
 ► ragasztással köt: glubindi, glubroŝuri
 ► ragasztással lezár: glufermi
- | **ragaszték 1** *ld.* ragasztószer
 2) kungluaĵo
 ► feltépi a ragasztékot: ŝiri la kungluaĵon
- 3) *ld.* függelék, toldalék
 | **ragasztó** gluo
 ► erős ragasztó: tenaca gluo
 ► ragasztóval beken: ŝmir per gluo, gluaĵi, gluizi
- | **ragasztóanyag** gluaĵo
 | **ragasztóeszköz** gluilo
 | **ragasztómézig** mastiko
 | **ragasztópisztoly** glupistolo
 | **ragasztószalag** glubendo, gysz sparadrapo, gluplastro, adhera rubando
- | **ragasztószer** gluaĵo
 | **ragasztószerszám** gluilo
 | **ragasztózik** glunarkoti sin, *biz* gluumi
 | **rágázol** *tr* puŝtreti
 | **ragcédula** *ld.* ragjegy
 | **rágcsál** *tr* rongĝi, mordeti
 | **rágcsáló 1** *mn* rongĝ(ant)a
- 2) *fn áll* rongĝulo
 | **rágcsálók** *áll* rongĝuloj
 ► csülkösujjú rágcsálók: dasiproktedoj
- | **rágcsálóirtó** rongulicido
 | **rágicsál** *ld.* rágcsál
 | **ragjegy** gluslipo
 | **raglán 1** *fn* raglano
- 2) *mn* raglana
 ► raglán ujj: raglana maniko
- | **Ragnarök** *mit* Ragnaroko
 | **rágó 1** *fn áll* mandiblo <rovaroké>
- 2) *ld.* rágógumi
 | **rágódik 1** *tr* rongĝadi, maĉadi
 ► a kutya a csonton rágódik: la hundo rongĝadis la oston
 ► egy kis szalmán rágódott a jószág: la brutoj maĉadis iom da pajlo
- 2) *tr* <töpreng> remaĉi, *ntr* cerbumi, mediti
 ► a múlton rágódik: remaĉi pasintaĵojn
 ► mindenki a botránynon rágódik: ĉiuj remaĉas la skandalon
 ► sokáig rágódott a megoldáson: longe li meditis pri la solvo
- | **rágógumi** maĉgumo
 | **rágógumifa** *növ* manilkaro, sapoto
 | **rágógyomor** *áll* maĉstomako
 | **rágóizom** *anat* masetero
 | **rágóláb** *ld.* csáprágó}
- 2) *anat* makzeloj
 | **rágombol** *tr* albutoni
 | **rágondol** *ntr* pensi pri iu
 | **ragos** finajhava, fleksia
 | **rágós** penmaĉebla, <hús> tendena
 | **rágószerv** *áll* maĉilo
- | **ragoz 1** *tr nyt* fleksii, <igét> konjug(aci)i, <névszót> deklinacii
 ► a semmit nem lehet ragozni: nenion oni ne povas multoblighi

- ▶ nem ragozható: *nyt* nefleksiebla
- ▶ ragozott alak: fleksiaĵo
- 2) *tr* *átv* gurdi kaj regurdi, *ntr* subtilaĉi, harfendi
- ▶ minek annyit ragozni?: kial tiom gurdi kaj regurdi tion?
- | **ragozás** *nyt* fleksio, <igéé> konjugacio, <névszóé> deklinacio
- ▶ alanyi ragozás: nedetermina konjugacio
- ▶ ragozási minta: paradigma
- ▶ tárgyi ragozás: determina konjugacio
- | **ragózik** *ntr* maĉi gumon, maĉgumi
- | **ragrím** sufiksorimo
- ▶ ragrímek használata: adasismo
- | **ragszám** etikednumero
- | **ragtalan** senfleksia
- | **ragtapsz** *gysz* adhera rubando, gluplastro, sparadrapo
- | **ragtime** *zene* ragtimo
- | **ragu** *gasz* raguo
- ▶ borsos ragu: pipra raguo
- | **raguleves** *gasz* ragusupo
- | **ragya** 1) *orv* variolmarko, variolcikatro, variolstigmato, <gennyes> pustulo
- ▶ kiütötte a ragya: variolmarkoj lin kovris, variolo markis lin
- 2) *növ* skabo, rusto
- | **ragyabunkó** *durv* variolfekito
- | **ragyás** 1) *mn* variolmarkita
- 2) *növ* folioskaba
- | **ragyavert** *ld.* ragyás
- | **ragyog** 1) *ntr* bril(eg)i, lumradii, splendi
- 2) *ntr* <tisztaságtól> purbrili
- 3) *ntr* <örömtől> ĝojradii, ĝojbrili, lumi pro ĝojo
- 4) *ntr* *átv* brili, lumi, splendi
- ▶ neve örökké ragyog: lia nomo eterne brilos
- ▶ ragyogóan néz ki: aspekti brile
- | **ragyogó** 1) bril(ant)a, lum(ant)a, radi(ant)a, splend(ant)a
- 2) <napsütéstől> sunradia, sunbrila
- 3) <örömtől> ĝojradia
- 4) *átv* brila, splenda
- ▶ ragyogó intellektus: luma intelekto
- ▶ ragyogó jövő: brila futuro
- ▶ ragyogó ötlet: brila ideo
- ▶ ragyogó siker: brila sukceso
- 5) <szitokszóként>
- ▶ azt a ragyogóját!: pikoj kaj mordoj!
- | **ragyogvány** 1) brilo, splendo
- 2) brilaĵo, brila juvelo
- | **rágyújt** 1) *tr* ekbruligi
- ▶ rágyújtja vkire a házat: ekbruligi super iu la domon
- 2) *tr* <dohány> ekfumi
- ▶ cigarettára gyújt: ekfumi cigaredon
- ▶ rágyújtthatok: ĉu vi permesas al mi ekfumi?
- 3) *tr* <éneket> ekkanti
- ▶ rágyújt egy nótára: ekkanti kanzonon
- | **Ráháb** *bibl* Raĥab(o)
- | **ráhág** *tr* surpaŝi, surtreti
- | **ráhagy** 1) *tr* <örökségül> heredigi, postlasi, testamenti
- ▶ ráhagyta a házát: li postlasis al li sian domon
- 2) *tr* <vki gondjaira> konfidi, al\lasi
- ▶ a gyereket hagyd rám: la infanon konfidu al mi
- ▶ ezt az ügyet hagyd rám: ĉi tiun aferon lasu al mi
- 3) *tr* <megenged> al\lasi, koncedi
- ▶ hagyd rá, bármit is mond: allasu, kion ajn li diras; lasu lin diri kion ajn
- 4) *tr* <nagyobb szab> allasi, lasi pluson
- ▶ a derekánál hagyjon rá öt centit: ĉe la talio lasu kvin centimetrojn da pluso
- ▶ 10 cm-t ráhagy a szoknya hosszára: ŝi allasas 5 cm-ojn al la jupolongo
- | **ráhagyás** 1) *ld.* ráhagy
- 2) *tex* allaso, pluso, plusmezuro
- 3) *tech* tolero
- | **ráhagyatkozik** konfidi sin, allasi sin
- | **ráhajít** *tr* sur\ĵeti
- | **ráhajlik** 1) super\klini sin, al\klini sin, *ntr* super\kliniĝi, al\kliniĝi
- 2) *ntr* sur\faldiĝi
- | **ráhajol** 1) klini sin al iu/io v. super iun/ion
- | **ráhajt**¹ 1) *tr* sur\peli, al\peli
- ▶ a lovakat ráhajtotta a kompra: li pelis la ĉevalojn sur la pramon
- ▶ a szél rámhajtja a füstöt: la vento pelas la fumon al mi
- 2) *x* <járművel> sur\veturi
- ▶ ráhajt az autópályára: veturi sur la aŭtovojon
- 3) <munkatempót fokoz> peli sin
- ▶ rá kell hajtánunk, hogy idejében elkészüljünk: ni devas peli nin, por esti ĝustatempe pretaj
- 4) *biz* <vkire/vmire> peli sin por io/io
- ▶ ráhajt a kislányra: peli sin por la knabino
- ▶ ráhajt az állásra: peli sin por la posteno
- | **ráhajt**² *tr* sur\klini, sur\faldi
- ▶ fejét a vállára hajtja: klini la kapon sur lian ŝultron
- ▶ ráhajtja a gallért a kabátra: faldi la kolumon sur la jakon
- | **ráhangol** *tr* agordi
- | **ráhány** 1) *tr* sur\ĵeti
- 2) *x* sur\vomi
- | **ráharap** 1) *x* sur\mordi
- ▶ ráharap a magra: surmordi la kernon
- 2) *tr* <hal> ekmordi
- ▶ ráharap: ekmordi la hokon
- 3) *ntr* *átv* *biz* kapti por io, kaptiĝi de io
- ▶ ráharapott az ajánlatra: li kaptis por la oferto
- | **ráhárul** *ntr* taskiĝi, transiĝi
- ▶ a teendők rám hárultak: la farendoj taskiĝis al mi
- ▶ rá hárult a felelősség: la respondeco transiĝis al mi
- | **ráhasal** *ntr* surventriĝi v. kuŝiĝi surventre sur io
- | **ráhatás** influo
- ▶ ráhatással van vmire: havi influon sur ion
- | **ráhederít** *ntr* zorgi, *tr* atenti
- ▶ rá se hederít vkire/vmire: eĉ iom ne zorgi pro io/io, eĉ iom ne atenti ion/iun, tute ignori ion/iun
- | **rahedli** *durv* sterkamaso
- ▶ egy rahedli ócskaság: sterkamaso da fatraso
- | **Ráhel** Raĥel(o)
- ▶ Ráhel siratja fiait: *bibl* Raĥel priploras siajn filojn
- | **ráhelyez** *tr* sur\meti, surigi, loki sur ion/iun
- | **ráhibáz** *tr* hazarde trafi, hazarde diveni, *biz* *ntr* malerari
- | **ráhord** *tr* sur\porti
- | **ráhorgolás** <ácskötés> selumo
- | **ráhurkol** *tr* nodfiksi, surnodi
- | **ráhúz** 1) *tr* sur\tiri, <hegedűn> ekvioloni, ekludi
- ▶ húzd rá a szőnyeget: tiru sur ĝin la tapiŝon
- ▶ húzd rá cigány: ekludu, cigano
- ▶ rámhúzta a kesztyűt: li surtiris al mi la gantojn

- 2) *tr ép* sur\konstrui
 ▶ egy további emeletet ráhúz: surkonstrui plian etaĝon
- 3) <ráút> svingi baton, sur\bati
 ▶ ráhúzott a fenekemre: li svingis baton sur mian postajon
- 4) <erőltetve alkalmaz> trudapliki
 ▶ ezt a szabályt mindenre ráhúzza: ĉi tiun regulon li al ĉio trudaplikas
- 5) <plusz időt> pasigi pli
 ▶ két évet ráhúzott a börtönben: du jarojn pli li pasigis en la prizono
- 6) *biz* <rákapcsol> doni elanon, lanĉi sin
 ▶ húzzunk rá, mindjárt készen leszünk: ni lanĉu nin, baldaŭ ni pretos
- | **ráigér** *tr* superproponi, proponi pli, kromproponi
 | **ráijeszt** *tr* ektimigi
 | **ráilleszt** *tr* sur\meti, apliki sur io, adapti, alĝustigi
 | **ráillik 1)** *ntr* konveni, taŭgi, *tr* laŭi, laŭmezuri, alĝusti
 ▶ ráillik a cipő: la ŝuoj laŭmezuras lin
- 2) *ntr átv* esti trafa
 ▶ ráillik a mondás: la dirmaniero estas trafa por li
- | **ráír 1)** *tr* sur\skribi
 ▶ ráírt valamit a cetlire: li skribis ion sur la slipo
 ▶ rá van írva az arcára a rosszindulat: la malico estas pentrita sur lia vizaĝo
- 2) *tr* transkribi/transregistri al ies nomo
 ▶ ráíratta a házát: li transkribigis al li sian domon
- 3) sendi al iu skriban alvokon/averton
 | **ráirányít 1)** *tr* direkti, al\turni, <célozva> al\celi
 ▶ puskát ráirányít: alceli fusilon
- 2) *tr átv* direkti
 ▶ figyelmet ráirányít vmire/vkire: direkti la atenton al io/iu
- | **ráirat 1)** *tr* sur\skribigi
 2) *tr* <vagyont> transskribigi/transregistrigi
 3) *tr* <anyagii követelést> ŝarĝi per postulo, hipoteki
 4) *tr* sendigi skriban alvokon/averton
- | **ráismer** *tr* átv is rekonii
 ▶ ráismerek igazi mivoltodra: mi rekonas vian veran karakteron
 ▶ ráismert gyerekkori barátjára: li rekonis sian infanaĝan amikon
- | **ráiszik** *x* postdrinki, kromdrinki, superdrinki
 | **raj 1)** *áll* svarmo, roto, <rendszeri> kohorto
 ▶ a raj a rend és az osztály között helyezkedik el: kohorto troviĝas inter ordo kaj klaso
 ▶ egy raj méh: svarmo da abeloj, esameno
 ▶ madarak raja: roto de birdoj
- 2) <embereké> grupo, roto
 ▶ rajokban szállingóztak az emberek: po rotoj la homoj alvenadis
- 3) *kat* grupo, <úttörő> svarmo
 4) *hajó rep* eskadro, skadro
- | **rája** *áll* rajo
 ▶ rájaalakúak: rajoformaj
 ▶ valódi rájafélék: rajedoj
 ▶ elektromos rája: torpedo
- | **rájár 1)** *tr* <ételre, italtra> kaŝmanĝadi, kaŝtrinkadi
 2) *tr jm* sur\veturi
 ▶ járjon rá a mérlegre: surveturu la pesilon
- 3) *tr átv* de si mem fari ion, fari ion aŭtomate
 ▶ rájár vmire a keze: lia mano de si mem faras ion
 ▶ rájár vmire a nyelve: lia lango de si mem diras ion
 ▶ rájár a rúd: plago post plago lin trafas
- | **Rajasthan** *geo pol* Rajastano <IN>
 | **rájátzás** *sp* finalo
- | **rájátsszik 1)** *biz* peli sin por io, forte pedali
 ▶ nagyon rájátsszik a főnökségre: li tre pelas sin por la ĉefeco
- 2) *tr biz* <eltúloz> troludi
 ▶ rájátsszik a betegségére: li troludas sian malsanon
- | **rajcsúroz 1)** *ntr* brupetoli
 2) *kat* fari matenan rajdotrejniĝon, *ntr* ĉirkaŭrajdadi
- | **rajkó** ciganido
 | **rajkózenekar** juncigana orkestro
 | **Rajmund** Rajmondo <utónév>
 | **Rajna** *geo* Rejno
 ▶ Rajna-vidék: Rejnlando
 ▶ Rajna-vidék-Pfalz: *pol* Rejnlando-Palatinato <DE>
- | **rajnai** *geo* rejna, rejnlanda
 ▶ rajnai bor: rejnlanda vino
 ▶ Rajnai Palotagrófság: *tört* Palatinato
- | **Rajnald** Rejnaldo, Rinaldo <utónév>
 | **rajon** *geo pol* rajono <RU>
 | **rajong** *ntr* entuziasmi, ekzaltiĝi por io/iu, esti ravita de io/iu, fervori, *tr* adori ion/iun, esti fan(atikul)o de io/iu, zeloti
 ▶ rajong a természetjárásért: entuziasmi por la migrado
 ▶ rajong a zenéért: ŝategi la muzikon
 ▶ rajong az énekesért: adori la kantiston
- | **rajongó** entuziasmulo, ŝatanto, admiranto, fan(atikul)o, fervorulo, kultanto, zeloto
 ▶ a komolyzene rajongói: ŝatantoj de la klasika muziko
 ▶ a sportegyesület rajongói: fanoj de la sportklubo
 ▶ a színésznő rajongói: admirantoj de la aktorino
 ▶ Beethoven-rajongó: kultanto de Bethoven
- | **rájön 1)** *ntr* veni/metigi sur ion
 ▶ rájön még a csúcs: la pinto ankoraŭ metiĝos sur ĝi
- 2) *tr* <támad> ataki, trafi, plagi
 ▶ fagy jött rá a vetésre: frosto atakis/trafis la semtajojn
 ▶ sereggel jött az országra: kun armeo li atakis la landon
- 3) *tr* <vmilyen állapot> trafi, kapti, ataki, ekregi
 ▶ rájön a köhögés: tuso lin kaptas
 ▶ rájött a bolondóra: atakis lin horo malsaĝa^Z
 ▶ rájött az álmoság: dormemon lin ekregis
 ▶ szédülés jön rá: ricevi kapturton
- 4) *tr* <kitalál> eltrovi, diveni
 | **rajparancsnok** *kat* grupestro, <úttörő> svarmestro
 | **rajt 1)** *sp* starto, <hely> startejo, startoloko
 ▶ elkészülni, vigyázz, rajt!: prepari, atenti, start!
 ▶ rajthoz áll: stariĝi por starti, stariĝi sur la startejo
- 2) *átv* <kezdet> komenco, eko, starto
 | **rajta!** 1) *sp* start!
 2) *ált* ek nu!, ek plu!, start!, <siettetés> rap!
- | **rajtacsíp** *ld.* rajtakap
 | **rajtaér** *ld.* rajtakap
 | **rajtakap** *tr* kapti/surprizi ĉe la freŝa faro
 ▶ rajtakapták: li estis kaptita kun la peko en la mano
- | **rajtaüt** *tr kat* surprizataki, ataki el embusko
 ▶ rajtaüt az ellenségen: surprizataki la malamikon
- | **rajtaütés** *kat* surprizatako, embuska atako <várból> elkuratako
 | **rajtaveszt** *ntr* fiaski, fuŝi la sukceson
 | **rajtbíró** *sp* startojuĝisto, startigisto
 | **rajtengedély** permeso por starto
 | **rajtfejes** *sp* startoplongo
 | **rajtfogantyú** startokrampo
 | **rajtgép** *sp* startobloko
 | **rajthelyzet** *sp* startpozicio

- | **rajtjel** *sp* startsignalo
 | **rajtkocka** *sp* startkvadrato
 | **rajtkő** *sp* startosoklo
 | **rajtlámpa** *sp* startolumo
 | **rajtláz** *sp* startofebro
 | **rajtol** *ntr sp* át*v* is starti
 ▶ fejessel rajtol: starti per plongô
 | **rajtpénz** *sp* startomono
 | **rajtpisztoly** *sp* startpistolo
 | **rajtszám** *sp* startonumero
 | **rajttámasz** *sp* startapogilo
 | **rajtvonal** *sp* startolinio, startomarko
 | **rajvezető** *kat* grupestro, <úttörő> svarmestro
 | **rajvonal** *kat* ataklinio, sturmolinio
 ▶ rajvonalba fejlődik: deplojiĝi en ataklinion
 | **rajtászló** startoflago
 | **rajz 1** *mn* desegn(aĵ)o, *műv* grafikaĵo
 ▶ felmérési rajz: *ép* mezurajo
 ▶ kapcsolási rajz: *vill* konektoskemo
 ▶ kiterítette a rajzot az asztalra: li disvolvis la desegnon sur la tablo
 ▶ műszaki rajz: teknika desegno
 ▶ pantográfal rajzot nagyít: pligrandigi desegnon per pantografo
 ▶ rajzot pausszal másol: paŭsi desegnon
 ▶ vázlatos rajz: skema desegnaĵo
 2) <körvonal> konturo
 ▶ hegyvonalat rajza: konturo de montoĉeno
 3) <leírás> priskribo, desegno
 ▶ az akkori társadalom rajza: desegno de la tiamia socio
 | **rajzállvány** desegnostablo
 | **rajzás** svarmado, <méhéké> esameno
 | **rajzasztal** desegnotablo
 | **rajzdörzsölő** *fn műv* stompo
 | **rajzeszköz** desegnilo
 | **rajzfilm** desegnofilmo, animacia filmo
 | **rajzfűzet** desegnokajero, albumo
 | **rajzgép 1** <mechanikus> desegnostablo
 2) *inf* desegnilo, desegnopresilo, desegnoprintilo
 | **rajzik 1** *ntr* svari
 ▶ méhek rajzanak: abeloj svarmas
 ▶ ötletek rajzanak a fejében: ideoj svarmas en lia kapo
 ▶ sok udvarló rajzik körülötte: multaj amindumantoj ĉirkaŭsvarmas ŝin
 ▶ tömegek rajzanak az utcákon: amasoj svarmas sur la stratoj
 | **rajzlap** desegnofolio
 | **rajzminta 1** *műv* desegnomodelo
 2) *tex* tajlodesegno
 | **rajzművészet** grafiko, desegnarto
 | **rajznagyító** pantografo
 | **rajzol 1** *tr* desegni, <körvonallal> konturi, <vonallal> streki, <húзва> tiri
 ▶ egyenest rajzol: tiri linion
 ▶ élő modell alapján rajzol: desegni laŭ viva modelo
 ▶ érme körvonalát rajzolja: konturi moneron
 ▶ karikatúrát rajzol vkiről: karikaturo iun
 ▶ sablonnal rajzol: ŝablondesegni
 ▶ szaggatott vonallal rajzol: streketi
 ▶ térképet rajzol vmiről: mapi ion
 ▶ természet után rajzol: desegni laŭ naturo
 ▶ tussal rajzol: tuĉi
 2) *tr* <betüket> desegni literojn, zorge/pene skribi
 3) *tr* *átv* desegni, streki
 ▶ kört rajzol a levegőbe: desegni cirkon en la aero
 ▶ repülőgép fehér csíkot rajzol az égre: aviadilo strekas blanke la ĉielon
 | **rajzolat** *ld.* rajz
 | **rajzoló** desegnisto
 ▶ műszaki rajzoló: teknika desegnisto
 | **rajzolódik** *ntr* desegniĝi, <körvonalaival> konturiĝi
 ▶ a jövő képe rajzolódik beszédében: la bildo de la futuro desegniĝas en lia parolado
 ▶ hegyek körvonalai rajzóldtak elénk: montoj konturiĝis antaŭ ni
 | **rajzolókörvő** desegnista cirkililo/cirkelo
 | **rajzólóprogram** *inf* desegnilo
 | **rajzóra** instruoro de desegnado, desegnoleciono
 | **rajzos 1** *mn* desegna, desegnita, kun desegno(j)
 2) *fn* desegnanto, desegnisto
 | **rajzospóra** *biol* zoosporo
 | **rajzopapír** desegnopapero
 | **rajzorozat** bildstrio, komikso
 | **rajzszeg** premnaji, desegnonajlo
 | **rajzszén** *műv* karbokraĵo
 | **rajzszertár** desegnilejo
 | **rajztábla** desegnotabulo
 | **rajztanár** instruisto de desegnado, desegnoinstruisto
 | **rajzterem** desegnejo, lernoĉambro de desegnado
 | **rajztoll** desegnoplumo
 | **rajztömb 1** desegnobloko
 2) *isk* desegnodosiero
 | **rajzvászon** desegnotolo, grafika tolo
 | **rak 1** *tr* meti, <helyez> loki
 ▶ egymásra rak: stapli <raktározás céljából>
 ▶ vki elébe rak: antaŭmeti al iu
 ▶ halomba rak: <rendezetten> stakigi, <szórva> ŝutamasigi
 ▶ hova raktad a táskám?: kie vi metis/kaŝis mian aktujon?
 ▶ ne a kertbe tegyék a szobrot: loku la statuton ne en la ĝardeno
 ▶ petét rak: meti ovojn
 ▶ rakd ide a könyvet: metu ĉi tie la libron
 2) *tr* <szállítóeszközt> ŝargi, kargi, en-igi
 ▶ hajóra rak vmit: ŝargi ŝipon per io, enŝipigi ion
 ▶ szekeret rak szénával: ŝargi ĉaron per fojno
 ▶ vagonba rak: envagonigi
 ▶ vagonra rak: kargi vagonon
 3) *tr* <részekből> fari, amasigi, <rendbe> ordigi
 ▶ ábécérendbe rak: ordigi alfabeto
 ▶ asztagot rak: amasigi garbaron
 ▶ fészket rak: fari neston, nesti
 ▶ rendbe rak: ordometi
 ▶ tüzet rak: fari fajron
 | **rák¹ 1** *áll* <folyami> kankro, astako, <tengeri> krabo
 ▶ rákok: krustacoj
 ▶ alacsonyabb rendű rákok: entomotrakoj
 ▶ ászkarák: izopodoj
 ▶ bolharák v. felsőrendű/magasabbrandű rákok: amfipodoj
 ▶ csupasz/héjatlan levéllébű rákok: brankipodoj
 ▶ evezőlábú rákok: kopepodoj
 ▶ felemás lábú/oldalúszó rákok: amfipodoj
 ▶ folyami rákok: astakedoj
 ▶ kacsalábú rákok: ciripodoj
 ▶ kagylósrák: ostrakodoj, konkaj kankretoj
 ▶ kardfarkú/törtfarkú rákok: ksifozuroj, ponardvostuloj

- ▶ rákszásúak: merostomoj
- ▶ remeterákok: paguredoj
- ▶ rövidfarkú rákok: braĥiuoj
- ▶ tízlábú rákok: dekapodoj, dekpieduloj, dekpiedaj krustuloj
- ▶ törfarkú rákfélék: limuledoj
- ▶ világító rákok: eŭfaŭziuloj
- ▶ amerikai folyami rák: amerika kankro
- ▶ Bernát-rák/remeterák: paguro, ermitokrabo
- ▶ bolharák: gamaro
- ▶ folyami/nemes rák: astako
- ▶ gyapjasrák: dromio
- ▶ közönséges/nyugati/pataki bolharák: vulgara pulkankreto
- ▶ kecskerák: eŭropa kankro
- ▶ kecskerák: longpinĉila astako
- ▶ pálmatalvajrák: birgo, kokoskrabo
- ▶ törfarkú rák: limulo
- ▶ vörös, mint a főtt rák: ruĝa kiel kuirita omaro
- 2) *csill* Kankro
- | **rák² 1)** *orv* kancero, <hámé> karcinomo
- ▶ rák miatt sugarzták: pro kancero li estis surradiata
- ▶ rostos rák: skiro
- 2) *növ* kancero
- | **rákacsint** *ntr* okulumi al iu, palpebrumi al iu, okulsigni al iu
- | **rákap 1)** *tr* ĵeti sur sin
- ▶ rákapott magára egy inget: li ĵetis sur sin ĉemizon
- 2) *tr* <rászokik> al kutimiĝi, esti kaptita, ekŝati
- ▶ a lovak rákaptak a lucernára: la ĉevaloj ekŝatis la luzernon, la luzerno ŝatiĝis al la ĉevaloj
- ▶ rákapott az ivásra: li estas kaptita de drinkemo, li al kutimiĝis al drinkado
- | **rákapat** *tr* al kutimigi
- | **rákapsol 1)** *tr* al kroĉi, jungi, <együttműködésre> kupli
- ▶ két motorkocsit összekapcsol: kupli du motorvagonojn
- ▶ utánfutót rákapsol autóra: jungi remorkon al aŭto
- ▶ vagon rákapsol mozdonyra: kroĉi vagonon al lokomotivo
- 2) *ntr jm* akceli, doni gason
- ▶ rákapsolt és hagyta a buszt: li akcelis kaj preterpasis la buson
- 3) preni elanon, lanĉi sin
- ▶ kapcsolj rá végre: lanĉu vin fine
- | **rakás 1)** *ld.* rak
- 2) <rendezetlen> amaso, aro, <szálas takarmány> stako, <rendezett> staplo, stako, <függőleges> kolono
- ▶ egy rakás deszka: staplo da diloj
- ▶ egy rakás homok: amaso da sablo
- ▶ egy rakás könyv: stako da libroj
- ▶ egy rakás szén: amaso da karbo
- ▶ úgy áll ott, mint egy rakás szerencsétlenség: stari kiel amaso da malfeliĉo
- | **rakásol** *tr* amasigi, <szálas takarmány> stakigi, <rendezetten> stakigi, stapli
- | **rakasz** municia kesto
- | **rakász** kankristo, kankrokaptisto
- | **rakászik** kapti kankrojn, *ntr biz* kankrumi
- | **rakászkosár** kankronaso
- | **rakat¹** *tr* metigi, lokigi
- | **rakat²** *fn* ŝarĝo da
- ▶ egy rakat széna: ŝarĝo da fojno
- 2) *tech* plurpecaĵo
- | **rakattint** *tr inf* alklaki, musklaki, *ntr* klaki sur ion
- ▶ duplán rakattint: klakklaki sur ion, duoble alklaki ion
- ▶ egerrel rakattint: musklaki
- ▶ linkre rakattint: alklaki ligilon
- | **rakbér** staplotakso
- | **rakbeteg** kancerulo
- | **rakbetegség** kancero
- | **rákcsipsz** kankroflokoj, kankroĉipsoj
- ▶ indonéz rákcsipsz: krupuko
- | **ráken 1)** *tr* sur ŝmiri
- 2) *tr* <ráfog> transŝovi, imputi
- ▶ másra keni saját hibáit: transŝovi siajn erarojn sur aliajn, imputi siajn erarojn al aliaj
- ▶ ne kend rám a bűnödöt: ne ŝovu vian kulpon sur min
- | **rakényszerít** *tr* al trudi, aldevigi, premdevigi
- ▶ rakényszeríti akaratát vkire: altrudi sian volon al iu
- | **rakényszerül** *ntr* trudiĝi, deviĝi
- | **raképezés** *mat* surjekcio, surĵeto
- | **raképező** *mat* surekcia, surĵeta
- | **rakérdez 1)** *x* rekte demandi
- ▶ rákérdeztem a költségekre: mi rekte demandis pri la kostoj
- 2) *ntr isk* demandi per demanda pronomo
- 3) *tr jték* divendemandi
- | **rakerít 1)** *tr* sur ŝterni
- ▶ rákerít egy kendőt a vállára: sterni tukon sur la ŝultrojn
- 2) <sort kerít vmire> venigi ies vicon
- | **rakerül 1)** *ntr* sur metiĝi, sur lokigi, <írva> esti sur skribita, <vésvé> esti sur gravurita
- ▶ rákerült a neve a táblára: lia nomo estas gravurita sur la tabulo
- ▶ rákerült a szobor a talapzatra: la statuo surmetiĝis sur la soklo
- 2) *ntr* <a sor> venas ies vico
- | **rakéta 1)** *ált* raketo
- ▶ segélykérő rakéta: hajó alarmraketo
- ▶ tűzijáték rakétái: raketoj de artfajrado
- 2) *kat* raketo, <önjáró> misilo
- ▶ atomfejes rakéta: misilo kun atomkapo
- ▶ ballisztikus rakéta: balista raketo
- ▶ ezer kilométer találati pontosságú rakéta: misilo kun trafpofo de mil kilometroj
- ▶ föld-föld rakéta: ter-tera misilo
- ▶ föld-levegő rakéta: ter-aera misilo
- ▶ hadászati és harcászati rakéták: strategiaj kaj taktikaj misiloj
- ▶ hajók elleni rakéta: kontraŭŝipa misilo
- ▶ hajóról indítható hajók elleni Exocet-rakéta: mar-mara ekzoceto
- ▶ interkontinentális rakéta: interkontinenta misilo
- ▶ irányított páncéltörő rakéta: kontraŭtanka misilo
- ▶ levegőből indítható rakéta: aerlanĉebla misilo
- ▶ levegő-levegő rakéta: aer-aera misilo
- ▶ műholddromboló rakéta: kontraŭsatelita misilo
- ▶ páncéltörő rakéta: kontraŭtanka raketo
- ▶ rakétát lő fel: lanĉi raketon
- ▶ rakétát távvezérel: telestiri raketon
- ▶ szárnyas rakéta: flugilhava/aerodinamika raketo
- ▶ sztratoszférikus rakéta: *met* stratosfera raketo
- ▶ távirányított rakéta: telestirata raketo
- ▶ tengerről indítható ballisztikus rakéta: mare lanĉebla balista misilo
- 3) <űrrakéta> (kosmo)raketo, <földkörűli> satelito, sputniko
- ▶ ember által lakott rakéta: homloĝata raketo, kosmoŝipo, spacoŝipo
- ▶ kétfokozatú rakéta: duŝtupa raketo
- ▶ többfokozatú rakéta: plurŝtupa raketo

- | **rakétabázis** *kat* raketobazo
 | **rakétafej** *kat* ogivo, misilkapo
 | **rakétafokozat** *rep* ŝtupo, etaĝo
 | **rakétahajtó** *rep* fuzilo
 | **rakétakilövő** *mn* raketlanĉa, raketpafa
 ▶ rakétakilövő állvány: raketlanĉa instalaĵo
 | **rakétakezelő** *kat* misilisto
 | **rakétalépcső** *ld.* rakétafokozat
 | **rakétalövedék** *kat* raketpafaĵo
 | **rakétamotor** raketmotoro
 | **rakétaosztály** *kat* raketa divizio
 | **rakétapisztoly** signalraketa pistolo
 | **rakétasiló** misilsilo, misilujo
 | **rakétatorpedó** kontraŭ-submarŝipa misilo
 | **rakétatüzérség** raketa/misila artilerio
 | **rakétavető** *kat* bazuko
 | **rakett** *ld.* teniszütő
 | **rákezd** *tr* komenci, ek-i, *ntr* eki
 ▶ megint rákezd *<a mondókáját>*: li ekas regurdi
 ▶ rákezd a sírást: komenci plori
 ▶ rákezd esni: ekas pluvi, ekpluvas
 | **rakfelület** ŝarĝoplato, kargoplato
 | **rákfene** gangreno, putriĝo
 ▶ a társadalom rákfenéje: gangreno de la socio
 | **rákgyógyászat** onkologio, onkoterapio
 | **rakhely** **1)** deponejo
2) staplo
 | **raki** *<török szőlőpárlat>* rako
 | **rákiált** *tr* alkrii, kriadmoni
 | **rakkánon** *zene* retrokanono
 | **rákkeltő** *orv* onkogena, kancerogena, kanceriga
 ▶ a dohány rákkeltő: tabako estas onkogena
 | **rákkutatás** *orv* onkologio, kancerologio
 | **rakjegyzék** kargolisto
 | **raklap** paledo
 ▶ euró-raklap: eŭro-paledo
 ▶ oldalfalas raklap: kestopaledo
 ▶ rakoncás raklap: palispaledo
 | **raklapemelő** *fn* paledkriko, paledĉaro
 | **raklapoz** *tr* paledizi
 | **ráklépés** kankroiro
 ▶ ráklépésben halad: paŝi kankroire
 | **rákleves** kankrosupo
 | **ráklikkel** *ld.* rákattint
 | **rakodik** **1)** *ntr* ŝarĝi, kargi
 ▶ rakodnak a rakparton: oni ŝarĝas ĉe la kajo
2) *tr* meti aĵojn ien
 ▶ ne rakodj az asztalra: ne metu viajn aĵojn sur la tablon
3) *<összepakol>* paki, kolekti siajn aĵojn
 ▶ rakodjatok, indulunk: paku, ni ekiros
 | **rakódik** *ntr* surmetiĝi, deponiĝi, sedimentiĝi
 | **rakodó** **1)** *ld.* rakodómunkás
2) *<hely>* kargadejo, kargadkajo
 ▶ lejtős rakodó: dekliva kargadejo
 | **rakodóbárka** *hajó* gabaro
 | **rakodóberendezés** kargoinstalaĵo
 ▶ kikötői rakodóberendezések: havenaj kargoinstalaĵoj
 | **rakodódaru** kargogruo
 | **rakodódereglye** *ld.* rakodóbárka
 | **rakodógép** kargomaŝino
 | **rakodógém** *hajó* kargobumo, levbumo, bumgruo
 | **rakodóhely** kargadejo, kargadkajo
 | **rakodólap** *ld.* raklap
 | **rakodómunkás** ŝarĝisto, kargisto, *hajó* doklaboristo
 | **rakodópalló** ŝarĝodeklivo
 | **rakodópart** kargadkajo
 | **rakodótér** kargospaco, *hajó* holdo, ŝipkelo
 | **rakodóvágány** kargadtrako
 | **rakogat** *ld.* rakosgat
 | **rakolnyomás** *ld.* fénynyomatkészítés
 | **rákollóvirág** *ld.* hamisbanán
 | **rakomány** kargo, ŝarĝo
 ▶ csomagolt rakomány: enpaka/pakita kargo
 ▶ két rakomány homok: du ŝarĝoj da sablo
 ▶ laza rakomány: loza kargo
 ▶ rakomány öngyulladás: spontanea ekbrulo de kargo
 ▶ rakományt átrak: transŝarĝi kargon
 ▶ rakományt rögzít: fiksligi kargon, *hajó* stivi
 | **rakományegység** kargadunuo
 | **rakománysúly** kargopezo
 | **rakománytömeg** kargomaso
 | **rakonca** ŝarĝopaliso, kargopaliso
 ▶ nehéz rakoncában tartani a nyelvet: *közm* lang' estas mola kaj laŭvole petola^Z
 | **rakoncátlan** senbrida, *<pajkos>* petola, kaprica
 ▶ rakoncátlan kölykök: senbridaj buboj
 ▶ szoknyájának rakoncátlan fodrai: kapricaj krispoj de ŝia jupo
 | **rakoncátlankodik** *ntr* konduti senbride, senbridi, petoli, kaprici
 | **rákos**¹ kankr(ohav)a
 ▶ rákos patak: kankrohava rivereto
 ▶ rákos szendvics: sandviĉo kun kankraĵo, kankra sandviĉo
 | **rákos** **1)** *orv* kancera, onka
 ▶ rákos áttétek: kanceraj metastazoj
 ▶ rákos daganat: onko, kancera tumoro
2) *orv* *<rákban szenvedő>* kancera
 ▶ rákos beteg: kancera malsanulo, kancerulo
3) *növ* kancera
 ▶ rákos fa: kancera arbo
 | **rakosgat** *tr* ordigadi, aranĝadi
 | **rakott** **1)** ŝarĝita
 ▶ rakott szekér: ŝarĝita ĉarego
2) *gaszt* tavoligita
 ▶ rakott krumpli: tavoligita terpomaĵo
 ▶ rakott tészta: tavoligitaj pastaĵoj/lasanjoj
3) *tex* plisita, faldumita
 ▶ rakott szoknya: plisita/faldumita jupo
 | **rákölt** *tr* elspezi
 | **ráköszön** *tr* alsaluti
 | **ráköszönt** *tr* levi bondezire sian glason, trinki por ies sano
 ▶ ráköszöntötte a vendégre a poharát: li levis sian glason bondezire al la gasto
 | **ráköt** **1)** *tr* al|ligi, sur|ligi
 ▶ ráköti a hintát az ágra: ligi la balancilon sur la branĉo
2) *átv* *<ráakaszódik vkire>* al|kroĉi sin, al|hoki sin
 | **rákövetkező** *fn* mat postanto
 | **rakpart** *hajó* kajo
 ▶ indulási rakpart: ekveturkajo
 ▶ rakparton átadva: *gazd* liverita ekde kajo *<DEQ>*
 | **raksúly** kargopezo
 | **rakszelvény** karga limprofilo, kargoprofilo

| **rákszem 1)** *áll* kankroŝtono
2) *ld.* mentolos cukorka
| **rákszűrés** onkologia preventa/profilakta ekzameno, onkologia filtrado
| **raktár** *ált* tenejo, konservejo, *ip gazd* magazeno, vartenejo, <letéti> deponejo *l.m.* készletraktár, tranzitraktár
▶ konzignációs raktár: konsigna staplejo
▶ múzeumi raktár: muzea konservejo
▶ nem tartunk fagyasztott húst raktáron: ni ne stokas fridigitan viandon
▶ raktáron tart: stoki
▶ raktáron van: esti/trovigi en stoko
| **raktáráru** staploproduktó
| **raktáráruház** diskonto magazeno
| **raktárepület** magazena konstruaĵo
| **raktárhelyiség** tenejo
| **raktárhiany** magazena deficiĵo
| **raktárjegy** stapla kvitanco
| **raktárkészlet** stoko
| **raktárkezelő** *ld.* raktáros
| **raktárkönyv** magazinlibro, magazena registro
| **raktárnok** *ld.* raktáros
| **raktáros** magazinisto
| **raktároz 1)** *tr* <raktárba helyez> enmagazenigi
2) *tr* <raktáron tart> stoki
▶ pótalkatrészeket raktároz: stoki riparpecojn
| **raktárváros** *gazd* staplurbo
| **raktér** staploareo
| **Ráktérítő** *geo* Kankra/Norda Tropiko
| **rakterület 1)** kargadejo
2) *ld.* raktér
| **rákvilla** omarforko
| **rákvörös** arde ruĝa
| **rálapol** *tr* interligi/junti duonume
| **rálát** *tr* vidi (desupre), havi elvidon sur ion
▶ az ablakból rálát a tέρre: el la fenestro li vidas la placon
| **rálátás 1)** desupra vido
2) *ld.* felülnézet
3) <áttekintés> supervido
▶ rálátása van a dolgokra: havi supervidon de/pri la aferoj
| **rálehel** *ntr* elspiri sur ion, blovi spiron sur ion
| **rálép** *tr* sur\tréti, piedpremi, sur\paŝi
▶ jaj, rálépett a lábamra!: oj, vi tretis al mi sur la piedon
▶ olyan útra lépett: li paŝis sur tian vojnon
| **rali** *sp* ralio
▶ Párizs-Dakar rali: Ralio Parizo-Dakaro
| **rálícitál 1)** *ld.* ráígér
2) *tr* *jték* proponi pli
3) *biz* superigi sin
▶ mindenkire rálícitál: li superigas sin al ĉiuj
| **rálóccsan** *ntr* sur\ŝpruci
| **rálóccsant** *tr* sur\ŝprucigi
| **ráló 1)** *tr* alpafi
▶ rálótt a lent álló törökre: li alpafis la substarantan turkon
2) *tr* *sp* pafi/ŝoti al la golejo
| **rálóok** *tr* sur\puŝi
| **rálóttyn** *ntr* sur\ŝpruci
| **ráma 1)** kadro, <díszes> kartuŝo
2) <cipőn> plandumorlo
3) *cím* orlo

| **Ráma** *mit* Ramo
| **ramadán** *iszl* Ramadano
| **Rámájana** *ir* Ramajano
| **Ramapithecus** *ösl* ramapiteko
| **rámamad 1)** *ntr* <örökségül> esti postlasita/testamentita
▶ egy ház maradt rá: domo estis postlasita al ŝi, ŝi heredis domon
2) *ntr* resti
▶ rámaradt a szoba kitakarítása: restis al ŝi purigi la ĉambiron
| **rámás 1)** kadrita, kadrohava
2) <csizma> malmoltuba, durtuba
▶ egy pár rámás csizma: paro da durtubaj botoj
| **ramazán** *ld.* ramadán
| **rámászik 1)** *x* sur\grimpi, <kúszva> sur\rampi
2) *tr* skoldaĉi
| **ramaty** aĉa, aĉkvalita, mizera
| **rámáz 1)** *tr* kadri
2) *tr* streĉi sur kadro
| **rámázol** *tr* sur\ŝmiri, sur\pentri, sur\peniki
| **ramazúri** konfuzaĉo, brua tohuvaĉo, voĉtumulto, <veszekedés> kverelaĉo, langbatalo
| **rambután** *ld.* hamislics
| **rámegy 1)** *x* sur\iri, <járművel> sur\veturi
▶ rámegy a jégre: suriri la glacieron
2) *tr* <rátámad> ataki, *x* kontraŭ\iri, ĵeti sin kontraŭ iu/io
▶ menj rá a csatárra: ataku la arierulon
3) *ntr* <ráfér> sur\metebli, ŝargebli, havi lokon/spacon sur io
▶ ez még ráfér: tio ankoraŭ surmetebles
▶ még két mázsa ráfér a kocsira: la ĉaro ŝargeblas ankoraŭ per du kvintaloj
4) *ntr* <vezet vhova> konduki
▶ az út rámegy a hídra: la vojo kondukas al la ponto
5) multe/intense ekokupiĝi
▶ ráment a nyelvtanulásra: li intense ekokupiĝis pri lingvolernado
6) *tr* <idő> bezoni, kosti
▶ egy hónapom is ráment: tio kostis al mi eĉ monaton
▶ ráment két nap: ĝi bezonis du tagojn
7) *tr* <kiadás> kosti
▶ ráment az egészsége: lia sano kostis tion
▶ sok pénz ráment a vendéglátásra: la gastigo kostis multan monon
| **rámelegszik** *ntr* fariĝi tro varme al iu
▶ rámelegedett a kabát: al li fariĝis tro varme en la mantelo
| **rámenős** celstrebeĝa, nerededema, <erőszakos> sintruda, altrudiĝema
| **rámér 1)** *tr* mezuri sur io
▶ ráért két métert a deszkára: li mezuris du metrojn sur la dilo
2) *tr* <hozzáad> aldoni, almezuri, alpesi
▶ mérjen még rá fél kilót: alpesu ankoraŭ duonkilogramon
3) *tr* *átv* <ütést> swingi, elprovi, venigi
▶ bármit mér is rá a sors: kiel ajn la sorto elprovos lin, kion ajn la sorto venigos al li
▶ büntetést rámér vkire: puni iun, aljuĝi punon, kondamni iun al puno
▶ nagy ütést mér rá: swingi grandan baton sur iun
| **ráméred 1)** *tr* fiksrigardi, algapi rigide
▶ minden szem ráméredt: ĉiuj okuloj estis al li fiksitaj
2) *ntr* preme impresi, preme stari/altiĝi
▶ magas várfal meredt rá: alta fortikaĵmuro altiĝis preme antaŭ li
| **rámereszt** *tr* alfiksi
▶ rámeresztette tekintetét: li alfiksis sian rigardon
| **rami** *ld.* hócsalán

- | **ramnóz** *biol kém* ramnozo
 | **rámol** *ntr* ordigadi, aranĝadi
 | **ramoncsi** *ld.* kormányzószilva
 | **rámond 1)** *tr* diri ion responde, <jóváhagyásul> diri amen al io
 ▶ rámondta az áment: li diris al ĝi amen
 ▶ valamit rámondott: li diris ion responde
 2) *ntr* <állít> diri/aserti pri io
 ▶ rámondhatjuk, hogy jó: ni povas diri pri ĝi, ke ĝi estas bona
 3) *tr* <hangrögzítőre> registri
 ▶ rámondja a telefonszámot az üzenetrögzítőre: registri la telefonnumeron en la respondilo
 | **rámordul** *tr* algrumbli
 | **rámosolyog** *tr* alrideti
 | **rámpa 1)** <feljáró> ramplo
 2) <rakodó> kargadjajo, ŝarĝokajo
 | **ramsli** *jték* ramŝo, senaŭkcia skato
 | **Ramszesz** *tört* Ramseso
 | **ramszték** *ld.* marhahátszín
 | **ramus** *ld.* anat ág, növ vessző
 ▶ ramus nervi: *ld.* idegág
 ▶ ramus vasis: *ld.* érág
 | **rámutat** *tr* átv is almontri
 ▶ rámutat a tényre: almontri la fakton
 ▶ ujjal rámutat a tettesre: fingromontri la farinton
 | **rámutatás 1)** almontro
 2) *nyt* deikto
 | **ránc 1)** faldo
 ▶ függöny ráncai: faldoj de kurteno
 ▶ kivasalja a ráncokat: forgladi la faldojn
 2) <bőrön> falto, sulko
 ▶ öregség ráncai: sulkoj de maljuneco
 ▶ ráncokkal teli arc: faltoplena vizaĝo
 ▶ ráncot arcon felvarr: senfaltigi vizaĝon
 | **ránccfelvarrás** senfaltigo
 | **ranch** *agr* ranĉo
 | **ránccigál** *tr* tiradi, tirskuadi
 ▶ ide-oda ránccigálnak: oni distiradas min
 | **ráncclevél** *növ* alokazio
 | **ránccol 1)** *tr* faldi, plisi
 2) <bőrt> falti, sulki
 ▶ homlokát ránccolja: sulki la frunton
 | **ránccolódik 1)** *ntr* faldígi
 2) <bőr> faltígi, sulkiĝi
 | **ránccos 1)** faldita, plisita
 ▶ ránccos csizma: boto kun faldita tubogorĝo
 2) faltita, sulkita, faltoriĉa, sulkoplena
 ▶ ránccos arc: sulkoplenaj vangoj
 | **ránccosodik 1)** faldígi
 2) <bőr> faltígi, sulkiĝi
 | **ránccotalanít** *tr* senfaltigi
 ▶ ránccotalanító krém: senfaltiga kremo
 | **rand** rando <pénznm>
 | **randa** *ld.* ronda
 | **randalíroz** *ntr* konduti skandale, senbridumi
 | **randevú** *fn* rendezuo, amrenkontiĝo
 ▶ randevút beszél meg: interkonsenti rendezuon kun iu
 | **randevúzik** *x* rendezui
 ▶ egy helyi lánnyal randevúzott: li rendezuis kun loka knabino
 ▶ hol randevúzunk?: kie ni rendezuos nin?
 | **rándít** *tr* ektiri
 ▶ nagyot rándít a kötélén: forte ektiri la ŝnuregon
 ▶ vállat rándít: ektiri/levi la ŝultrojn
 | **random** *mat inf* aleatora, hazarda *l.m.* véletlen
 ▶ at random: aleatore
 | **randomizál** *tr* hazardigi <statisztika>
 | **randomizer** *inf* hazard(um)jilo
 | **rándul 1)** *ntr* streĉiĝi, kuntiriĝi, <görcsbe> kramfiĝi, <meghúzódik> tordígi
 ▶ egy arcizma sem rándult: li eĉ ne tikis
 ▶ görcsbe rándul a keze: lia mano kramfiĝas
 ▶ nagyot rándult a dereke: lia talio multe tordígis
 ▶ ökölbe rándul a keze: lia mano pugniĝas
 2) *ntr* <jármű> ekskuiĝi
 ▶ a kamion nagyot rándult: la kamiono forte ekskuiĝis
 | **rándulás 1)** *ld.* rándul
 2) *orv* tordo, <ízületé> artiktordo
 | **ránehezedik 1)** *ntr* sur\peziĝi
 2) *tr* átv premi, *ntr* pezi
 ▶ ránehezedik a felelősség: la respondeco pezas sur li
 | **ranett** <alma> renedo
 | **ránevel** *tr* eduki iun al io
 | **ránevet** *x* al\rideti
 | **ránéz** *x* al\rigardi, alokuli
 ▶ szúrósan ránéz: okulpafi
 ▶ első ránézésre: por/laŭ la unua rigardo/vido
 | **rang 1)** *tört ált* rango, <cím> titolo
 ▶ első rangú termék: produkto de la unua rango
 ▶ lovagi rang: kavalira rango, kavalireco
 ▶ magasabb rangú: pli ranga
 ▶ miniszteri rangban van: havi ministran rangon
 ▶ rangja van a társaságban
 ▶ ranghoz kötött előjogok: rangaj privilegioj
 ▶ rangja van itt a tudásnak: la scio rangas ĉi tie
 ▶ rangon aluli: subranga, <házasság> morganata
 ▶ rangra emel: rangigi, promocii, levi al rango, *tört* breveti
 ▶ rang szerinti: laŭranga
 2) *kat* rango
 ▶ elveszíti a rangját: perdi siajn rangon/galonojn, esti degradita
 ▶ ezredesi rangja van: rangi kiel kolonelo
 ▶ magas rangú: altranga
 ▶ ő a legmagasabb rangú a vezérkarban: li plej rangas en la stabo
 ▶ őrnagyi rang: majora rango
 ▶ rangban emelkedik: rangaltiĝi, promociiĝi
 ▶ rangban megelőz: rangantaŭi
 ▶ rangjától megfoszt: degradi, esti senigita je sia rango
 ▶ rang nélküli: senranga
 ▶ tisztii rang: oficira rango
 3) *mat* rango
 | **ráng** *ntr* ektiriĝadi, <görcsösen> havi klonusojn, konvulsii
 | **rángadó** *fn sp* pintomatĉo, lokdecida matĉo
 | **rángás** *orv* klonuso, konvulsio
 | **rángásos** *orv* klonusa
 | **rángat 1)** *tr* ektiradi, taŭzi
 ▶ rángatja a csengőzsinórt: ektiradi la sonorilŝnuron
 ▶ zsinóron rángat: átv is tiradi per ŝnuro
 2) *tr* <ruhát> haste-kapte surmeti
 ▶ magára rángattott egy nadrágot: li haste-kapte surmetis pantalonon
 3) *tr* <betegség> konvulsiigi
 ▶ rángatja a görcs: li estas trafita de konvulsio

- 4) *tr* <zaklat> distiradi
 ▶ száz helyre rángatnak: oni distiras min en mil lokojn
 | **ráng(at)ógörcs** *orv* klonusa spasma, konvulsio
 ▶ terhességi rángógörcs: eklampsio
 | **rángatózás** *orv* klonusa spasma
 | **rángatózik** *ntr* ekskuiĝadi, <arc> tiki, *orv* konvulsii
 | **rangbeli** pli ranga, altranga
 | **rangelső 1)** *mn* rangsupera
 2) *fn* rangsuperulo
 | **rangemelés** rangaltigo, plirangigo, promocio
 | **rangfokozat** rangoštupo
 | **rangidős 1)** *kat* aĝe plej/pli ranga, servotempe plej/pli ranga
 2) *ált* dojeno
 | **rangjabeli 1)** *mn* samranga
 2) *fn* samrangulo
 | **rangjelzés** rangmarko, <jelvény> ranginsigno, <zsinór> galono, <vállon> epoleto, ŝultosigno
 | **rangkórság** rangavido
 | **rangkülönbség** rangdiferenco
 | **ranglétra** rangštuparo, gradaro, hierarĥio, hierarkio
 ▶ előrelép a ranglétrán: rangaltiĝi, promociiĝi
 ▶ hivatali ranglétra: ofica gradaro
 ▶ magasan áll a társadalmi ranglétrán: esti alte en la socia skalo
 ▶ tisztí ranglétra: oficira gradaro
 | **ranglista** ranglisto, promocio listo
 | **Rangoon** *ld.* Rangun
 | **rángógörcs** *orv* klonuso, klonusa konvulsio, <terhességi> eklampsio
 | **rangos 1)** rang(hav)a
 ▶ rangos személy: persono de rango
 2) *átv* signifa, prestiĝa, altnivela
 | **rangosztály** (promocia) klaso
 ▶ második rangosztályú tanácsos: konsilisto de la dua klaso
 | **rangrejtés** inkogniteco
 | **rangrejtve** *hsz* inkognite
 ▶ rangrejtve utazik: veturi inkognite
 ▶ rangrejtve utazó: inkognito
 | **rangsor** rangordo, hierarĥio, hierarkio, <minősített> kvalifiko
 ▶ katonai rangsor: militista hierarĥio
 ▶ rangsorba állít: hierarĥiigi, laŭrangigi, rangordigi
 | **rangsorol** *tr* hierarĥiigi, hierarkiigi, laŭrangigi, rangordigi, <minősítve> kvalifiki
 | **Rangun** *geo* Jangono, Ranguno
 | **ráni** *tört* raĝino <IN>
 | **ránó 1)** *x növ* sur\kreski, sur\grimpi
 2) *tr* kreske superi, *ntr* pli kreski ol iu
 | **ránövés 1)** *ld.* ránő
 2) *ásv* epitaksio <kristály>
 | **ránt¹** *tr* ektiri
 ▶ magához ránt: ektiri al si
 ▶ nagyot ránt a kötélén: ektiregi la ŝnuregon, doni ektireton al la ŝnuro
 2) *tr* <előhúz> elingigi, malingi, elujgi
 ▶ kardot ránt: malingi glavon
 ▶ pisztolyt ránt: elujgi pistolon
 3) *tr* <ruhadarabot> haste surmeti
 4) *tr* <magával> kuntreni, tiri
 ▶ gyalázatba ránt: kuntreni en malhonoron
 ▶ halálba ránt: tiri almorte
 ▶ magával ránt a pusztulásba: kuntreni en pereon
 ▶ sárba ránt: kuntreni/tiri en la koton
 | **ránt** *gasz* panumi
 ▶ csirkét ránt: panumi junkokinin
 | **rántás** *gasz* brunajo, fritfarunaĵo
 | **rántott 1)** <pl. hús> panumita
 2) <leves> brunajita, fritfaruna, kun brunajo/fritfarunaĵo
 | **rántotta** *ld.* tojásrántotta
 | **ranula** *ld.* nyálcisza
 | **rányit 1)** *ntr* neatendite eniri, *tr* neatendite malfermi
 ▶ rányított a szerelmeskedőkre: neatendite li eniris al la amorantoj, neatendite li malfermis la pordon ĉe la amorantoj
 ▶ senki sem nyitja rá az ajtót: neniu frapas ĉe lia pordo
 2) <könyvet> hazarde trafi serĉatan paĝon
 | **rányom 1)** *tr* sur\premi
 ▶ rányomja vmire a bélyegét: premi sian stampon sur io
 2) *tr* sur\presi
 ▶ rányomták a címerét: lia blazono estas surprésita
 | **ráoktrojál** *tr* altrudi, aldevigi
 | **ráolvad** *ntr* sur\fandiĝi, <jég, hó> sur\degeli
 | **ráolvas 1)** *tr* <bűnöket> (akuze) listigi
 ▶ ráolvasta összes bűnét: li listigis ĉiujn liajn misfarojn
 2) *ntr* <babonásan> diri sorĉvortojn, *tr* sanigi per magiaj formuloj, sorĉkuraci
 ▶ ráolvas a betegre: sorĉkuraci la malsanulon
 | **ráolvasás 1)** listigo de kulpoj/eraroj stb.
 2) sorĉkuracado, sanigo per magiaj formuloj
 | **ráölt 1)** *tr* alkudri
 2) *tr* <nyelvét> mokeligi la langon
 | **ráönt 1)** *tr* sur\verŝi
 2) *ntr* <ruha> esti fandita/muldita
 ▶ a zakót mintha ráöntötték volna: la jakó estas kvazaŭ fandita/muldita sur li
 | **rap** *zene* rapo
 | **ráparancsol 1)** *x* rigore ordoni
 ▶ ráparancsolt a katonára, hogy lőjön: li rigore ordonis al la soldato pafi
 2) *ntr* ordoni fari ion
 ▶ ráparancsolta a kabátot: ŝi ordonis al li, surmeti la mantelon
 | **rápattan** *x* sur\salti
 | **rápazarol** *tr* malŝpari, disipi, malŝpare elspezi
 | **raphe** *ld.* anat varrat, összefekvés
 ▶ raphe palati: *ld.* szájpadvarrat
 ▶ raphe penis: *ld.* bőrvarrat
 | **rapír** *kat* rapiro <hosszú vékony kard>
 | **rápillant** ĵeti al iu rigardon
 | **rápipál** ekfumi pipon
 | **rápirít** *tr* hontigi per skoldoj
 | **rapityára** en mil pecetojn/eretojn
 ▶ rapityára tör: rompi en mil pecetojn
 | **rapli** kaprico
 | **raplis** kaprica
 | **raponc** *ld.* raponc harangvirág
 | **raport 1)** *kat* raportigo
 2) *ált* raportigo, respondecigo
 3) *tex* motivo, figuro
 | **rápöfékel 1)** *ntr* ekfumi, ekblovi fumon
 2) blovi fumon al iu
 | **rapsic** *ld.* rabsic
 | **rapszódia** *ir* rapsodio
 2) *zene* rapsodio

► Liszt magyar rapszódái: la hungaraj rapsodioj de Liszt
| rapszódosz *ir* rapsodo
| rapszodikus kaprica, kaprichumora, ŝanĝiĝema
| rÁPuskázik *tr* alpafi sen celi
| ráragad 1) *ntr* al\gluiĝi
 ► ráragadt a sár a cipőjére: la koto gluiĝis al liaj ŝuoj
 2) *ntr* <betegség> kontaĝiĝi
 3) *ntr* *átv* infektiĝi, algluiĝi
 ► csak úgy ráragadt a nyelv: la lingvo simple lerniĝis/gluiĝis al li
 ► ráragad a nevetés: li infektiĝas per la rido
| ráragaszt 1) *tr* alglui
 ► ráragasztja a bélyeget a levélre: alglui la poŝmarkon sur letero
 2) *tr* <betegséget> kontaĝi
 3) *tr* <jelzőt> alkröçi, alglui
| rárajtol *tr* alkuri elane, al\lanĉ sin
 ► rárajtol a labdára: lanĉi sin al la pilko
| rárajzol *tr* sur\desegni
| rárak *tr* sur\meti
 ► rárakja a könyveket a polcra: meti la librojn sur la breton
 ► rárak a tűzre: meti sur la fajron, nutri la fajron
| rárakodik *ntr* demetiĝi, sedimentiĝi
| ráránt 1) *tr* ektiri sur ion
 2) *tr* *átv* ne atenti, ignori
 ► rá se ránts: eĉ iom atentu tion
| rárepül 1) *x* sur\flugi
 2) *x* <vmi fölé> super\flugi
| ráripakodik *tr* kriskoldi, ordone alkrii
| rárivall *tr* akre alkrii
| ráró¹ 1) *tr* gravuri, noĉi
 ► jeleket rótt rá a fára: li gravuris signojn sur la ligno
 2) *tr* ŝarĝi, taski
 ► kötelességeket ró rá: ŝarĝi lin per devoj
 ► mindent rámró: ĉion li taskas al mi
| ráró *ld.* halászsas, kerecsensólyom
| rárohan 1) *tr* kurataki
 2) *tr* *átv* ataki per riproĉoj
| ráront *tr* surprizataki
| ráruház *tr* cedi, transdoni
 ► tulajdonjogot ráruház vkire: cedi al iu la posedrajton
| rásandít *x* alstrabi, alokulumi, ĵeti flankrigardon
| ráségít 1) *tr* <ruhát> helpi surmeti/vesti
 2) *tr* helpi (fari ion)
 3) *tr* *tech* relajsi
| rásimul *ntr* alĝustiĝi, algluiĝi, alformiĝi, alpremiĝi, esti strikta
 ► a blúz jól rásimul: la bluzo bone alĝustiĝas al ŝi
| rásóz 1) *tr* <árut> ruzvendi, trudvendi, forkomerci, <feleséget> ruze edzingi
 ► kacatot rásóz vkire: ruzvendi al iu fatrason
 ► rásózta a leányát: li ruze edzinigis al mi sian filinon
 2) *tr* <büntetésül> punŝarĝi
 ► tíz évet sóztak rá: oni punŝarĝis lin per dek jaroj
 3) *tr* <ráüt> svingi baton sur ion/iun
 ► jól rásózott a fenekére: li svingis bategon al li sur la postajon
| rásopoly raspilo, lignofajlilo
| rásopolyoz *tr* raspi
| rástartol *tr* lanĉi sin por akiri ion/iun
| rásül *ntr* sur\bakiĝi, bakgluiĝi
| rásüt 1) *tr* <fegyvert> alpafi, alfajri
 2) *tr* <bélyeget> brulmarki, brulstampi

► rásütik a jószágra a gazda jelét: oni brulmarkas la brutojn per la signo de la mastro
 3) *tr* *átv* brulmarki, brulstampi, stigmatizi
 ► rásütötték az áruló bélyegét: oni stigmatizis lin kiel perfidulon, oni markis lin per la stigmato de perfiduloj
 4) *tr* <vádol> akuzi, imputi, suspekti senbaze, kalumnii
 ► rásütötték, hogy tolvaj: oni imputis al li, ke li estas ŝtelisto }
 5) *tr* <fény> alradii
 ► rásütött a nap: la suno alradiis lin
| rászab 1) *x* <ruhát> al\mezuri, fasoni/tajli/tranĉi laŭ ies mezuro
 ► mintha rászabták volna: konveni kiel ringo al fingro
 2) *tr* <büntetést> ŝarĝi, meti
 ► a büntetést, amit rászabtak: la puno, per kiu oni ŝarĝis lin v. kiun oni metis sur lin
| rászabadít 1) *tr* lasi invadi, lasi aliri
 ► rászabadítottál egy csomó kölyköt: vi lasis amason da buboj invadi min
 ► rászabadította a jószágot a vetésre: li lasis la brutojn aliri la semitajon
 2) *tr* <bajt, szenvedést> venigi, altiri
 ► a háború rengeteg szenvedést szabadított rá a városra: la milito venigis multegajn suferojn al la urbo
| rászabadul *ntr* agi kaj fari libere, invadi
 ► a tehenek rászabadultak a szomszéd lucernájára: la bovinoj invadis la luzernokampon de la najbaro
 ► martalócok szabadultak rá a városra: predistoj agis kaj faris libere en la urbo
| rászakad 1) *ntr* enfali, falegi sur iun/ion
 ► rászakadt a ház: la domo enfalis sur lin
 2) *ntr* *átv* esti trafita
 ► a sok gond szakadt rá: li estas trafita de multaj zorgoj
 ► nyomor szakadt rá: mizero falis sur lin
| rászalad *x* sur\kuri, sur\gliti, sur\ruliĝi
| rászáll 1) *x* sur\flugi
 2) *ntr* <örökök> herediĝi, haviĝi
 3) *ntr* *biz* insisti ĉe iu
| rászámol *ntr* *sp* kalkuli super iu, ĝiskalkuli
 ► a bíró rászámolt az elesett ökölvívóra: la juĝisto kalkulis super la falinta boksisito
| rászán 1) *tr* preti elspezi, dediĉi
 ► rászánok egy milliót az üzletre: mi pretas elspezi milionon por la negoco
 ► szánj rám egy kis időt: dediĉu al mi iom da tempo
 2) *ntr* decidiĝi
 ► végre rászánta magát, hogy elköltözik: fine li decidiĝis forloĝiĝi
| rászárad *ntr* sur\sekiĝi
| rászéd *tr* superruzi, priruzi, misgvidi, prifriponi, entiri en la reton, <néha tréfás célzattal> mistifiki
| rászegel *tr* al\najli
| rászegez 1) *tr* al\najli
 ► rászegezték a koporsófedelelet: oni alnajlis la ĉerkokovrilon
 2) *tr* *átv* fiksi
 ► tekintetét vkire rászegezi: fiksi la rigardon sur iu
 3) *tr* <fegyvert> alceli, direkti
 ► rászzegezte a pisztolyt: li alcelis min per la pistolo v. direktis al mi la pistolon
| rászegeződik *ntr* fiksiĝi, direktiĝi
 ► minden szem rászegeződött: ĉiuj okuloj fiksiĝis sur li
| rászerele *tr* almundi
| rászignál *tr* taskigi

- ▶ ezt is rám szignálta a főnök: la ĉefo taskigis ankaŭ tion al mi
| raskolnyik *kr tört* skismano, skismulo, malnovritano
| rászokás alkutimiĝo
| rászokik *ntr* al\kutimiĝi
| rászoktat *tr* al\kutimigi
| rászól *tr* averti, admoni
| rászolgál 1) *tr* elmeriti
▶ rászolgál a dicséretre: elmeriti la laŭdon
2) ntr kromservi
▶ egy évet rászorgált: unu jaron li kromservis
| rászór 1) *tr* sur\ŝuti
2) tr <folyadékot> sur\ŝpruciĝi, aspergi
| rászorít 1) *tr* al\premi, sur\premi
2) tr <rögzit> turnfiksi, streĉfiksi, tirfiksi
3) tr *átv* al\trudi, igi, devigi
▶ rászorított a tanulásra: li igis min lerni
| rászorul 1) *ntr* al\streĉiĝi, sur\streĉiĝi
▶ rászorult a celofán a befőttesüvegre: la celofano streĉiĝis sur la bokalo
▶ rászorult a nyakára a hurok: la nodo streĉiĝis ĉirkaŭ lia kolo
2) ntr *átv* bezoni
▶ rászorult a támogatásomra: li bezonis mian apogon
| rászoruló *fn* helpindulo, helpobezonanto
| rassz *biol* raso
▶ a fehér rassz: la blanka raso
| rasszista 1) *mn* rasisma, rasista
2) fn rasisto
| rasszizmus rasismo
| raszter *inf* rastrumo, bitbildo
| rasztergrafika *inf* rastruma grafiko
| raszterizál *tr inf* rastrumigi, bilderigi
| rászúr 1) *tr* sur\piki
2) tr sp rekte pafi en la golejon
| ráta 1) parto
▶ rátában fizet: partopagi
2) <hányad> kvoto
3) gazd <mérték> grado
▶ értéktöbblet rátája: grado de plusvaloro
| rátábláz 1) *tr* hipoteki
▶ az adósságot rátáblázták a házára: lia domo estas hipotekita per lia ŝuldo
2) tr transskribigi, transregistrigi
| rátalál 1) *tr* trovi, retrovi
▶ rátalált az elveszett kulcsra: retrovi la perditan ŝlosilon
▶ rátalált az igaz szeretőre: ŝi trovis la veran amanton
▶ szag után talált rá: li flartrovis ĝin
2) tr <rájön> diveni, eltrovi, trafi
▶ rátalál a dolog nyitjára: trafi la ŝlosilon al la afero
| rátalálás 1) *ld.* rátalál
2) ritk <képesség> serendipio
| rátámad 1) *tr* ataki, <agressziven> agresii, <merénnyel> atenci
▶ rablók támadtak rá: rabstoj atakis lin
2) tr <szid> ataki per skoldoj, vortataki
| rátámaszkodik apogi sin sur iu/io, subteni sin per iu/io
▶ támaszkodj rá a mankóra: subtenu/apogu vin per la lambastono
| rátapad *ntr* adheri, al\gluiĝi, sur\gluiĝi
2) ntr *átv* algluiĝi
▶ szeme rátapadt a lányra: liaj okuloj algluiĝis al la knabino
3) ntr *orv* adheri, insertiĝi
| rátapaszt 1) *tr* al\glui, sur\glui
2) tr *átv* al\premi, sur\premi
| rátapint 1) *tr* palp trovi, ekpalpi, elpalpi
▶ rátapint a fájós testrésze: elpalpi la doloran korpoparton
2) tr rimarki, eltrovi
▶ rátapint a lényegre: eltrovi la kernon
| rátapos 1) *tr* sur\trėti, sur\paŝi
2) tr *átv* trėti
| rátart 1) *tr* teni super io
▶ rátartja a serpenyőt a tűzre: teni la paton super la fajro
2) tr direkta, alceli, alteni
▶ rátartja a fegyvert: alceli la armilon
3) tr sp kontraŭteni la piedon
| rátartás 1) *ld.* rátart
2) plustempo, pli longa limdato
▶ rátartással vállal munkát: entrepreni laboron kun plustempo v. pli longa limdato
| rátarti memfiera, fiere memkonscia
| rátehnkedik *ntr* peziĝi tutkorpe
| ráteker *tr* ĉirkaŭ\volvi
| rátekin ĵeti al iu rigardon, *tr* ekrigardi
| rátelefonál *tr* telefone alvoki, telefone respondecigi
| rátelepedik 1) *ntr* sidiĝi, deponiĝi, descendi
▶ köd telepedett rá a tájra: nebulo descendis sur la pejzaĝon
2) tr <nyomaszt> premi, *ntr* esti premata
▶ bánat telepedett rá az emberekre: malĝojo premas la homojn
3) tr *átv* ĝene/longe okupi, invadi
▶ a politika mindenre rátelepszik: la politiko ĉion invadas
▶ a szomszéd rátelepedett a házigazdára: la najbaro ĝene okupas la dommastron
| rátenyerel 1) *ntr* manpeziĝi, polmopeziĝi
2) tr trude okupi al si
▶ a bank rátenyerelt még a házára is: la banko trude okupis al si eĉ lian domon
3) tr *átv* <megbénít, elfojt> malebligi, sufoki, paralizi, mutigi
| rátér 1) *ntr <más útra> transiri, deturni sin, x suriri, surveturi
▶ rátért a kerékpárútra: deturninte sin li surveturis la biciklovojon, li transiris al la biciklovojo
2) <más tevékenységre> turni sin, *ntr* transiri, komenci fari ion alian
▶ a parasztság rátért a szövetkezeti gazdálkodásra: la kampanarano turnis sin al la kooperativa mastrumado
▶ rátért a takarékoságra: li komencis ŝpari
3) ntr <tárgyra> transiri
▶ mindjárt rátérek a tárgyra: baldaŭ mi transiros al la temo
| rátérdepel *ntr* genuiĝi sur io/iu
| ráterel 1) *tr* sur\peli
▶ tereld rá a teheneket a kompra: pelu la bovinojn sur la pramon
2) tr *átv* direkta, turni
▶ a megoldandó problémákra tereli a figyelmet: direkta la atenton al la solvendaj problemoj
| ráterelődik *ntr* direktaĝi, turniĝi
▶ ráterelődött a téma: la temo direktaĝis al ĝi
| ráterhel *tr* imputi
▶ az adósságot ráterheli a rendelkezésre álló bevételeire: imputi ŝuldon sur liaj disponeblaj enspezoj
| ráterít *tr* sur\sterni, kovri ion/ion per io
| rátermett (denaske) taŭga, kapabla
| rátestál *tr* testamenti, heredigi, postlasi
| rátesz 1) *tr* sur\meti
▶ ráteszi az i-re a pontot: meti la punkton sur i*

- ▶ rátette a kezét az örökségre: li metis siajn manojn sur la heredajon, li akaparis la heredajon
- ▶ sorban rátesz: survicigi
- ▶ tedd rá az asztalra: metu ĝin sur la tablon
- ▶ tegyél fát a tűzre: metu lignon sur la fajron
- 2) *tr* *átv* dediĉi
- ▶ a fejemet teszem rá: mi vetas mian kapon
- ▶ ráteszi az életét vmire: dediĉi sian vivon al io
- | **rátét** ornama ŝtofsurmetaĵo
- | **Rathke-kötegek** *ld.* izomgerenda
- | **ratifikál** *jog* ratifi
- ▶ ratifikálja a Versailles-i szerződést: ratifi la versajlan traktaton
- | **rátípor** *tr* kruise surtreti
- | **rától** 1) *tr* sur\ŝovi, sur\pusi
- 2) *tr* *átv* transŝovi
- ▶ ne told rám a felelősséget: ne transŝovu al mi la respondecon
- | **Rátót** Abdero
- | **rátóti** 1) *mn* abdera
- 2) *fn* abderano
- | **rátótiáda** abdera anekdoto
- | **rátölt** 1) *tr* <ráönt> ĝisverŝi, kompletige verŝi
- ▶ rátöltött, pedig még nem ittam ki a bort: li ĝisverŝis, kvankam mi ankoraŭ ne eltrinkis la vinon
- 2) *tr* <pipát> ĝisŝtopi, kompletige ŝtopi
- ▶ rátölt a pipájára: ĝisŝtopi sian pipon
- 3) *tr* <puskát> rapide reŝargi
- 4) *tr* <gránátot> duŝargi
- ▶ gránátot rátölt: duŝargi grenadon
- | **rátör** 1) *tr* surprizataki, ekataki, <szóval> vortataki, atake respondecigi
- 2) *tr* <ajtó> enrompi al iu la pordon
- 3) *tr* *átv* <elfog> ataki
- ▶ rátört a magány érzése: sento de soleco atakis lin
- | **rátromfol** *tr* *átv* is superatuti
- | **rattler** *áll* rathundo
- | **rátukmál** *tr* al\trudi, trudkonvinki, subŝovi, <áru> trudvendi
- ▶ egy cipőt tukmáltak rám: oni trudvendis al mi paron da ŝuoj
- ▶ idegen ábécét akarnak rátukmálni az eszperantistákra: oni volas subŝovi fremdan alfabeton al la esperantistoj
- ▶ véleményt vkire rátukmál: altrudi al iu opinion
- | **rátüsszent** 1) *x* al-terni
- 2) *tr* *tréf* priterni
- | **rátúz** 1) *tr* alpingli, <ravarr> surstebi
- ▶ cédulát rátúz: alpingli slipon
- ▶ rátúzött zseb: surstebita poŝo
- 2) *tr* <nap> brulradii, bakbrili
- | **ráugrik** *x* sur\salti
- | **Raul** Raulo <utónév>
- | **Rauma** *geo eo* Raŭmo
- ▶ a raumai nyilatkozat kritizálta a hagyományos eszperantó mozgalom céljait: la Manifesto de Raŭmo kritikis la celojn de la tradicia Esperanto-movado
- | **raumista** *eo* raŭmisto
- | **raumizmus** *eo* raŭmismo
- | **ráun** *ntr* tediĝi de iu/io
- | **ráuŝzik** 1) *x* sur\naĝi, kontraŭnaĝi
- 2) *x sp* alnaĝi (por kapti la pilkon)
- | **ráuŝzít** *tr* inciti
- ▶ kutyát ráuŝzít vkire: inciti hundon kontraŭ iu
- ▶ ráuŝzítja őket egymásra: inciti ilin unu kontraŭ la alia
- | **ráutal** *tr* bezoni, dependi
- ▶ rá van utalva a segítségemre: ŝi bezonas mian helpon v. dependas de mia helpo
- | **ráutaló** 1) *jog* supoziga
- ▶ ráutaló viselkedés: supoziga konduto
- 2) *nyt* deikta
- | **Rauwolf-cserje** *ld.* vérnymáscserje
- | **ráüil** 1) *ntr* sur\ŝidiĝi, eksidi sur io
- 2) *átv* ne ellasi el sia mano
- ▶ ráüilt az aktákra: li ne ellasas la aktojn el sia mano
- | **ráüit** 1) *tr* sur\bati, sur\frapi
- ▶ ráüit a harangra: surbati la sonorilon
- ▶ ráüit az asztalra: frapi sur la tablon, surfrapi la tablon
- ▶ ráüiti a pecsétjét vmire: meti sur io sian stampon
- ▶ ráüit két tojást a szalonnára: rompverŝi du ovojn sur la frititan lardon
- 2) *tr* <rászegel> sur\najli
- | **rávág** 1) *tr* sur\frapegi, <bottal> doni bastonbaton
- ▶ rávágott az aktákra: li frapegis sur la aktojn
- ▶ rávágott huszonötöt a tolvajra: li donis dudek kvin bastonbatojn al la ŝtelisto
- 2) *tr* *átv* subite/riposte/frape respondi, subite eldiri, subite eldiri la respondon
- | **rávall** 1) *ntr* atesti/konfesi kontraŭ iu
- 2) *tr* <jellemez> karakterizi
- | **rávaló** *fn* bezonata sumo por io, bezonaĵo por io
- ▶ megtakarítja a rávalót: ŝpari la bezonatan sumon
- | **rávarr** 1) *tr* al\kudri, sur\kudri, sur\stebi
- 2) *átv* *pej* alkröci sin, altrudi sin
- | **ravaszi** ruza
- ▶ ravasz ábrázat: ruza fizionomio
- ▶ ravasz ember: ruzulo
- ▶ ravasz, mint a róka: ruza kiel vulpo
- ▶ ravasz terveket sző: teksi ruzajn planojn
- | **ravaszi**² <fegyveren> ellasilo
- ▶ meghúzza a ravaszt: tiri la ellasilon
- | **ravaszi** 1) ruzeta, petole ruza
- 2) ruza vulpo
- | **ravaszkás** ruzeta, petole ruza
- | **ravaszkodik** *ntr* ruzi, filerti
- | **ravaszyuk** *geo* karsta funelo
- | **ravaszság** 1) <természet> ruz(ec)o, artificeko
- ▶ ördögi ravaszság: diabla ruzo
- 2) <cselekedet> ruzajo, artifiko
- ▶ átlátok a ravaszságaidon: mi travidas viajn ruzajojn
- ▶ az ördög ravaszságai: artifikoj de la diablo
- | **ravatal** katafalko
- | **ravatalozó** katafalkejo, funebrejo
- | **Ravenna** *geo* Raveno
- | **ráver** 1) *x* plurfoje bati/frapi, doni batojn, frapojn
- ▶ ráverték a huszonötöt: oni donis al li la dudek kvin batojn
- 2) *tr* <ráerősít> batfiksi, alforĝi
- 3) *tr* *jték sp* <legyőz> venkobati
- 4) *tr* *sp* <megelőz> antaŭi
- ▶ öt métert vert rá az ellenfelére: je kvin metroj li antaŭis sian kontraŭulon
- 5) *biz* peli sin
- ▶ ha jól ráverünk, elkészülünk: se ni pelos nin, ni pretiĝos
- | **rávés** *tr* sur\gravuri
- | **rávesz** 1) *tr* sur\meti, sur\vesti

- ▶ az ingre rávette a zakót: sur la ĉemizon li surmetis la jakon
2) tr <rábír> persvadi, decidigi, konsentigi, igi, volontigi, inklinigi, emigi
 ▶ rávett az ajándékozásra: li volontigis min donaci
 ▶ rávette, hogy felálljon: li igis ŝin stariĝi
| rávet 1) tr sur\jeti
 ▶ egy takarót vetett rá: li surjetis kovrilon
 ▶ fényt vet rá: ĵeti sur ĝin lumon
 ▶ rávetette a szemét: li ĵetis al ŝi sian rigardon
 ▶ rávetette magát az ellenségre: li ĵetis sin sur la malamikon
| rávetődik 1) ntr sur\jetiĝi
 ▶ árnyék vetődött rá: ombro ĵetiĝis sur lin
2) sp sur\jeti sin
 ▶ a kapus nem vetődött rá: la golejisto ne surjetis sin
 ▶ rávetődött a labdára: li ĵetis sin sur la pilkon
| rávezet 1) tr konduki sur ion
 ▶ rávezették a kánpadra: oni kondukis lin sur la eŝafodon
2) tr <segít> helpi trovi/solvi
 ▶ rávezette a titok nyitjára: li helpis al li trovi la ŝlosilon de la sekreto
3) tr <utólag ráír> postskribi, postregistri
 ▶ rávezette az aktára a neveket: li postskribis la nomojn sur la akto
| rávezető helpa, troviga, solvohelpa
 ▶ rávezető kérdés: helpa demando
| rávilágít 1) tr lumigi, prilumi
2) tr *átv* lumigi, prilumi
 ▶ kérdést megvilágít: prilumi demandon
| rávisz 1) tr konduki
 ▶ az ösvény rávisz az országútra: la pado kondukas al la landvojo
2) tr <felületre> sursurfacigi, premi/meti sur surfacon
3) tr konduki
 ▶ a részegség vitte rá a lopásra: ebriemo kondukis lin al ŝtelado
| ravioli *gasz*t ravioloj
| rayon *tex* rajono
| ráz 1) tr skui, tremigi, agiti
 ▶ életet rázott bele: li skuis vivon en lin
 ▶ hideg rázza: frosto lin tremigas, <láztól> febro lin skuas
 ▶ kezét ráztam vele: mi skuis al li la manon
 ▶ koktélt ráz: skui koktelon
 ▶ ráz az út: la vojo skuas
 ▶ rázza a zokogás: plorego lin skuas, skuiĝi de plorego
 ▶ rázza az öklét: skui la pugnon
 ▶ tagadólag rázza a fejét: skui nee la kapon, kapnei
2) tr *vill* frapi, ŝoki
 ▶ az áram ráz: kurento frapas
3) ntr *biz* <táncol> salti
 ▶ rázzunk egyet?: ĉu ni iom saltu?
| rázár *tr* enŝlosi, ŝlosi antaŭ/post iu la pordon
 ▶ rázmárta az ajtót: li enŝlosis min
| rázendít *x* ekkanti, ekludi
 ▶ a banda rázendített: la bando ekludis
 ▶ rázendít egy dalra: ekkanti kanzonon
| rázkódás 1) skuiĝo, agitiĝo
2) orv komocio, skuo
| rázkódik 1) ntr skuiĝi, agitiĝi
2) ntr *orv* komocii
| rázócsúszda skutobogano
| rázódik *ntr* skuiĝi
| rázókeverék *gysz* agitmiksaĵo
| rázórosta *tech* skukribrilo, *agr* ventumkorbo
| rázós 1) skua
2) vill frapa
 ▶ rázós kapcsoló: frapa ŝaltilo
3) biz ĝena, riska
 ▶ rázós ügy: riska afero
| rázúdít 1) tr sur\verŝegi, sur\ŝutegi
2) tr *átv* superŝuti
 ▶ minden baját rázmúzdtotta: li superŝutis min per ĉiuj siaj malfeliĉoj
| rázuhan *ntr* sur\ falegi
| razzia razio
 ▶ a razzia során a rendőrség három bűnözőt elkapott: dum la razio la polico kaptis tri krimulojn
 ▶ razziaszerűen ellenőrzi a környéket: razii la ĉirkaŭaĵon
| raziázik *tr* razii
 ▶ raziázik a rendőrség a mulatóhelyeken: la polico razias la amuzlokalojn
| re *zene* re
 ▶ ré-sor: re-modalo
| Ré *mit* Reo
 ▶ Ré volt az egyiptomiak napistene: Reo estis la sundio de la egiptoj
| reá *ld.* rá
| read-only memory *ld.* csak olvasható memória
| reagál 1) ntr reagi
2) ntr *biol kém* reagi, reakcii
| reagens *biol kém* reaganto, reakciano, reagenzo
| reagensüveg *kém* provtubo
| reagensüveg-állvány *kém* provtuba rako
| reája *ld.* rá
| reakció 1) ált reago
 ▶ ellentétes reakciót vált ki: elvoki kontraŭan/malan reagon
 ▶ természetes reakció: natura reago
2) biol kém reago, reakcio
 ▶ anafilaktikus reakció: anafilaksia reago
 ▶ ciklizálási reakció: cikliga reakcio
 ▶ katalízises reakció: kataliza reakcio
 ▶ reakcióba hoz: reagigi, reakciigi
 ▶ reakcióba lép: reagi, reakcii
 ▶ reakciót felgyorsít: akceli reakcion
 ▶ redox-reakció: redoksa reakcio
 ▶ termonukleáris reakció: termonuklea reakcio
3) pol reakcio
 ▶ klerikális reakció: klerikala reakcio
| reakciógyenlet ekvacio de reakcio
| reakcióelegy reakcia miksaĵo
| reakcióerő reakcia forto
| reakcióhő reakcia varmo
| reakcióidő tempo de reago, reakcia tempo
| reakcióképes afina
| reakciós 1) mn *pol* reakcia
 ▶ reakciós párt: reakcia partio
2) mn *biol kém* reaga, reakcia
 ▶ reakciós közeg: *kém* reakcia medio
3) fn reakciulo
| reaktancia *fiz* reaktanco
 ▶ induktív reaktancia: indukta reaktanco
 ▶ inverz reaktancia: susceptanco
 ▶ kapacitív reaktancia: kapacita reaktanco
 ▶ kommutációs reaktancia: komuta reaktanco

| **reaktív** reagemo, reakciema
 | **reaktívál** *tr* reaktivigi
 | **reaktivitás** reagemo, reakciemo
 | **reaktor** *fiz* reaktoro
 ▶ forralóvízes reaktor: bolakva reaktoro
 ▶ nyomóvízes reaktor: premakva reaktoro
 | **reaktorméreg** reaktorveneno
 | **reaktortartály** reaktorujo
 | **real** realo, rejso <pénznem>
 | **real 1)** *isk* reala, realsciencia
 2) *ld.* reáliskola
 | **reálbér** reala salajro
 | **reálérték** reala valoro
 | **reálgár** *ásv* realgaro
 | **reálgimnázium** realgimnazio
 | **reáliák 1)** realaĵoj
 2) *isk* natursciencoj
 | **reális 1)** reala *l.m.* valós
 ▶ reálishan nézve: se konsideri reale
 ▶ reális lehetőség: reala eblo
 2) *műv* realisma, realista
 ▶ reális ábrázolás: realisma figurado/bildigo
 | **reáliskola** *isk* reallernejo
 | **realista 1)** *mn fil műv ált* realista, realisma
 ▶ realista látásmód: realismo
 2) *fn ált műv* realisto
 | **reálista** *isk* reallernejano
 | **realisztikus 1)** *műv* realisma
 2) realeca
 ▶ realisztikus elgondolás: realeca koncepto
 | **realitás 1)** <valóság> realo, <konkrétum> realaĵo
 ▶ figyelmen kívül hagyja a realitást: ignori la realon
 2) <jelleg> realeco
 ▶ a terv realizása: realeco de la plano
 ▶ ennek nincs realizása: tio ne havas realecon
 | **realitás-show** realecelsendo
 | **realizál 1)** *tr* realigi, efektiviĝi, elfari, plenumi
 2) *tr gazd* vendi, surmerkatigi
 | **realizálódik** *ntr* realiĝi, efektiviĝi, plenumiĝi
 | **realizmus** realismo
 ▶ szocialista realizmus: socialisma realismo
 | **reáljövedelem** reala enspezo
 | **reálpolitika** *pol* realpolitiko
 | **real time** *ld.* valós idejű
 | **Réaumur** *fiz* <René Antoine Ferchault de> Reamuro
 ▶ Réaumur-fok: reamura grado <°R>
 | **reanimál** *ld.* újraéleszt
 | **rebarbara 1)** *növ* reumo, rabarbo
 ▶ hullámos rebarbara: rabarbo-reumo
 ▶ orvosi rebarbara: oficina reumo
 ▶ tenyeres rebarbara: palmata reumo
 2) *gaszt* rabarbo
 | **rebben 1)** *ntr* ekflugi
 ▶ madár rebbent: birdo ekflugis
 2) *ntr* ekvibri
 ▶ szemem sem rebben: li eĉ ne palpebrumas
 ▶ tolla rebbent: ĝia plumo ekvibris
 | **rebec** *zene* ribeko
 | **rebeg** *x* balbuteti
 ▶ köszönetet rebeg: balbuteti dankon

| **Rebeka** *bibl* Rebeka, Rebeko
 | **rebellió** *ld.* lázadás
 | **rebellis** *ld.* lázadó
 | **rebesget** *tr* oni diras, babilas
 ▶ azt rebesgetik, hogy eljön: oni diras, babilas, ke li venos; onidire li venos
 | **rébusz 1)** *ld.* rejtvény
 2) <homályos beszéd> rebuso, enigmo
 ▶ rébuszokban beszél: paroli per enigmoj^Z, paroli per vortoj kovritaj^Z, paroli per rebusoj
 | **rece 1)** <érmén> noĉrando, <reszelőn> dentetaro
 ▶ dinnye recéi: ripoj de melono
 2) *tex* aĵuraĵo, retbrodaĵo
 3) *anat* vaskularo
 ▶ kis rece: retikulo
 | **réce** *áll* anaso *l.m.* kacs
 ▶ récefélék: anasedoj
 ▶ álarcos réce: amerika fajfanaso
 ▶ amerikai réce: nord-amerika krekó
 ▶ apró/csörgő réce: krekó
 ▶ barátréce: brunkapa anaso
 ▶ böjtiréce: marĉanaso, kerkedulo
 ▶ buksi réce: grandkapa klangulo
 ▶ cifra réce: bajkala krekó
 ▶ cifra pehelyréce: reĝa molanaso
 ▶ cigányréce: blankokula anaso
 ▶ dunai/tőkés réce: flavbeka krekó
 ▶ fekete réce: nigra maranaso
 ▶ harlekinréce: arlekenanaso
 ▶ hegyi réce: rokanaso
 ▶ jeges réce: klangulo, glaciomaso
 ▶ kontyos réce: fuligulo, tufanaso
 ▶ füttyülő réce: fajfanaso
 ▶ fűrészzorrú réce: granda merĝo
 ▶ füstös réce: blankspegula maranaso
 ▶ kékszárnyú réce: blufugila anaso
 ▶ kendermagos réce: knaranaso
 ▶ kerkeréce: orokula klangulo
 ▶ kanalaréce: kuleranaso
 ▶ örvös réce: kolĉenanaso
 ▶ mandarinréce: mandarenanaso
 ▶ márványos réce: marmoranaso
 ▶ nagy búvárreke: granda merĝo
 ▶ nyílfarkú réce: pintvostanaso
 ▶ pápaszemes réce: okulvitra maranaso
 ▶ pehelyréce: molanaso, somaterio
 ▶ pézsmaréce: moska anaso, muta anaso
 ▶ sarlós réce: falĉilanaso
 ▶ Steller-pehelyréce: siberia molanaso
 ▶ üstökös réce: ruĝkapa anaso
 ▶ ne tanítsd a récét úszni: al la fiŝo ne instruu naĝarton^Z
 | **recekártya** *ld.* szemideghártya
 | **recemunka** *tex* aĵuraĵo, retbrodaĵo
 | **recece** *isz* gaj-gaj-gaj!
 | **recefice** *isz* gaj-ho-gaj-ho!
 | **recens** nuntempa
 | **recenzens** recenzanto, recenzisto
 | **recenzió** recenzo
 | **receptió 1)** akceptejo, akcepta tablo
 2) *műv* ir akcepto

- | **recepció** (hotela) akceptisto
| **recept 1)** *orv* recepto
▶ az orvos megírta a receptet, de még nem váltottam ki: la kuracisto skribis la recepton, sed mi ankoraŭ ne ekaĉetis ĝin
2) *gaszt* recepto
3) *átv* recepto
▶ mindenre van receptje: por ĉio li scias recepton
| **receptaculum** *ld.* vacok
| **receptgyűjtemény** *gaszt* receptaro
| **receptkönyv** *gaszt* receptaro, libro de receptoj
| **receptor** *biol* receptoro
2) *fiz* ricevilo
| **recés 1)** noĉara, strekita, ripa
▶ pénzérme recés éle: noĉrando *v.* strekita rando de monero
▶ recés élű pénzérme: randstrekita monero
▶ recés gyümölcs: ripa frukto
2) *tex* ajura, ripa
▶ recés kézimunka: ajura brodaĵo
▶ recés szövet: ripa ŝtofo
| **recessus** *ld.* anat tasak
▶ recessus pinealis: *ld.* tobozmirigytaskak
| **recésszárnyúak** *áll* neŭopteroj, retflugiluloj
| **recesszió** *gazd* recesio, malprogreso
| **recesszív** *biol* recesiva
▶ recesszív allél: recesiva alelo
▶ recesszív gén: recesiva geno
▶ recesszív jelleg: recesiva karaktero
| **recéz** *tr* noĉi, kaneli, streki, <élen> randnoĉi
| **recicling** *ld.* újrahasonosítás, visszaforgatás
| **recidiva** *ld.* visszaesés
| **Recife** *geo* Recifo
| **reciklál** *ld.* újrahasonosít, visszaforgat
| **recipe** *ld.* recept
| **recipiens 1)** <tartály> ujo, ricevujo, akvokolektujo
2) *fiz* vakuujo
3) *orv* ricevanto
4) *nyt* ricevanto
| **reciprocitás** *ld.* kölcsönösség, viszonyosság
▶ reciprocitási tétel: *fiz mat* leĝo de inversa kvadrato
| **reciprok 1)** *mn* *ld.* kölcsönös
2) *mn mat* inversa, involucia
3) *fn mat* inverso, reciproko
| **recitál** *tr* reciti *l.m.* elmond, előad
| **recitativo** *zene* recitativo, melopeo *l.m.* énekbeszéd
| **reconquista** *tört* Rekonkerado <ES>
| **recrementum** *ld. biol* kiürítetlen belső váladék, torköly
| **rectoscop** *ld.* végbéltükör
| **rectoscopia** *ld.* végbéltükörözés
| **rectum** *ld.* végbél
| **recurrens** *ld. anat* visszatérő, *orv* kiújuló
| **recs!** *hgut* krak!, <szakadás> riĉ-raĉ!
| **recsen** *ntr* *hgut* ekkraki
| **recseg** *ntr* *hgut* kraki, knari
| **recseg-ropog** *ntr* *hgut* krakadi, kraki-knari
▶ minden eresztékében recseg-ropog: kraki-knari en ĉiuj siaj juntoj, kraki ĉe ĉiuj kunkudroj
| **redakció** *ld.* szerkesztőség
| **redaktor** *ld.* szerkesztő
| **redemptorista** *kr* redemptoristo <szerves>
| **redingot** *ld.* szalonkabát
| **redisztoll** tuĉstrekilo
| **redisztribúció** *ld.* újraelosztás
| **redox 1)** *mn kém* redoksa
2) *fn kém* redokso
| **redoxpotenciál** *kém* redoksa potencialo
| **redoxreakció** *kém* redoksa reakcio
| **redowa** *ld.* rejdovak
| **redő 1)** <kelmén> faldo
▶ redőkbe szed: drapiri
2) <bőrön> faldo, sulko, <ránc> falto, sulketo
3) *geo* falto
| **redőboltozat** *geo* antiklinalo
| **redőny** rulŝutro, persieno
| **redőnypapucs** <organán> kreŝendopedalo
| **redőnytalp** *ld.* redőnypapucs
| **redőnyzár** *for* obturilo, obturatorio
▶ késleltető zár: prokrasta obturilo
▶ pillanatzár: momenta obturilo
| **redős** sulkoplena, sulkohava, faltita
| **redősgomba** *növ* merulio
▶ kocsonyás redősgomba: trema merulio
| **redőszírom** *növ* daturo, dornopomujo
▶ maszlagos redőszírom: stramonio
| **redőteknő** *geo* sinklinalo
| **redőz** *tr* falti, sulki, *tex* drapiri, <hajtogatva> refaldi
▶ tunikát redőz: drapiri tunikon
| **redőzet** *anat* faltaro, *tex* drapiraĵo
| **reductio** *ld.* redukálás
▶ reduction ad absurdum bizonyítás: *ld.* indirekt bizonyítás
| **redukál** *tr ált tud* redukuti, malmultigi
▶ redukálja az adagokat: redukti la porciojn
▶ redukált anyag: reduktaĵo
▶ redukált hang: *nyt* reduktita sono
▶ redukált tömeg: reduktita maso
▶ vegyületet redukál: redukti kombinaĵon
| **redukálószer** *kém* reduktanto, reduktenzo
| **redukció** *ált tud* reduktado, reduktiĝo
| **redukció-oxidáció** *kém* redokso
| **reduktor** *ld.* nyomáscsökkentő szelep
| **redundancia** *inf nyt távk* redundo
| **redundáns** *inf nyt távk* redunda
▶ redundáns elem: redundo
| **reduť 1)** *kat* reduťo
2) <vigadó> baldomo, amuzdomo
| **redves 1)** putra, tindreca
2) <lyukas> karia, truhava
▶ redves fog: karia dento
3) <szurtos> malpura, kota, *ritk* dirta
| **redvesedik** *ntr* putriĝi
| **reel** *zene* rilo
| **refektórium** *kr ép* refektorio, monaĥeja manĝoĉambro
| **referál 1)** *ntr* raporti
▶ referált a miniszternek az építkezéséről: li raportis al la ministro pri la konstruado
2) *ntr tud* referi
| **referátum 1)** raporto
▶ meghallgatta a titkári referátum: li aŭskultis la raporton de la sekretario
2) *tud* referaĵo

- referátum új rákkutatási módszerekről: referajo pri novaj esplormetodoj de la kancero
- | **referencia** referenco, <ajánlás> rekomendo
- jó referenciákat kapott a jelöltről: li ricevis bonajn referencojn pri la kandidato
- | **referenciajegy** knyv obeluso
- | **referenciakeret** isk referenckadro
- Közös Európai Referenciakeret: Komuna Eŭropa Referenckadro
- | **referenciapont** inf ankro
- | **referendárius** tört referendario
- | **referendum** 1) <népszavazás> referendumo
- 2) <jelentéstétel> raport(ad)oj
- | **referens** 1) raportanto
- 2) respondeculo, responsulo
- közönségkapcsolati referens: respondeculo pri publikaj rilatoj
- | **referensszolgálat** informservo
- | **reff** ld. hajó vitorlakurtítás
- | **reffel** ld. hajó vitorlát kurtít
- | **reflektál** 1) ntr respondi, reagi, esprimiĝi
- hogy reflektáljak a megjegyzésére: se reagi al via rimarko
- 2) tr bezoni, pretendi
- nem reflektálok a szívességére: mi ne bezonas vian bonvolon
- | **reflektivitás** ld. visszaverő képesség
- | **reflektométer** fiz reflektometro
- | **reflektor** 1) ld. fényszóró
- 2) csill (reflekta) teleskopo
- | **reflektorantenna** reflekta anteno
- | **reflektorfény** reflektora lumo, spotlumoj
- | **reflektoroz** tr lumigi/prilumi per reflektoro, reflektori, <keres> lumserĉi
- | **reflex** 1) biol reflekso
- feltételes reflex: kondiĉa reflekso
- feltétlen reflex: senkondiĉa reflekso
- kapaszkodási reflex: kroĉreflekso
- propioceptív reflex: propiocepta reflekso, pozicireflekso
- 2) <fény> reflekto, reflektita lumoj
- | **reflexes** biol refleksa
- reflexes összehúzóadás: refleksa kuntiriĝo
- | **reflexió** 1) fiz reflekto
- 2) respondo, reago, rimarkigo
- 3) <elmélkedés> medito
- | **reflexióképesség** ld. visszaverő képesség
- | **reflexiós** 1) biol refleksa
- 2) fiz reflekta
- reflexiós kép: távk fantombildo
- reflexiós köd: reflekta nebulozoj
- | **reflexív**¹ 1) meditama
- 2) mat reflexiva
- reflexív reláció: reflexiva rilato
- 3) ld. nyt visszaható
- | **reflexív**² biol refleksa
- | **reflexívum** ld. visszaható névmás
- | **reflexkalapács** perkutilo, refleksa maleo
- | **reflexmozdulat** refleksa movoj
- | **reflexszerű** biol refleksa
- | **reflux** orv regurgito
- | **reform** reformoj
- fokozatos reformok: laŭgradaj/ŝtupaj/poiomaj reformoj
- intézményi reform: institucia reformoj
- mélyreható reformok történtek: okazis radikalaj reformoj
- minden reformnak útját állja: bari la vojon al ĉiuj reformoj
- strukturális/szerkezeti reform: struktura reformoj
- | **reformáció** kr reformacio
- a lutheri reformáció: la lutera reformacio
- | **reformál** tr reformi
- | **reformálóberendezés** kém reforminstalajo
- | **reformátor** 1) fn vall reformisto, reformatoroj
- 2) ld. reformer
- | **református** 1) mn kr reformita, kalvinana
- református egyház: reformita/kalvinana eklezio
- 2) fn kr kalvinano, reformito
- | **reformer** reformisto
- | **reformeszmé** reformideo
- | **reformizmus** reformismo
- | **reformjavaslat** reformproponoj
- | **reformkommunista** reformkomunisto
- | **reformkonyha** reforma gastronomio
- | **reformkor** tört reformepokoj
- | **reformnemzedék** reformepoka generacio
- | **reformországgyűlés** reformepoka parlamento
- | **reformpártiság** reformismo, reformemo
- | **reformpedagógia** reformpedagogio
- | **reformpárti** 1) mn reformema
- 2) fn reformisto
- | **reformszakk** reforma ŝako
- | **reformtörekvés** reformemo, reformstrebo
- | **refrakció** fiz csill refrakto l.m. fénytörés, sugártörés
- | **refraktométer** ld. törésmutató-mérő
- | **refraktor** csill refrakta teleskopo
- | **refrén** átv is refreno, rekantaĵoj
- most jön a szokásos refrén: nun sekvas la kutima refreno
- | **Refsdal-diagram** ld. légállapotgörbe
- | **rég** 1) antaŭ longe, longe
- akkor a fiad már rég megszületett: tiam via filo jam longe naskiĝis
- már rég várja a halált: li jam longe atendas la morton
- rég elment: antaŭ longe li foriris
- rég láttalak: antaŭ longe mi vidis vin, longe mi ne vidis vin
- rég volt, talán igaz se volt: kio estis kaj pasis, tion tempo frakasis^Z; antaŭ longe pasis, eble eĉ ne okazis
- 2) <régóta> de longe
- ismeretségünk régebbről datálódik: nia konateco datiĝas de pli longe
- rég nem láttalak: de longe mi ne vidis vin
- régtől fogva: de antaŭ longe, de antikve, de pratempe
- rég tudom: de longe mi scias
- | **regál** zene surtabla orgeno
- | **regále** 1) tört regiaĵoj, reĝa monopolo, terposedula monopolo
- 2) ŝtata monopolo
- | **regatta** sp remkonkurso, vetremado
- | **rege** mit mito
- | **regél** 1) rakonti mito(j)n
- 2) tr fabeli, babili
- azt regélik, hogy: oni babilas, ke
- | **régen** 1) antaŭ longe, longe
- 2) <hosszú idő óta> de longe
- régen várt terhesség: longe atendata gravedeco
- 3) <eleve> en/per si mem, anticipe
- régen rossz: en si mem malbona
- 4) en la pasinteco, pasintece, malnovtempe

- ▶ régen más világ volt: pasintece estis alia mondo
- | **regeneráció** **1)** *biol* regeneriĝo
- 2)** *átv* regenerado, renovigo
- | **regenerál** **1)** *biol* regeneri
- ▶ a gyíkok regenerálják levált farkukat: lacertoj regeneras la detranĉitajn vostojn
- 2)** *tr* *átv* regeneri, renovigi
- | **regenerátor** *koh* varmorekuperilo
- | **régens** regento
- | **Regensburg** *geo* Regensburgo, Ratisbono
- | **régente** pasintece, en la malnova tempo, malnovtempo
- | **regény** **1)** romano
- ▶ bűnügyi regény: krimromano, polica romano
- ▶ életrajzi regény: biografio romano
- ▶ folytatásos regény: romano je/en daŭrigoj, daŭriga romano
- ▶ háromrészes regény: romano en tri volumoj, triromano
- ▶ pikareszk regény: pikareska romano, friponromano
- ▶ regény cselekménye: agado de romano
- ▶ regényt ír: verki romano
- ▶ sci-fi regény: sciencfikcia romano
- ▶ szentimentális regény: sentimentala romano
- ▶ szerelmi/romantikus regény: amromano
- ▶ szimbolikus regény: simboleca romano
- ▶ társadalmi regény: primora romano, morromano
- ▶ végigolvasta a regényt: li finlegis la romanon
- 2)** *átv* romano
- ▶ az élete kész regény: lia vivo estas vera romano
- | **regényalak** romana figuro
- | **regényes** **1)** romaneca, romaneska, <romantikus> romantika
- ▶ regényes táj: romantika pejzaĝo
- ▶ regényes utazás: romaneca vojaĝo
- 2)** <regény formájú> romanforma
- ▶ regényes életrajz: romanforma biografio, biografio romano
- | **regényesség** romaneco, romantikeco
- | **regényhős** heroo/protagonisto de romano
- | **regényírás** romanverkado
- ▶ regényírás művészete: romanarto
- | **regényíró** romanverkisto, romanisto
- | **regényirodalom** romanverkado, romanliteraturo
- | **regénypályázat** konkurso por romanverkado
- | **regénytár** romankolekto, romanoteko
- | **regénytrilógia** triromano, romantrilogio
- | **réges-rég** antaŭ tre longe, longe-longe antaŭe, iam antaŭ longe
- | **réges-régi** tre malnova
- ▶ réges-régi igazság: tre malnova vero
- | **régestelen-régen** antaŭ tre-tre longaj tempoj, antaŭ tre-tre longe
- | **régész** arĥeologo, arkeologo
- | **régészet** arĥeologio, arkeologio
- ▶ tenger alatti régészet: submara arĥeologio
- | **régészeti** arĥeologia, arkeologia
- ▶ régészeti ásatás: arĥeologia prifosado, arĥeologiaj elfosoj
- ▶ régészetiileg megkutat: arĥeologie priserĉi
- ▶ régészeti lelet: arĥeologia trovaĵo
- ▶ régészeti lelőhely: arĥeologia kuŝejo/trovejo
- | **reggae** *zene* regeo
- | **reggel** **1)** *fn* mateno
- ▶ jó reggelt!: bonan matenon!
- ▶ reggel felé: ĉirkaŭ mateno
- ▶ reggel van: estas mateno, matenas
- 2)** *hsz* matene, en la mateno
- ▶ hétfőn reggel: lunde matene
- ▶ kora reggel: frumatene
- ▶ ma reggel: hodiaŭ matene, ĉi-matene
- ▶ minden reggel v. reggelente: ĉiumatene
- ▶ reggel nyolckor: matene je la oka
- | **reggeledik** *ntr* mateniĝi, ekmateni
- ▶ szürküll, hamarosan reggeledik: elkrepuskiĝas, baldaŭ ekmatenos/mateniĝos
- | **reggeli** **1)** *mn* matena
- ▶ reggeli gyors: matena ekspreso
- 2)** *fn* matenmanĝo
- ▶ a szállásdíj reggelit tartalmaz: la hotelprezo inkluzivas matenmanĝon
- | **reggelizik** *tr* matenmanĝi
- | **régi** **1)** *mn* malnova, <hosszú idejű> longtempa, <nem friss> malfreŝa
- ▶ a régi szép időkben: en la bona malnova tempo^Z
- ▶ régi barát: malnova/longtempa amiko
- ▶ régi ház: malnova domo
- ▶ régi hírek: malfreŝaj informoj
- ▶ régi holmi: malnovaĵo
- ▶ régi ismerős: longtempa konato
- ▶ régi keletű: malnovdata, malnovtempa
- ▶ régi módszer: malnova metodo
- 2)** *mn* <ókori> antikva
- ▶ a régi görögök: la antikvaj grekoj
- ▶ a régi időkben: en la antikvaj tempoj
- ▶ régi kor: antikveco, malnova tempo
- ▶ a régi kor embere: antikvulo
- ▶ régi pénzek kerültek elő az ásatásnál: antikvaj moneroj malkaŝiĝis dum la elfosado
- 3)** *mn* <korábbi> malnova, pli frua
- ▶ a régi tulajdonos: la pli frua posedanto
- ▶ mindig a régi nóta: malnova afero en nova livero^Z
- 4)** *fn* antikvulo
- 5)** <korábbi vmi> kiel antaŭe
- ▶ minden marad a régiben: ĉio restas kiel antaŭe; kiel estas, tiel restas
- ▶ nem régiben: antaŭ nelonge
- | **régies** malnoveca, <divatjamúlt> eksmoda, antikva, malnovstila
- | **régiesít** *tr* antikvecigi, malnovvecigi
- | **regiment** **1)** *kat* regimento
- 2)** *átv* <tömeg> roto
- ▶ egy regiment gyerek: roto da infanoj
- ▶ szúnyogok regimentje: rotoj da kuloj
- | **régimódi** **1)** eksmoda
- 2)** *átv* malnovmora, ekstempa
- ▶ régimódi ember: malnovmora homo
- | **Regina** Reĝino <utónév>
- | **regio** **1)** *anat* ld. testtáj(ék)
- ▶ regio analis: ld. végbéltájék
- ▶ regio epigastrica: ld. gyomortájék
- ▶ regio lumbalis: ld. ágyéktájék
- ▶ regio mesogastrica: középhaszi tájék
- 2)** *ld.* régió
- ▶ cuius regio, eius religio: kies regno, ties religio
- | **regió** **1)** *geo* met regiono
- ▶ a légkör magas régiói: la altaj regionoj de la atmosfero
- ▶ Budapest körüli régió: regiono ĉirkaŭ Budapeŝto
- ▶ elmaradott régiók: postrestintaj regionoj

- Régiók Bizottsága: Komitato de Regionoj <EU>
 2) *növ* etaĝo <magassági szint>
 ► alpin régió: alpa etaĝo
 ► kollin régió: monteta etaĝo
 ► montán régió: monta etaĝo
 ► nivális régió: neĝa etaĝo
 ► pelagiális régió: pelagia etaĝo
 ► szubalpin régió: subalpa etaĝo
 ► szubmontán régió: submonta etaĝo
 3) <szellemi> regiono
 ► álmok régiója: regiono de revoj
 ► eszmék régiója: regiono de ideoj
 | **regionális** regiona
 ► regionális nyelv: regiona lingvo
 ► regionális televízió: regiona televido
 ► regionális vezető: regiona gvidanto, regionestro
 | **regionalizmus** regionismo
 | **regiószemlélet** regionismo
 ► régiószemlélet híve: regionisto, regionismano
 | **régipénzgyűjtemény** kolekto de antikvaj moneroj
 | **régiség** 1) malnoveco, antikveco
 2) <konkrétum> malnovaĵo, antikvaĵo
 | **régiségárus** vendisto de antikvaĵoj
 | **régiségbúvár** antikvajesploristo
 | **régiséggyűjtő** antikvajkolektisto
 | **régiségkereskedés** 1) antikvajkomerco, antikvajvendado
 2) antikvajvendejo
 | **régiségkereskedő** antikvajisto
 | **régiségvásár** bazaro de antikvaĵoj
 | **régiségtan** studobjekto pri antikveco, antikvecologio
 | **regiszter** 1) <lista> registro, alfabeto listo, indekso
 2) <könyv szélén> alfabeto indiko, marĝena/paĝgranda alfabeto
 3) <hangfekvés> registro
 ► mélyebb regiszterekben játszik, énekel: ludi, kanti en pli profundaj registroj
 4) <orgonán> registro, <kapcsoló> tiranso, tirbutono
 ► kombinációs regiszter: kombinopiŝto
 ► tangóharmonika regiszterbillentyűi: registraj klavoj/butonoj de akordiono
 5) *távk* registrilo
 ► automata telefonközpont regisztere: registrilo de aŭtomata telefoncentralo
 6) *inf* reĝistro
 ► aritmetikai regiszter: aritmetika reĝistro
 ► megszakítási regiszter: interrompa reĝistro
 | **regisztertonna** *hajó* tonelo
 ► bruttó regisztertonna: kruda tonelaro
 ► nettó regisztertonna: neta tonelaro
 | **regisztrál** 1) *tr* registri, enskribi (en liston), enlistigi
 2) *tr zene* registrumi
 ► orgonát regisztrál: registrumi orgenon
 3) *tr tech* registri
 ► mért adatokat regisztrál: registri mezuritaĵojn
 4) *tr átv* konстати, registri
 ► regisztrálja a kutatások eredményeit: registri la rezultojn de la esploroj
 | **régi-új** malnova-nova, renova
 ► régi-új elnökünk: nia malnova-nova prezidanto
 | **reglama** reglamento, servoregularo
 | **regisztrátum** registraĵo, -gramo
 ► hőmérséklet-regisztrátum: registraĵo de temperaturo
 ► széliró-regisztrátum: *met* anemogramo
 | **régmúlt** 1) *mn* longe pasinta, antaŭ longe okazinta, antaŭlonga
 ► régmúlt dolog: antaŭlongaĵo, longepasintaĵo
 ► régmúlt időkben: en la pratempoj, en antikvaj tempoj
 2) *mn nyt* pluskvamperfekta
 3) *fn* longe pasinta tempo, antaŭhistorio, profunda estinteco, pratempo, antikva tempo
 ► a hagyományok a régmúltban gyökereznek: la tradicioj radikas en la profunda estinteco
 ► a régmúlt kódébe veszett: ĝi perdiĝis en la nebuloj de la antaŭhistorio
 4) *fn nyt* pluskvamperfekto
 | **regnál** *x* regi
 | **regnum** 1) regno
 2) *biol* <ország> regno
 | **regolit** *ásv* regolito
 | **régóta** de longe, de longa tempo
 ► nem régóta tudja a hírt: de nelonge li scias la novaĵon
 ► régóta remélt esemény: de longe esperata okazaĵo
 | **regöl** *ntr* <népszokás> kolendi
 ► karácsonykor a fiatalok regölnek a faluban: ĉe Kristnasko junuloj kolendas en la vilaĝo
 | **regős** 1) *ir tört* poeto-kantisto, bardo
 2) <népszokási> kolendanto
 | **regősének** 1) *ir tört* kanto de poeto-kantisto, barda kanto
 2) <népszokási> kolenda kanto
 | **regresszió** *ált tud* regreso, malprogreso
 | **regressziós** *ált tud* regresa, malprogesa
 ► regressziós egyenes/görbe: regresa linio
 ► regressziós függvény: regresa funkcio
 | **regresszív** *ld.* regressziós
 | **regruta** rekruto
 | **regtájm** *ld.* ragtime
 | **regula** 1) regulo
 2) <szabályzat> regularo
 ► szerzetesrend regulája: regularo de monaĥa ordeno
 | **reguláris** 1) *kat* regula
 ► reguláris csapatok: regulaj trupoj
 2) *mat inf* regula, laŭregula
 ► reguláris függvény: regula funkcio
 ► reguláris kifejezés: regula esprimo
 ► reguláris mátrix: regula matricio
 ► reguláris nyelv: regula lingvo
 | **regulátor** *fn tech* regul(ig)ilo, regulatoro
 | **regulátorgén** *biol* reguliga geno
 | **Regulus** 1) Regulo <utónév>
 2) *csill* Reguluso
 | **regurgitatio** *ld.* *orv* reflux, visszafolyás
 | **rehabilitáció** 1) rehonorigo
 ► halál utáni rehabilitációja: lia postmorta rehonorigo
 2) *jog* rehabilit(ad)o
 3) *orv* rehabilit(ad)o, readapt(ad)o, rekapabligo
 4) *ép* restarigo, restaŭro
 ► a régi városmag rehabilitációja: restarigo de la malnova urbokerno
 | **rehabilitál** 1) *tr* rehonorigi
 2) *tr jog* rehabiliti
 3) *tr orv* rehabiliti, readapti, rekapablighi
 4) *tr ép* restaŭri, restarighi

- | **reiki** *orv* reikio
| **Reiki** *csill* Reikio
| **Reims** *geo* Remso
▶ a reimsi székesegyház koronázótemplom volt: la katedralo de Remso estis kronada preĝejo
| **reinkarnáció** *vall* reenkarriĝo
| **reinkarnálódik** *ntr* *vall* reenkarriĝi
| **reis** *ld.* real
| **réja** *zene* gajekkrio
| **rejdovak** *zene* redovo
| **Rejkjavik** *geo* Rejkjaviko
| **rejlik** *ntr* kuŝi
▶ az ok a hanyagságodban rejlik: la kaŭzo kuŝas en via neglektemo
▶ ez a dolgok természetében rejlik: tio kuŝas en la naturo de la aferoj
| **rejlo** kaŝiĝanta, entenata
▶ benne rejlo: <hallgatolagosaŝan beleértett> implica, *fil* imanenta
▶ felismeri a helyzetben rejlo lehetőségeket: ekkoni la eblojn en la situacio
| **rejszol** *durv* melki sin <önkielĝitést végez>
| **rejt** **1**) *tr* kaŝi
▶ álarc mögé rejt: maski
▶ fiókba rejt: kaŝi en tirkesto
▶ mosoly mögé rejt: rossz szándékát: li maskas sian fiintencon per rideto
▶ rejtj bānatāt: kaŝi sian malĝojon
2) *tr* *átv* implica, latente havi en si
▶ ez veszélyt rejt magában: tio implica danĝeron
▶ rejtve marad: resti kaŝita, latenti
| **rejteget** **1**) *tr* kaŝi, teni kaŝita
▶ fegyvert rejteget: teni armilon kaŝita(n)
▶ zsidókat rejteget: kaŝi judojn
2) *tr* *átv* sekreti, prisilenti
▶ rejtegeti a múltját: sekreti sian pasintecon
3) *tr* *gazd* <orgazda> riceli, <árut> akapari
| **rejtek** *ld.* rejtekhely
| **rejtekajto** kaŝpordo, sekreta pordo/elirejo, <várfaŝan> poterno
| **rejtekhely** kaŝejo, kaŝloko, kaŝangulo, <leshely> embuskejo
▶ rábukkantak a rejtekhelyére: oni eltrovis lian kaŝejon
▶ rejtekhelyre vonul: kaŝloĝiĝi, kaŝlokiĝi
| **rejtekút** kaŝvojo
| **rejtelem** mistero, sekreto, arkano
▶ a tŭvilági élet rejtelmei: misteroj de la posttomba vivo
▶ megismerkedik a matematika rejtelmeivel: konatiĝi kun la sekretoj de la matematika
| **rejtelmes** mistera, nekonata, sekreta, <rejtett értelmŭ> esotera, <természetfeletti> okulta
| **rejtély** enigmo, mistero
▶ a lélek rejtélyei: misteroj de la animo
▶ megoldódott a rejtély: la enigmo solviĝis
▶ rejtély számomra: estas enigme por mi
| **rejtélyes** enigma, mister(plen)a, sfinksa, sibila, apokalipsa
▶ rejtélyes esetek: enigmaj kazoj
▶ rejtélyes jóslat: sibila aŭguro
▶ rejtélyes mosoly: sfinksa rideto
▶ rejtélyes tengerfenék: mistera marfundo
| **rejtettheréjúség** *orv* kriptoorkeideco
| **rejtezik** *ld.* rejtőzik
| **rejtjel** cifroŝigno, kodero
| **rejtjelábécé** cifro, kodo
| **rejtjeles** cifrita, kripta
▶ rejtjeles írás: cifrita/kripta skribo, cifraĵo, kriptaĵo
▶ rejtjeles távirat: cifrita telegramo
| **rejtjelez** *tr* cifri, kriptigi
▶ rejtjelezett szöveg kulcsa: ŝlosilo de cifrita teksto
| **rejtjelező** *ld.* rejtjelró
| **rejtjelró** *fn* cifristo
| **rejtjelkulcs** cifro, kodo, deĉifriilo, malĉifriilo
| **rejtőzik** **1**) kaŝi sin, maski sin, *ntr* kaŝiĝi
▶ cinizmus mögé rejtőzik: maski sin per cinikismo
▶ izgat, mi rejtőzik a lādában: min scivoligas, kio kaŝiĝas en la kesto
2) *ntr* *átv* kaŝiĝi, <magában foglal> *tr* enhavi, implici
▶ ebben sok lehetőség rejtőzik: ĝi enhavas multajn eblojn
▶ két csapda is rejtőzik a javaslatban: eĉ du kaptiloj kaŝiĝas en la propono
| **rejtőzködik** kaŝi sin, *ntr* kaŝiĝi
| **rejtvény** enigmo, divenaĵo, <képi> rebuso
▶ rejtvényt fejt: solvi enigmon
| **rejtvényfejtő** enigmosolvanto
| **rekalcifikálódik** *ld.* újracontosodik
| **rekamié** sofolito
| **rekapitulál** *tr* resumi
| **reked** *ntr* trudiĝi/deviĝi resti, esti restigita, esti blokita, kaptiĝi
▶ a táboron kívül rekedt: li trudiĝis resti ekster la tendaro
▶ sárban rekedt: kaptiĝi en koto
▶ torkában rekedt a szó: li ne povis eligi vorton
| **rekedt** raŭka, malklara
▶ egy kicsit rekedt vagyok: mi estas iom raŭka
▶ rekedt hangja van: havi raŭkan voĉon
▶ rekedre kiabálta magát: li kriis ĝisraŭke
| **rekedtes** raŭketa
| **rekenyő** *növ* rapistro
| **rekesz** **1**) fako
▶ láda rekeszei: fakoj de kesto
▶ mélyhűtő rekesz: frostofako <hűtőszekrényben>
▶ rekeszbe dug/tesz: enfakigi
2) <menyezeti> kasono
3) <válaszfal> septo, *növ* diafragmo
▶ kiveszi a láda rekeszeit: elpreni la septojn de la kesto
4) <láda> latkesto
▶ két rekesz alma: du latkesto da pomoj
5) <italos> botelrako
6) *ld.* rekeszizom, fényrekesz
| **rekeszel** *tr* <rekeszbe rak> enfakigi
2) *tr* disfakigi, dividi en fakojn, apartigi per fakoj
3) *for* alĝustigi la diafragmon, *ntr* <szűkítve> diafragmi
| **rekeszes** **1**) fakhava, fakara
2) *növ* diafragma
3) *tech* *műv* ĉela, ĉel-, klozonea
▶ rekeszes zománcozás: ĉela emajlado
| **rekeszfal** *hajó* fakmuro, <válaszfal> septo, vando, <recepcciónál> fakaro
| **rekeszizom** *anat* diafragmo
| **rekeszszér** diafragma hernio
| **rekeszt** **1**) *tr* apartigi, disfakigi
▶ Dunát lehetne vele rekeszteni: ili plenigus maron
▶ fiókot két részre rekeszti: dufakigi tirkeston
2) *tr* <marasztal> restigi
| **rekeszték** **1**) baraĵo

- 2) baraja vergoplektaĵo
| rekesztóháló sakoreto
| rekesztótábla *víz* kluzopordo
| rekeszszománc *műv* ĉelemajlo, klozoneo
 ▶ rekeszszománcos darab: ĉelemajlaĵo, klozoneaĵo
| rekettye *növ* genisto
 ▶ festő rekettye *v.* nyúlrekettye: tinktura genisto
 ▶ gatyás/szárnyas/szegettszárnyú rekettye: ala genisto
| rekettyés *növ* genistaro, genistejo
| rekken *ntr* ardi de varmego
| rekkenő arda, sufoka, varmega
| rekkent *tr* kaŝi
| reklám reklamo, *inf* spamo, <propaganda> propagando
 ▶ bűjtatott/rejtett reklám: kaŝreklamo, kriptoreklamo
 ▶ felfújótúlzó reklám: pufreklamo
 ▶ hangos reklám: laŭta reklamo
 ▶ hazug reklám: ĉarlatana/mensoga reklamo
 ▶ kéretlen reklám: trudreklamo, *inf* spamo
 ▶ megtevesztő reklámok: trompaj reklamoj
 ▶ nagy reklámot csap: fari bruan reklamon
 ▶ reklámot csinál vminek: reklamio, fari reklamon al io, varbi por io
 ▶ szembeötlő reklám: okulroĉa reklamo
| reklamáció 1) reklamacio, plendo
 ▶ későbbi reklamációt nem fogadunk el: postan reklamacion ni ne akceptas
 2) <sürgetés> urĝado
| reklamál *ntr* reklamacii, plendi, protesti
 ▶ a teljesítés elmaradásáért reklamáljon a gyártónál: pri neplenumo reklamaciu ĉe la produktisto
| reklámár reklamprezo
| reklámcedula reklamslipo, reklamfolio
| reklámcég reklamfirmao
| reklámember 1) reklampersono, reklamvizaĝo
 2) *ld.* szendvicsemler
| reklámeszköz reklamaĵo, reklamilo
| reklámfilm reklamfilmo, varbofilmo
| reklámfogás reklamideo, reklamefekto, *pej* reklamtruko
| reklámfőnök reklammanaĝisto, reklamestro, reklamĉefo
| reklámfüzet reklambroŝuro
| reklámgrafika reklamgrafiko
| reklámhadjárat reklamkampanjo
| reklámhordozó reklamilo, varbilo, propagandilo
 ▶ hatásos reklámhordozó: impresa propagandilo
| reklámidő reklamtempo, varbotempo
| reklámipar reklamindustrio
| reklámkampány varbokampanjo
| reklámküldő *inf* spamisto
| reklámlevél reklamletero, *inf* spamaĵo, trudmesaĝo, trudpoŝtaĵo, spammesaĝo
 ▶ reklámlevelet küld: spami
| reklámnaptár reklama kalendaro
| reklámoz *tr* reklamio, propagandi, *ntr* varbi por io
| reklámplakát reklamafiŝo
| reklámszakember *gazd* reklamisto, varbfakulo, varbisto
| reklámszakértő spertulo pri reklamo
| reklámszakma reklamfako
| reklámszatyor reklamsaketo
| reklámszöveg varboteksto
| reklámtábla reklampanelo, varbopanelo
| reklámújság reklambroŝuro, reklamgazeto
| reklámügynök reklamagento
| reklámügynökség reklamagentejo
| reklámszene ĵinglo
| rékli 1) <mellény> korsajo, <ingszerű> bluzo
 2) <gyermeké> bebobluzo
| rekolonizál 1) *ld. biol* újratelepít
 2) *ld.* újragyarmatosít
| rekombináció 1) *fiz* rekombiniĝo
 2) *biol* rekombiniĝo, <génék> interkruciĝo
| rekomendál *tr* rekomendi *l.m.* ajánl
| rekompensál *ld.* kárpótol, megtérít
| rekonstruál *tr* átv is rekonstrui, rekrei, rekunmeti, *ir* restitui
 ▶ esetet rekonstruál: rekonstrui kazon
 ▶ rekonstruálja a király arcát koponyájának kiegészítésével: rekonstrui la trajtojn de la reĝo, kompletigante lian kranion
 ▶ rekonstruálták a vázát a cserepekből: oni rekunmetis la vazon el la romperoj
 ▶ rekonstruálja az eredeti szöveget a maradványokból: restitui la originan tekston el la restaĵoj
 ▶ várat rekonstruál: rekonstrui fortikaĵon
| rekonstrukció 1) rekonstruado, <eredménye> rekonstruaĵo
 2) renovigo, modernigo
 ▶ ipar rekonstrukciója: renovigo de industrio
 ▶ üzemek rekonstrukciója: modernigo de uzinoj
| kontra <kártya> reduobligo
| rekonvertál *tr* rekonverti
| rekordo 1) *sp* ált rekordo
 ▶ a munkanélküliség negatív rekordot állított fel: la senlaboreco starigis misrekordon
 ▶ Guinness rekordok könyve: Guinness-rekordlibro
 ▶ negatív rekord: negativa rekordo, misrekordo
 ▶ rekordot elismer: agnoski rekordon
 ▶ rekordot felállít: starigi rekordon
 ▶ rekordot dönt: rompi rekordon
 ▶ rekordot felülmúl: superi rekordon
 ▶ rekordot tart: teni rekordon
 2) *inf* rikordo, datumopo
 ▶ aktuális rekord: aktuala rikordo
 ▶ alárendelt rekord: suba rikordo
 ▶ feltételes rész rekordban: kaza parto en rikordo
 ▶ változó hosszúságú rekord: varilonga rikordo
| rekorder *ld.* csúcstartó
| rekorderedmény rekorda rezulto, pinta rezulto
| rekordforgalom 1) pintotrafiko
 2) *gazd* rekorda spezo, pintospezo
| rekordgyorsaság pinta/rekorda rapido
 ▶ a gyár rekordgyorsasággal épült fel: la fabriko estas konstruita kun pinta rapido
| rekordhossz *inf* rikordlongo
| rekordidő rekorda tempo
| rekordkísérlet provo rompi rekordon, rekordrompa provo
| rekordköz *inf* rikordospaceto
| rekordtermés pinta rikolto
| rekordtípus *inf* rikordotipo
| rekortán *kém sp* rekortano
| rekreáció refreŝiga ripozo, tuteca refreŝiĝo
| rekriminál 1) *tr* kontraŭakuzi
 2) *tr* ált ataki, akre kritiki, *ntr* protesti kontraŭ iu/io
| rekruta *ld.* regruta

- | **rekrutálódik** *ntr* varbiĝi
| **rektaszcenzió** *ld. csill* egyenes emelkedés
| **rektifikál 1)** *ld.* ellenáramban lépárol
2) *ld. vill* egyenirányít
3) *ld. mat* síkba fejt
| **rektor** rektoro, kanceliero
▶ egyetemi rektor: universitata rektoro
▶ református kollégium rektora: rektoro de kalvinana kolegio
| **rektorátus 1)** rektora oficejo, rektorejo
2) <tisztség> rektoreco
| **rektorhelyettes** vicrektoro
| **rektori** rektora
▶ rektori hivatal: rektora oficejo, rektorejo
▶ rektori pálca: rektora madzo
| **rektoszkóp** *ld.* végbéltükör
| **rektoszkópia** *ld.* végbéltükörözés
| **rekultivál** *tr* rekulturi
▶ elvadult földeket rekultivál: rekulturi sovaĝiĝintajn kampojn
| **rekuperál** *tr tech* rekuperi
| **rekuperátor** *tech* rekuperilo
| **rekurzív** *mat* infrikuro
| **rekurzív** *mat* infrikura
▶ rekurzív algoritmus: rikura algoritmo
▶ rekurzív függvény: rikura funkcio
| **rekurzivitás** *mat* infrikureco
| **rekviem** <mise és zenedarab> rekviemo
| **rekvirál** *tr* rekvizicii
▶ a hadsereg szállítóeszközöket rekvirált: la armeo rekviziciiis transportilojn
| **rekvizit** *ld.* kellék
| **rekvizitum** *ld.* kellék
| **reláció 1)** *mat fiz* <viszonyulás> rilato, rilatiĝo, <összefüggés> interrilato, konekso
▶ aszimmetrikus reláció: nesimetria rilato
▶ bináris reláció: duargumenta rilato
▶ Einstein-reláció: rilato de Ejnŝtejno
▶ határozatlansági reláció: rilato de necerteco
▶ Heisenberg-féle határozatlansági reláció: necerteca principo de Heisenberg
▶ homogén reláció: interna rilato
▶ intranszitiv reláció: intransitiva rilato
▶ inverz reláció: inversa rilato
▶ n-áris reláció: n-argumenta rilato
▶ reflexív reláció: reflexiva rilato
▶ rendezési reláció: ordorilato
▶ szimmetrikus reláció: simetria rilato
▶ tranzitiv reláció: transitiva rilato
2) *közl* kurso
▶ a Budapest-Berlin relációban napi öt vonat közlekedik: en la kurso Budapeŝto-Berlino trafikas kvin trajnoj ĉiutage
3) protektanto
▶ jó relációi vannak: havi bonajn protektantojn
| **relatív** relativa *l.m.* viszonylagos
▶ az igazság mindig relatív: vero estas ĉiam relativa
▶ relative kis különbség: relative malgranda diferenco
▶ relatív többség: relativa plimulto
2) *biz* necerta, okaza
| **relativitás 1)** relativeco
2) *fiz* relativeco
▶ általános relativitás: ĝenerala relativeco
▶ relativitás elve: principo de relativeco
| **relativitáselmélet** *fiz* teorio de relativeco
▶ általános relativitáselmélet: ĝenerala teorio de relativeco
| **relativizál** *tr* relativigi
| **relativizmus** *fil* relativismo
| **relaxáció 1)** rilaksiĝo, malstreĉiĝo
2) *fiz* rilakso
| **relaxációs 1)** rilaksa, malstreĉiĝa
▶ relaxációs gyakorlatok: rilaksaj/malstreĉiĝaj ekzercoj
2) *fiz* rilaksa
▶ relaxációs áramkör: rilaksa cirkvito
| **relaxál** rilaksi sin, malstreĉi sin
| **relé** *tech* relajso
▶ mozgótekerceses relé: relajso kun movebla bobeno
▶ primer relé: primara relajso
▶ relét polarizál: polarigi relajson
| **reléállomás** *fn távk* relajsoŝtacio, plusendilo
| **releváns** grava, signifa, determina, esenca, kerna
▶ releváns vonások: esencaj trajtoj
| **relief 1)** *ld.* dombormű
▶ bas-relief: *ld.* lapos dombormű
▶ demi-relief: félmagas dombormű
▶ haut-relief: *ld.* magas ombormű }
2) *ld.* domborzat
3) <körvonal> reliefo, konturo
| **reliktum** *biol öko* relikto, relikvo
| **relikvia** *ld.* ereklye
| **relikviárium** *ld.* ereklyetartó
| **relish** *gasz* reliŝo <előétel>
| **reluktancia** *ld.* mágneses ellenállás
| **reluxa** persieno, latkurteno
| **rém 1)** <kísértet> fantomo, hororvizio
▶ rémeket lát: vidi fantomojn, havi hororviziojn, *pszi* haluciniĝi, <rosszat sejt> vidi nigre
2) <vkinek/vminek a réme> teruro, teruriganto
▶ a környék réme: teruro de la ĉirkaŭaĵo
▶ az osztály réme volt: li estis teruro de la klaso
3) *átv* fantomo
▶ a háború réme: fantomo de la milito
3) *hsz* terure
▶ rém fontos ügy: terure grava afero
| **réma** *nyt* remao, komento
▶ téma és réma: temo kaj remao, topiko kaj komento
| **rémalak** hororulo
| **réomás** premsonĝo, inkubsonĝo, koŝmaro, terursonĝo, angorsonĝo
▶ nem tudott megszabadulni rémálmaitól: li ne povis eskapi siajn premsonĝojn
▶ valóságos réomás volt, ami azután történt: estis la teruro mem, kio poste okazis
| **remanencia 1)** *ld. pszi* érzékleti utóhatás
2) <mágneses> *fiz* remanenco
| **Rembrant** *műv* <Harmenszoon van Rijn> Rembranto
▶ Rembrant a fények és árnyékok mestere volt: Rembranto estis majstro de lumoj kaj ombroj
| **rémdráma 1)** horordramo, <romantikus> melodramo
2) <megtörtént> terura/sanga dramo
| **remeg 1)** *ntr* tremi, vibri
▶ a szíve meghatottságtól remeg: lia koro vibras de emocio
▶ finoman remeg a feje: lia kapo tremetas

- ▶ hidegtől remeg: tremi de malvarmo, frostotremi
- ▶ minden ízében remeg/reszket: tremi per ĉiuj membroj^Z, tremi per la tuta korpo, tremi en ĉiuj fibroj
- ▶ léptek alatt remegett a föld: sub iliaj paŝoj tremis la tero
- ▶ remeg a keze: liaj manoj tremas
- ▶ remeg a réműlettől: terurtremi
- ▶ remeg, mint a nyárfalevél: tremi kiel aŭtuna folio^Z
- 2) *ntr* *átv* tremi pro/pri iu/io
- ▶ remeg a biztonsága miatt: tremi pri sia sekureco
- ▶ remeg arra a gondolatra, hogy: tremi ĉe la penso, ke
- 3) *ntr* <hang, fény> tremi, vibri
- | **remek** 1) *mn* bonega, elstara, majstra, eskvizita, brava, <szép> brila, superba
- ▶ remek ételek: eskvizitaj manĝaĵoj
- ▶ remek kidolgozás: majstra prilaboro
- ▶ remek kilátás: superba elvido/panoramo
- ▶ remek segítőtárs: brava kunhelpanto
- ▶ remek táncos: bonega dancisto
- 2) vere, ege, efektive
- ▶ remek jó: vere bona
- 3) <mestermű> majstraĵo, majstroverko, klasikaĵo, klasika verko
- ▶ a konyhaművészet remekei: majstraĵoj de la kuirarto
- ▶ az építészet remekei: majstroverkoj de la arĥitekturo
- ▶ az irodalom remekei: klasikaĵoj de la literaturo
- | **remekel** 1) fari majstraĵon/majstroverkon
- ▶ a segéd remekelt, és mesterré fogadták: la submajstro faris sian majstraĵon kaj estis akceptita kiel majstro
- 2) *átv* *x* fari brile, ludi brile, fari majstroverkon
- ▶ a főszereplő remekelt: la ĉefrolanto brile ludis
- ▶ az író remekelt: la verkisto faris majstroverkon
- | **remekíró** klasika verkisto, klasikulo
- | **remeklés** 1) *ld.* remekel
- 2) *ld.* remekmű
- | **remekívű** majstra, majstre farita/prilaborita, artisme kreita
- | **remekmű** majstroverko, majstraĵo, klasikaĵo, klasika verko
- | **remekműví** *ld.* remekmű
- | **remél** *x* esperi
- ▶ amíg élek, remélek: dum mi spiras, mi esperas
- ▶ ez több, mint reméltem: tio estas pli, ol mi esperis
- ▶ már elkezdtem remélni: mi jam komencis esperi
- ▶ munkálkodjunk és reméljünk: ni laboru kaj esperu^Z
- ▶ remélem, meglátogatsz: mi esperas, ke vi vizitos min
- ▶ reméljük a legjobbakat: ni esperas, kio plej bonas
- ▶ remélni se mertem: ne esperite, ne sonĝite^Z
- | **remélhetőleg** espereble, laŭ la esperoj
- | **remény** espero
- ▶ a fia volt az egyetlen reménye: la filo estis lia unusola espero
- ▶ a remény hal meg utoljára: espero mortas lasta
- ▶ a remény hazudik: *közm* espero logas, espero mensogas^Z
- ▶ elhagyja a remény: defali de siaj esperoj
- ▶ élteti a remény: la espero vivtenas lin
- ▶ elveszi vkinek az utolsó reményét: forpreni/rabi de iu la lastan esperon
- ▶ hiú remény: vana espero
- ▶ minden remény megvan arra: certas la espero pri tio
- ▶ minden remény odavan: ĉiuj esperoj estas for
- ▶ minden reménye szertefoszlott: ĉiuj liaj esperoj falis/svenis/vanuis
- ▶ nagy reményű fiatalember: multesperiga junulo
- ▶ remény ébred vkiben: espero vekigiĝis en iu
- ▶ remény és kétség között: inter espero kaj dubo
- ▶ reményben ringatja magát: luli sin en espero
- ▶ reményeiben csalódik: trompiĝi pri siaj esperoj, desapontiĝi
- ▶ reményeiben megcsal: trompi pri liaj esperoj, desaponti
- ▶ reményeket fűz vmihez: ligi esperojn al io
- ▶ reményét helyezi vkibe/vmibe: meti sian esperon sur iun/ion
- ▶ reményét veszti: perdi la esperon, fali en malesperon, malesperiĝi, *ritk* desperi
- ▶ reményt dédelget: dorloti esperon
- ▶ reményt keltő: esperiga
- ▶ reményt táplál: nutri/varti esperon
- ▶ reménytől megfoszt: senigi iun je lia espero, senesperigi
- ▶ romba dönti minden reményét: detrui ĉiujn liajn esperojn
- ▶ szertefoszlottak a reményei: liaj esperoj forvaporiĝis/disvaporiĝis/vanuis
- | **reményfutam** *sp* esperkurumo
- | **reménykedik** *tr* esperi
- ▶ gyors sikerben reménykedik: esperi rapidan sukceson
- | **reménykedő** *fn* esperanto
- ▶ Zamenhof dr. Reménykedő álnéven adta ki Első könyvét: Zamenhof eldonis sian Unuan Libron sub la pseŭdonomo d-ro Esperanto
- | **reménykeltő** esperiga, esperdona, multpromesa
- | **reménység** espero
- ▶ ki reménységgel él, ispotályban hal meg: de atendo kaj espero pereis multaj sur la tero^Z
- ▶ reménységgel nem lehet jóllakni: *közm* espero panon ne donas^Z
- ▶ reménység szegénység: *közm* espero panon ne donas^Z
- | **reménységár** radio de espero
- ▶ egy reménységár mégis maradt: radieto de espero tamen restis
- | **reménytelen** 1) senespera, senperspektiva, senŝanca
- ▶ reménytelen szerelem: senespera amo
- ▶ reménytelen vállalkozás: senperspektiva entrepreno
- 2) <javíthatatlan> neplibonigebla
- ▶ reménytelen alak: neplibonigebla ulo
- | **reménytelenség** malespero, senespero
- ▶ a reménytelenség elhatalmasodott rajtuk: la malespero superpovis ilin
- | **reményteli** esperplena, multpromesa, promesplena
- | **reményvesztett** senespera, malespera, *ritk* despera
- | **rémes** 1) <elborzasztó> horora, terura
- ▶ rémes gyilkosság: horora murdo
- 2) <kellemetlen> terura
- ▶ rémes éjszaka: terura nokto
- ▶ rémes szomszédod van: vi havas teruran najbaron
- 3) *hsz* *biz* terure
- ▶ rémesen unalmas: terure teda
- | **remese** *ld.* vastagbél
- | **remesefodor** *ld.* vastagbélfodor
- | **remete** 1) *átv* is ermito, *iszl* marabuto
- ▶ a turini remete: la torina ermito (Kossuth)
- ▶ pusztai remete: anakoreto, dezerta ermito, dezertulo
- ▶ remeteéletet él: vivi ermitan vivon
- ▶ úgy él, mint egy remete: vivi kiel heliko en konkó
- 2) *mn* ermita
- ▶ remete életmód: ermita vivmaniero
- | **remetelak** ermitejo
- | **remeteség** ermiteco
- | **remeteskedik** *ntr* *átv* is vivi kiel ermito, ermiti
- | **rémfilm** *film* horrorfilmo, terurfilmo

- | **rémhír** alarmiga informo, panikiga misinformo
 ▶ rémhírt terjeszt: alarmigi/panikigi per misinformoj, disvastigi misinformojn
- | **rémhírterjesztés** disvastigo de misinformoj, alarmado/panikigo per misinformoj
- | **rémhírterjesztő** *pej* alarmisto, panikigisto
- | **remi** <sakk> egalvenko, egala rezulto
- | **Remig** Remiĝo <utónév>
- | **Remigius** Remiĝo <utónév>
- | **remizik** fari egalvenkon, *ntr* egalvenki
- | **reminiscencia 1)** rememoro
- 2) *mŭv* rememorigaĵo, rememoriga parto/stilo
- | **remissio** *ld. orv* átmeneti javulás
- | **rémiszt** *ld.* rémít
- | **rémisztő** timiga, horora, teruriga, *ritk* <csúnya> hida
- | **rémít** *tr* timigi, horori, terurigi
- ▶ halálra rémítettél: vi timigis min ĝismorte
- ▶ kísértetek nem rémítenek: fantomoj ne timigas min
- | **rémítő** *ld.* rémisztő
- | **remittál** *ld.* küldvényez
- | **remittenda** *ld.* visszáru
- | **remíz** tramgaraĝo, tramremizo, <trolibuszé> trolebusgaraĝo, trolebusremizo
- | **rémkép** *pszi* hororvidaĵo, hororvizio, ĥimero, halucino
- | **rémkiáltás** terurkrio
- | **rémlátás 1)** *pszi* hororvidado, hororviziado, halucinado
- 2) *átv* nigravidado
- | **rémlik 1)** *ntr* videtiĝi, malklare vidiĝi
- ▶ a ködben rémlett valami: en la nebulo io videtiĝis
- 2) *ntr* <tűnik> ŝajni, <ért> kapti
- ▶ rémlik már, mit tettél?: ĉu vi jam kaptas, kion vi faris?
- ▶ úgy rémlik, hogy már találkoztunk: ŝajnas al mi, ke ni jam renkontis nin
- | **rémmeŝe 1)** terurfabelo
- 2) *átv* senbaza babilaĉo
- | **remonda 1)** *mn kat* remonta
- ▶ remonda ménes: remonta ĉevalaro
- 2) *fn kat* remonta junĉevalo
- 3) *fn* soldatĉevalo, arma ĉevalo
- | **rémregény 1)** nigra romano, hororromano
- 2) hororakonto
- | **rémŝég** teruraĵo, hororaĵo
- | **rémŝéges** *ld.* rémes
- | **rémteŝt** terurago, krimego
- | **rémteŝtĉeno** hororakonto
- | **remuneráció** *ld.* nyereségrészesedés
- | **rémuralom** terorregado, terorismo
- ▶ nyilas rémuralom: sagokrucista terorregado
- | **rémül** *ntr* teruriĝi
- ▶ halálra rémül: teruriĝi ĝismorte
- | **rémüldözők** *ntr* teruriĝadi, ade-ree teruriĝi
- | **rémület** teruro
- ▶ elfogja a rémület: teruro kaptas lin
- ▶ rémületbe ejt: puŝi en teruron
- ▶ rémületet kelt: vekti teruron
- ▶ rémület keríti hatalmába: teruro obsedas lin
- ▶ rémülettől megdermed: glaciigri/rigidiĝi de teruro
- | **rémületes** terura, horora
- | **remonstráns** *fn kr* remonstranto
- | **remulád(mártás)** *gaszt* remolado
- | **Remus** *mit* Remo
- | **ren** *ld.* vese
- ▶ ren migrans: *ld.* vándorvese
- | **renalis** *ld.* vese-
- | **Renard** *ir* Renardo <rókanév>
- | **Renáta** Renatino <utónév>
- | **Renátó** Renato <utónév>
- | **renaturál** *tr biol kém* renaturigi
- | **rence** *növ* utrikulario, vezikherbo
- ▶ rencefélék: lentibulariacoj
- | **rend 1)** ordo
- ▶ a legnagyobb rendben: en perfekta ordo
- ▶ a rend kedvéért: por la ordo
- ▶ a természet rendje szerint: laŭ la ordo de la naturo
- ▶ biztosítja a rendet: certigi la ordon
- ▶ ettől majd rendbe jössz: de tio estos al vi pli bone
- ▶ ez az élet rendje: jen la leĝo de la vivo
- ▶ itt valami nincs rendjén: estas tubero en la afero^Z
- ▶ némi rend kívánatos volna: kelka ordo estus dezirinda
- ▶ rend a lelke mindennek: *köz*m ordo estas beno por ĉiu entrepreno^Z, sen ordo en afero ne ekzistas prospero^Z, el ordo akordo
- ▶ rendbe hoz/rak: meti en ordon, reordigi, rearanĝi, ordometi, ordofari
- ▶ rendbe hozza a pénzügyeket: (re)ŝanigi la financojn
- ▶ rendbe jön: reordiĝi
- ▶ rendben tart: teni en bona ordo
- ▶ rendben megkaptam a küldeményt: bonorde mi ricevis la sendaĵon
- ▶ rendben van!: en ordo!, konsentite!, *biz* enorde, okej!
- ▶ rendet rak: fari ordon
- ▶ rend uralkodott mindenhol: ordo regis ĉie
- ▶ szedd rendbe a gondolataidat: metu ordon en viajn pensojn
- ▶ úgy megy, mint annak a rendje: ĝi iras ĝlite kaj ĝlate
- ▶ valami nincs rendben az elszámolással: io lamas pri la kalkulo
- 2) <szabályok> ordo, regularo
- ▶ annak rendje és módja szerint: laŭ ordo kaj vico, laŭ ĉiu ordo kaj ordono, kiel skribite kaj preskribite
- ▶ rendre utasít: admoni al ordo
- ▶ szigorú rend és fegyelem: severa ordo kaj disciplino
- 3) <társadalmi> reĝimo, sociordo, socia ordo
- ▶ alkotmányos rend: konstitucia reĝimo
- ▶ anyajogú és apajogú társadalmi rend: matriarka kaj patriarka reĝimo
- ▶ a társadalmi rend megzavarása: perturbo de la socia ordo
- ▶ gazdasági rend: ekonomia reĝimo
- ▶ polgári társadalmi rend: burĝa reĝimo
- 4) <sorok> ordo, vico, formacio
- ▶ ábécé szerinti rendben: en alfabeto ordo
- ▶ kettős rendben meneteltek: ili marŝis en vicoj po du
- ▶ zárt rendben: en fermita formacio
- 5) *agr* vico
- ▶ öt rend széna: kvin vicoj da fojno
- ▶ széles rendet vág: falĉi larĝan vicon
- 6) *tex* kompleto
- ▶ két rend alsóruha: du kompletoj da tolaĵoj
- 7) <társadalmi csoport> *pol* tört stato
- ▶ a harmadik rend: la tria stato <polgárság>
- ▶ a rendek az országgyűlésben: la statoj en la asembleo
- ▶ minden rendű és rangú: de ĉiuj rangoj kaj statoj

- ▶ nemesi rend: nobela stato
- ▶ papi rend: pastra stato
- ▶ polgári rend: burĝa stato
- ▶ tisztelt rendek és karok!: estimataj statoj kaj deputitoj!
- 8) <egyházi> ordeno, <papi> ordino
- ▶ a máltai rend nagymestere: la granda majstro de la malta ordeno
- ▶ belép a rendbe: monaĥiĝi, eniri la ordenon
- ▶ bencés rend: benediktana ordeno
- ▶ hittanulói rend: kateĥumena ordino
- ▶ kilép a rendből: eksmonaĥiĝi, elordeniĝi
- ▶ kolduló rend: almozordeno
- ▶ lovagi rend: kavalira ordeno
- ▶ nagyobb és kisebb egyházi rendek: maĵoraj kaj minoraj ordinoj
- ▶ papi rend: ordino
- ▶ szemlélődő rend: kontempla ordeno
- 9) <speciális csoport> ordo
- ▶ az angyalok kilenc rendje: la naŭ ordoj de la anĝeloj
- ▶ szenátorok rendje: ordo de senatanoj
- 10) <kitüntetés> ordeno
- ▶ aranygyapjas rend: ordeno ora ŝaffelo
- ▶ a Sárkányrend lovagja: kavaliro de la Drakordeno
- 11) *biol* ordo
- 12) *mat* ordo
- | **rendbeli 1** de iu ordeno, apartenanta al iu ordeno
- ▶ a rendbeli laikus testvérek: la laikaj fratoj de la ordeno
- ▶ bencés rendbeli: benediktana, apartenanta al la benediktana ordeno
- 2) *tex* kompleto da
- ▶ három rendbeli ruha: tri kompletoj da vestaĵoj
- 3) <alkalom> -foja
- ▶ húsz rendbeli lopás: dudek-foja ŝtelo
- | **rendbírság** procedura punmono/punpago
- | **rendbontás** perturbo de la publika ordo, ordorompo, tumultigo
- | **rendbontó** perturbanto de la publika ordo, ordorompanto, tumultiganto, <szélsőséges> ekscesulo
- | **rendbüntetés** procedura puno
- | **rendcsinálás** reordigo, ordofaro, restarigo de la ordo
- | **rendel 1** *tr* <szolgáltatást> mendi, <előfizet> aboni
- ▶ kávé rendel: mendi kafon
- ▶ szobát rendel: mendi ĉambron
- ▶ újságot rendel: aboni gazeton
- ▶ zakót rendel a szabónál: mendi jakon al la tajloro
- 2) *tr* <hív, küld> komandigi, vokigi, sendigi
- ▶ hivatalába rendel: vokigi en sian oficejon
- ▶ két századot a határra rendelt: li komandigis du kompaniojn al la limo
- 3) *tr* <alá> subordigi, <fölé> superordigi, <kiutal> asigni
- ▶ a kapitány alá rendel: subordigi al la kapitano
- ▶ az operációs rendszer eszközöket rendel a feladatokhoz: la mastruma sistemo asignas disponaĵojn al la taskoj
- 4) *tr* ordoni
- ▶ a törvény büntetni rendeli: la leĝo ordonas puni
- 5) *tr* <isten, sors> destini
- ▶ a sors másképp rendelte: la sorto destinis alie
- ▶ az isten is egymásnak rendelte őket: ankaŭ Dio destinis ilin unu al la alia
- 6) *tr* <előír> preskribi, <fogad> konsultebli, akcepti
- ▶ az orvos délután rendel: la kuracisto konsulteblas posttagmene, la kuracisto akceptas posttagmeza
- ▶ fejfájásra rendelt orvosságot: li preskribis medikamenton kontraŭ kapdoloro
- | **rendelés 1** *ld.* rendel
- ▶ rendelés nélkül a gyár tönkremegy: sen mendoj la fabriko bankrotiĝos
- ▶ rendelést teljesít: plenumi mendon
- ▶ rendelést töröl: nuligi mendon
- 2) *orv* konsult(ad)o
- ▶ a délutáni rendelés nekem nem jó: la posttagmeza konsulto ne taŭgas al mi
- | **rendelésállomány** mendaro
- | **rendelet 1** dekreto
- ▶ cári/elnöki rendelet: ukazo <RU>
- ▶ miniszteri rendeletre: laŭ ministra dekreto
- ▶ önkormányzati rendelet: lokregistara/municipa dekreto
- ▶ rendeletet eltöröl v. hatályon kívül helyez: abrogi/nuligi dekreton
- ▶ törvényalkalmazási rendelet: instrukcio pri leĝapliko
- ▶ törvényerejű rendelet: leĝoforta dekreto
- ▶ uralkodói rendelet: edikto
- 2) <előírás, utasítás> preskribo, instrukcio, dispono, <váltón> ordo
- ▶ orvosi rendeletre: laŭ kuracista preskribo
- | **rendeleti** dekreta
- ▶ rendelet úton: per dekreto(j)
- | **rendelettervezet** projekto de dekreto
- | **rendelkezés 1** <utasítás, intézkedés> dispozicio, dispono, aranĝo, <előírás> preskribo
- ▶ alapszabályi rendelkezések: statutaj preskriboj
- ▶ alkotmányi rendelkezések: konstituciaj dispozicioj
- ▶ a rendelkezés visszamenő hatállyal érvényes: la dispozicio efikas retroaktive
- ▶ átmeneti rendelkezések: provizoraj dispozicioj
- ▶ a törvény rendelkezései szerint: laŭ la dispozicioj de la leĝo
- ▶ hagyatéki rendelkezések: testamantaj dispozicioj
- ▶ megelőző rendelkezések: preventaj dispozicioj
- ▶ rendelkezéseket tesz az ügy érdekében: fari aranĝojn por la afero
- ▶ további rendelkezésig: ĝis plua dispozicio
- 2) <vmi felett> dispono
- ▶ erőforrások feletti rendelkezés: dispono pri risursoj
- ▶ rendelkezésre áll: stari al/je dispono, teni sin al/je dispono, esti disponebla
- ▶ rendelkezésre állás: disponeblo
- ▶ rendelkezésre bocsát: doni/meti je dispono
- ▶ szabad rendelkezéssel bír vmiről: havi liberan disponon pri io
- ▶ rendelkezésére bocsát: doni/lasi al lia dispono, meti sub lian disponon, disponigi al li
- | **rendelkezik 1** *ntr* <intézkedik> disponi, dispozicii, aranĝi, fari aranĝojn, *tr* <szabályoz> reglamenti
- ▶ élet és halál fölött rendelkezik: disponi pri vivo kaj morto
- ▶ ő rendelkezik a pénz felett: disponas li pri la mono
- ▶ rendelkezik az elszállításról: disponi pri la forporto, aranĝi la forporton
- ▶ szabályzatunk nem rendelkezik ilyen esetről: nia regularo ne reglamentas tian kazon
- ▶ végrendeletileg rendelkezik a vagyonáról: testamente disponi pri sia havaĵo
- 2) *tr* <van neki> disponi, havi, posedi
- ▶ elég szabad idővel rendelkezik: disponi sufiĉan liberan tempon
- ▶ rendelkezik a megfelelő munkaerővel: disponi taŭgan laborforton
- ▶ két hadsereggel rendelkezik: disponi du armeojn

- ▶ nem rendelkezik információkkal: ne havi informojn
- ▶ rendelkezik a szükséges eszközökkel: posedi la necesajn rimedojn
- ▶ teljes cselekvési szabadsággal rendelkezik: havi plenan liberecon de agado
- | **rendellenes 1)** neormala, abnormala, anomalia, mis-
- ▶ rendellenes fejlődés: nenormala evoluo, misevoluo
- 2) <szokásostól eltérő> nekutima, neordinara, eksterordinara
- ▶ rendellenes időjárás: nekutima vetero
- 3) *jog* nelaŭleĝa, kontraŭregula, kontraŭorda
- ▶ rendellenes tevékenység: nelaŭleĝa agado
- | **rendellenesség** malnormaleco, nenormaleco, abnormeco, *orv* anomalio, *biol* aberacio, *pszi orv* perversio
- ▶ nemi rendellenesség: seksa aberacio, perversio
- ▶ születési rendellenesség: denaska anomalio, genera aberacio
- | **rendelő 1)** *ld.* megrendelő
- 2) *orv* konsultejo, kabineto, <járóbetegék> ambulatorio
- ▶ magánorvosi rendelő: praktikumejo
- ▶ szemorvosi rendelő: okulista kabineto
- | **rendelőintézet** ambulatorio, <ingyenes> dispensario
- | **rendeltetés** destino, <élethivatás> vivdestino
- | **rendeltetésszerű** celkonvena, celkonforma, laŭcela, laŭdestina
- ▶ rendeltetésszerű használat: celkovena uzo
- | **rendelvény** <skriba> instrukcio/dispono
- 2) *orv* recepto
- | **rendelvényes** *gazd* tratanto, ĝiranto, <forgatmánynál> endosanto
- | **rendes 1)** <rendszerető> ordema, ordama, <rendezett> ordigita, bonorda
- ▶ rendes háziasszony: ordema dommastrino
- ▶ rendes szekrény: bonorda ŝranko
- 2) <megfelelő> bonorda, konforma, taŭga, kontentiga
- ▶ nincs egy rendes ruhája: ŝi ne havas almenaŭ unu taŭgan veston
- ▶ rendes fizetése van: havi kontentigan salajron
- 3) <derék, becsületes> brava, honesta, bonintenca, bonmora, bonkonduta
- ▶ rendes főnök: bonintenca ĉefo
- ▶ rendes lány: brava knabino
- 4) <megszokott> kutima, regula, normala
- ▶ a dolgok rendes menete: regula irado de la aferoj
- ▶ a rendes hőmérséklet ebben az évszakban: la normala temperaturo en ĉi tiu sezono
- ▶ jövök a rendes időben: mi venos en la kutima tempo
- ▶ rendes esetben: normalokaze
- ▶ rendes járat van Pest és Bécs között: estas regula veturo inter Peŝto kaj Vieno
- ▶ rendes körülmények között: inter normalaj cirkonstancoj
- ▶ rendes ügyekben intézkedhet: li rajtas disponi en kutimaj/kurantaj aferoj
- ▶ rendes vasárnap: *kr* ordinara dimanĉo
- 6) <teljes jogú, igazi> plenrajta, <igazi, valódi> vera, fakta, efektiva
- ▶ az akadémia rendes tagja: plenrajta membro de la akademio
- ▶ kössünk rendes szerződést: ni faru efektivan kontrakton
- ▶ rendes egyetemi tanár: orda profesoro
- ▶ rendes vízszelőt hívj: alvoku veran tubiston
- 7) *hsz* funde, solide, zorgeme
- ▶ rendesen elpáholták: li estas solide draŝita
- | **rendész** sekurgardisto
- | **rendészet 1)** polico
- 2) <nem állami> sekurgardo
- | **rendetlen 1)** malorda, senorda, malordema
- ▶ rendetlen haj: malordaj haroj
- ▶ rendetlen tanuló: malordema lernanto
- 2) <fegyelmezetlen> sendisciplina, <pontatlan> malakurata
- 3) <nem szokásos> neordinara, nekutima, malnormala, abnormala, mis-
- ▶ rendetlen életmód: malnormala vivmaniero
- ▶ rendetlen működés: abnormala funkciado, misfunkciado
- | **rendetlenkedik 1)** *ntr* miskonduti, konduti malorde, fari malordon
- 2) *ntr* <működik> misfunkcii, funkcii neregule/malorde
- | **rendetlenség 1)** malordo, disordo, <összevisszaság> konfuzo, tohuvabohuo
- 2) <fegyelmezetlenség> maldisciplino, sendisciplineco
- | **rendez 1)** *tr* aranĝi, (re)ordigi, <osztályoz> klas(i)fik(i)
- ▶ cédulákat rendez: klasi slipojn
- ▶ egymáshoz rendez: kunaranĝi, interaranĝi
- ▶ inkább a szobád rendezd: prefere reordigu vian ĉambron
- ▶ rendezi a könyveit: aranĝi siajn librojn
- ▶ szintek szerint rendez: aranĝi laŭ etaĝoj, etaĝigi
- ▶ úgy rendezd, hogy mindennek helye legyen: aranĝu tiel, ke ĉio havu sian lokon
- 2) *tr* <megold> aranĝi, solvi, likvidi
- ▶ határidős ügyletet rendez: likvidi templiman transakcion
- ▶ rendezi adósságait: aranĝi/likvidi siajn ŝuldojn
- ▶ rendezi a fizetéseket: redifini/plialtigi la salajrojn
- ▶ számlát rendez: likvidi konton
- ▶ vitás kérdéseket rendez: aranĝi diskutojn, solvi diskutatajn demandojn
- 3) *tr* <szervez> aranĝi, organizi, okazigi, *film* reĝisori
- ▶ darabot rendez: reĝisori/enscenigi teatraĵon
- ▶ koncertet rendet: aranĝi koncerton
- ▶ kongresszust rendez: organizi kongreson
- ▶ találkozt rendez: okazigi renkontiĝon
- ▶ veszekedést rendez: aranĝi disputon
- 3) *tr* *vsút* ranĝi
- | **rendezkedik 1)** *ntr* aranĝadi, reordigadi
- 2) *ntr* *pej* disponaĉi, instrukciaĉi
- ▶ itt te ne rendezkedj: ĉi tie vi ne disponaĉu
- | **rendező 1)** <eseményé> aranĝanto, organizanto, okaziganto, <biztos> komisaro
- ▶ kongresszus rendezői: organizantoj de kongreso
- ▶ világiállitás rendezője: komisaro de mondekspozicio
- 2) *film* filmreĝisoro, kinoreĝisoro, <színházi> teatra reĝisoro, enscenigisto
- 3) *vsút* manovristo, <pályaudvar> rangadstacio
- | **rendezőállomány** *inf* klasifika datumaro
- | **rendezőbizottság** organiza komitato
- | **rendeződik 1)** *ntr* aranĝigi, (re)ordigi
- ▶ a zilált sorok rendeződtek: la taŭzitaĵ vicoj reordigiĝis
- ▶ csoportokba rendeződtek: ili aranĝigiĝis en grupoj
- 2) *ntr* <ügy> aranĝigi, solvigi
- ▶ a botrány számára előnyösen rendeződött: la skandalo aranĝigiĝis favore al li
- ▶ a probléma rendeződött: la problemo solviĝis
- | **rendezőpéldány** reĝisora ekzemplero
- | **rendezőség 1)** organizantoj
- 2) reĝisorado, reĝisoreco
- | **rendezvény** aranĝ(a)ĵo
- ▶ idegenforgalmi rendezvény: turisma aranĝo

- ▶ jótékonyági rendezvény: benefico, bonfara aranĝo
- ▶ nyílt napi rendezvény: aranĝo de malfermaj pordoj
- ▶ rendezvény helyszíne: aranĝejo, okazejo de aranĝo
- ▶ ünnepi rendezvény: solenaĵo, festa aranĝo
- | **rendezvényesorozat** eventoserio, serio de aranĝoj
- | **rendezvénysszervezés** eventorganizado
- | **rendfenntartás** sekurigo
- | **rendfenntartó** (ordo)sekuriga
- ▶ rendfenntartó alakulat: sekuriga taĉmento
- ▶ rendfenntartó erők: sekurigaj fortoj
- | **rendfokozat** rango, grado
- | **rendfőnök** <egyházi, lovagi> ordenestro, ordenĉefo
- ▶ tartományi rendfőnök: provincestro
- | **rendgyakorlat** *kat sp* formacia ekzerco
- | **rendgyűjtés** kolekto de falĉaĵo
- | **rendhagyó 1)** nekutima, eksterordinara, escepta, <ŝoron kĵvĵli> ekstervica
- ▶ rendhagyó alkalom: escepta okazo
- ▶ rendhagyó tárlat: eksterordinara artekspozicio
- 2) *nyt* neregula, malregula
- ▶ rendhagyó ige: neregula verbo
- | **rendház** konvento, monaĥejo, ordena domo
- | **rendházfőnök** monaĥejestro, superulo (de monaĥejo)
- | **rendi 1)** *tört* feŵda
- ▶ rendi alkotmány: feŵda konstitucio
- ▶ rendi berendezkedés: feŵda reĝimo/sociordo
- ▶ rendi országgyűlés: tutlanda asembleo de la statoj
- 2) *kr* ordena, de iu ordeno, apartenanta al iu ordeno
- ▶ ferences rendi testvérek: fratoj de la franciskana ordeno
- ▶ rendi öltözék: ordenvesto
- | **rendiség** *tört* feŵda reĝimo
- | **rendít** *ld.* megrendít
- | **rendíthetetlen** neŝancelebla, netimigebla, nefrakasebla, <egykedvű> stoika
- ▶ rendíthetetlen elhatározás: neŝancelebla decido
- ▶ rendíthetetlen optimizmus: nefrakasebla optimismo
- ▶ rendíthetetlen nyugalom: stoika trankvilo
- | **rendjel** ordeno
- ▶ rendjelet tűz a mellére: kroĉi ordenon sur lia brusto
- ▶ rendjel szalagja: ordena rubando
- | **rendkívül** eksterordinare, treege, ekstrema, enorme, supermezure, super-
- ▶ rendkívül bő termés: superabunda rikolto
- ▶ rendkívül nagy: enorme granda, supergranda
- ▶ rendkívül sürgős: ekstrema urĝa
- ▶ rendkívül szép: eksterordinare bela
- | **rendkívüli 1)** eksterordinara, enorma, ekstrema, <kivételes> escepta, <plusz> eksra, *isk* nedeviga, fakultativa
- ▶ rendkívüli állapot: krizostato, rajtsuspenda stato
- ▶ rendkívüli a mai alkalom: la hodiaŵa okazo estas escepta
- ▶ rendkívüli erőfeszítéseket tesz: fari enormajn fortostreĉojn
- ▶ rendkívüli esetben: en ekstrema kazo
- ▶ rendkívüli juttatás: ekstra havigo
- ▶ rendkívüli kiadások: eksterordinaraj elspezoj
- ▶ rendkívüli módon: eksterordinare, treege
- ▶ rendkívüli tantárgy: nedeviga studobjekto
- ▶ rendkívüli tehetség: eksterordinara talento
- ▶ rendkívüli veszély: ekstrema danĝero
- ▶ semmi rendkívülit nem tapasztalt: nenion eksterordinaran li spertis
- | **rendőr** policano, policisto
- ▶ állambiztonsági rendőr: sekurpolicano
- ▶ a rendőrök átfésülték a terepet: la policanoj trakombis la terenon
- ▶ civilruhás rendőr: kaŝagento
- ▶ közlekedési rendőr: trafikpolicano
- ▶ leszerelt/volt rendőr: ekspolicano
- ▶ lovas rendőr: rajdpolicisto
- ▶ rendőr igazoltat vkit: policano igas iun legitimi sin
- | **rendőrállam** polica ŝtato
- | **rendőrautó** *jm* policaŵto
- | **rendőrbábú** polica postiĉo
- | **rendőrbíró** polica juĝisto, ŝerifo
- | **rendőrbiztos** distrikta policano, konstablo <GB>
- | **rendőrfelügyelő** (polica) inspektoro, (polica) komisaro
- | **rendőrfőkapitány** ĉefpolicestro
- | **rendőr-főkapitányság** ĉefpolicejo
- | **rendőrfőnök** policestro, ĉefpolicano, polica prefekto, kvestoro <IT>, superintendantanto <GB>
- | **rendőrhatóság** policinstanco
- | **rendőri** polica
- ▶ rendőri informátor: polica informanto
- ▶ rendőri kíséret: polica eskorto
- ▶ rendőri kordon: izolokordono
- ▶ rendőri megfigyelés alatt áll: esti sub polica observado
- ▶ rendőri nyilvántartásba vesz: registri police
- ▶ rendőri nyomozás: polica enketado
- ▶ rendőri szimatolás: polica snufado/flarado
- ▶ rendőri túlkapások: policaj perfortaĵoj
- ▶ rendőri zaklatás: polica ĉikanado
- | **rendőrkapitány** policestro, ĉefpolicano, polica prefekto, kvestoro<IT>, superintendantanto <GB>
- ▶ országos rendőrkapitány: tutlanda policestro
- | **rendőrkapitányság** policestrejo, polica direkcio, polica prefektejo
- | **rendőrkéz** arest-
- ▶ rendőrkézre juttat: arestigi, doni en la manojn de la polico
- ▶ rendőrkézre kerül: esti arestita
- | **rendőrkopó** *pej* sbiro
- | **rendőrkutya** polichundo
- | **rendőrlámpa** trafiklampe, trafiklumo
- ▶ piros rendőrlámpa: ruĝa trafiklumo
- | **rendőrminiszter** *pej* policministro
- | **rendőrnnyomozó** polica detektivo, kriminalpolicisto
- | **rendőrorvos** polica medicinisto
- | **rendőrőr** policejo
- | **rendőrőrszem** postenanta policano
- | **rendőrőrszoba** polica deĵorejo
- | **rendőrsapka** policista kaskedo
- | **rendőrség 1)** polico
- ▶ a rendőrség átkutatta a lakást: la polico traserĉis la loĝejon
- ▶ bűnügyi rendőrség: kriminala polico
- ▶ katonai rendőrség: armea polico
- ▶ kiszabadítja a rendőrség karmaiból: liberigi el la ungegoj de la polico
- ▶ mozgósították a rendőrséget: la polico estis mobilizita
- ▶ politikai rendőrség: politika polico
- ▶ szövetségi rendőrség: federacia polico
- ▶ titkos rendőrség: sekreta polico
- 2) *ép* policejo
- | **rendőrségi** polica

- ▶ rendőrségi kihallgatás: polica pridemandado/enketo
- ▶ rendőrségi kihallgatótízt: polica enketisto
- ▶ rendőrségi nyilvántartás: polica registro
- | **rendőrsorfal** polica kordono
- | **rendőrspicli** *pej* denunciisto, polica spiono, <beépült> stukaĉo
- | **rendőrtiszt** policoficiro
- | **rendőrtisztviselő** policoficisto
- | **rende** unu post alia, fojon post fojo
- ▶ rendre jönnek a panaszosok: unu post aliaj venas la plendantoj
- ▶ rendre megszegik a szabályokat: fojon post fojo oni rompas la regulojn
- | **rendreutasít** *tr* admoni
- | **rendszabály 1)** <megelőző> antraŭrimedo, preventa dispono
- 2) dispono, dispozicio, decido, dekreto
- ▶ büntető rendszabály: sankcio
- ▶ szigorú rendszabályokat alkalmaz: apliki rigorajn disponojn
- | **rendszalag** ordenrubando, kordono
- ▶ a Becsületrend szalagja: kordono de la Honora Legio
- | **rendszám 1)** <autóé> licencnumero
- 2) <hatósági> registronumero
- 3) <sorszám> vicorda numero
- 4) *kém* atomnumero
- | **rendszámtábla** licencplato, numerplato
- | **rendszer 1)** *fil tud* sistemo
- ▶ biológiai rendszer: biologia sistemo, biosistemo
- ▶ ökológiai rendszer: ekologia sistemo, ekosistemo
- ▶ zárt rendszer: fermita sistemo
- 2) *pol* *gazd* reĝimo, (reg)sistemo, sociordo, -ismo
- ▶ alulról kezdeményező rendszer: desubismo, subsiduismo
- ▶ cári rendszer: carismo
- ▶ demokratikus rendszer: demokratia reĝimo
- ▶ diktatorikus rendszer: diktatora reĝimo
- ▶ gazdasági rendszer: ekonomia sistemo
- ▶ irányított gazdasági rendszer: direktismo
- ▶ kétpólusú rendszer: dupolusa sistemo
- ▶ köztársasági rendszer: respublika reĝimo, republikismo
- ▶ önkényuralmi rendszer: totalisma reĝimo, totalismo
- ▶ parlamentáris rendszer: parlamentismo
- 3) *ált* sistemo
- ▶ ellenőrző rendszer: kontrolsistemo
- ▶ kommunikációs rendszer: komuniksistemo
- ▶ minősítő rendszer: klasif(ik)a sistemo
- ▶ nevelési rendszer: eduka sistemo
- ▶ oktatási rendszer: kleriga/instrua sistemo
- ▶ rendszerbe foglal: sistemigi
- ▶ rendszer nélküli: sensistema
- ▶ rendszert csinál vmiből: fari kutimon el io
- 4) *anat* aparato
- | **rendszerellenes** kontraŭreĝima
- ▶ rendszerellenes megmozdulások: kontraŭreĝimaj manifestacioj
- | **rendszerelmélet** sistemteorio, sistemologio, sistemiko
- | **rendszeres 1)** sistema, <módszeres> metoda
- ▶ rendszeres eljárás: sistema procedo
- ▶ rendszeres elme: sistema menso
- ▶ rendszeres gondolkodás: sistema pensado
- ▶ rendszeres hiba: sistema ekarto
- ▶ rendszeres nyelvtan: metoda gramatiko
- 2) regula, asidua
- ▶ rendszeres edzés: regula trejnado
- ▶ rendszeresen kapja az újságot: regule li ricevas la gazeton
- ▶ rendszeres fizetést kap: li ricevas regulan salajron
- ▶ rendszeres látogató: asidua vizitanto
- ▶ újság megjelenését rendszeressé teszi: reguligi la aperon de gazeto
- | **rendszeresít 1)** *tr* <bevezet> enkonduki
- ▶ új egyenruhát rendszeresítettek: nova uniformo estas enkondukita
- 2) *tr* definitivigi, konstantigi
- ▶ rendszeresítették a posztot: la posteno estas konstantigita
- ▶ rendszeresítették a veszélyességi pótlékot: la kromsalajro pro danĝereco estas definitivigita
- | **rendszeresség** reguleco, sistemeco, <időbeli> akurateco
- ▶ a lap szigorú rendszerességgel jelenik meg: la revuo aperas kun severa reguleco
- | **rendszeretet** ordemo, ordamo
- | **rendszerető** ordema, ordama, aranĝema
- | **rendszeréz** *tr* sistemigi, <osztályoz> klasif(ik)i
- ▶ könyvtárat rendszeréz: klasifiki bibliotekon
- ▶ rendszerézi az ismereteket: sistemigi la konojn
- | **rendszerfelügyelő** *inf* sistemoperatoro
- | **rendszergazda 1)** *gazd* sistemadministranto
- 2) *inf* sistemestro
- | **rendszergenerátor** *inf* sistemgeneratoro
- | **rendszerint** kutime, ordinare, ĝenerale
- | **rendszerkényszer** sistemtrudo
- | **rendszerlemez** *inf* praŝarga disko
- | **rendszermappa** *inf* sistemdosierujo
- | **rendszeroperátor** *ld.* rendszerfelügyelő
- | **rendszerösszeomlás** *inf* sistemkolapso
- | **rendszer szervezés** sistemkonstruado
- | **rendszer szoftver** sistemprogramaro, sistemsoftvaro
- | **rendszertan 1)** *fil* sistematiko, sistemologio
- 2) *biol* taksonomio, sistematiko
- ▶ rendszertani egység: taksono
- | **rendszertanos** *fn* *biol* taksonomo
- | **rendszertelen 1)** nesistema, sensistema, ekstersistema
- 2) *átv* neregula, malasidua, senorda
- | **rendszerváltás** *pol* reĝimoŝanĝo
- | **rendszerváltozás** *pol* reĝimoŝanĝigo
- | **rendtárs** *kr* kunfrato, ordenfrato, samordenano
- | **rendtartás** reglamento, regularo
- ▶ jogi rendtartás: jura proceduro/reglamento
- ▶ mindig a rendtartás szerint járjunk el: ni procedu ĉiam laŭ la proceduro
- | **rendtartomány** *kr* provinco
- ▶ jezsuita rendtartomány: jezuita provinco
- | **rendtestvér** *kr* ordenfrato, kunfrato, samordenano
- | **rendű 1)** -klasa/-ranga/-stata, de ia klaso/rango/stato, <minőségű> -kvalita, de ia kvalito, <fokozatú> -grada
- ▶ alacsony rendű polgárok: malaltstataj civitanoj
- ▶ elsőrendű áru: varo de unua kvalito
- ▶ elsőrendű út: unuaklasa ŝoseo
- ▶ magasrendű tudás: altkvalita scio
- ▶ másodrendű differenciálegyenlet: duagrada diferencala ekvacio
- ▶ másodrendű színész: duaranga aktoro
- ▶ minden rendű és rangú polgár: civitanoj de ĉiuj rangoj kaj statoj
- 2) *isk* kun iaj kapabloj
- ▶ közepes rendű diák: lernanto de mezaj kapabloj
- | **rendül** *ld.* megrendül
- | **rendületlen 1)** neŝancelebla, nefortimigebla, *ritk* temerara

► szilárdan, állhahatatosan és rendületlenül: nur rekta, kuraĝe kaj ne flankiĝante^Z

2) persista

| **rendűség** lernorezulto, averaĝaj notoj

► baj van a rendűségével: liaj averaĝaj notoj lamas

► jeles rendűség: eminenta lernorezulto

| **rendvédelmi** publikorda

► rendvédelmi szervek: publikordaj organoj

| **rendzavarás** perturbo de la publika ordo, ordorompo, tumulto

| **renegát** *fn kr* átv is renegato

| **reneszánsz 1)** átv is renesanco

► a korai reneszánsz: la frua renesanco

► a népművészet reneszánsza: la renesanco de la popularto

► a reneszánsz költészet formamegújító ereje: la formorenoviga forto de la renesanca poetiko

► a reneszánsz nagy humanistái: la grandaj humanistoj de renesanco

► a reneszánsz szellemisége: la spiriteco de renesanco

2) *mn* renesanca

► reneszánsz egyéniség: renesanca individueco

► reneszánsz építészeti: renesanca arĥitekturo

► reneszánsz kor: renesanca epoko

► reneszánsz paloták: renesancaj palacoj

| **rénfa 1)** *ld.* szolgafa

2) porkodistranĉa stablo

| **reng** *ntr* tremi, skuiĝi

► reng a föld: la tero tremas

| **rengés** tremo, skuo *l.m.* földrengés

► rengési övezet: epicentra regiono

► tenger alatti rengés: marfunda skuo

| **rengéshullám** tremondo, seisma ondo

| **rengésjelző** *ld.* földrengésjelző

| **rengésközpont** epicentro, <föld alatt> hipocentro

| **renget** *tr* tremigi, skui

| **rengeteg¹ 1)** terure/treege granda, terure/treege multaj,

multmultaj, amas(eg)o da, maro da, amasamaso da, miriado da

► rengeteg baj érte: frapis lin amaso da malfeliĉoj

► rengeteg ember: amasego da homoj, terure multaj homoj

► rengeteg erdő: treege granda arbaro

► rengeteg eső esett: pluvis abunde

► rengeteget dolgozik: labori treege multe

| **rengeteg² 1)** <erdő> densa arbarego, arbardenso

2) amasego, maro, arego, miriado

► eltévedt a nád rengetegében: en la maro de la kanoj li vojperdis

3) labirinto

► a város rengetegében nem ismeri ki magát: en la labirinto de la urbo li ne scipovas orientiĝi

| **renin** *biol kém* renino

| **renitens** ribelema, spitema

| **renitenskedik** *ntr* esti ribelema, konduti ribelema/spiteme, spiti

| **rénium** *kém* renio <Re>

| **rennin** *biol* labenzimo, labofermento

| **renomé** renomo, bona famo

| **renonsz** <kártya> renonco

► renonszot csinál: renonci

| **renovál** *tr* renovigi

► házat renovál: renovigi domon

| **rénszarvas** *áll* boaco, rangifero, norda cervo

| **rent-a-car 1)** <autóbérlés> aŭtoluado

2) <autókölszönző> aŭtoluiganto

3) <telep> aŭtoluejo

| **rentábilis** *ld.* jövedelmező

| **rentabilitás** *ld.* jövedelmezőség

| **renyhe 1)** malvigla

2) *orv* malvigla, torpora, <izom> inerta, sentonia

► renyhe bélműködés: malvigla funkciado de intestoj

| **renyhesség 1)** malvigleco

2) *orv* malvigleco, torporo, <izomé> inerteco, inercio,

<tónushiány> sentonio

| **Renzo** Renzo <utónév>

| **reobázis** *biol* reobazo

| **reológia** *ld.* áramlástan

| **reométer** *ld.* áramlásmérő

| **reopexia** *fiz kém* reopeksio

| **reorganizál** *ld.* újjászervez, átszervez

| **reosztát** *ld.* szabályozható ellenállás

| **répa** *növ* beto

► cukorrépa: sukerbeto

► fehérrépa/kerekrépa/tarlórépa: rapo

► közönséges/termesztett répa: ordinara beto

► marharépa: furaĝrapo

► salátarépa, mangold: folibeto, sicilia beto

► sárgarépa: karoto

► tengeri répa: mara beto

► vörös répa v. cékla: ruĝa beto

| **répabarkó** *áll* rapokurkulio

► lisztes répabarkó: faruna rapokurkulio

| **répabogár** *áll* sukerbetoskarabo

| **répacukor** betsukero

| **répafej** rapokapo

| **répaféreg** raponematodo

| **répalepke** rapopapilio

| **réparepce** *növ* brasikrapo

► vad-réparepce: kampa rapo

| **répaszeletelő** *ip* raspejo <cukorgyár>

| **reparáció 1)** *ld.* javítás, orvoslás, jóvátétel

| **repatriál** *ld.* visszahonosít

| **repce** *növ* olenapo, kolzo

► fehér repce: blanka sinapo

► káposztarepce: napobrasiko

► mezei/vad/vetési repce: kampa/sovaĝa sinapo

| **repcefénybogár** kolza brilskarabo

| **repceolaj** kolzoleo

| **repcsény** *növ* erizimo

| **repcsi** *biz* motorflugajo

| **repdes** *ntr* flirti, papiliumi

► lepke repdes a levegőben: papilio flirtas en la aero

► zászló repdes: flago flirtas

| **reped** *ntr* krevi, fendiĝi, <szakad> ŝiriĝi

► reped a nadrágod: via pantalono krevas

| **repedés 1)** <folyamat> krevado, kreviĝo

2) <eredmény> krevi, fendo, <szakadás> ŝiro, <falon> breĉo, *ásv* junto

| **repedezik** *ntr* krevadi, fendetiĝi, <szakad> ŝiriĝadi

| **repedtfazék-hangú** raŭke raspavoĉa

| **repedtsarkú 1)** *mn* putinaĉa

2) *fn* putinaĉo

| **repertoár** repertuaro

| **repertoárdarab** repertuarpeco

| **repertoárszínház** repertuara teatro

| **repertórium** fakbiografio, bibliografio de artikoloj

| **repes** *ntr* salteti, flirti, jubili

▶ repes az örömtől: salteti de ĝojo

▶ szívem repes: mia koro jubilas

| **repesz** splito

| **repeszbomba** splitobombo

| **repeszdarab** *ld.* repesz

| **repeszgránát** splitogrenado, <srapnel> ŝrapnelo

| **repeszhatás** splitiĝa efekto

| **repeszt** **1)** *tr* krevigi, fendi, ŝiri

2) *ntr* veturegi kun bruego kaj zumego

| **repesztőlyuk** *ip* bortruo

| **repeta** kromporcio

| **repetál** **1)** manĝi kromporcion

2) *tr* ripeti <klason, lecionon>

| **repi** reprezentada

▶ repi konyak: konjako por reprezentado

| **repít** **1)** *tr* flugigi

▶ madarat repít: flugigi birdon

▶ sárkányt repít: flugigi kajton

2) *tr átv* flugigi

▶ a robbanás messzire repítette: la eksplodo flugigis lin

malproksimen

▶ az autó a városközpontba repített: la aŭto flugigis min en la

urbocentron

▶ golyót repít a szívébe: pafi kuglon en sian koron

▶ halálhírét világgá röptették: la sciigo pri lia morto estis

disflugigita al la tuta mondo *v.* disenmondigita

▶ levegőbe repít: flugigi en la aeron

| **repked** **1)** *ntr* flugadi

▶ ágról ágra repked: flugadi de branĉo sur branĉon

▶ fecskék repkedtek a ház körül: hirundoj flugadis ĉirkaŭ la domo

2) *ntr* <libeg> flirti

▶ zászlók repkedtek a reggeli szélben: flagoj flirtis en la matena

vento

3) *ntr átv* flugadi, pluvadi

▶ durva szavak repkedtek az ivóban: krudaj vortoj pluvadis en la

drinkejo

▶ idegen szavak repkedtek a teremben: fremdvortoj flugadis en la

ĉambrego

4) *ntr* <remeg> vibri

▶ repked a szeme: lia palpebroj vibras

| **repkény** **1)** *növ* glekomo

▶ földi/kerek repkény: rampanta glekomo, grundohedero

2) *ld. növ* borostyán

| **replika** **1)** repliko, rebato

2) *műv* repliko

▶ a lajosarany replikája: repliko de la luidoro

| **replikáció** *biol* replikado

| **replikáz(ik)** *ntr* repliki, rebati

| **repolarizáció** *fiz kém* repolariĝo

| **repozíció** *ld. orv* visszahelyezés

| **repp** *zene* repo

| **reppel** *tr zene* repi

| **repper** *zene* repisto

| **reppen** *ld.* röppen

| **repressalia** *ld.* megtorlás

| **represszió** *ld.* elnyomás, megtorlás

| **reprezentáció** **1)** reprezentado

▶ a reprezentáció költségei: kostoj de la reprezentado

2) <bemutató> esprimiĝo, prezento

▶ a szerződés annak reprezentációja, hogy: la kontrakto estas esprimiĝo de tio, ke

▶ paraméteres reprezentáció: *mat* parametra prezento

| **reprezentációs** reprezentada

▶ reprezentációs ajándékok: reprezentadaj donecetoj

| **reprezentál** **1)** *tr* reprezenti

▶ hazáját reprezentálja az ENSZ-ben: li reprezentas sian patrujon en UN

2) *tr átv* reprezenti

▶ alakja a korát reprezentálja: lia figuro reprezentas sian epokon

| **reprezentatív** **1)** reprezentiva

▶ reprezentatív felmérés szerint: laŭ reprezentiva opiniondajo

▶ reprezentatív kiállítás: reprezentativa ekspozicio

▶ reprezentatív megjelenés: reprezentativa apero

2) *átv* reprezentativa, impona

▶ a bank reprezentatív épülete: impona konstruaĵo de la banko

| **reprezentativitás** reprezentiveco

| **reprint** **1)** *mn* represita

2) *fn* repesaĵo

| **reprivatizáció** reprivatigo

| **reprivatizál** *tr* reprivatigi

| **repríz** **1)** <színházi> resurscenigo, renovigita surscenigo

2) *zene* resuma sekcio, temripeto

| **repró** repesaĵo, reprografaĵo, multobligajo, refaraĵo

| **reprodukál** **1)** *tr* ripeti, rediri

▶ képes reprodukálni a hallottakat: li kapablas rediri, kion li aŭdis

2) *tr ált* multobligi, reprodukti, rekrei

▶ festményt gravírozással reprodukál: multobligi pentraĵon per

gravurado

2) *tr agr biol* reprodukti

| **reprodukción** **1)** repesaĵo, reprografaĵo, reproduktaĵo, refaraĵo

2) multobligado

3) *pszi* reproduktado

4) *ip* reproduktado, refabrikado

5) *biol* reproduktiĝo

| **reprográfia** reprografado

| **reptér** *ld.* repülőtér

| **republikánus** **1)** *fn* respublikano

2) *mn* respublikana

▶ republikánus párt: respublikana partio

| **republikanizmus** respublikismo

| **repudium** *ld.* házasság egyoldalú felbontása

| **reputáció** reputacio

| **repül** **1)** *ntr* flugi

▶ madár repül felettünk: birdo flugas super ni

2) *ntr rep* flugi, aerveturi, aviadi, (aer)navigi, ĵetiĝi

▶ a következő géppel Párizsba repülök: per la sekva aviadilo mi

flugos al Parizo

▶ léghajóval repül: flugi/navigi en aerŝipo

▶ levegőbe repül: flugi en la aeron

▶ repül a hinta: la balancilo flugas

▶ repülni képes: flugipova

▶ repülni kezd: ekflugi

▶ repülőgép gyertyát repül: aviadilo zomas

▶ repült felé a kés: la tranĉilo flugis/ĵetiĝis al li

▶ vitorlázógéppel repül: glisi

3) *ntr* <idő> flugi, kuri

▶ gyorsan repül az idő: la tempo flugas sagrapide

▶ repülnek az évek: la jaroj kuras

- 4) *nt* *átv* flugi, sagi, jetiĝi
- ▶ kábítószerrel repül: zomi pro drogo
  - ▶ repült a szán hazafelé: la sledo sagis hejmen
  - ▶ repültem a munkahelyemről: mi estis elĵetita el mia laborloko
- | repülés 1)** flug(ad)o
- 2) *rep* flug(ad)o, aviado, aernavigado
- ▶ polgári repülés: civila aviado
  - ▶ repülésre kész: flugpreta
  - ▶ repüléstől való beteges félelem: aerofobio
  - ▶ repülőgép vakon repülése: senvida flugado de aviadilo
- | repülési** flug-, avia, aviada
- ▶ maximális repülési magasság: flugplafono
  - ▶ repülési hatósugár: flugradiuso
  - ▶ repülési hatótávolság: flugaŭtonomeco
  - ▶ repülési pályavonal: trajektorio
  - ▶ repülési sebesség: flugrapido
  - ▶ repülési távolság: flugdistanco
  - ▶ repülési tilalom: flugembargo
- | repülésirányító** flugregistro
- | repülésszimulátor** flugsimulilo
- | repüléstan** aviadiko
- | repülésügy** aviado
- | repülésügyi** *rep* avia, aviada, flug-
- ▶ polgári repülésügyi szervezet: civilavia organizo
- | repülő 1)** *mn* fluganta
- ▶ ismeretlen repülő tárgy: nekonata flugaĵo v. fluganta objekto
- 2) *mn* <légierőhöz tartozó> aerarmeas
- ▶ repülő őrmester: aerarmeas serĝento
- 3) <légi jármű-vezető> aviadisto, aernaŭto, piloto
- 4) *ld.* repülőgép
- | repülőállomás** flugstacio
- | repülőbázis** *kat rep* flugbazo
- | repülőbenzin** aviobenzino, aviadilbenzino
- | repülőbomba** *kat* flugbombo
- | repülőborda** *ld.* lengőborda
- | repülőegyetem** *pol tört* sekreta universitato
- | repülőerőd** *rep kat* flugfortreso
- | repülőeszköz** *rep* flugaparato, <légihajó kivételével> aerodino
- | repülőezred** *rep kat* eskadro
- | repülőfedélzet** flugferdeko
- | repülőgép** flugmaŝino, aviadilo, avio, *ex* aeroplano
- ▶ a repülőgép a kifutópályán túlra csúszott: la aviadilo glitis trans la kurejon
  - ▶ a repülőgépet vízszintes helyzetbe hozza: horizontaligi la aviadilon
  - ▶ a repülőgép füstcsíkot húzott maga után: la aviadilo tiris fumostrion post si
  - ▶ bérelt repülőgép: ĉartita aviadilo
  - ▶ bombázó repülőgép: bombaviadilo
  - ▶ egyfedelű repülőgép: monoplano
  - ▶ együléses repülőgép: unusida/unuloka aviadilo
  - ▶ felderítő repülőgép: skoltaviadilo
  - ▶ forgószárnyas repülőgép: aŭtogiros
  - ▶ futár-repülőgép: kurieraviadilo
  - ▶ gyakorló repülőgép: trejnaviadilo
  - ▶ harci repülőgép: batalaviadilo
  - ▶ kétéltű repülőgép: amfibia aeroplano
  - ▶ kétfedelű repülőgép: biplano
  - ▶ légcsavaros repülőgép: piŝta aviadilo
  - ▶ légi utántöltő repülőgép: cisternaviadilo
  - ▶ lezuhant a repülőgép: la aviadilo kraŝis/falegis
  - ▶ menetrend szerinti repülőgép: liniaviadilo
  - ▶ meteorológiai repülőgép: veteraviadilo
  - ▶ pilóta nélküli repülőgép: senpilota aviadileto
  - ▶ rakétahajtóműves repülőgép: fuzaviadilo
  - ▶ reaktív hajtású v. sugárhajtású repülőgép: reakciaviadilo, jeto
  - ▶ repülőgép bordái: ripoj de aviadilo
  - ▶ repülőgépet eltérít: kaperi aviadilon
  - ▶ repülőgépet felránt <zuhanó repülésből>: zomi
  - ▶ repülőgépet vezet: piloti/stiri aviadilon
  - ▶ repülőgép felszáll: aviadilo leviĝas
  - ▶ repülőgép fülkéje: kajuto de aviadilo
  - ▶ repülőgép leereszkedik: aviadilo malleviĝas/descendas
  - ▶ szuperszonikus repülőgép: supersona aviadilo
  - ▶ teherszállító repülőgép: ŝargaviadilo, kargaviadilo, transportaviadilo
  - ▶ utasszállító repülőgép: pasaĝeraviadilo
  - ▶ vitorlázó repülőgép: glisilo
  - ▶ vízi repülőgép: hidro(aero)plano, flugboato
- | repülőgép-anyahajó** aviadilporta ŝipo, aviadilŝipo, avioŝipo
- | repülőgép-eltérítés** aviadilkaperado
- | repülőgép-eltérítő** aviadilkaperanto
- | repülőgépgyár** aviadilfabriko, aviadilfarejo
- | repülőgép-hordozó** *ld.* repülőgép-anyahajó
- | repülőgép-prototípus** prototipo de aviadilo
- | repülőgép-szerelő** aviadilriparisto, aviadilmuntisto
- | repülőgéproncs** aviadilvrako
- | repülőgépsárkány** aeroframo
- | repülőgépszárny** alo de aviadilo, planeo
- | repülőgéptörzs** fuzelaĝo, <héj> hulo, ŝelo
- | repülőgépvez** *ld.* repülőgépsárkány
- | repülőgyík** *áll* drako
- | repülőhajótörzs** *rep* kareno
- | repülőhal** *áll* ekzoceto, flugfiŝo
- | Repülőhal** *csill* Flugfiŝo
- | repülőjárat 1)** flugo
- ▶ rendszeres repülőjárat: regula flugo
  - ▶ repülőjáratot indít Indiába: lanĉi flugojn al Barato
  - ▶ tengeren túli repülőjárat: transoceana flugo
- 2) <repülőgép> kursanta aviadilo
- | repülőjegy** flugbileto
- | repülőkatasztrófa** flugkatastrofo
- | repülőképes** flugipova
- | repülőklub** flugoklubo, avioklubo
- | repülőkutya** *áll* pteropodo, flugohundo
- | repülőmagasság** flugalto
- | repülőmérnök** aviada inĝeniero
- | repülőmodell 1)** <kicsinyített más> maketaviadilo, modelaviadilo
- 2) modelo de aviadilo
- | repülőmotor** aviadilmotors, aviomotors
- | repülőnap** tago de aviado, <rendezvény> avioteknika spektaklo
- | repülőőrnagy** *rep* skadrestro
- | repülőraj** *rep* aviadilgrupo, eskadro
- | repülőrajt** *sp* plenrapida starto
- | repülő** *kat* aerarmeano, flugarmeano
- | repülősebesség** flugrapido
- | repülősó** odorsalo, flarsalo
- | repülőszázad** *kat rep* skadro
- | repülőszerencsétlenség** flugkatastrofo

- | **repülőtámadás** aeratako
 | **repülőtársaság** flugkompanio
 | **repülőtávolság 1)** <képesség> flugaŭtonomeco
 2) <távolság> flugdistanco
 | **repülőtér** flughaveno, aerodromo, <egyszerűbb> flugokampo
 | **repülőtiszt** aerarmeo oficiro
 | **repülőút** aviadila vojo
 | **repülőverseny** *sp* flugkonkurso, aviadilkonkurso
 | **repülővonal** *rep* trajektorio
 | **repülőülés** klinebla sidilo
 | **repülőváltás** plenrapida ŝanĝo en stafetkurado
 | **repülővezeték** *tech* movebla dukto
 | **res** reŝ <héber r betű>
 | **rés 1)** fendo, <ütött> breĉo *l.m.* hangrés
 ▶ átbújt a résen: li traŝovis sin tra la fendo
 ▶ rést betöm: plenigi/ŝtopi breĉon, *hajó* kalfatri
 ▶ rést üt vmin: breĉi ion, fari breĉon
 2) *átv* niĉo, truo
 ▶ biztonsági rés: *ált inf* sekurectruo
 ▶ piaci rés: (merkata) niĉo
 ▶ résen van: esti tuta okuloj kaj oreloj
 3) *anat növ* lakuko
 | **rescriptum** *ld.* leirat, szentszéki írásos válasz
 | **réshang** *nyt* frikativo, frotsono, frota/ŝuŝa konsonanto
 ▶ alveoláris réshang: alveola frikativo
 ▶ bilabiális réshang: lipa frikativo
 ▶ dentális réshang: denta frikativo
 ▶ epiglottális réshang: epiglota frikativo
 ▶ faringális réshang: faringa frikativo
 ▶ glottális réshang: glota frikativo
 ▶ interdentalis réshang: interdenta frikativo
 ▶ labiodentalis réshang: lipodenta frikativo
 ▶ labiolingvális réshang: lipolanga frikativo
 ▶ laterális réshang: laterala frikativo
 ▶ palatális réshang: palata frikativo
 ▶ postalveoláris réshang: postalveola frikativo
 ▶ retroflexív réshang: retrofleksa frikativo
 ▶ uvuláris réshang: uvula frikativo
 ▶ veláris réshang: vela frikativo
 | **residium** *ld.* maradvány(összeg), maradék, maradéktag, felesleg, hagyatékmарadvány, közetmaradvány, üledék
 | **resina jalapae** *ld.* jalapagyanta
 | **reskontó** talono/stumpo de loterio
 | **résmaró** *tech* fendofrezilo
 | **resó** *ld.* rezsó
 | **resolutio 1)** *ld. orv* izomernyedés, oldódás
 2) *ld. fiz* erőfelbontás
 3) *ld. ir* hosszú szótag két röviddel helyettesítése
 | **respekt** *ld.* tekintély
 | **respektál 1)** *tr* respekti
 2) <tart vkitől> respekti/konsideri ies superecon
 | **respektus** respekto, aŭtoritato
 | **responsorium** *kr zene* responsorio
 | **respublika** *ld.* köztársaság
 | **rest 1)** maldiligenta, pigra
 ▶ a rest kétszer fátad: maldiligento kondukas al malfrua pento, nenifaro – posta problemaro
 2) neagama, neaktiva
 | **restancia 1)** postresto, akumulugiintaj farendo
 2) pagresto, ŝuldresto
 | **restauráció 1)** *ép műv* restaŭro }
 2) *pol tört* restaŭro
 ▶ a Bourbon-ház restaurációja: restaŭro de la Bourbon-domo
 3) *tört* elekto de prefektujaj oficuloj
 | **restaurál 1)** *tr ép műv* restaŭri
 ▶ olajképet restaurál: restaŭri olepentraĵon
 ▶ román templomot restaurál: restaŭri romanikan preĝejon
 2) *tr pol* restaŭri
 ▶ királyságot restaurál: restaŭri reĝadon
 | **restaurálóműhely** *műv* restaŭrejo
 | **restaurant** *ld.* étterem
 | **restaurátor** restaŭristo
 | **restelkedik** *ntr* honteti
 | **restell 1)** *ntr* honteti
 ▶ restellem a dolgot: mi hontetas pro la afero
 ▶ restellem magam: mi hontetas
 2) *tr* <vmit tenni> ne emi, malemi
 ▶ restell lehajolni érte: li ne emas klini sin por ĝi
 | **restí** stacidoma restoracio
 | **restitúció 1)** visszaszolgáltatás
 ▶ elhurcolt műkincsek restitúciája: relivero de preditaj artaĵoj
 2) *ld. biol* regeneráció
 3) *ld. orv* teljes gyógyulás
 | **restrikcio** *ld.* korlátozás, megszorítás
 | **restriktív** *ld.* korlátozó, megszorító
 | **restrukturál** *ld.* átstrukturál, újraszervez, *inf* újraformáz
 | **restség** maldiligent(ec)o, pigreco
 ▶ lassan ballag a restség, utána a szegénység: kiu tro ripozas, baldaŭ almozas^z
 | **rész 1)** parto, <vmivel jellemzett> -aĵo, <darab> peco, <szövegben> loko, <kiosztott, megosztott> dividajaĵo, <viszonylag önálló> sekcio, *ir* <hosszabb mű része> movimento
 ▶ apró rész: ero, ereto
 ▶ az egész része: parto de la tuto
 ▶ az öltözet két része: du pecoj de la kostumo
 ▶ egyenlő részben: egalparte, poe
 ▶ elülső és hátsó rész: antaŭ(aĵ)o kaj malantaŭ(aĵ)o, fronto kaj postajaĵo
 ▶ gyümölcs belső része: internaĵo de frukto
 ▶ háromnegyed rész: tri kvaronoj
 ▶ kapcsolódó rész: koneksaĵo, *anat növ* bazo
 ▶ kisebb rész: malplimulto, minoritato
 ▶ legkisebb rész: plejmalmulto
 ▶ legnagyobb rész: plejmulto
 ▶ legnagyobb részt: plejparte
 ▶ maradék rész: restaĵo, stumpo
 ▶ nagyobb rész: plimulto, majoritato
 ▶ oldalsó rész: flankajaĵo
 ▶ olvasd a kijelölt résztől: legu de la markita loko
 ▶ rekeszes rész ládában: fakaro en kesto
 ▶ részben: parte
 ▶ részeire bont: malkomponi, dispartigi, fragmentigi, *kém* frakcii
 ▶ részenként: poparte
 ▶ szekrény felső része: supro de ŝranko
 ▶ tárgy külső része: eksterajaĵo de objekto
 ▶ tárgy lapos része: plataĵo de objekto
 ▶ tárgy puha része: molaĵo de objekto
 ▶ több részből álló: plurparta, pluropa
 ▶ üresen hagyott rész: blanko <*pl.* ŭrlapon>
 ▶ zsíros rész: grasaĵo

2) <vkihez tartozó, teljesítendő rész> kvoto, parto, kontingento, <adag> porcio

▶ a megye nem szállította le a saját részét: la departemento ne liveris sian kontingenton

▶ a saját részét sem fizette ki: eĉ sian kvoton li ne pagis

▶ kötelező rész: kontingento

▶ kiveszi a részét: elpreni sian parton

▶ követeli a részét: postuli sian parton

▶ már megetted a saját részed: vi jam manĝis vian porcion

3) *átv* flanko

▶ a magam részéről: miaparte, persone

▶ kiveszi a maga részét: plenumi sian kvoton, fari sian parton

▶ részemről a dolog rendben van: miaflanke la afero estas en ordo

▶ részemről nincs akadály: de mia flanko estas nenia obstaklo

▶ részt vesz vmiben: partopreni ion/en io

| **részarányos** *mat* simetria

| **részarányosság** *mat* simetri(ec)o

| **részbeni** *ld.* részleges

| **részcsoport** *mat* subgroupo

▶ invariáns/normális részcsoport: invarianta/memkonjugita subgroupo

▶ konjugált részcsoport: konjugita subgroupo

| **részecske 1)** parteto, ero

2) *fiz kém* partiklo, korpeto, ero

▶ alfa-részecske: alfa-partiklo

▶ a részecskék negatív töltést kaptak: la partikloj negative ŝargiĝis

▶ béta-részecske: beta-partiklo

▶ Bose-részecske: bosono

▶ elemi részecske: elementa korpusklo

▶ kolloid részecske: koloidero

▶ negatív töltésű részecskék: negative ŝargitaj partikloj

▶ részecskéket bocsát ki: emisii partiklojn

▶ részecskéket gyorsít: akceli partiklojn

▶ szuszpendált részecske: ŝvebero, suspensiero

▶ tau-részecske: taŭono

▶ virtuális részecske: virtuala partiklo

| **részecskegyorsító** *fiz* (partiklo)akcelilo

▶ ciklikus részecskegyorsító: cikla akcelilo, ciklotrono

▶ lineáris részecskegyorsító: linia akcelilo, lineara akcelilo

| **részecskesugárzás** *fiz* partikla radiado

| **részeg 1)** *mn* *átv* is ebria, ebriiĝinta, malsobra

▶ meglehetősen részeg volt: sufiĉe ebria li estas

▶ részeg a dicsőségtől: ebria de la gloro, glorebria

▶ részeg, mint a csap: ebria kiel barelo

2) *fn* ebriulo

▶ részeg ember számára nincsen veszély: *köz*m por ebriulo ne ekzistas danĝero^Z

▶ részegét kijózanít: resobrigi ebriulon

| **részeges** ebriema

▶ részeges ember: ebriemulo, alkoholulo

| **részegeskedés** ebriemo, alkoholismo

| **részegeskedik 1)** *ntr* ebriemi, ebriadi

2) *ntr* <berűg> ebriiĝi

▶ az éjjel részegeskedett: nokte li ebriiĝis

| **részegít** *átv* is ebriigi

| **részegség** *átv* is ebri(ec)o

▶ a részegség elmúlik, a butaság soha: *köz*m ebrieco pasas post dormo, malsaĝeco neniam^Z

| **részegység** *tech* konstrugrupo, organo, bloko, komponanto

| **reszekál** *tr orv* elsekci

| **reszel 1)** *tr* <fémet> fajli, <egyebet> raspi

▶ deszkát reszel: raspi breton

▶ fémrudat reszel: fajli metalstangon

▶ sajtot reszel: raspi fromaĝon

2) *ntr* *átv* raspi, *tr* akrigi

▶ reszel a torka: raspas en lia gorĝo

▶ reszeli a torkát: akrigi la gorĝon

| **reszel** ricevi parton/onon

| **reszelék** raspajo, <fém> fajlajo

| **reszelő** *tech* fajlilo, <egyéb> raspilo

▶ félgömbölyű reszelő: duonronda fajlilo

▶ gömbölyű/kerek reszelő: ronda fajlilo

▶ háromélű reszelő: triangula fajlilo

▶ konyhai reszelő: legomraspilo

▶ négyzetes reszelő: kvadrata/bireta fajlilo

▶ precíziós reszelő: precizeca fajlilo

▶ simító reszelő: glatiga fajlilo

| **reszelő** *nyt* partitiva, *ritk* partuma

▶ reszelő birtokos eset: partitiva genitivo

▶ reszelő elöljárószo: partitiva prepozicio

▶ reszelő eset: partitivo

▶ reszelő jelző: partitiva suplemento

▶ reszelő névelő: partitiva artikolo

| **reszelős 1)** <felület> aspra, raspa, malglata

2) <hang> raspa, raŭka

| **reszeltet** *ld.* részesít

| **részérdek** partikulara intereso

| **részeredmény** parta rezulto

| **részés 1)** -parta

▶ kétrészes: duparta

2) kvota, porparta

▶ részes arató: kvota rikoltisto

▶ részes bérlő: kvota farmanto

3) partohava, kundividanta, *x ige* partopreni

▶ ő is részese volt a felkelésnek: ankaŭ li partoprenis la ribelon

▶ részes a dicsőségben: partohava en la gloro, kundividanta la gloron

4) *nyt* dativa

▶ részes eset: dativo

5) *fn* partoprenanto, kunhavanto, kunposedanto

▶ a hatalom részesei: kunhavantoj de la potenco

6) *agr* kvota/porparta laboristo

| **részesedés 1)** partohavo, partopreno, <kiosztott, megosztott> dividaĵo

▶ piaci részesedés: merkatkvoto

2) tantiemo, kvoto, propra parto

| **részesedik** *ntr* havi/ricevi parton el io, partohavi, partopreni

▶ részesedik a haszonból: havi sian parton el la profito

| **részeshatározó (eset)** *nyt* dativo

▶ részeshatározó esetben tesz: dativigi

| **részésít** *tr* doni, havigi, partohavigi, partoprenigi

▶ kezelésben részesít vkit: havigi al iu terapion

▶ segélyben részesít vkit: doni/havigi al iu helpaĵon

| **részesmunka** porkvota laboro

| **részesül** *tr* partohavi, partopreni, ricevi, renkonti

▶ a nyerevényből egyformán részesültünk: el la gajno ni ricevis egalan parton

▶ büntetésben részesül: ricevi punon

▶ hideg fogadtatásban részesül: havi/renkonti malafablan akcepton

▶ kedvezményben részesül: ricevi favoraĵon, esti favorata

- | **részfa** *mat* subarbo
 | **részfeladat** parta tasko, taskero
 | **részfizetés** partopago, popago
 | **részfoglalkozású** partatempa, partatempe okupata
 ▶ részfoglalkozású dolgozók: partatempaj dungitoj
 | **részfoglalkoztatás** partatempa okupo/laborigo
 | **részgráf** *mat* subgrafeo
 | **részgyűrű** *mat* subringo
 | **részhalmoz** *mat* subaro
 ▶ sűrű részhalmoz: densa subaro
 | **részhang** *zene* harmono, kromtono, supersono, sonero
 | **részidő** **1)** *ált* parta tempo
 ▶ részidőben foglalkoztat: okupi partatempe
2) *sp* etapotempo
 | **részidős** partatempa, neplentempa
 ▶ részidős foglalkozás: partatempa okupo
 ▶ részidős munka: partatempa laboro
 ▶ részidős munkát végzek: mi faras neplentempan laboron
 ▶ teljes idő és részidős dolgozók: plentempaj kaj partatempaj laboruloj
 | **részigazság** parta vero, verero
 | **részint** parte
 ▶ részint terv, részint már valóság: parte plano, parte jam realo
 | **reszket** *ntr* tremi, <félelemtől> timtremi, <hidegtől> frostotremi, *orv* trepidi
 ▶ reszket a gyertya lángja: la kandelflamo flagras
 ▶ reszket a szörnyű látványtól: tremi antaŭ la terura vidaĵo
 ▶ reszket egy kis pálinkáért: li dezirtremas por iom da brando
 ▶ reszket, mint az őszi falevél: tremi kiel aŭtuna folio^Z, atakis teruro, ekstremis la kruro^Z
 | **reszketeg** kaduktrema, tremkaduka
 ▶ reszketeg öregember: tremkaduka maljunulo
 | **reszketés** **1)** tremado
2) *orv* trepido
 | **reszketőkór** parkinsona malsano/morbo, tremiga paralizo
 | **rész kifejezés** *mat* subesprimo
 | **reszkír** risiko
 | **reszkíroz** *tr* riski
 | **részleg** sekcio, fako
 ▶ pénzügyi részleg: financa sekcio
 ▶ tájékoztató részleg: informa fako
 | **részleges** parta
 ▶ részleges felújítás: parta renovigo
 | **részlegvezető** sekciestro, fakestro
 | **részlet** **1)** detalo, <műből> ĉerpajo, <kiragadott> fragmento
 ▶ a legkisebb részletekig: ĝis la plej etaj detaloj
 ▶ elvész a részletekben: perdiĝi en detaloj
 ▶ hagyjuk a részleteket: ni preterpasu la detalojn
 ▶ lényegtelen részlet: akcesora detalo
 ▶ részletekbe bocsátkozik: eniri detalojn
 ▶ részletekbe menő: ĝisdetala, detalesa, detalatenta
 ▶ részletekben gazdag: detalriĉa
 ▶ részleteket idéz a regényből: citi fragmentojn el la romano
 ▶ terv részletei: detaloj de plano
 ▶ ügyel a részletekre: atenti la detalojn 2.<töredék> fragmento
 ▶ csak részletek maradtak meg a könyvből: nur fragmentoj restis el la libro
3) <fizetendő> pagoparto
 ▶ első részlet: ekpago, antaŭpago
 ▶ havi részlet: monata pagoparto
 ▶ részletekben fizet: partopagi
 | **részletes** detala
 | **részletesség** detalesco
 ▶ kimerítő részletességgel: kun elĉerpa detalesco
 | **részletez** *tr* detali, specifi
 ▶ az alábbiakban részletezzük a műszaki követelményeket: sube ni specifas la teknikajn postulojn
 | **részletező** ĝisdetala, detalesa, detalatenta
 | **részletfizetés** partopag(ad)o, amortizo
 | **részletkérdés** detalaĵo, negravaĵo, negrava detalo
 | **részletkutatás** detalesplor(ad)o
 | **részletraj** **1)** *tech* desegnodetalo
2) *műv* skizo
 | **részletterv** detalplano
 | **rész mátrix** *mat* submatrico
 | **részmodulus** *mat* submodulo
 | **rész munka** laborparto
 | **rész munkaidő** parta/neplena laborotempo
 ▶ rész munkaidőben dolgozik: labori partotempe/neplentempe
 | **résznyomás** *fiz* partopremo
 | **reszort** posteno, laborkampoj, agosfero
 | **reszortmunka** rutinlaboro
 | **részösszeg** subtotalo, subsumo
 | **részpárlat** *kém* frakcio
 | **részrehajlás** partio
 | **részrehajló** partia, partiema
 ▶ részrehajló bíró: partia juĝisto
 | **rész sorozat** *mat* subvico
 | **resztel** *tr* rosti
 | **résztermés** *növ* fruktero
 | **részterület** subtereno
 | **résztest** *mat* subkorpo
 | **resztlí** restaĵo, superfluaĵo
 | **resztrikciós** restriktaj, limigaj, redukta
 | **rész tulajdonos** kunposedanto, firmano
 ▶ aktív rész tulajdonos: aktiva firmano
 | **rész tvevő** partoprenanto
 ▶ kongresszus résztvevői: partoprenantoj de kongreso, kongresanoj
 ▶ közlekedés résztvevői: cirkulantaro
 ▶ piaci résztvevők: merkataj partoprenantoj
 ▶ tanfolyam résztvevője: kursano
 | **részvény** akcio
 ▶ a részvényeket kibocsátáskor túljegyezték: la akcioj estis maĝoritaj ĉe la emisio
 ▶ a vállalat részvényei ezer forint körül ingadoztak: la akcioj de la entrepreno fluktuis ĉirkaŭ mil forintoj
 ▶ bemutatóra szóló részvény: akcio je montranto
 ▶ első kibocsátású részvény: fondinta akcio
 ▶ elsőbbségi részvény: prefera/privilegia akcio
 ▶ névre szóló részvény: akcio je nomo
 ▶ részvényt jegyez: subskripcii akciojn
 ▶ tőzsdén jegyzett részvény: akcio kvotata ĉe borso
 ▶ részvényeket közvetít: makleri pri biloj
 ▶ kölcsönt részvényekre vált: konverti deprunton en akciojn
 | **részvény csomag** akcipaketo
 | **részvényes** akciulo, akciano
 | **részvényjegyzés** subskripcio de akcioj
 | **részvény kupon** kupono de akcio
 | **részvény pakett** *ld.* részvény csomag
 | **részvény szelvény** *ld.* részvény kupon

- | **részvénytársaság** akcia kompanio
 ▶ részvénytársaságot alapít: fondi akcian kompanion
- | **részvénytőke** akcia kapitalo
- | **részvétel** kunsento, kondolenco
 ▶ fogadja őszinte részvétemet: akceptu mian koran kondolencan
 ▶ részvétet nyilvánít vkinek: kondolenci iun
- | **részvétel** partopreno
 ▶ közös részvétel: kunpartopreno, komuna partopreno
 ▶ passzív részvétel: neaktiva partopreno
 ▶ részvételt lemond: renonci/nuligi partoprenon
- | **részvétlátogatás** kondolencia vizito
- | **részvétlen** indiferenta, senkunsenta
- | **részvétnyilvánítás** kondolencado, esprimo de kunsento
- | **részvétnyilvánító** 1) *mn* kondolenc(ant)a
 2) *fn* kondolencanto
- | **részvéttávirat** kondolencia telegramo
- | **részvevő** kunsenta, kondolencia
- | **rét** *agr* herbejo, herbokampo, <kaszáló> falčejo, *ritk* prato
 ▶ ingoványos/mocsaras rét: marĉherbejo
 ▶ rétet kaszál: prifalči kampon
 ▶ rét hava: prerialo <máj. 20–jun. 19.>
- | **-rét** faldo
 ▶ négyrét hajtott újság: kvaroble faldita ĵurnalo
- | **retabló** *műv* retablo
- | **retardált** *pszi* tarda
 ▶ retardált ember: tardulo
- | **réteg** 1) tavolo, *ásv* kuŝujo, stratumo, *anat* stratumo, <statisztika> stratumo, <növénytakaró> stratumo
 ▶ alkalmazói réteg: *inf* aplika tavolo
 ▶ alsó réteg: subtavolo, substrato
 ▶ bronzkori réteg: bronzepoka tavolo
 ▶ felső réteg: surtavolo
 ▶ fényérzékeny réteg: *for* emulsio
 ▶ fossziliát tartalmazó rétegek: fosilhavaj tavoloj
 ▶ kőolajat adó réteg: naftodona tavolo
 ▶ közbenső rétegek: interaj tavoloj
 ▶ külső réteg: ekstera tavolo, surfacaĵo
 ▶ leterített réteg: sternaĵo
 ▶ mágneses kettős réteg: *fiz* magnetu duobla tavolo
 ▶ negyedkori réteg: *geo tört* kvaternaro
 ▶ ujjnyi réteg: fingro da tavolo
 ▶ víztartó réteg: akvohava tavolo
- 2) *átv* tavolo
 ▶ a társadalom peremére szorult rétegek: marĝenaj tavoloj de la socio
 ▶ értelmiségi réteg: intelektula tavolo
 ▶ félvilági réteg: *pej* duonmondumo
 ▶ társadalmi réteg: socia tavolo
- | **rétegel** *tr* <lemezt> kručplaki
 ▶ rétegelt lemez: kručplakaĵo
- | **rétegellemállás** tavola rezistilo
- | **réteges** tavolo, tavoligita, tavolhava, tavolstruktura
 ▶ rétegesen leválik: detavoliĝi
 ▶ réteges öltözködés: tavolo vestiĝo
 ▶ réteges tészta: tavoligita pasto
- | **rétegez** *tr* tavoliĝi
 ▶ a társadalom rétegezt: la socio estas tavoligita
- | **rétegeződés** (dis)tavoliĝo, tavolstrukturo
 ▶ társadalmi rétegeződés: socia tavoliĝo
- | **rétegeződik** 1) *ntr* tavoliĝi
 ▶ a talaj rétegeződik: la grundo tavoliĝas
 2) *ntr* *átv* tavoliĝi
 ▶ a társadalom rétegeződik: la socio tavoliĝas
- | **rétegfelhő** *met* stratuso, tavolnubo
 ▶ gomolyos rétegfelhő: stratokumuluso
- | **rétegfelvétel** *orv* tomografio
 ▶ számítógépes rétegfelvétel: komputiltomografio
- | **rétegfeszültség** *vill* intertavola tensio
- | **rétegfüggő** tavoldependa
 ▶ rétegfüggő viselkedés: tavoldependa konduto
- | **réteghiány** *geo* hiato
- | **rétegeképződés** *geo* tavoliĝo, formiĝo de tavoloj
- | **rétegekromatográfia** *kém* tavolkromatografio
- | **réteglépcső** *geo* tavolŝtupo
- | **rétegműsor** specialpublika programo
- | **rétegnyelv** *nyt* socielekto, gruplingvo
 ▶ szakmai rétegnyelv: slango
- | **rétegmászk** *inf* tavolmasko
- | **rétegoszlop** *geo* litografia kolumno
- | **réteggösszet** *geo* tavolaro
- | **réteg-potenciométer** tavolo potenciometro
- | **rétegszervezet** tavolo organizaĵo
- | **rétegszigetelés** *vill* intertavola izolado
- | **rétegszint** *ásv* horizonto
- | **rétegtag** *geo* tavolo
- | **rétegtan** *ásv* stratigrafio
- | **rétegtanos** *ásv* stratigrafo
- | **rétegvastagság** tavoldiko
- | **rétegvíz** *geo* akvotavolo
- | **rétegvonal** *geo* tavollinio
- | **rétegvulkán** tavolvulkano
- | **rétegződik** *ld.* rétegeződik
- | **rettek** 1) *növ* rafano
 ▶ egy csomó rettek: fasko da rafanetoj
 ▶ fekete/nyári rettek v. réparetek: granda rafano
 ▶ hónapos rettek: rafaneto
 ▶ jégcsaprettek: japania rafano
 ▶ kerti rettek: kultiva rafano
 ▶ olajrettek: oleorafano
 ▶ repcsényrettek: rafanistro, striita rafano
 ▶ tengerparti rettek: mara rafano
- 2) malpuraĵo, *ritk* dirtaĵo
- | **reterát** latrino
- | **rétes** vualkuko
 ▶ antul ízelebb a rétes, mentül inkább vagy rá éhes: *közm* ju pli granda la deziro, des pli kara la akiro^Z
 ▶ mákos és diós rétes: papava kaj juglanda vualkuko
- | **rétesalma** farĉopomo
- | **réteslap** pastovalo
- | **rétestészta** vualkuka pasto
 ▶ nyúlik, mint a rétestészta: estas senfina kiel litanio/landvojo
- | **rétesliszt** gria faruno, kukofaruno
- | **retesz** 1) riglilo, <forgó> klinko, <zárnyelv> serurlango
- 2) pordoŝlosa ferbendo
- 3) *tech* langokejlo, <fészkes> glitlango, <íves> arka lango, <fegyveren> kulasriglilo
- | **reteszállás** *kat* flanka detenpozicio
- | **reteszél** *tr* rigli
- | **reteszelő** *fn* *tech* blokilo
- | **reteszhorony** kejlifoldo

- | **reteszkötés** *tech* kejlajo, kejlitajo
 | **reteszpánt** *tech* serurĉarniro
 | **rétgazdálkodás** herbeja mastrumado
 | **rétihéja** *áll* circo
 ▶ barna rétihéja: marĉa circo
 ▶ fakó rétihéja: stepa circo
 ▶ hamvas rétihéja: griza circo
 ▶ kékes rétihéja: blua circo
 | **reticencia** *ld.* aposziopézis, *ir* elhallgatás, félbeszakítás
 | **reticularis** *ld.* anat hálózatos
 | **reticuloendothelialis** *anat* retikulo-endotelia
 ▶ reticuloendothelialis systema: retikulo-endotelia sistemo
 | **reticulosis** *orv* retikulozo
 | **Reticulum** *ld.* csill Háló
 | **reticulum 1)** *ld.* áll recés gyomor
 2) *ld.* anat kis háló/rece
 | **retikül** mansaketo, manteko, retikulo
 ▶ elrabolta a retikülömet: li rabis al mi la mansaketon
 ▶ retikül zárja: fermilo de mansaketo
 | **retina** *anat* retino *l.m.* szemideghártya
 | **retinaculum** *ld.* anat tartószalag
 | **retinakúp** *anat* konuseto de retino
 | **retinál** *biol kém* retinalo
 | **retinaleválás** *orv* disiĝo de retino
 | **retinitis** *ld.* szemideghártya-gyulladás
 | **retinol** *biol kém* retinolo
 | **retinoloid** *kém gysz* retinoloido
 | **retinopathia** *ld.* szemideghártya-bántalom
 | **retirál 1)** *ntr kat* retreti, retiri sin, retirigi
 2) *ntr ált* retiri sin, retirigi, retreti
 | **retkes** malpurega, *ritk* dirta
 | **rétor 1)** *tört isk* retoro <szónoklattan tanára>
 2) *tört isk* retorika disĉiplo
 3) <szónok> oratoro
 | **retorika 1)** *ld.* szónoklattan
 ▶ a retorika professzora: profesoro pri retoriko
 2) *tört isk* retoriko <értekezéstan>
 3) *átv pej* retoriko
 ▶ üres retorika: malplena retoriko
 | **rétoromán 1)** *mn* reti-romanĉa <rm>
 ▶ dél-tiroli rétoromán: sudtirola reti-romanĉa <roa>
 ▶ friuli rétoromán: friula reti-romanĉa
 ▶ graubündeni rétoromán: grizona reti-romanĉa
 2) *fn* romanĉo
 | **retorta** *kém* retorto
 ▶ retorta nyaka: kolo de retorto
 | **retortaszén** retorta karbono
 | **retorzió** reprezalio
 | **retour** *ld.* retúr
 | **retourjegy** *ld.* retúrjegy
 | **retriever** *áll* retrivero
 ▶ golden retriever: ora retrivero
 ▶ labrador retriever: labradora hundo
 | **retroaktív** retroefika, retroaga, retroaktiva
 | **retrocedálás** *gazd* retroasekuro
 | **retrográd 1)** malprogresema, regresema, retroema
 2) *csill* retroira
 | **retrospektív** retrospekta
 ▶ retrospektív kiállítás: retrospekta ekspozicio
 | **retrospektíva** retrospektivo
 | **retrovírus** *bakt* retroviruso
 | **rétség** herbejaro, paštejaro, *ritk* ruo
 | **retteg** *tr* timegi iun/ion
 ▶ retteg a haláltól: timegi la morton
 | **rettegés** timego
 ▶ rettegésben tart: teruradi
 ▶ a vandálok rettegésben tartották Európát: la vandaloj teruradis Eŭropon
 | **retten** *ld.* megretten
 | **rettenet 1)** teruro, hororo
 ▶ rettenet kerítette hatalmába: teruro ekregis lin
 2) teruraĵo, hororaĵo
 | **rettenetes 1)** terura
 ▶ rettenetes látvány: terura vidaĵo
 2) *átv* terura
 ▶ rettenetesen hideg napon: en terure malvarma tago
 ▶ rettenetes nyomor: maro da mizero
 ▶ rettenetesen sok: terure multaj/multe
 | **rettent** *tr* teruri
 | **rettenthetetlen** neterurebla, netimigebla, temerara
 | **rettentő** terura
 ▶ rettentő éhes vagyok: mi estas terure malsata
 | **retúr** *mn* iro-revena
 | **retúrjegy** iro-revena bileto, bileto tien-reen
 | **return** *inf* enigo
 | **retus** retuŝaĵo
 | **retusál** *tr fot műv* retuŝi
 ▶ fényképet retusál: retuŝi foton
 ▶ negatívot retusál: retuŝi kliŝon
 | **-rétű** -tavola-, -falda
 | **retyerutya 1)** pakaĵo kaj havaĵo, sako kaj pako, kunsiaĵoj
 2) <rokonság> idaĉaro; liaj siuloj, puloj kaj kuloj
 | **reuma** reŭmato
 | **reumakórház** reŭmatologia hospitalo
 | **reumás** reŭmata
 ▶ reumás kéz: reŭmata mano
 ▶ reumás tünetek: reŭmataj simptomoj
 | **reumaszerű** reŭmatoida
 | **reumatizmus** reŭmateco, reŭmatismo
 | **reumatoid** *ld.* reumaszerű
 | **reumatológia** reŭmatologio
 | **reumatológus** reŭmatologo
 | **Réunio** *geo pol* Reunio <FR>
 | **rév 1)** pramejo
 2) <kikötő> haveno, rodo
 ▶ amit nyer a réven, elveszti a vámon: gajnita veturkoste, perдите limimposte
 ▶ biztos révbe ér: atingi sekuran rodon
 ▶ révbe ér: átv is alveni sekuran havenon
 | **revans 1)** venĝo, rebato, repago
 2) *sp* revanĉo
 | **revanzsál** *tr* reciproki
 | **révdíj** *hajó* havenimposto
 | **reve** rusto
 | **réved** luli sin en revoj, *tr* kontempli, *ntr* mediti
 | **révedez(ik)** *ntr* mediti, profundiĝi en pensoj, medite rigardi antaŭ sin
 | **reveláció 1)** *vall* revelacio
 2) *átv* revelacio, riveliĝo
 | **revelál** *tr* riveli, malkaŝi, ekvidigi, rekonigi

| **révén** pere/helpe/ige de, dank' al, per

- ▶ **Ádám révén** rokonok: ili estas parencaj per Adamo
- ▶ **átírás révén:** pere de transskribo
- ▶ **kapcsolatai révén elérte:** pere de siaj kontaktoj li atingis
- ▶ **kémek révén** mindent megtudott: per spionoj li ĉion eksciis
- ▶ **regényei révén** tett szert hírnévre: li renomiĝis danke al siaj romanoj

| **reverencia** riverenco, klinsaluto

| **reverenda** *kr* sutano

- ▶ **kiugrik a reverendából:** demeti la sutanon, elsutaniĝi

| **reverzibilis** *ld.* visszafordítható

| **reverzális** interkonsento pri gefila religio

| **reves** putra, tindreca

| **revesedik** *ntr* putriĝi, tindreciĝi

| **révész** pramisto, transpasiĝisto

| **révészcsónak** pramboato

| **révészutaj** pramflosó

| **réveteg** medita, enpensiga, enprofundiga

| **révgát** ĝeto

| **révház** pramistejo, pramista kabano

| **revideál** **1)** *tr* <átvizsgál> rekontroli

- ▶ **revideálja a számítást:** rekontroli la kalkulon

2) *tr* <módosít> revizii

- ▶ **revideálja a véleményét:** revizii sian opinionon

| **revitalizáció** revivigo, renovigo

| **revizionista** revizionisto

| **revizionizmus** revizionismo

| **revizor** **1)** *gazd* revizoro *l.m.* könyvvizsgáló

2) inspektisto de produktado

3) kontrolisto de presprovajoj

| **révkalauz** piloto, ŝipgvdisto

| **révkapitányság** havendirekcio

| **revolúció** *ld.* forradalom

| **revolver** **1)** revolvero

- ▶ **hatlövetű revolver:** sespafa/sesšarga/seskamera revolvero

- ▶ **revolver forgótárfurata:** kamero de revolvero

2) <esztergán> revolvero

| **revolvereszterga** revolvera tornomaŝino

| **revolverez** *tr* ĉantaĝi, trudi per minacoj

| **revolverpad** *ld.* revolvereszterga

| **révpénz** **1)** prammono, prampago

2) haventakso

| **revulsio** *ld.* vérelterelés

| **revü** revuo

| **revüfilm** revufilmo

| **révület** ekstazo, tranco

- ▶ **révületbe esik:** ekstaziĝi, tranciĝi

| **rex** *jték* trubilaro

| **Reykjavik** *geo* Rejkjaviko

| **Reynolds-szám** *kém* nombro de Reynolds

| **réz** **1)** *fn* kém kupro <Cu>

- ▶ **a réz jó vezető:** kupro estas bona konduktanto

- ▶ **kivágja a rezet:** fari sian plejblon

- ▶ **rézzele bevon:** kupri

2) *mn* kupra

- ▶ **réz gyertyatartó:** kupra kandelingo

| **rézarany** *kém* tombako

| **rézbádóg** kuprolado

| **rézbánya** kuprominejo

| **rézbőrű** **1)** ruĝhaŭta

2) *fn* ruĝhaŭtulo

| **rezdít** *tr* ekvibrigi, ekstremitigi

| **rezdül** *ntr* ekvibri, ekstremiti

| **rezdülés** vibro, tremeto

- ▶ **lelki rezdülés:** psikomovo

| **rezeda** *növ* rezedo

- ▶ **rezedafélék:** rezedacoj

- ▶ **festő rezedo:** farba/flava rezedo, flava rezedo

- ▶ **illatos/kerti/szagos rezedo:** aroma/bonodora rezedo, bonodora rezedo

- ▶ **terpedt rezedo:** malgranda rezedo

| **rezedalepke** rezedopapilio

| **rezédény** kupra vazo

| **rezeg** *ntr* vibri, tremeti, *fiz* oscili

- ▶ **a húrok rezegnek:** la kordoj vibras

- ▶ **együtt rezeg:** kunvibri

| **rezegtet** *tr* vibrigi, tremetigi, *fiz* osciligi, *vill* vobligi

| **rézeleje** antaŭdistilajo

| **rézérc** kuproerco

| **rezerpín** *gysz* rezerpino

| **rezerva** *ld.* tartalék

| **rezerváció** *ld.* rezervátum, fenntartás, helyfoglalás

| **rezervátum** rezervejo

- ▶ **állati és növényi rezervátum:** faŭna kaj flaŭra rezervejo

- ▶ **bioszféra-rezervátum:** biosfera rezervejo

- ▶ **természetvédelmi rezervátum:** naturrezervejo

- ▶ **indián rezervátum:** indiana rezervejo

| **rezervoár** rezervujo

| **rezes** **1)** kuprohava

- ▶ **rezes víz:** kuprohava akvo

2) kuprogarnita

- ▶ **rezes bot:** kuprogarnita bastono

3) <bőr> drinkruĝa

- ▶ **rezes orr:** drinkruĝa nazo

3) <hang> raspa, raŭka

| **rezesbanda** latuna bando

| **rézfúvó** *zene* latuna instrumento, latuna blovinstrumento

| **rézfúvósok** *zene* fanfaro

| **rézfúvósenekar** *ld.* rézfúvósok

| **rézgálic** *kém* blua vitriolo, kupra sulfato

| **rezgés** vibro, tremeto, vibrado, tremetado, *fiz* oscilo, oscilado

- ▶ **a harang rezgései:** la vibroj de la sonorilo

- ▶ **a rezgések áttevődtek a szomszédos lemezre:** la osciloj transiĝis sur la apudan platon

- ▶ **csillapított rezgés:** amortizata oscilado

- ▶ **kapcsolt rezgés:** kuplita oscilado

- ▶ **megpengetett húr rezgése:** vibrado de pinĉita kordo

- ▶ **rezgés periódusa:** periodo de oscilado

- ▶ **rezgést kelt:** eksciti osciladon

- ▶ **rezgés üteme:** ritmo de vibrado

- ▶ **saját rezgés:** propra oscilado

- ▶ **szabad rezgés:** libera oscilado

- ▶ **szinkron rezgés:** sinkrona oscilo

- ▶ **termikus rezgés:** termika vibrado

| **rezgésciklus** *fiz* oscilperiodo

| **rezgéscsillapítás** redukto de vibrado, *fiz* amortizado de osciloj

| **rezgéscsillapító** amortizilo, skusorbilo

| **rezgésidő** periodo de oscilo

| **rezgéskeltő** *fn* *fiz* vibrilo, oscililo

| **rezgéssík** ebena de vibrado/oscilado

- | **rezgésszám** *fiz* oscilfrekvenco
 | **rezgettyű** *áll* haltero <egyensúlyzó szerv>
 | **rezgémérő** osciloskopo, vibrografo
 | **rezgéssík** ebena de vibrado/oscilado
 | **rezgésszám** oscila frekvenco
 | **rezget** *tr* vibrigi, tremetigi
 | **rezgőfű** *növ* brizo
 | **rezgőgomba** *növ* tremelo, tremfungo
 | **rezgőkör** *fiz vill* oscila cirkvito
 | **rezgópázsit** *ld.* rezgőfű
 | **rézhuzal** kuprodrato
 | **rezideál** *ntr* rezidi, teni kortumon
 | **rezidencia** rezidejo, sidejo, restadejo
 ▶ a gróf nyári rezidenciája: somera restadejo de la grafo
 ▶ királyi rezidencia: reĝa rezidejo
 ▶ nagyköveti rezidencia: ambasadorejo
 | **rezidens** **1)** *pol* rezidento
2) *tört* guberniestro, provincestro
3) *orv* kuracisto staĝanto
4) *mn inf* rezida
 ▶ rezidens program: rezida programo
 | **rezignáció** rezigno *l.m.* lemondás
 | **rezignált** rezigninta, senesperiginta
 | **rezignáltság** rezignemo, malesperemo
 | **rezisztens** *ld.* ellenállóképes
 | **rezisztencia** **1)** rezistado *l.m.* ellenállás
 ▶ passzív rezisztencia: *tört* pasiva rezistado
2) *fiz* rezisto, <jellemző> rezistanco
 | **rezisztivitás** *ld.* fajlagos ellenállás
 | **rézkakas** kupra ventokoko
 | **rézkarc** *műv* akvaforato
 | **rézklorid** kuproza klorido
 | **rézkor** *tört* kuproepoko
 | **rézkovand** *ásv* kupropirito
 | **rézlemez** kuprolado, kuproplato, <rézkarhoz> akvaforato
 ▶ rézlemezzel borít: kupri
 | **Rézmán** Erasmo <utónév>
 | **rézmérgezés** *orv* kuprismo
 | **rézmészle** *agr* bordoza likvo
 | **rézmetszés** *műv* kuprogravurado
 ▶ feketemodorú rézmetszés: mezotinto
 | **rézmetszet** *műv* kuprogravurajo
 | **rézmetsző** *műv* kuprogravuristo
 | **rézműves** kupristo, kaldronisto
 | **reznek** *ld.* reznektúozok
 | **rezolúció** *ld.* határozat, elszánás
 | **rezonál** **1)** *ntr fiz* kunvibri, kunoscili, resoni, kunsoni
2) *ntr vill* kunoscili
3) *x átv* reagi, resoni, eĥi
 | **rezonancia** **1)** *fiz* kunvibro, kunoscilo, resono, resonanco
 ▶ mágneses rezonancia: magneta resonanco
 ▶ magspin-rezonancia: nuklea spinresonanco
2) *táv* *vill* kunoscilo
3) *átv* resono, eĥo
 | **rezonancia-áramkör** resonanca cirkvito
 | **rezonanciafrekvencia** resonanca frekvenco
 | **rezonanciamódszer** resonanca metodo
 | **rezonanciaszekrény** resonanca skatolo
 | **rezonátor** resonilo, resonatoro, resonancilo
 | **rezonátorhúr** kunvibra kordo
 | **rezonór** <drámában> rezonulo
 | **rezorcín** *kém* rezorcino
 | **rezorcinfalein** *kém* fluoresceino
 | **rézoxid** *kém* kupra oksido, verdigro
 ▶ rézoxidot rézzé redukál: redukti kupran oksidon al kupro
 | **rézpénz** kupra monero
 ▶ apró rézpénz: kuprero
 | **rézpirit** *ásv* kupropirito
 | **rézroszda** *kém* verdigro
 | **rézsikló** *áll* koronelo, kupra kolubro
 | **rézsodrony** kuprodrato
 | **réz-szulfát** *kém* kupra sulfato
 | **réztányér** **1)** barbopelvo, barbiršildo
2) *ld.* cintányér
 | **réztárgy** kupraĵo
 | **rezümé** resumo
 ▶ tanulmány eszperantó nyelvű rezümével: traktaĵo kun resumo en Esperanto
 | **rézüst** kupra kaldrono
 | **rézvegyület** *kém* kupra kombinaĵo
 | **rézveretes** kupre garnita
 | **rézvirág** *növ* zinio
 ▶ pompás rézvirág: eleganta zinio
 | **rézvörös** kuproruĝa
 | **rezzen** *ld.* megrezzen
 | **rezzenés** vibro, ekstremo
 | **rezzenéstelen** kvieta, senvibra, senmova
 | **rezzent** **1)** *tr* ekvibrigi, ektremetigi
2) *tr* fortimigi
3) *tr* ektimigi
 | **rezsi** **1)** *gazd* ĝeneralaj kostoj
2) vivokostoj
 | **rezsim** *pol* reĝimo, regsistemo
 ▶ diktatorikus rezsim: diktatora reĝimo
 | **rezsó** kuirplato, pladvarmigilo
 ▶ villamos rezsó: elektra kuirplato
 | **rézsút** oblikva, kvera, diagonala, transversa
 ▶ rézsút ment át az úton: li trairis oblikve la vojon
 | **rézsutos** oblikva, kvera, diagonala, transversa
 | **rézsű** taluso, *kat* eskarpo
 ▶ belső rézsű: eskarpo
 ▶ külső rézsű: kontraŭeskarpo
 ▶ töltés rézsűje: taluso de digo
 | **rézsűpadka** víz bermo
 | **rézsűz** *tr* talusi
 | **Rh-faktor** *orv* resusfaktoro
 | **Rhadamanthüsz** *mit* Radamantiso
 | **Rhamphorhynchus** *ösl* ramforinko
 | **Rheia** *mit* Reo
 ▶ Rheia a titanizok egyike volt: Reo estis unu el la titaninoj
 | **rheobasis** *ld.* reobázis
 | **Rhesus-faktor** *ld.* Rh-faktor
 | **rhesusmajom** *áll* resuso
 | **rheuma** *ld.* reuma
 | **rheumatismus** *ld.* reumatizmus
 | **rheumatoid** *ld.* reumaszerű
 | **rhinitis** *ld.* ornyálkahártya-gyulladás
 ▶ rhinitis acuta: *ld.* nátha
 | **rhinologia** *ld.* orrgyógyászat
 | **rhinoplastica** *ld.* orrplasztika

- | **rhinoscop** *ld.* orrtükör
| **rhinoscopia** *ld.* orrtüközés
| **Rhizobium** *bakt* rizobio <protobaktérium>
| **Rhizocarpon** *ld.* térképzuzmó
| **rhizoma** *ld.* gyökértörzs
| **rhizomorpha** *ld.* rizomorfa
| **rhó** rota <görög r betű>
| **Rhode-Island** *geo pol* Rod-Insulo <US>
| **Rhodesia** *geo tört* Rodezio
| **Rhodosz** *geo* Rodiso
▶ a rhodoszi kolosszus: la Koloso de Rodiso
| **Rhodus** *ld.* Rhodosz
| **rhombencephalon** *ld.* hátsó agy
| **Rhône** *geo* Rodano
▶ Rhône-Alpes: *geo pol* Rodano-Alpoj <FR>
| **rhythm and blues** *zene* ritmenbluso
| **riad** **1)** *ntr* timvekiği
2) *ntr* alarmiği, alarmite ekagi
3) *ntr* alarmsoni, *tr* alarmi
▶ kürtök riadnak: kornoj alarmas
| **riadalom** alarmiĝo
| **riadó** **1)** alarmo, <jel> alarmsignalo
▶ riadót dobol: tamburi alarmon
▶ riadót fúj: sonigi/trumpeti alarmon
2) *ld.* riadókészültség, légiriadó
| **riadóautó** policobuso
| **riadóhely** alarmejo
| **riadójel** alarmsignalo
| **riadókészültség** alarmopreteco
▶ a hadsereg riadókészültségben van: la armeo estas alarmopreta
| **riadólánc** avertoĉeno
| **riadótér** alarmejo, alarmoplaco
| **riadóztat** *tr* alarmi
| **riadt** alarmita, timigita, ektima
| **rian** **1)** *ntr* eksoni akre
2) *ntr* fendigi akresone
| **rianás** **1)** glacifendiĝo, glacikreviĝo
2) glacifendo
| **rial** rialo <pénznem>
| **riaszt** **1)** *tr kat* alarmi
2) *tr* ekveki, abrupte eldormigi, alarmi
3) *tr* timigi, malkvietigi, <taszít> mallogi
4) *tr* helpovoki
▶ riasztották a mentőket: oni helpovokis la ambulanco
| **riasztó** **1)** *mn* alarma, timiga
▶ riasztó hír: alarma novaĵo
▶ riasztó jelzés: alarmsignalo
2) *fn* alarmilo
| **riasztócsengő** *ld.* vészcsengő
| **riasztólövés** **1)** alarma/helpovoka pafo
2) fortimiga pafo
| **riasztókészülék** alarmilo, alarmaparato
▶ automata riasztókészülék: aŭtomata alarmilo
| **riasztópisztoly** alarmopistolo
| **riasztórendszer** alarminstalaĵo, alarmsistemo
| **ribanc** *pej* viringo, putinaĉo, ĉiesulinaĉo
| **ribillió** kverela tumulto, timtumulto, brua konfuzo, voĉomikso, konfuza voĉomikso
| **ribiszke** **1)** *növ* ribo
▶ fekete ribiszke: nigra ribo
▶ vörös ribiszke: ruĝa ribo
2) <termés> ribo, ribobero
| **ribiszkebokor** *növ* ribo
| **ribiszkebor** riba vino
| **ribitol** *biol kém* ribitolo
| **ribizli** *ld.* ribiszke
| **ribizlizselé** riba ĵeleo
| **riboenzim** *biol kém* riboenzimo
| **riboflavin** *kém* riboflavino, laktoflavino
| **ribofuranóz** *kém* ribo-furanozo
| **ribonukleinsav** *biol kém* ribonuklea acido
| **ribonukleotid** *biol kém* ribonukleotido
| **riboszóma** *biol kém* ribosomo
| **ribozim** *ld.* riboenzim
| **ribóz** *biol kém* ribozo
| **ribulóz** *biol kém* ribulozo
| **Richárd** Rikardo <utónév>
▶ az Oroszlánszívűnek nevezett Richárd: Rikardo alnomata Leonkora
| **Richardia scabra** *növ* ŝajnipeko
| **richtig** **1)** vere, fakte, efektive
2) malgraŭ tio, malgraŭe, tamen
| **ricin** *kém* ricinino
| **ricinoleát** *kém* ricinoleato
| **ricinolsav** *kém* ricinoleata acido
| **ricinus** **1)** *növ* ricino
2) *ld.* ricinusolaj
| **ricinuslektin** *kém* ricinlektino
| **ricinusolaj** *kém* ricinoleo
| **ricinusolajsav** *ld.* ricinolsav
| **rickettsia** *bakt* rikecio
▶ rickettsiák: rikecioj, rikecialoj
| **rickettsiosis** *orv* rikeciozo
| **ricsaj** **1)** bruado-kriado, brua kverelado
2) laŭta festenado, festenaĉo, diboĉado
| **ricsajozik** **1)** fari bruon, *ntr* bruaĉi
2) *ntr* gajkriadi
| **rideg** **1)** malafabla, fridkonduta, severa, frostsanga, rigida, aŭstera
▶ rideg erkölcsű: rigidmora, severmora
▶ rideg szívű ember: homo kun glacia koro, glacikora homo
2) <sivár> dezerta, morna, sombra
3) *áll* eksterstala
▶ rideg állattartás: eksterstala bredado
▶ rideg marha: eksterstale tenata bruto, eksterstala bruto
4) *fiz* fragila
| **ridegpásztorkodás** paŝta bredado
| **ridikül** *ld.* retikül
| **riel** rielo <pénznem>
| **Riemann** *mat* <Bernhard> Rimano
▶ Riemann-integrál: rimana integralo
| **rift** *ld.* szakadékvölgy
| **Riga** *geo* Rigo
| **rigaudon** *zene* rigadono
| **Rigel** *csill* Rígeló
| **rigli** *ld.* retesz
| **rigmus** **1)** okaza skandaĵo
▶ lakodalmi rigmusok: nuptofestaj skandaĵoj
2) elŝvitita versaĵo
| **rigó** *áll* turdo

- ▶ rigófélék: turdidoj
- ▶ egyszínű rigó: unukolora turdo
- ▶ énekes rigó: kantoturdo
- ▶ feketerigó: merlo
- ▶ fenyőrigó: litorno, griza turdo
- ▶ füstös/rozsdásszárnyú/rótszárnyú rigó: bruna stepturdo
- ▶ halvány rigó: grizbrusta turdo
- ▶ himalájai rigó: orturdo
- ▶ kék kövirigó: blua rokturdo
- ▶ kövirigó: rokturdo
- ▶ örvös rigó: rubandoturdo
- ▶ léprigó: viskoturdo
- ▶ remeterigó: ermita turdeto
- ▶ rigó füttyül: turdo fajfas
- ▶ sárgarigó: orioló
- ▶ szürkearcú rigó: grizvanga turdeto
- ▶ szibériai rigó: siberia turdo
- ▶ vörösfarkú rigó: stepturdo
- | **rigófütty** turdofajfo
- | **rigójancsi** *gaszt* rigojanĉio, kubotorto kun kremĉokolado
- | **rigópohár** *ld.* erdei papucskosbor
- | **rigoloz** *tr agr* prilabori profundsulke, *ritk* rigoli
- | **rigolya** kaprico, manio, kutimaĉo, ekstravaganco
- | **rigolyás** kaprica, miskutima, ekstravaganca
- ▶ rigolyás vénember: miskutima oldulaĉo
- | **rigorizmus** *vall* rigorismo
- | **rigorózus** rigora, rigide rigora, severega
- | **Rig-Véda** *vall ir* Rigvedo
- | **riherongy 1)** *mn* mizera, ĉifona
- 2) *mn* mizeraĉa, feĉa
- 3) *fn* putinaĉo, ĉiesulinaĉo, viringo, faŭnino
- | **Rijád** *geo* Riado
- | **rikácsol 1)** *ntr* kriĉi, akre kriaci
- 2) *ntr* akre kantaĉi
- 3) *ntr* áll kriĉi
- ▶ papagály rikácsol: papago kriĉas
- | **rikat 1)** *tr* plorigi
- 2) *tr* <hangszert> plendsonigi
- | **rikít** *ntr* krie diferenci, tranĉi, esti krikolora
- | **rikító** tranĉa, krianta, krikolora, buntaĉa
- ▶ szereti a rikító színeket: ŝati tranĉajn kolorojn
- | **rikkán** *ld.* rikkant
- | **rikkancs** prikríisto, krivendisto, gazetkriisto, gazeta kolportisto
- | **rikkancsol** *tr* prikríi, krivendi
- ▶ újságot rikkancsol: prikríi gazeton
- | **rikkant 1)** *ntr* ekkrii, eligi akran krion
- 2) *ntr* áll ekfajfegi
- | **rikolt 1)** eligi akran krion
- 2) áll kriĉi
- | **rikoltozik 1)** *ntr* kriĉadi, eligadi akrajn kriojn
- 2) *ntr* kanti kriĉe, soni kriĉe
- | **rikxa** *jm* rikiŝo
- | **riksarúd** timoneto
- | **riksmál** *nyt* regna lingvo
- | **rilette** *gaszt* rijeto <pástétom>
- | **rilievo** *ld.* dombormű
- | **rím** rimo *l.m.* keresztrím, váltórím, középrím
- ▶ abortált/elvetélt rím: aborta rimo
- ▶ belső/szóbelseji rím: interna rimo
- ▶ éles/férfi rím: vira rimo
- ▶ nem tiszta v. vegyes rím: nepura rimo
- ▶ női/tompa rím: ina/virina rimo
- ▶ ölelkező rím: ringa rimo
- ▶ páros rím: kontinua/para rimo
- ▶ rím nélküli: senrima
- ▶ rímbe szed: rimi
- ▶ tiszta rím: pura rimo
- ▶ toldott rím: transrimo
- ▶ többszótagos v. túl jó rím: superrimo, riĉa rimo
- | **ríma** *ld.* szajha
- | **rimánkodik** *ntr* plorpeti, petegi
- | **rímél 1)** *ntr* rimiĝi
- ▶ rímél egymással: interrimiĝi, kunrimiĝi
- 2) fari rimojn
- ▶ ügyesen rímél: lerte li faras rimojn
- 3) *ntr* átv harmonii, rimiĝi
- | **rímeltet** *tr* rimi
- ▶ rímeltet egymással: interrimi, kunrimi
- ▶ rímelteti a verssorok végét: rimi la versofinojn
- | **rímes** rim(ohav)a, rimita
- ▶ rímes szöveg: rimaĵo
- | **rimessza** *ld.* küldvény
- | **rímfaragó** versisto, versfaristo
- | **Rimini** *geo* Rimino
- | **rímképlet** rimoskemo, rimaranĝo
- | **rímkovács** rimforĝisto
- | **rímisztár** rimvortaro, rimaro
- | **rímtelen** senrima, blanka
- ▶ rímtelen sorok: blankaj versoj
- ▶ rímtelen vers: blanka versaĵo
- | **Rinaldó** Rinaldo <utónév>
- | **ring¹ 1)** *ntr* balanciĝi, luliĝi
- ▶ csónak ring a tengeren: boato balanciĝas sur la maro
- 2) *ntr* ondiĝi
- ▶ ring a búzavetés: la tritikokampo ondiĝas
- 3) *ntr* átv luliĝi
- ▶ álmokba ring: luliĝi en revojn
- | **ring²** *ld.* szorító
- | **ring³** *gazd* varakumula asociiĝo
- | **ringat 1)** *tr* luli, balanci
- ▶ a lány bájosan ringatta csipőjét: la knabino ĉarme lulis la koksojn
- ▶ álomba ringat: luldormigi, dormoluli
- ▶ bölcsőt ringat: balanci lulilon
- 2) *tr* luli, *ntr* droni
- ▶ abban a reményben ringatja magát, hogy: li lulas sin en la espero, ke
- ▶ ábrándokban ringatja magát: droni en revoj
- ▶ ne ringasd magad illúziókba: ne lulu vin en iluziojn
- | **ringatózik 1)** balanci sin, svingi sin, luli sin, *ntr* balanciĝi, svingiĝi, luliĝi
- ▶ csónak ringatózik a Dunán: boato balanciĝas sur Danubo
- ▶ hintaszékben ringatózik: balanci sin en lulseĝo
- 2) *ntr* átv luliĝi
- ▶ abban a hitben ringatózik: li luliĝas en la kredo
- | **ringgit** ringito <pénznem>
- | **ringli 1)** *ld.* szardellagyűrű
- 2) ringeto, metalringeto, ostoringeto
- 3) *tex* kudrita ringeto
- | **ringlispil** *ld.* körhinta
- | **ringló** *növ* renklodo

- kék ringlő: *ld.* kőkényszilva
| ringlőszilva *ld.* ringlő
| ringyó putino, amoristino, viringo
| ringy-rongy 1) ĉifonaĵo, fatraso
2) vestaĉo
3) *mn* mizeraĉa, senvalora
| rinocéroz *ld.* orrszarvú
| rinológia *ld.* orrgyógyászat
| rinoszkóp *ld.* orrtükör
| rinoszkópia *ld.* orrtükrözés
| rinyák *ld.* szkolopendrafélék
| riogat 1) *tr* kritimigi
► riogatja a seregélyeket: *li* kritimigas la sturnojn
2) *tr* timigi
► vadabbnál vadabb hírekkel riogat bennünket: *li* timigas nin per plej terurigaj novaĵoj
| Rio Grande *geo* Rio-Grando
► Rio Grande do Norte: *geo pol* Norda Rio-Grando
► Rio Grande do Sul: *geo pol* Suda Rio-Grando
| Rio de Janeiro *geo* Rio-de-Ĵaneiro
| Rio de la Plata *geo* Rivero de l' Arĝento, Plata-rivero
| riolit *ásv* riolito
| Rio Negro *geo* Rio-Negro
| ripacs aktoraĉo, histriono, farsisto
| ripacskodik *ntr* aktoraĉi, histrioni
| ripacsos 1) aspra
2) variolmarkita
| ripakodik *ld.* ráripakodik
| ripityára 1) draŝe
► ripityára ver: draŝe trabati
2) *ld.* rapityára
| ripidisziák *ösl áll* ripidistoj
| riport raport(aĵ)o
► helyszíni riportok a versenyekről: surlokaĵ raportoj pri la konkursoj
► riportot filmez: filmi raportajaĵon
► tendenciózus riport: tendenca raportoj
| riortalany subjekto de raportajaĵo
| raportázs 1) raportado
2) raportajserio, raportajaro
| reporter raportisto
| reportertermagnó raportista magnetofono
| riportfilm filmraportajaĵo
| riportregény raportajromano
| ripoŝt 1) *sp* rebato, repiko
2) *átv* riposto, rebato
| ripoŝtoz 1) *ntr sp* rebati, repiki
2) *ntr át*v riposti, rebati
| ripók 1) *mn* aroganta, insolenta
2) *fn* arogantulo, insolentulo
| ripsz *tex* repso
► ripsz bútorhuzat: repsa mebloteĝo
| ripsz-ropsz haste-kapte, tuje-fuŝe
| risposta *zene* sekvanto <kánon>
| rissole *ld.* húsos táska
| risz kriso, malaja ponardo
| riszál 1) *tr* luli, balanci
► riszálja a farát: balanci la postajaĵon
► riszálja magát: luli la koksojn
2) *átv* <magát> flatplaĉigi sin
| rissz-rossz fatrasa, kaduka, vraka
| ritka 1) maldensa
► ritka haj: maldensa hararo
2) <amiből kevés van> rara, <elszórt> sporada
► ami ritka, kedves: kio rara, tio kara; kio raras, tio karas
► az ókori civilizáció ritka kincsei: raraj trezoroj de la antikva civilizacio
► ritka állatok: raraj bestoj
► ritka dolog/holmi: raraĵo
► ritkán lakott régió: sporade loĝata regiono
3) <időben> malofta, sporada
► ritka jelenség: malofta fenomeno
► ritkák a megbetegedések: la malsaniĝoj estas sporadaj
► ritkán utazom: malofte mi vojaĝas
► ritka példány: malofta ekzemplero
► ritka vendég: malofta gasto
4) <kiváló> nekutima, neordinara
► ritka szép látvány: neordinare bela panoramo
► ritka tájékozottság: nekutima informiteco
| ritkaföld rara/malofta tero
| ritkás 1) *mn* ie kaj tie maldensa, maldenseca
2) *fn* maldensejo
| ritkaság 1) malofteco
► a támadások ritkasága: malofteco de la atakoj
2) raraĵo, <furcsa> kuriozaĵo
► az édesburgonya ritkaság a mi falunkban: batatoj estas kuriozaĵoj en nia vilaĝo
► könyvészeti ritkaság: bibliofilia raraĵo
► ritkaságokat gyűjt: kolekti raraĵojn
| ritkít *tr* maldensigi, malmultigi, <alkalmakat> maloftigi
► párját ritkítja: ne ekzistas egala al ĝi
► párját ritkító: nekomparebla, senkompara, sensimila
| ritkul 1) *ntr* maldensiĝi
2) *ntr* <időben> maloftigi
| ritmika 1) <elmélet> *nyt* prozodio *ir* metriko, prozodio
2) <ritmusosság> ritmeco, kadenco
| ritmik ritma
► ritmik dízsek: ritmaj dekoroj
► ritmik gimnasztika: ritma gimnastiko
► ritmik lépések: ritmaj paŝoj
| ritmizál *tr* kadenci
| ritmus 1) ritmo, kadenco
► a tánc ritmusa élénk: la kadenco de la danco estas vigla
► a vers ritmusa: ritmo de la versaĵo
► a zene ritmusa: ritmo de la muziko
► fejlődés ritmusa: kadenco de evoluo
► gyors ritmus: rapido, presto
► lépteink ritmusa: kadenco de niaj paŝoj
► veri a ritmust: bati la takton
2) *átv* ritmo
► napi ritmus: diurna ritmo
| ritmusalakzat *ld.* ritmusképlet
| ritmuseltolódás *ir* ŝvebo
| ritmusérzék ritmosento
| ritmusfigura *ld.* ritmusképlet
| ritmusgítár ritmogitaro
| ritmusgítáros akompana gitaristo
| ritmusképlet ritmofiguro, ritmoformulo
| ritmusos ritma, ritmohava, kadenca
► ritmusossá tesz: ritmi

- | **ritmusváltás** ritmoŝanĝo
| **ritmuzavar 1)** *ált* misritmo, miskadenco
2) *orv* aritmio
| **ritornell** *zene* ritornelo
| **Rittberger** *sp* ritbergo
| **rituálé 1)** <könyv> ritolibro, ritaro
▶ a rituálé összeállítója: kompilinto de la ritolibro
2) <szertartások összessége> ritoj, ritaro, ceremoniaro
▶ a mise rituáléja: ritaro de la meso
▶ az anglikán rituálé szerint: laŭ la anglikana ritaro
▶ szabadkőműves rituálé: framasona ritaro
| **rituális** *átv* is rita
▶ rituális fürdés: rita baniĝo
▶ rituális mozdulatok: ritaj movoj
| **ritualizmus** *vall* ritismo
| **rítus** *vall* *átv* is rito
▶ bizánci rítusú: bizancrita
▶ latin rítusú egyház: eklezio kun latina rito
▶ társadalmi rítusok: socialaj ritoj
| **Rítuskongregáció** *ld.* Szertartások Kongregációja
| **rittyent 1)** *ntr* <ostorral> klakigi, knaligi
▶ nagyot rittyent az ostorral: li laŭte klakigas per la vipo
2) *tr* <csap, üt> swingi, bati, frapi
▶ földhöz rittyentette: li swingis lin teren
3) *tr* <készít> haste kuir, provizorumi, fari haste-kapte, fari fuŝe-tuŝe
▶ egy kis vacsorát rittyentett: ŝi haste kuiris vespermanĝeton
4) *tr* *tréf* elpugigi kun vento
| **rivalda** rivalto
| **rivaldafény** rivaltolumoj, plankolumoj
▶ rivaldafénybe állít: meti en lumon
| **rivalg 1)** *ntr* jubilkrii
2) *ntr* akre soni
| **rivális 1)** *fn* rivalo *l.m.* vetélytárs
▶ kiállja a versenyt a riválisával: li eltenas la konkuron kun sia rivalo
2) *mn* rivala
| **rivalizál** *ntr* rivali *l.m.* vetélkedik
| **rivall 1)** *tr* alkrii
2) *ntr* akre eksoni
| **rívás** plorado, lamentado
| **Riviéra** *geo* Riviero
▶ az olasz és francia Riviéra: la Itala kaj Franca Riviero
| **rívós** plorema, multeplora
| **Rivularia** *bakt* rivulario <egyfajta ciánbaktérium>
| **rizibizi** piza rizaĵo
| **rizike** *növ* laktario, laktofungo
▶ ízletes/közönséges rizike: karotsuka laktario
▶ vöröstejű rizike: sangosuka laktario
| **rizikegomba** *ld.* rizike
| **rizikó** risiko *l.m.* kockázat
| **rizikócsoport** riskogrupó
| **rizikófaktor** *ld.* rizikótényező
| **rizikótényező** riskofaktoro
| **rizling** <bor> rislingo
▶ olaszrizling: itala rislingo
| **rizlingszőlő** *növ* rislingo
| **rizóma** *ld.* gyökértörzs
| **rizomorfa** *növ* rizomorfo
| **rizottó** rizoto
| **rizs 1)** *növ* rizo, *tud* orizo
▶ amerikai rizs: *ld.* rizsparéj
▶ rizst ültet: planti rizon
▶ termesztett rizs: kultiva orizo
2) *gaszt* rizo
▶ egy falat rizs: buŝpleno da rizo
▶ hántolt rizs: senbranigita rizo
▶ párolt rizs: vaporumita rizo
| **rizsbor** sakeo, rizvino
▶ koreai rizsbor: makolio
| **rizsecet** rizvinagro
| **rizses** riza, rizohava
▶ rizses csirke: pulardo kun rizo
▶ rizses hús: pilafo
| **rizsétel** rizaĵo
| **rizsfelfújt** moĉio
| **rizsföld** rizokampo, rizejo
| **rizshántoló 1)** <berendezés> rizmuelilo
2) <üzem> rizmuelejo
| **rizskalács** rizokuko
| **rizskása** rizokaĉo
| **rizskenyér** rizopano
| **rizsleves** rizosupo
| **rizsma** *knyv* rismo <500 ív>
| **rizsnyák** rizokaĉo por beboj/malsanuloj
| **rizspálinka** rizobrando, arako
| **rizsparéj** *növ* kvinoo, perua kenopodio
| **rizspor** rizopudro
| **rizsporoz** *tr* rizopudri
| **rizspuding** moĉio
| **rizszalma** rizopajlo
| **rizszem** rizgrajno, rizero
| **ró¹ 1)** *tr* gravuri, <ovátkol> noĉi
2) *tr* <ír> skribi unu post aliaj
▶ rója a sorokat: skribi la liniojn unu post aliaj
3) *tr* trairati, trakuradi
▶ rója a köröket: trakuradi rondojn
▶ rója az utcákat: trairati stratojn
4) *tr* <kiszab> ŝarĝi, konfidi
▶ büntetést ró vkire: ŝarĝi iun per puno
▶ nagy feladatot ró vkire: konfidi al iu grandan taskon
| **ró²** *ld.* rhó
| **road show** veturanta/vojaĝanta spektaklo
| **robái** *ir* robaio
| **robaj** tondro, muĝo, krakego, frakaso, kraŝbruo, bruego
| **robajlik** *ntr* tondri, muĝi, krakegi, bruegi
| **robban 1)** *ntr* eksplodi, <nagy légnyomással> detonacii, <gázelegy> fulmini
▶ a löpor könnyen robban: pulvo facile eksplodas
2) *ntr* <szilánkokra szakad> eksplodi, diskrevi
▶ bomba robbant: bombo eksplodis
▶ robbant a kazán: la hejtokaldrono diskrevis
3) *ntr* *átv* eksplodi
▶ mindjárt robban a méregtől: baldaŭ li eksplodos de kolero
| **robbanás 1)** eksplodo, <nagy légnyomással> detonacio, <motorban> fulmino
▶ a robbanás szétvetette a kaput: la eksplodo dissaltigis la pordegon
▶ a robbanástól betörték az ablakok: pro la detonacio rompiĝis la fenestrovitroj
▶ robbanást idéz elő: detonaciigi

- ▶ vulkáni robbanás: vulkaneksplodo
2) átv eksplodo
▶ demográfiai robbanás: demografia eksplodo
▶ robbanásig feszült hangulat: ĝiseksplode streĉita atmosfero
▶ társadalmi robbanás: sociala eksplodo
| **robbanásbiztos** eksplodimuna
| **robbanásgátló** *fn kat* antidetonacianto <anyag>
| **robbanáshatár** *fiz* eksplodlimo
| **robbanásveszély** eksploddanĝero
| **robbanékony** **1)** eksplodemata
▶ robbanékony anyag: eksplodemata substanco, eksplodemajaĵo
▶ robbanékony helyzet: eksplodemata situacio
2) <hirtelen haragú> eksplodemata, ardiĝema
3) energiplena, elana
| **robbanó** **1)** eksploda
▶ robbanó ágyúgolyó: eksploda kanonkuglo
2) ekploda
▶ robbanó hatás: eksploda efiko
| **robbanóakna** mino
| **robbanóanyag** eksploda substanco, eksplodaĵo
| **robbanófej** *kat* ogivo
| **robbanógyapot** fulmkotono
| **robbanóképes** eksplodpova, eksplodiva, detonacipova, detonaciiva
| **robbanókeverék** eksplodmiksaĵo
| **robbanólövedék** eksplodpafaĵo, obuso
| **robbanómotor** eksplodmotoro
| **robbanóolaj** *ld.* nitroglicerino
| **robbanószer** eksplodaĵo, eksploda substanco, detonaciaĵo
| **robbanószerkezet** *kat* eksplodilo
| **robbanótér** <motorban> eksplodujo
| **robbanótöltet** eksplodŝargo
| **robbant** **1)** *tr* eksplodigi
▶ bombát robbant: eksplodigi bombon
▶ dinamittal sziklát robbant: dinamiti rokojn
▶ hidat robbant: eksplodigi ponton
2) *tr átv* rompi, eksplodigi
▶ bankot robbant: *ĵték* rompi la bankon
▶ robbantja a társaságot: eksplodigi la societon
3) *ntr sp* elsvarmiĝi, rompi la svarmon
| **robbantás** eksplod(ig)o
▶ kísérleti robbantás: proveksplodo
▶ robbantási léghullám: eksplodondo
| **robber** *ĵték* robro
| **Róbert** Roberto <utónév>
| **Roberta** Robertino <utónév>
| **Robinson** **1)** Robinsono <utónév>
2) *ir* Robinsono <Crusoe>
| **robinzonád** *ir* robinsonado
| **robog** **1)** *ntr jm* bruruliĝi, bruveturi, bruavanci
2) *ntr* <siet> galopi, flugi, pafi sin
| **robogó** *fn jm* skotero
| **roborál** *tr orv* toniki
| **roborálószer** *gysz* toniko
| **roboráns** *ld.* roborálószer
| **robot**¹ **1)** *tört* servuto
2) <nehéz munka> ŝvitlaboro, trudlaboro, penlaboro
| **robot**² **1)** *tech* roboto
▶ a robotok vezérlése programozható: la regado de la robotoj estas programebla
▶ ipari robot: industria roboto
▶ robot manipulátorkarja: manipulilo/brako de roboto
2) átv roboto
▶ nem vagyok én robot: mi ne estas roboto
▶ úgy dolgozik, mint egy robot: labori kiel roboto
| **robotember** androido, homroboto
| **robotgép** *tech* roboto
▶ konyhai robotgép: pluruza kulinara aparato, *biz* kuireja roboto
| **robotika** robotiko
| **robotizál** *tr* robotizi
▶ robotizált gyártás: robotizita fabrikado
| **robotkar** manipulilo/brako de roboto
| **robotmunka** **1)** servutlaboro
2) átv ŝvitlaboro, penlaboro, trudlaboro
| **robotol** **1)** *ntr tört* labori servute
2) *ntr átv* ŝvitlabori, penlabori, trudlabori
| **robotos** **1)** *mn tört* servuta, servute laboranta
2) *mn* ŝvitlabora, penlabora, trudlabora
3) *fn tört* servutulo
| **robotosít** *tr* robotizi
| **robotpilóta** pilotaŭtomato
| **robotrepülőgép** kromzisilo, flugilraketo
▶ földi indítóállású robotrepülőgép: grunde lanĉebla kromzisilo
▶ levegőből indítható robotrepülőgép: aerlanĉebla kromzisilo
| **robuztus** **1)** fortika, atletstatura, muskoloza, *ritk* robusta
2) átv impona
▶ robuztus mú: impona verko
| **rock** *zene* roko
▶ akusztikus rock: akustika roko
▶ indie rock: sendependa roko
▶ metal rock: metalroko
▶ progresszív rock: progresiva roko
| **rock and roll** *zene* rokenrolo
| **rockclip** *zene* rokvideo
| **rockegyüttes** rokbando, rokgrupo
| **rocker** **1)** rokmuzikisto, rokbandano
2) rokŝtatanto, rokfano, rokemulo
3) motorciklisto en nigra ledkostumo
| **rockest** rokvespero
| **rockfesztivál** rokfestivalo
| **rockhangverseny** *ld.* rockkoncert
| **rockkoncert** rokkoncerto
| **rockopera** rokopero
| **roksztár** rokstelo
| **rocky** *zene* rokió
| **rockzene** rokmuziko
| **rockzenekar** rokbando, rokgrupo
| **rockzenész** rokmuzikisto
| **rocska** tineto
| **rocsó** *ld.* rohamcsónak
| **rodamin** *kém* rodamino
| **rodeo** *sp* rodeo
| **rodinal** *kém* cintronelalo, rodinalo
| **ródium** *kém* rodio <Rh>
| **ródl** luĝo, sledeto
| **ródlipálya** luĝejo, luĝglitejo
| **ródlizik** *ntr* luĝi
| **rododendron** *ld.* hangarózsa
| **rodokrozit** *ásv* rodokrozito
| **Rodope** *geo* Rodopo <hegység>

- | **rodopszin** *ld.* látófbor
| **Rodosz** *ld.* Rhodosz
| **Rodrigó** Rodrigo <utónév>
| **roentgenium** kém rentgenio <R>
| **rogációs napok** *ld.* keresztjárás
| **Roger** Roĝero <utónév>
| **rogy** 1) *ntr* fali
▶ földre rogy: terenfali
▶ térdre rogy: fali sur la genuojn, genufali
2) *ld.* magába roskad
| **rogyadozik** 1) *ntr* kadukiri, ŝanceliri
▶ rogyadozik a lába: liaj genuoj subfleksiĝas, liaj gamboj ne tenas lin
2) *ntr* <teher alatt> fleksiĝi, kurbiĝi, <épület> ruiniĝi, detruigi, kadukiĝi, disfali
| **rogyadozó** kaduka, fleksiĝanta
▶ rogyadozó oszlopot vasrúddal erősít: armi kadukan kolonon per ferstango
▶ rogyadozó térdekkel: kun subfleksiĝantaj genuoj
| **rogyásig** ĝis ne plu
▶ rogyásig dolgozik: labori ĝis elĉerigi
▶ rogyásig eszik: manĝi ĝiskreve
▶ rogyásig káromkodik: blasfemi ĝisraŭke
| **roggyan** 1) *ntr* subfleksiĝi
2) *ntr* <épület> disfali, ruinfali
| **roggyant** kadukiĝinta
| **rogyó** <csizmáé> tubogorĝa faldo
| **rogyós** *ld.* ráncos <csizma>
| **rohad** 1) *ld.* rothad
2) *ntr* <sínylódik> ŝimi
▶ börtönben rohad: ŝimi en malliberejo
▶ órák óta itt rohadok: de horoj mi ĉi tie ŝimas
| **rohadék** fiputra figuro
| **rohadt** 1) *ld.* rothadt
2) *átv* fiputra
▶ nincs egy rohadt vasam se: eĉ rompitan groŝon mi ne havas, eĉ groŝoj eskapis mian poŝon
▶ rohadt alak: fiputra ulo/figuro
3) *biz* <nagyon> freneze, terure, ege-tree
▶ rohadt jó buli volt: tio estis freneze bona amuzo
| **roham** *kat* kuratako, sturmo
2) *sp* kuratako
3) *orv* atako, ikto, krizo, paroksismo
▶ asztmás roham: krizo de astmo
▶ epilepsziás roham: epilepsia ikto
▶ fulladási roham: sufokatako
▶ hisztériás roham: histeria atako
▶ széhűdéses/gutaütéses roham: apopleksia ikto
▶ veszettségi roham: rabia atako
4) <érzelmi> atako, paroksismo
▶ szeretetrohamában mindent elajándékozott: en sia amparoksismo li ĉion fordonacis
| **rohamcsapat** sturmtaĉmento
| **rohamcsónak** sturmoĉato
| **rohamkés** bajoneto
| **rohamkocsi** 1) *orv* krizambulanca veturilo, krizambulanco
2) <rendőri> frappolica veturilo
| **rohamléptekben** 1) rapidpaŝe, galope
2) <gyorsan> grandpaŝe, rapidpaŝe
| **rohamlöveg** sturmokanono, <önjáró> sturmokanona veturilo
| **rohammentő** krizambulanca veturilo, krizambulanco
| **rohammunka** 1) kolektiva volontula laboro, senruiniga laboro
2) *átv* hasta/febra laboro
| **rohamos** rapidega, impeta, akcelita
| **rohamosztag** 1) sturmtaĉmento
2) <rendőri> fraptaĉmento
| **rohamoz** 1) *tr kat* sturmi, kurataki
2) *tr sp* sturmi
3) *tr át* sturmi
▶ a jegypénztárakat rohamozzák: oni sturmas la biletgicetojn
| **rohamrendőr** frappolicano
| **rohamrendőrség** frappolico
| **rohamsisak** sturmokasko, ŝtalkingo
| **rohamtempó** rapida ritmo, freneza ritmo
▶ rohamtempóban épül: konstruiĝi rapidritme
▶ rohamtempót diktál: dikti frenezan ritmon
| **rohamtüzér** sturmoartileriano
| **rohan** *ntr* kur(eg)i, rapidegi, galopi
▶ egyenesen az ellenségnek rohan: li kuregis en la buŝon al la malamiko
▶ eszeveszetten rohan: kuri kapantaŭen, kuri kiel freneza
▶ rohan az idő: la tempo pasas sagrapide
▶ rohan, mint a szélvész: kuregi kiel ventego
▶ rohannak az események: la eventoj kapturme sekvas sin
▶ vesztébe rohan: kuri en danĝeron
| **rohangál** *ntr* kuradi tien-reen
| **rohangászik** *ld.* rohangál
| **rohanvást** kure, kurrapide
| **rohaszt** *ld.* rohaszt
| **rojt** 1) <dísz> franĝo, <anyagbomlás> disfadeniĝo, fibriĝo, ĉifoniĝo
▶ tisztí rojt: epoleto
2) *anat* fimbrio
| **rojtos** 1) franĝ(it)a
▶ rojtos kendő: franĝa kaptuko
2) disfadeniĝinta, ĉifoniĝ(int)a
▶ rojtos kabátujj: disfadeniĝinta mantelmaniko
| **rojtosodik** *ntr* disfadeniĝi, fibriĝi, ĉifoniĝi
| **rojtoszárnyú** *áll* tripsoj
▶ rojtoszárnyúak: tizanopteroj, fisopieduloj, franĝoflugiluloj
| **rojtoz** *tr* franĝi, garni per franĝoj
| **róka** 1) *áll* vulpo
▶ kékróka: blua vulpo
▶ pusztai róka: korsako, stepvulpo
▶ sarki róka v. jegesróka: izatiso, arkta vulpo
▶ tengeri róka: marvulpo
▶ alvó róka nem fog nyulat: *közm* lupo dormanta ŝafon ne kaptas^Z; kiu mem ne penas, nenio al li venas^Z
▶ egy rókáról két bőrt nem lehet lehúzni: de unu bovo oni du felojn ne deŝiras
▶ kevés róka kerül el a csávat: *közm* ankaŭ la lupon atingos la sorto^Z, eĉ plej ruza vulpo en kaptilon falas^Z
▶ kihúzza a rókát az odújából: eltiri la vulpon el sia truo
▶ legravaszabb a róka, mikor szeméit behunyja: *közm* se lupoj ekpentis, ŝafo atentu^Z; se ezoko piiĝis, gobio ne dormu^Z
▶ nincsen róka ravaszság nélkül: *közm* ne ekzistas naiva vulpo^Z
▶ róka fogta csuka, csuka fogta róka: renkontiĝis la kato kun sentima rato^Z
▶ róka is addig jár az ólba, míg otthagyja fogát: *közm* lupoj kaptas, sed ankaŭ li enfalas^Z

- ▶ róka ürege: kuŝujo/nesto de vulpo
- ▶ vén tengeri róka: *biz* marhundo <tapasztalt tengerész>
- ▶ veszett róka: rabia vulpo
- 2) *átv* ruzulo
- | **Róka** *csill* Vulpeto
- | **rókabőr** vulpofelo
- ▶ együvé akadtak, mint rókabőr a csávéban: *közm* kune kaptite, kune punite^Z
- | **rókabunda** vulpopelto
- | **rókafarkfűrész** vostosegilo, trapeza segilo
- | **rókaomba** *növ* kantarelo, ovofungo
- ▶ sárga rókaomba: manĝinda kantarelo
- | **rókaháj** lerno ĉe vulpo
- ▶ rókahájjal van megkenve: li lernis la metion ĉe vulpo
- | **rókaíz** labruska kromgusto
- | **rókaképu** vulpovizaĝa
- | **rókakopó** *áll* vulpohundo
- ▶ angol rókakopó: angla vulpohundo
- | **rókakölyök** vulpido
- | **rókalelkű** vulpomora, malice ruza
- | **rókalyuk** vulpotruo
- | **rókamál** vulpoventra pelto
- | **rókászik** ĉasi vulpojn, *ntr* vulpumi
- | **rokatánc** 1) *suprensaltoj* de vulpo, „vulpodanco”
- 2) ciganida kaŭrdanco
- | **rókatorok** *ép* dukto al kamentubo
- | **rókavadászat** 1) vulpoĉaso
- 2) *táv*k radiobira ĉasado
- | **rókavörös** vulporuĝa
- | **rókázik** *ntr* *tréf* malmangĝi
- | **rokfort** <juhsajt> rokforto
- | **roki** *ld.* rock and roll
- | **rokizik** danci rokenrolon
- | **rokka** radŝpinilo
- | **rokkant** 1) *mn* kripla, invalida
- ▶ életének hátralévő részére rokkant maradt: li restis kripla por la resto de sia vivo
- 2) *fn* invalido, kriplulo
- ▶ háborús rokkant: milita invalido
- ▶ járóképes rokkantak: irpovaj invalidoj
- ▶ munkahelyi rokkant: laborinvalido
- | **rokkantbiztosítás** asekuro kontraŭ invalideco, invalideca asekuro
- | **rokkantkocsi** invalidĉaro, invalidseĝo, radseĝo, rulseĝo
- ▶ villamos rokkantkocsi: motora rulseĝo
- | **rokkantkórház** hospitalo por invalidoj
- | **rokkantnyugdíj** invalida pensio
- | **rokkantnyugdíjas** invalida pensiulo
- | **rokkantosít** *tr* deklari invalida
- | **rokkantság** invalideco, kripleco
- | **rokkantsegély** invalida subvencio
- | **rokokó** 1) *fn* rokokó
- 2) *mn* rokoka
- ▶ rokokó bútor: rokoka meblo
- | **rokolya** vasta faldojupo
- | **rokon** 1) *fn* parenco
- ▶ anyáági rokon: patrinflanka/depatriña parenco, *jog* kognato
- ▶ apaági rokon: patroflanka/depatriña parenco, *jog* agnato
- ▶ közeli rokon: proksima parenco
- ▶ közeli rokon fiatalember: junulo proksime parenca
- ▶ női rokon: parenfino
- ▶ oldalági rokon: flankbranĉa parenco
- ▶ rokon Ádámról és Éváról: parenco per Adamo^Z; li estas preskaŭ mia frato, nepo de kuzo de onklo de konato^Z
- ▶ rokonai egymásnak: ili estas parencaj inter si
- ▶ szegről-végről rokon: parenco per Adamo^Z
- 2) *fn* *biol* parenco
- 3) *fn* *átv* parenco
- ▶ lelki rokon: anima parenco
- 4) *mn* parenca
- 5) *mn* *biol* *kém* parenca, afina
- ▶ rokon fajok: parencaj specioj
- 6) *mn* *átv* parenca, afina
- ▶ rokon érzelmeket táplál: nutri parencajn sentojn
- ▶ rokon eszme: parenca ideo
- ▶ rokon lelkű: afina, anime parenca
- ▶ rokon nyelvek: parencaj lingvoj
- | **rokonértelműség** *nyt* sinonimeco
- | **rokoni** parenca
- ▶ rokoni szálak: parencaj rilatoj
- | **rokonít** *tr* parenĉigi
- | **rokonlátogatás** vizito al parenco(j)
- | **rokonlélek** *fn* sampensulo, afinulo
- | **rokonlelkűség** afineco, afina pensmaniero
- | **rokonság** 1) <állapot> parenceco, *átv* *biol* *kém* afineco
- ▶ anyáági rokonság: parinflanka/depatriña parenceco, *jog* kognateco
- ▶ apaági rokonság: patroflanka/depatriña parenceco, *jog* agnateco
- ▶ házasság révén létrejött rokonság: boparenceco
- ▶ nagy befolyású rokonság: grandinflua parenparo
- ▶ rokonságba kerül: parenĉigi
- ▶ távoli rokonság: malproksima parenceco
- ▶ vegyi rokonság: ĥemia afineco
- 2) <rokonok> parenparo
- | **rokonpártolás** *pol* *pej* nepotismo
- | **rokonszenv** simpatio
- ▶ rokonszenvet ébreszt: veki simpatio
- ▶ rokonszenvet érez: senti simpatio
- ▶ rokonszenvvel viseltetik vki iránt: havi simpatio al iu
- | **rokonszenves** simpatia
- | **rokonszenvez** *x* simpatii
- ▶ rokonszenvez az ügyünkkel: li simpatias nian aferon
- | **rokonszenvező** 1) *mn* simpatianta
- 2) *fn* simpatianto
- | **rokonszenvmutató** *pol* indico de simpatio
- | **rokonszenvtüntetés** manifestacio de simpatio
- | **rokontalan** senparenca
- ▶ rokontalan árva: senparenca orfo
- | **Rókus** Roko <utónév>
- | **rolád** *gaszt* rulajo
- | **Roland** Rolando <utónév>
- ▶ Roland-ének v. -mondakör: Ĝesto de Rolando
- | **roletta** rulkurteno
- | **rolba** *ld.* jéggyalu
- | **rollátor** *ld.* kerekes járókeret
- | **roller** skutilo, trotilo
- ▶ elektromos roller: elektra skutilo
- | **rollerezik** *ntr* skuti, rultroti
- | **roló** 1) persieno, rulŝutro, <bolté> ferkurteno *l.m.* redőny
- ▶ felhúzza a rolót: levi la persienon

- ▶ lehúzza a rolót: fermi la ferkurtenon
- 2) *gaszt* rulaĵo
- | **rom 1**) *ép* ruino, vestiĝo
- ▶ antik templom romjai: ruinoj de antikva templo
- ▶ impozáns romok: imponaj vestiĝoj
- ▶ romba dől: disfali en ruinojn, ruiniĝi
- ▶ romba dönt: faligi en ruinojn, ruinigi, detru
- ▶ rommá ló: dispaŝi en ruinojn
- ▶ romokban hever: diskuŝi en ruinoj
- 2) *átv* ruino
- ▶ minden reménye romba dől: ĉiuj liaj esperoj detruigis
- ▶ vagyónának romjai: ruinoj de lia havaĵo
- | **roma 1**) *fn* romao *l.m.* cigány
- 2) *mn* romaa
- | **Róma 1**) *geo* tört Romo
- ▶ az ókori Róma: la antikva Romo
- ▶ minden út Rómába vezet: *közm* ĉiu vojo kondukas al Romo
- ▶ nem egy nap alatt épült fel Róma: *közm* ne en unu tago elkreskis Kartago^z
- 2) *geo* Romo
- ▶ Róma, az örök város: Romo, la eterna urbo
- ▶ Rómában járni, és pápát nem látni!: esti en Romo kaj ne vidi la Papon!^z
- | **Romagna** *geo* Romanjo
- | **római 1**) *mn geo* tört roma, <birodalmi> romia
- ▶ a római szenátus és nép: la senato kaj popolo romanaj
- ▶ Római Birodalom: Roma Imperio, Romio
- ▶ római civilizáció: romia civilizacio, romanismo
- ▶ római jelleme: roma karaktero
- ▶ római kori: romiepoka, antikvaroma
- ▶ római számok: romaj ciferoj
- 2) *mn geo* roma
- ▶ Római Klub: *pol* Klubo de Romo
- ▶ római műemlékek: romaj monumentoj
- 3) *fn* tört romano, <római állampolgár> romiano
- 4) *fn* romano
- | **román¹** 1) *fn* rumano
- 2) *mn nyt* rumana <ro>
- | **román²** 1) *mn nyt* <újlatin> novlatina, latinida
- ▶ román nyelvek: latinidaj lingvoj
- 2) *mn műv* romanika
- ▶ román boltozat: romanika volbo
- ▶ román művészet: romanika arto
- ▶ román stílus: romanika stilo, romaniko
- | **román³** *ld.* regény
- | **románc** *ir zene* romanco
- ▶ Cid-románok: Romancaro de Cido
- | **románcement** *ásv* pozolano
- | **románcgyűjtemény** *ir* romancaro
- | **romand 1**) *fn* romando
- 2) *mn nyt* romanda
- | **Romandia** *geo* Romandujo, Romandio
- | **Románia** *geo pol* Rumanujo, Rumanio
- | **romanista 1**) *fn* romanisto, novlatinista
- 2) *mn* romanista, novlatinista
- ▶ romanista kongresszus: romanista kongreso
- | **romanizál** *tr* tört romanigi
- ▶ a gallokat és keltákat romanizálták: la gaŭloj kaj keltoj estis romanigitaj
- | **romans 1**) *fn* romanĉo
- 2) *mn nyt* romanĉa <roh>
- | **romanticizmus** *ir műv* romantikismo
- | **romantika 1**) *ir műv* romantiko
- 2) *átv* romantiko, romantikeco
- ▶ a lovagkor romantikája: romantikeco de la kavalirepoko
- ▶ messzi utazások romantikája: romantiko de foraj vojaĝoj
- | **romantikus 1**) *mn ir műv* romantika
- ▶ romantikus festészet: romantika pentrarto
- ▶ romantikus stílus: romantika stilo
- ▶ romantikus zeneszerzők: romantikaj komponistoj
- 2) *mn át*v romantika, pitoreska, am-
- ▶ romantikus lelkületű ember: romantikulo
- ▶ romantikus film: romantika filmo
- ▶ romantikus hős: romantika heroo
- ▶ romantikus regény: romantika romano, amromano
- ▶ romantikus táj: pitoreska pejzaĝo
- 3) *fn* romantikisto, romantikulo
- ▶ a német romantikusok: la germanaj romantikistoj
- | **romboéder** *mat* romboedro
- | **romboid** *mat* romboido
- | **rombol 1**) *tr* detru, neniigi, malkonstrui
- 2) *tr* *át*v detru
- ▶ rombolja az egészségét: detru sian sanon
- ▶ tekintélyt rombol: detru aŭtoritaton
- | **rombolás** detruo, neniigo, frakaso, malkonstruo
- ▶ rombolási kedv: detruemo
- ▶ rombolással megszüntet: fordetru
- | **romboló 1**) *mn* detrua
- ▶ romboló erők: detruaj fortoj
- ▶ romboló hatás: detrua efiko
- 2) *fn hajó* destroyero, kontraŭ-torpedoŝipo
- | **rombos** romba
- ▶ rombos kén: ortoromba sulfuro
- ▶ rombos kristály: romba kristalo
- | **rombusz** *mat* rombo, *ne* lozangó
- | **rombuszagy** *ld.* hátsó agy
- | **rombuszhal** *áll* rombo, rombofiŝo
- | **rombuszos** *mat* romba
- | **romeltakarítás** *ép* senruinigo
- | **Rómeó 1**) Romeo <utónév>
- 2) *ir* Romeo
- ▶ az erkélyjelenet a Rómeó és Júliában: la sceno de la balkono en "Romeo kaj Julieta"
- | **romhalmaz** amaso da ruinoj
- | **romház** ruina domo, domruino
- | **romladék 1**) amaso da ruinoj
- 2) vrako
- | **romladozik** *ntr* ruiniĝadi
- | **romlandó** pereema, pereiva, putrema, malboniĝema
- | **romlás 1**) pereo, putro, malboniĝo
- ▶ étel romlása: malboniĝo de manĝaĵo
- 2) detruigo, difektiĝo, kadukiĝo, pereo
- ▶ romlásba visz: konduki al pereo
- 3) <erkölcs> koruptiĝo, gangreno
- | **romlatlan 1**) nepereinta, neputrinta, nemalboniĝinta
- 2) <erkölcsileg> ĉasta, virga, bonmora, nekoruptita
- | **romlatlanság** bonmoreco, ĉasteco, virgeco, nekorupteco
- | **romlékony** *ld.* romlandó
- | **romlik 1**) *ntr* malboniĝi, putri
- ▶ a gyümölcsök könnyen romlanak: la fruktoj facile putras

- 2) *ntr* detruigi, kadukiĝi, malboniĝi, difektiĝi
 ▶ romlik az egészsége: lia sano malboniĝas
- 3) *ntr* <erkölcsileg> koruptiĝi, malboniĝi
 | **romlott 1**) detruita, ruinigita, kadukiĝinta
- 2) <étel> putr(iĝint)a, malboniĝinta
- 3) <erkölcsileg> koruptita, gangrena, perversa, mismora, malĉasta, malvirta, malmorala
 ▶ a túlhatalom romlottá tesz: tropotenco perversigas
 ▶ romlott alak: fimorulo, malvirtulo
 ▶ romlott életet él: vivi malvirtan vivon
 | **romlottság** korupteco, marvirteco, malĉasteco, perverseco, mismoroj
 | **romos** ruin(igit)a, ruinplena, ruinkovrita
 | **romtalanít** *tr* senruinigi, purigi je ruinoj
 | **Romulus** *tört mit* Romulo
 ▶ Róma alapítása Romulus által: fondo de Romo ige de Romulo
 | **romváros** urboruinoj, ruina urbo
 | **róna** ebenaĵo, vastaĵo, ruro
 ▶ a Nagyalföld rónái: vastaĵoj de la Granda Ebenaĵo
 | **rónaság** vasta ebenaĵo, kamparo
 | **roncs 1**) átv is vrako, ruino
 ▶ emberi roncs: homvrako, homruino
 ▶ hajó roncsai: vrako de ŝipo
 ▶ már csak roncsa önmagának: li estas nur ruino de si mem
- 2) <maradvány> ruino, restaĵo
 ▶ felélte vagyonának roncsait is: li foruzis eĉ la ruinojn de sia havaĵo
 | **roncsautó** vrakaŭto, ruinaŭto
 | **roncsderbi** konkurso de vrakaŭtoj
 | **roncsember** homvrako, homruino
 | **roncsol** *tr* difekti
 | **roncsolásmentes** *tech* nedifekta
 ▶ roncsolásmentes vizsgálat: nedifekta esploro
 | **roncsolódik** *ntr* difektiĝi
 | **roncstelep 1**) aŭtovrakejo
 ▶ roncstelepre vontat: fortreni en aŭtovrakejon
- 2) *átv* vrakaro
 ▶ a gyár gépparkja egy kész roncstelep: la maŝinaro de la fabriko estas nura vrakaro
 | **ronda 1**) malbela, aĉa, <ellenszenves> malsimpatia
 ▶ ronda alak: aĉulo, ulaĉo, malsimpatia figuro
 ▶ ronda dög: hundaĉo
 ▶ ronda idő: aĉa vetero, veteraĉo
- 2) <utálatos> abomena, naŭza
 ▶ ronda szag: naŭza odoro
- 3) <erkölcsileg> indigniga, abomena, forpuŝa, naŭza
 ▶ ronda mesterkedések: abomenaj artifikaĵoj
 ▶ ronda ügy: indigniga afero
 | **rondaság 1**) malbeleco, aĉeco
- 2) <konkrétum> malbelaĵo, aĉaĵo, abomenaĵo, naŭzaĵo
 | **rondel** *ir* rondelo <ABba-abAB-abbaA>
 | **rondella** ronda bastiono
 | **rondít 1**) *tr* malbeligi, aĉigi
- 2) *tr* koti, vomí
- | **rondó 1**) *ir* rondaŭo <aabba-aabx-aabbax>
- 2) *zene* rondelo
 | **Rondônia** *geo pol* Rondonio
 | **rongál** *tr* difekti
 ▶ a szél rongálja a tetőt: la vento difektas la tegmenton
 ▶ rongálja a szemét: difekti siajn okulojn
- | **rongy 1**) ĉifono
- 2) <törlő> vištuko
- 3) <ruha> vestaĉo
 ▶ rázza a rongyot: afekti kiel pavo
 ▶ rongyokba öltözött: vestita en ĉifonaĵoj
- 4) viringaĉo, ĉiesulinaĉo, stratulinaĉo
- 5) *mn* <silány> mizeraĉa, malnobla, verma
 ▶ rongy ember: mizeraĉa homo
 | **rongybaba** ĉifonpupo
 | **rongycsomó** ĉifonfasko
 | **rongydarab** ĉifonaĵo, ĉifonpeco, tukopeco
 | **rongykorong** feltá polurdisko
 | **rongylabda** ĉifonpilko
 | **rongyol** *tr* ĉifonigi
 | **rongyolódik** *ntr* ĉifoniĝi
 | **rongyos 1**) ĉifona, ĉifonita
 ▶ rongyos ruha van rajta: surhavi ĉifonan veston
- 2) <értéktelen> aĉa, misa, mizera, fatrasa, neniaĵa
 | **rongyoskifli** rulita kornobulko
 | **rongyoskodik** surhavi ĉifonojn
 | **rongyosodik** *ld.* rongyolódik
 | **rongypapír** ĉifonpapero
 | **rongyrázás** paveca afektado
 | **rongyszedő** ĉifonisto
 | **rongyszőnyeg** ŝtofŝtrio tapiŝo
 | **Ronsard** *ir* <Pierre de> Ronsardo
 | **ront 1**) *tr* difekti, detruí, malbonigi
 ▶ a nem megfelelő használat rontja a gépet: la nekonvena uzo difektas la maŝinon
 ▶ az ágyuzás rontja a falakat: la kanonado detruas la murojn
- 2) *tr* *átv* difekti, malbonigi, kripligi, korupti
 ▶ az angol túlzott használata rontja a magyar nyelvet: la trouzo de la angla kripligas la hungaran
 ▶ az olvasás rontja a szemét: la legado difektas liajn okulojn
 ▶ kis ajándékokkal rontja a hiválnokokat: per donacetoj li koruptas la oficistojn
 ▶ rontja a fegyelmet: malbonigi la disciplinon
 ▶ rontja a helyzetét: plimalbonigi sian situacion
 ▶ rontja a levegőt: infekti la aeron
 ▶ rontja vkinek a hitelét rontja: diskrediti/miskreditigi iun
- 3) *tr* <babonval> envulti, missorĉi
 ▶ szemmel ront: sorĉi malicokule
- 4) *tr* <rátör> bruske eniri, ataki, ĵeti sin sur iun/ion
 ▶ a házamban rontasz rám?: ĉu en mia domo vi atencas min?
 ▶ a rablók a kastélyra rontottak: la rabistoj atakis la kastelon
 ▶ a szobába ront: bruske eniri la ĉambron
- | **rontás 1**) *ld.* ront
- 2) <babonás> envulto, missorĉo
 ▶ leveszi vkiről a rontást: desorĉi iun
 ▶ rontást hozó szellemek: malignaj spiritoj
 ▶ rontás van rajta: envulto lin katenas, envulto pezas sur li
- | **ront-bont** *x* detruí-malkonstrui
 | **rontó** envulta, missorĉa, malica
 ▶ szemmel rontó: malicokula
 | **rontom-bontom** koko piku vin!
 ▶ mit csinálsz itt, rontom-bontom?!: kion vi faracas, ke koko piku vin!
 | **rontópál** ulo-fuŝulo
 | **rop** *ntr* arde turni sin
 ▶ ropja a csárdást: arde turni sin en ĉardaŝo

| **ropi** krakstangetoj
 | **ropizik** manĝi krakstangetojn, krakigi stangetojn
 | **ropog** *ntr* <pattogva> kraki, <aprókat> krepiti, kraketi, <recsegve> knari, <durrogva> knali
 ▶ a hó ropog a lábai alatt: la neĝo knaras sub liaj piedoj
 ▶ géppuska ropog: maŝinpistolo knaladas
 ▶ recseg-ropog minden eresztékében: kraki ĉe ĉiuj kunkudroj
 ▶ ropog a rőzse a tűzön: la branĉetoj krepitas sur la fajro
 ▶ száraz gallyak ropogtak a lába alatt: sekaj branĉoj krakadis sub liaj piedoj
 ▶ tűz ropog: fajro krakadas
 | **ropogós 1)** krak(ant)a
 ▶ ropogós bankók: freŝnovaj bankbiletoj
 ▶ ropogós cseresznye: streĉpulpaj ĉerizoj
 ▶ ropogós kenyér: krakfreŝa pano
 ▶ ropogós pereg: krakanta krakeno
 2) <tánc> viglaritma
 ▶ ropogós csárdás: viglaritma ĉardaso
 | **ropogtat** *tr* krakigi, <ételt> krakmaĉi, krakmordeti
 ▶ a szamár szénát ropogtatott: la azeno krakmordetis fojnon
 ▶ peracet ropogtat: krakmaĉi krakenon
 ▶ ropogtatja az r-eket: ruli la ro-ojn
 | **roppan** *ntr* ekkrakegi
 ▶ roppant a vastag gerenda: la dika trabo ekkrakegis
 | **roppant¹** *tr* krakrompi, krakigi
 ▶ kétfelé roppant: krakrompi en du pecojn
 | **roppant² 1)** *mn* ega, enorma, grandega, giganta, kolosa, supermezura
 ▶ roppant hadsereg: giganta armeo
 ▶ roppant kincsek: enormaj trezoroj
 2) *hsz* enorme, treege, supermezure, eksterordinare, neordinare, nekutime, terure
 ▶ roppant erős: terure forta
 ▶ roppant távolságok: eksterordinare grandaj distancoj
 | **Roraima** *geo pol* Rorajmo
 | **roráté** *kr* rorate-meso, adventa frumatena meso
 | **rosacea** *orv* kuperozo
 | **rosál** *ntr* <sakk> aroki
 | **Roseau** *geo* Roseo
 | **rósejbni** frititaj terpomdisketoj
 | **rosenit** *ld.* reálgár
 | **roseola** *ld.* rózsaszínű bőrfolt
 | **roskad 1)** *ntr* fali senforte, lasi sin sinki
 ▶ karosszékbe roskad: fali senforte en brakseĝon
 ▶ magába roskad: rezigne enmemmiĝi
 ▶ térdre roskad: fali sur la genuojn
 2) *ntr ép* ruiniĝi, detruigi, kadukiĝi
 | **roskadozik 1)** *ntr* esti kaduka, kadukiĝi, ruiniĝi
 ▶ a ház már roskadozik: la domo jam kadukiĝas
 2) *ntr* <vmi alatt> fleksiĝi, <fáradtságtól> apenaŭ teni sin
 ▶ a fa sok gyümölcstől roskadozik: la arbo fleksiĝas sub multaj fruktoj
 ▶ roskadozik a fáradtságtól: apenaŭ li tenas sin pro laceco
 | **roskatag** átv is kaduka, ruiniĝa
 ▶ roskatag agastyán: kaduka metuŝaleĥo
 ▶ roskatag érvek: kadukaj argumentoj
 ▶ roskatag fal: ruiniĝa muro
 | **rosseb 1)** *ld.* vérbaj
 2) *átv* pesto
 ▶ ott egye a rossebb!: lepro/pesto/vermoj frandu lin/ĝin!

| **rost¹ 1)** *biol* fibro
 ▶ harántcsíkolt rostok: striitaj fibroj
 ▶ kis rost v. rostocska: fibreto
 ▶ tartó rost: retinaklo
 2) *ásv tech tex* fibro
 | **rost²** *gaszt* (rosto)krado
 ▶ halat rostoson süit: rosti fiŝon surkrade
 ▶ rostoson sült hús: kradrostita viando
 ▶ rostoson süit: kradrosti
 | **rosta 1)** kribriilo, ventumkorbo
 ▶ rostával merít v. rostával hordja a vizet: ĉerpi akvon per kribriilo^Z
 2) *átv* kribrado, selekta ekzameno
 ▶ átesik/kihullik a rostán: malsukcesi en la kribrado, esti forkribrita, forselektiĝi en la ekzameno
 | **rostaalj** forkribraĵo
 | **rostacsont** *anat* etmoido
 | **rostacsonthólyag** *anat* etmoida bullo
 | **rostacsó** *növ* floema tubo, kribrotubo
 | **rostacsó-elzáródás** *növ* kalo
 | **rostagép** *agr* ventummaŝino
 | **rostál 1)** *tr* kribri, <malomban> bluti
 ▶ gabonát rostál: kribri grenon
 2) *tr át* kribri, selekti
 ▶ rostálja a jelentkezőket: kribri la sinanoncantojn
 | **rostanyag** *növ* fibrino
 | **rostasejtek** *anat* etmoidaj celulo
 | **rostavizsga** kribra/selekta ekzameno
 | **rostbanán** *ld.* manilakender
 | **rostdaganat** *orv* fibromo
 | **rostély 1)** (ŝirmo)krado
 2) <tűzhelyé> fajrokrado
 3) <sütőrostély> rostokrado
 4) <vasalónak, edénynek> subkrado
 5) *ld.* sisakrostély
 | **rostélygomba** *ld.* kosárgomba
 | **rostélyos 1)** *mn* kradita
 2) <hús> interripaĵo, ripviando
 3) <sült> kradrostita interripaĵo
 | **rostfű** *növ* ligeo
 ▶ közönséges rostfű: esparta ligeo
 | **rostirón** *ld.* filctoll
 | **rostlemez** fibroplato
 | **rostnövény** fibroplanto
 | **rostokol** *ntr* restadaĉi, restadi malhelpate, *biz* ŝimi, sidaĉi
 ▶ két napig rostokoltunk a repülőtéren: du tagojn ni sidaĉis en la flughaveno
 ▶ meddig kell még itt rostokolnunk?: kiel longe ni ankoraŭ devas ŝimi ĉi tie?
 | **rostonsült** *fn* kradrostaĵo
 | **rostonya** *ld.* fibrin
 | **rostos 1)** fibro, fibrohava, filamenta
 ▶ rostos anyag: fibro substanco, fibraĵo
 2) pulpo-, kaĉo-
 ▶ rostos gyümölcslé: kaĉosuko, pulposuko
 ▶ rostos narancslé: oranĝmosto
 | **rostoshüvely-gyulladás** *orv* albugineito
 | **Rostra** *tört* Rostroj <szónoki emelvény Rómában>
 | **rostszál** *anat* fibreto
 | **rostszerű** fibreca
 | **rostszövetképződés** *orv* fibroplazio

| **rostoll** *ld.* filctoll

| **rossz 1)** malbona, *ritk* mava

▶ általános rossz közérzet: ĝenerala malbonfarto

▶ rossz a rosszal, de rossz nélkül még rosszabb: *köz*m kun edzo plej malmola estas pli bone ol sola^Z

▶ rossz ez a bor: ĉi tiu vino estas malbona

▶ rossz hangulata van: havi malbonan humoron

▶ rossz hír: malbona famo, malbona novaĵo

▶ rossz minőségű: malbonkvalita, miskvalita

2) <alkalmatlan> malbona, netaŭga, malĝusta, misa, fuŝa, kaduka, aĉa

▶ a rossz út szétrázta a rakományt: la vojaĉo disskuis la ŝarĝon

▶ a szelep rossz ülése miatt: pro la malĝusta sido de la valvo

▶ rossz ez a seprű: ĉi tiu balailo estas malbona

3) <téves> malbona, erara, misa

▶ hamis érvek – rossz következtetés: falsaj argumentoj – erara konkludo

▶ rossz az irány: la direkto estas misa

▶ rossz kiejtés: misprononco

▶ rossz lépés: mispaŝo

▶ rossz tanács: malbona konsilo

4) <erkölcsileg> malbona, fia, malica

▶ a rossz énjje: lia malbona memo

▶ rossz apának sokszor rossz a fia is: malbona patro havas ofte ankaŭ malbonan filon

▶ rossz pontot kaptál: vi ricevis malbonponton

▶ rossz szándék: malbona intenco, fiintenco

▶ rossz társaságba került: li venis en malbonan societion

5) *fn* malbono, io malbona, <konkrétum> malbonaĵo, <erkölcsileg> fiaĵo

▶ a legrosszabbtól is vezethet út a jóhoz: eĉ plej granda malbono al bono kondukas^Z

▶ ebben semmi rosszat nem látok: en tio mi vidas nenion malbonan

▶ gyökerestül irtja ki a rosszat: detruis la malbonon ĉe ĝia radiko

▶ jó és rossz forrása: principo de bono kaj malbono

▶ jó és a rossz harca: lukto inter bono kaj malbono

▶ jó és rossz között különbséget tesz: distingi inter bono kaj malbono

▶ két rossz közül a kisebbet válaszd: *köz*m el du malbonoj pli malgrandan elektu^Z

▶ különbséget tesz jó és rossz között: distingi inter bono kaj malbono

▶ minden rosszban van vmi jó: en ĉiu malbono estas iom da bono

▶ minden rossz kitelik tőle: li pretas je ĉiu malbono

▶ minden rossznak a gyökere a pénz szerelme: la amo al mono estas radiko de ĉia malbono *B*

▶ rosszat szól: tuŝi misan klavon

▶ rosszat tesz neki: fari ion malbonan al li

▶ rosszban sántikál: ŝpini malicaĵon

▶ rosszban töri a fejét: kovi friponaĵon

▶ rosszban vannak: ili interrilatas malbone

▶ szükséges rossz: neevitebla malbono

6) *fn* <ember> malbonulo, maliculo

▶ a falurossza: malheroo de la vilaĝo

▶ jók és rosszak: bonuloj kaj malbonuloj

▶ rossznak rossz a pajtása: *köz*m kiaj kolegoj, tiaj kutimoj^Z

7) *fn* <vminek arossza, alja> feĉo, rubo, forĵetaĵo

▶ neki csak arossza jutott: al li haviĝis nur la feĉo

| **rosszabbít** *tr* plimalbonigi

| **rosszabbodás** plimalboniĝo, *orv* depravacio

| **rosszabbodik** *ntr* plimalboniĝi

| **rosszakarat** malbona intenco, fiintenco, malico

| **rosszakaratú** malbonintenca, fiintenca, malica

| **rosszakaró** malbonvola, misvola

| **rosszalkodik 1)** *ntr* miskonduti, konduti malbone

2) *orv* havi simptomejn

▶ rosszalkodik a gyomrom: mia stomako havas simptomejn

| **rosszall** *tr* malaprobi, juĝi malbona/erara, riproĉi ion al iu

| **rosszallás** malaprobo, riproĉo

| **rosszalló** malaproba

▶ rosszalló értelemben: en pejorativa senco, pejorative

▶ rosszalló pillantás: malaproba rigardo

| **rosszaság 1)** malboneco, netaŭgeco, miseco

2) malbonvolo, malbonemo, malico

▶ az emberi rossziaság: la homa malbonemo

3) <csintalanság> petolaĵo, bubajo

4) petolulo

▶ te kis rossziaság!: vi petoluleto!

| **rosszcsont 1)** bubaĉo, koboldeto, diablido

2) <felnőtt> frivolulo

| **rosszfajta** malbonspeca, misspeca

| **rosszféle** mismorulino

| **rosszhiszemű** malbonafida

| **rosszhiszeműség** malbonafideco

| **rosszindulat** malbona intenco, kontraŭemo, fiintenco, malico

| **rosszindulatú 1)** malbonintenca, fiintenca, malica, kontraŭema

2) *orv* maligna

▶ rosszindulatú daganat: maligna tumoro

▶ rosszindulatú kóreset: maligna kazo

| **rosszízű** ofenda, pretercela

▶ rosszízű megnyilatkozás: ofenda esprimiĝo/manifestiĝo

▶ rosszízű tréfa: pretercela ŝerco

| **rosszkezd** malbona humoro, mishumoro

| **rosszkezdű** malbonhumora, mishumora

| **rosszkor** en neĝusta tempo, mistempe

| **rosszlelkű** malbonkora, malica

| **rosszmájú** galoplana

| **rossznyelvű** piklanga, moklanga, kalumniema

| **rossz-szívű** senkora, senindulga

| **rosszulesik** *tr* tuŝi malagrabla

▶ köszönés nélküli távozásod rosszulesett nekem: via sensaluta foriro tuŝis min malagrabla

| **rosszullét** malbonfarto, misfarto

▶ múltó rosszullét: mallonga v. baldaŭ pasonta misfarto

▶ szorongásos rosszullét: angoro

| **rota** *ld.* kerékszerv

| **róta** *ld.* rhó

| **rotáció 1)** <fix tengely körüli forgás> rotacio

2) *átv* rotacio

▶ rotációban adták a szolgálatot: en rotacio v. rotacie ili deĵoris

| **rotációmentes** *mat* potencialhava, senkirla

| **rotacizmus 1)** *nyt* rotaismo

2) *orv* rotacizo

| **rotang** *ld.* kúszópálma, spanyolnád

| **rotaprint** <nyomdászat> rotacia presmaŝino

▶ rotaprint eljárás: rotacipresa procedo

| **Rota Romana** *tört jog* <törvénszék> rotao

| **Rotary** Rotario

▶ Rotary Club: Rotaria Klubo

| **rotaryánus** *ld.* rotarys

- | **rotarys** *fn* rotariano
| **rotator** *ld.* forgatóízom
▶ musculi rotatores cervicis: *ld.* nyaki forgatóízmozok
| **rotátor** *fiz* rotatoro
| **rotáz** *tr* multoblīgi per rotacia presmaŝino, *biz* rotaciumi
| **rotenon** *kém agr* rotenono
▶ a rotenon biológiailag lebomló rovar- és halirtószer: rotenono estas insekt- kaj fiŝicido biomalkomponeblo
| **rothad 1)** *ntr* putri, <bűzlik> fetori
2) *ntr* *átv* putri
▶ a kapitalizmus belülről rothad: kapitalismo putras interne
| **rothadástóló** *mn* kontraŭputra
| **rothadás 1)** putr(ad)o, ŝimado
▶ szőlő nemes rothadás: nobla ŝimado de vinberoj
2) *átv* putriĝo, <pusztulva senyvedés> ŝimado
| **rothadt 1)** putr(int)a
▶ rothadt alma: putra pomo
2) *átv* putr(ant)a
▶ velejéig rothadt társadalom: ĝismedole putranta socio
| **rothaszt** *tr* *átv* is putrigi
| **rothadék** *öko* putraĵo, sapro
| **rotor** *vill* rotoro
| **rotringceruza** puŝkrajono
| **rótt** noĉita
▶ rótt betűk: noĉitaj literoj
| **Rotterdam** *geo* Roterdamo
| **rottweiler** *áll* rotvejla hundo
| **rotunda** *ép* rotondo
| **rotyog 1)** *ntr* bolsusuri, bolglugli
2) *ntr* <has> borborigmi
| **Rouen** *geo* Rueno
▶ Rouenon égették el máglyán Jeanne d’Arcot: en Rueno estis ŝtiparumita Johanino de Arko
| **Roussilon** *geo pol* Rusiljono <FR>
| **router** *inf* enkursigilo, kursilo
| **rovancs 1)** kaskontrolo, etatkontrolo, kontrolo de inventaro
2) etato
| **rovancsol** kontroli la kason/inventaron
| **rovar** *áll* insekto
▶ rovarok: insektoj <osztály>
▶ gubacskepző rovar: gajlinsekto
▶ mikroszkopikus rovarok: mikroskopaj insektoj
▶ repülő rovarok: flugaj insektoj
▶ rovar csápjai: kornoj de insekto
▶ szárnyas rovarok: pteriguloj
▶ szárnyatlan rovarok: senpteriguloj, senflugiluloj
▶ ugróvillás rovarok: kolemboloj
| **rovarbeporzás** insekta polenado
| **rovarcsípés** insektopiko
| **rovarévo** *mn* insektovora, insektomanĝa
▶ rovarévo növények és állatok: insektovoraj vegetaĵoj kaj animaloj
| **rovarévo** *fn* *áll* insektovorulo, insektomanĝulo
| **rovargyűjtemény** *áll* insektokolekto
| **rovargyűjtő 1)** insektokolektisto
2) insektokolektujo
| **rovarirtó** *fn* insekticido
▶ rovarirtót fűjt a sarokba: li ŝprucigis insekticidon en la angulon
| **rovarkár** insektodamaĝo
| **rovarkártevő** trudinsekto, damaĝinsekto
| **rovarméreg** insektoveneno
| **rovarölő** *ld.* rovarirtó
| **rovarpor** insekticida pulvoro, pulvora insekticido
| **rovertan** entomologio
| **rovertanos** entomologo
| **rovás 1)** <cselekvés> gravurado, <germán betűírás> runskribado, <V alakú> noĉado
2) <eredménye> gravuro, gravuraĵo, <rótt betű> runo, <V alakú> noĉo
▶ vkinek a rovására: je ies konto/kosto, malutile/malavantaĝe al iu
▶ vkinek a rovására ír vmit: imputi ion al iu
▶ sok van a rovásán: havi multajn ŝarĝojn en sia konto
3) *tech* <összeeresztés> junto
| **rovásbot** *ld.* rováŝfa
| **rovásfa** noĉbastono
| **rovásírás** noĉoskribo, hungara runoskribo
| **rovat 1)** <táblázat oszlopa> kolumno
▶ bevételi rovat: kolumno de enspezoj
▶ kiadási rovat: kolumno de elspezoj
2) <költségvetésben> ĉapitro
3) <újságban> rubriko, angulo
▶ amatőr sakkozók rovata: angulo de ŝakamatoroj
▶ színházi rovat: teatra rubriko
▶ tudományos rovat: sciencia rubriko
| **rovatbeállító** tabulilo
| **rovátka** entranĉo, noĉo, <oszlopon, puskacsőben> kanelo, <bicskán> foldeto
| **rovátkol** *tr* kaneli, <V alakú bevágással> noĉi, <hornyol> foldi
▶ botot rovátkol: noĉi bastonon
▶ oszlopot rovátkol: kaneli kolonon
| **rovatol 1)** desegni etaton/tabelon
2) *tr* enskribi/registri en etaton, entabeligi
| **rovatvezető** kolumnisto, rubrikestro
| **Roxána** Roksano <utónév>
| **rovó 1)** *isk* grava admono
2) <szerszám> kaviga ĉizilo
3) impostisto
| **royalista 1)** rojalista, reĝisma *l.m.* királypárti
2) *fn* rojalisto, reĝismano
| **royalizmus** rojalismo, reĝismo
| **royalvitorla** *hajó* reĝvelo, ĉielvelo
▶ elő-royalvitorla: antaŭa/unua reĝvelo
▶ főroyalvitorla: granda reĝvelo
▶ hátsó royalvitorla: posta reĝvelo
| **royalvitorlarúd** *hajó* reĝjardo
▶ elő-royalvitorlarúd: antaŭa/unua reĝjardo
▶ fő-royalvitorlarúd: granda reĝjardo
▶ hátsó rolyalvitorlarúd: posta reĝjardo
| **Róza** Rozo <utónév>
| **Rozália** Rozalio <utónév>
| **rozanilin** *kém* rozanilino
| **rozé** roza vino
| **rozetta 1)** *ép* rozornamo
2) *ld.* rózsaablak
3) <gyémánt> rozo
4) <kitüntetés> rozeto
5) *ép* ŝildo, <mennyezetben> plafonrozo
| **rozvár** *áll* rosmaro
| **rozváring** *növ* rosmareno
▶ láprozváring: andromedo
▶ illatos/szagos rozváring: oficina rosmareno

| **rozoga** eluzita, trivita, difektita, kripla, *tréf* kaduketa, lama, malsaneta

▶ rozoga szék: kripla/lama seĝo

| **rozzant** kaduka, ruiniĝa, defalema

▶ rozzant házat lebont: malkonstrui kadukan domon

| **rozs 1)** *növ* sekalo

▶ anyarozzsal fertőzött roz: ergotsekalo

▶ egy zsák roz: sako da sekalo

▶ parti roz: sabla elimo, sablohordeo

▶ termesztett roz: cereala sekalo

2) <vetemény> sekalkampo

▶ két hektár roz: du hektaroj da sekalkampo

| **rózsa 1)** *növ* rozo <virág és növény>

▶ rózsavirágúak: rozaloj

▶ rózsafélék: rozacoj

▶ árva/bérci/havasalji rózsa: penda rozo

▶ damaszkuszi/olasz/portlandi rózsa: damaska rozo

▶ fahéjrózsa v. májusi rózsa: cinama rozo

▶ gyepűrózsa/kutyarózsa: hunda rozo

▶ hollandiai/százlevelű rózsa v. káposztarózsa: centifolio, centfolia rozo

▶ jerikói rózsa: rozo de Jeriĥo

▶ kínai rózsa: ĉinia rozo

▶ kúszórózsa: grimpa rozujo

▶ pézsmarózsa: moska rozo

▶ ragyás/rozsdás rózsa: eglanterio

▶ tengeri rózsa: aktinio, marrozo

▶ a rózsát akkor kell szedni, amikor virágzik: *köz*m ŝiru rozojn en somero, ĉar en vintro ili ne estos^Z

▶ egy csokor rózsa: bukedo da rozoj

▶ nem nyílik a rózsa telen: *köz*m ŝiru rozojn en somero, ĉar en vintro ili ne estos^Z

▶ nincsen rózsa tövis nélkül: *köz*m ne ekzistas rozoj sen dornoj, ne ekzistas ĝojoj sen ojoj; neni rozo sen dornoj

▶ ötös kötésben ültetett rózsák: karovice plantitaj rozoj

▶ rózsa tövise: dorno/pikilo de rozo

▶ rózsát termeszt: kultivi rozojn

▶ stilizált rózsa: stiligita rozo

2) <rózsa emlékeztető tárgy> rozo, rozeto *l.m.* rózsablak

▶ locsoló rózsája: ŝprucorozo

▶ zuhany rózsája: duŝorozo

3) *átv* rozo

▶ a láz rózsái: rozoj de la febro

▶ rózsám, kedvesem!: rozo mia, karulinjo!

| **Rózsa** Rozo <utónév>

| **rózsaablak** roz(ofenestr)o

▶ festett rózsablak: rozvitralo

▶ rózsablak karéja: lobro de rozofenestro

| **rózsaalma** *ld.* mirtuszalma

| **rózsabarak** roza aprikoto

| **rózsabimbó** rozburĝono

| **rózsabogár** *áll* cetonio, rozoskarabo

| **rózsabokor** rozujo, rozarbeto, rozarbusto

▶ rózsabokort megnyes: pritondi rozujon

| **rózsaburgonya** roza terpomo

| **rózsaacsokor** bukedo el rozoj, rozbukedo

| **rózsaér** *anat* safena vejno

▶ kis rózsáér: eta safena vejno

▶ nagy rózsáér: granda safena vejno

| **rózsafa 1)** *növ* dalbergio, rozarbo

▶ amerikai/jamaikai rózsafa: amirido

▶ indiai rózsafa: india pterokarpo

2) <faanyag> rozoligno, pterokarpo

| **rózsafüzér** *kr* rozario

▶ elimádkozza a rózsafüzért: trapreĝi la rozarion

▶ rózsafüzér szemei: grajnoj de rozario

| **rózsafüzér-imádság** *kr* rozaria preĝo

| **rózsahimlő** *orv* rubeolo

| **rózsaidég** *anat* safena nervo

| **rózsaillat** rozodoro

▶ rózsaillata van: odori rozon

| **rózsakereszt** rozokruco

| **rózsakeresztes** rozokruca

▶ rózsakeresztes mozgalom: rozkruzismo

| **rózsakert** rozĝardeno, rozejo

| **rózsakivonat** roza esenco

| **rózsakoszorú** rozokrono

| **rózsakristály** *ásv* roza kristalo

| **rózsakvarc** *ásv* roza kvarco

| **rózsalevél 1)** rozofolio

2) *ld.* rózsaszírom

| **rózsállik** *ntr* rozkoloriĝi

▶ rózsállik az ég alja: la horizonto rozkoloriĝas

| **rózsalugas** rozopergolo

| **rózsanád** *ld.* kanna⁵

| **rozanya** *ld.* anyarozs

| **rózsaolaj** rozoleo

| **rózsaolló** rozotondilo

| **rózsapaprika** rozokapsiko

| **rózsapiros** rozoruĝa

| **rózsa** 1) roza, priplantita per rozoj, rozohava

2) rozornamita, rozodesegna

3) rozeca, rozkolora

4) *átv* roza

▶ rózsás hangulatban van: esti en roza humoro

▶ rózsás színben látja az életet: vidi la vivon kun rozaj koloroj

| **rózsaszál** *átv* is rozo

▶ egy rózsaszálát nyújtott át neki: li transdonis al ŝi rozon

▶ csak egy szál rózsát kérek: donu al mi nur unu rozon

▶ rózsaszálam, kedvesem: rozo mia, karulinjo

| **rózsaszín** *fn* rozkoloro

▶ rózsaszínben festi a jövőt: li pentras al si la futuron en rozaj koloroj

▶ rózsaszínben látja a világot: vidi ĉion en roza lumo

▶ rózsaszínben tüntet fel vmit: rozkolorigi ion

▶ világos rózsaszín anyag: helroza ŝtofo

| **rózsaszínű** roz(kolor)a

▶ rózsaszínűre fest: rozkolorigi

| **rózsaszírom** rozpetalo

| **rózsatetű** *áll* rozafido

| **rózsatő** rozujo

| **rózsaültetvény** rozejo, rozĝardeno

| **rózsavíz** rozakvo

| **rozscipó** sekala panbulo

| **roz**da 1) rusto

▶ aranyon nem fog a rozda: *köz*m oron rusto ne rongás

▶ a rozda megtámadja a vasat: rusto atakas feron

▶ fekete rozda: nigra rusto

▶ nemes rozda: patino

▶ rozda marta vas: fero korodita de rusto

- 2) <növénybetegség> plantorusto
| rozdaálló 1) *tech* korodimuna, rustimuna, rustorezista
 2) *növ* rustoimuna
| rozsdabarna rustobruna
| rozsdabetegség *növ* rustomalsano, uredo
| rozsdafarkú áll fenikuro, ruĝvostulo
 ▶ házi rozsdafarkú: nigra fenikuro
 ▶ kerti rozsdafarkú: ĝardena fenikuro
| rozsdafolt 1) *tech* rustomakulo, korodmakulo
 2) *növ* rustomakulo
| rozsdagomba *növ* pukcinio, rustofungo
 ▶ rozsdagombák: uredalaj, rustofungoj
| rozsdállik 1) *ntr* rustiĝi, korodiĝi
 2) *ntr* *átv* rustiĝi, rustobruniĝi
| rozsdamarta rustomordita, rustovorita
| rozsdamentes 1) rustimuna, korodimuna, rustorezista, neoksidebla
 ▶ rozsdamentes acél: neoksidebla ŝtalo
 2) senrusta, senkoroda
| rozsdás 1) rust(iĝint)a, korodita
 ▶ rozsdás szegek: rustiĝintaj najloj
 ▶ rozsdás vasak: rustaj ferajoj
 2) *növ* rusta
| rozsdásodik *ntr* rustiĝi, korodiĝi
| rozsdatemető vrakejo
| rozsdavörös rustoruĝa
| rozsférgesség áll *orv* gastrofila larvozo
| rozskenyér sekala pano
 ▶ német rozskenyér: pumperniklo
 ▶ ropogós rozskenyér: krakpano
| rozsláng delikata sekala faruno
| rozsliszt sekala faruno
| rozsnok *növ* bromuso
| rozsolis *gaszt* rosolio
| rozsomák áll gulo
| rozspálinka sekala brando
| rozstábla sekala kampo
| róf 1) <hosszmérték> ulno
 ▶ orosz róf: arŝino
 2) <mérőrúd> mezurvergo
| röffen 1) *ntr* ekgrunti, eligi grunton
 2) *tr* *átv* algrunti
 ▶ rám röffent: li algruntis min
| röfi grunĉjo, porketo, porĉjo
| röffög *ntr* grunti, porkobleki
| rőfös 1) *mn* -ulna, ulnolonga
 ▶ tízrőfös: dekulna
 2) *ld.* rőföskereskedő
| rőfösáru ŝtofvaro
| rőföskereskedő ŝtofvendisto
| rőfösüzlet ŝtofvendejo
| rőf-rőf *hgut* grunt-grunt
| rög 1) terbulo, glebo
 2) <röghöz hasonló apró dolog> grajno, *orv* <érelzáró> embolo
 3) <föld> tero
 ▶ hazai rög: hejmlanda tero
 ▶ röghöz kötött jobbágyok: terligitaj servutuloj
 4) *geo* bloko
| röghi *sp* rugbeo
| rögeszme fiksa ideo, monomanio, obsedo, prempenso
| rögeszmés fiksidea, monomania, obseda, prempensa
 ▶ rögeszmésen foglalkoztat: obsedi
| röghegység faŭlta montaro
| rögös *átv* is malglata, aspra
 ▶ rögös út: aspra vojo
| rögtön 1) tuj, <hangsúlyosan> tuje, tuj-tuj
 ▶ rögtön jövök: tuj mi venos
 2) <fokozatosság nélkül> rekte, senplie
 ▶ rögtön virtuóz akar lenni: li volas fariĝi rekte virtuozo
 3) <kellő ok nélkül> senkaŭze, neatendite
 ▶ rögtön megsértődik: senkaŭze li ofendiĝas
 4) <közel> tuj
 ▶ rögtön az ajtónál találod: tuj ĉe la pordo vi trovos ĝin
| rögtönbíráskodás esceptleĝa/krizostata juĝado
| rögtöni tuja, senplia
| rögtönítelő esceptleĝa, krizostata
 ▶ rögtönítelő bíróság: esceptleĝa/krizostata tribunalo
| rögtönöz *tr* improvizi
 ▶ beszédet rögtönöz: improvizi paroladon
 ▶ kíséretet rögtönöz az énekhez: improvizi akompanon al la kanto
| rögtönzés 1) improvizado
 2) <eredménye> improvizajo
| rögvest *ld.* rögtön
| rögzít 1) *tr* fiksi, senmovigi, alteni, stabiligi
 ▶ egymáshoz rögzít: kunfiksi
 ▶ forrasztással rögzít: fiksi per luto, alluti
 ▶ nyomással rögzít: premfiksi
 ▶ rögzítsd az aztal faékkel: stabiligu la tablon per ligna kojno
 ▶ szeggel rögzít: fiksi per najlo, alnajli
 ▶ vasgyűrű rögzíti a láncot a falhoz: fera ringo altenas la ĉenon al la muro
 2) *tr* *átv* fiksi, firmigi
 ▶ árat rögzít: fiksi prezon
 ▶ emlékezetében rögzít: fiksi en sia memoro
 ▶ szerződésben rögzít: firmigi per kontrakto
 3) *tr* *for* fiksi
 4) *tr* <adathordozón> registri
 ▶ adatot rögzít számítógépen: registri datumon en komputilo
| rögzítőcsavar fiksa/haltiga ŝraŭbo
| rögzítőfék *jm* manbremso
| rögzítőfürdő *for* fiksbano
| rögzítőkötél *hajó* ferlilo <vitorla>
| rögzítőkötés fiksa bandaĝo
| rögződik *ntr* fiksiĝi, firmiĝi
| rögzül *ntr* resti fiksita
| röhécsel *ntr* ridaĉadi, ridklukadi
| röhej 1) ridaĉo
 2) *átv* ridindaĵo, ridinde
 ▶ kész röhej: nura ridindaĵo, komplete ridinde
| röhejes ridinda
| röhög 1) *ntr* ridaĉi, ridegi
 ▶ hülyére röhögi magát: ridegi ĝiskreve
 2) *tr* mokridi
 ▶ mindenki röhög rajta: ĉiuj mokridas lin
| röhögség rindindaĵo
| rómi 1) <kártyajáték> rumio
 2) gajnita romipartio
| römikártya rumia kartaro
| römizik *ntr* *jték* rumii, ludi rumion
| rönk trunko

| **rönkcúsza** *agr* glitvojo, trunkoglitejo
 | **rönkfa** trunka ligno
 | **rönkfal** trunkomuro
 | **rönkház** trunkodomo
 | **rönkvár** *jték* trunkokastelo
 | **röntvontató** trunkotrenilo, trunkotrena traktoró
 | **röntgen 1)** *ld.* röntgenkészülék
 2) *ld.* röntgenfelvétel
 3) *ld.* röntgenkezelés
 4) *ld.* röntgensugár
 5) *fiz* <sugárzás egysége> rentgeno
 | **Röntgen** *fiz* <Wilhelm Conrad> Rentgeno
 | **röntgenátvilágítás** iksradia prilumado
 | **röntgenbesugárzás** iksradia terapio, rentgena surradiado
 | **röntgenső** iksradia tubo
 | **röntgenes** *fn* radiografisto
 | **röntgenez** *tr* radiografi
 | **röntgenfelvétel** radiografajo, iksfot(ografaj)o, rentgena foto
 ▶ röntgenfelvételt készít: radiografi
 | **röntgenfilm** iksradia filmo
 | **röntgenium** *kém* rentgenio <R>
 | **röntgenkép** iksradia bildo, rentgena bildo, radiografajo
 | **röntgenkészülék** iksradia aparato, iksradiilo, rentgenaparato
 | **röntgenlelet** iksradiajo
 | **röntgenográfia** *gysz* radiografio
 | **röntgenológia** iksradiologio
 | **röntgenológus** *ld.* röntgenorvos
 | **röntgenorvos** iksradiologo
 | **röntenosztály** radiologia szekcio
 | **röntgenspektrum** *fiz* iksradia spektro
 | **röntgensugár** *fiz* iksradio, X-radio, rentgena radio
 ▶ lágy v. kis penetrációjú röntgensugarak: molaj iksradioj
 | **röntgensugárzás** *fiz* iksradiado, rentgena radiado
 ▶ karakterisztikus röntgensugárzás: karakterizaj x-radioj
 | **röntgenszem** kašajvidaj okuloj
 | **röntgenszínkép** *fiz* iksradia spektro
 | **röntgenvizsgáló** iksradia ekzameno
 ▶ érendszer kontrasztanyagot röntgenvizsgálata: angiografio
 | **röpcédula 1)** flugfolio
 2) *pol* agitfolio
 | **röpcsi 1)** *ld.* röpcédula
 2) *ld.* repcsi
 | **röpdal** *ir* častuško
 | **röpede** flugokaĝo
 | **röpdolgozat** *isk* ekstemporalo, rapidtesto
 | **röpdös** *ld.* repdes
 | **röpgyűlés** *pol* flugmitingo
 | **röpirat** *ir* pamfleto
 | **röpít** *ld.* repít
 | **röpke 1)** flirta, facilfluga
 2) *átv* fluga, nedaŭra, pasema, efemera
 ▶ röpke perc alatt: dum minuteto
 ▶ röpke pillantás: fluga rigardo
 | **röpköd** *ld.* repked
 | **röplabda 1)** <sport> retpilko, flugpilko, volejbaló
 2) <labda> retpilka/flugpilka/volejbala pilko
 | **röplabdázik** *ntr* retpilki, flugpilki, volejbali, ludi
 retpikon/flugpilkon/volejbalon
 | **röplabdázó 1)** *mn* retpilkanta, flugpilkanta, volejbalanta
 2) *fn* retpilkisto, flugpilkisto, volejbalisto

| **röplap 1)** flugfolio
 2) slipo
 | **röppálya** *fiz* trajektorio, flugvojo
 ▶ kiszámítja a tüzérségi lövedék röppályáját: kalkuli la trajektorion de la obuso
 | **röppen 1)** *ntr* ekflugi
 ▶ madár röppent az ágról: birdo ekflugis de la branĉo
 2) *ntr* *átv* ekflugi
 ▶ gondolataim feléd röppenek: miaj pensoj ekflugas al vi
 ▶ máris röppenek hozzád: mi jam ekflugas al si
 | **röppentyű 1)** <tűzijáték> raketo
 2) raketpafiló, raketpafaĵo
 | **röptáv** flugdistanco, flugradio
 | **röpte 1)** *átv* is flugo
 ▶ a fantázia merész röpte: la aŭdaca flugo de la fantazio
 ▶ madarak röpte: flugo de birdoj
 ▶ röptében: dum flugo, dumfluge
 ▶ röptében elkap: flugkapti
 ▶ röptében eltalál: trafi dum la flugo
 2) <tenisz> flugbato
 | **röptér** *ld.* repülőtér
 | **röptet** *tr* flugigi, lasi flugi
 | **röptezés** <tenisz> flugbati
 | **röppül** *ld.* repül
 | **rös** elano, sinlanĉo
 | **röstelkedik** *ld.* restelkedik
 | **röstell** *ld.* restell
 | **röt** brunruĝa, rufa
 | **rötszakállú** rufbarba
 | **rötbarna** *ld.* röt
 | **rötvad** ruĝa cervo
 | **rötyög** *ntr* skuetiĝi de rido
 | **rövid 1)** mallonga, *ritk* kurta
 ▶ a rövidebbet húzza: eltiri la malgajnjan karton
 ▶ rövid folyosó: mallonga koridoro
 ▶ rövidre zár: *vill* fermi kurta
 2) <időben> mallonga, *ritk* kurta
 ▶ röviden elmesél: rakonti duonvorte/kelkvorte
 ▶ hogy rövid legyen: por esprimi min koncize/lakone
 ▶ hogy rövidre zárjam: por ne paroli longe, por limiĝi nur al la kerno
 ▶ rövid idő alatt: dum mallonga tempo
 ▶ rövid időközönként: en mallongaj intervaloj
 ▶ rövid időn belül: en mallonga tempo
 ▶ rövid közlemény: mallonga komuniko
 ▶ rövid látogatás: mallonga vizito
 ▶ rövid magánhangzó: mallonga vokalo
 ▶ rövid megjegyzés: mallonga rimarko
 ▶ rövidre fog: koncizigi
 ▶ rövidre zár: *vill* kurtcirkviti, kurtkonekti
 ▶ rövid szótag: mallonga silabo
 ▶ zárjuk rövidre a problémát: ni simpligu la problemon
 3) <kevés vízzel főzött>
 4) *fn* densa
 ▶ rövid kávé: densa kafo
 5) *fn* <időtartam> ne longe
 ▶ röviddel ezután: ne longe post tio, baldaŭ poste
 ▶ rövid idő múlva: post mallonga tempo, post nelonge
 | **rövidáru** mercero
 | **rövidárubolt** mercerejo

- | **rövidáru-kereskedés** *ld.* rövidárubolt
| **rövidáru-kereskedő** merceristo, fadenisto
| **rövidáruüzlet** *ld.* rövidárubolt
| **rövidesen** baldaŭ, post nelonga tempo, post nelonge
| **rövidfejű** *fn orv* brañicefalo, larĝkranialo
| **rövidfejűség** *orv* brañicefaleco
| **rövidfarkúak** *ld.* rövidfarkú rákok
| **rövidfilm** *film* etfilmo, mallongdaŭra filmo, kurtfilmo
| **rövidhajtás** *növ* ŝoseto
| **rövidít** *tr* mallongigi, *ritk* kurtigi
| **rövidital** forta drinkaĵo/alkoholaĵo
| **rövidítés** **1)** mallongig(ad)o, kurtigo
2) mallongigo *l.m.* betűszó, mozaikszó
▶ az emelet rövidítése em.: mallongigo de etaĝo estas et.
| **rövidkaraj** ripaĵo, kotleto
| **rövidke** mallongeta
| **rövidlátás** *orv* átv is miopeco
| **rövidlátó** **1)** *mn orv* ált is miopa, *tréf* talpokula
▶ rövidlátó politikát követ: sekvi miopan politikon
▶ rövidlátó szem: miopaj okuloj
2) *fn orv* miopulo
| **rövidnadrág** pantaloneto, duonpantalono, kuloto, <sportos>
ŝorto
| **rövidség** mallongeco
▶ a kétél rövidsége miatt nem tudtuk használni: pro la mallongeco de la ŝnuro ni ne povis uzi ĝin
▶ az idő rövidsége miatt: pro la mallongeco de la tempo
| **rövidségjel** *nyt* arko
| **rövidtávfutás** mallongdistanca kuro
| **rövidtávfutó** mallongdistanca kuristo, sprintisto
| **rövidül** *ntr* mallongigi, *ritk* kurtigi
▶ már kezdenek rövidülni a napok: la tagoj jam komencas mallongigi
| **rövidülés** mallongiĝo, *ritk* kurtiĝo
▶ perspektivikus rövidülés: perspektiva mallongiĝo
| **rövidzárlat** **1)** fuŝkontakto, kurta cirkvito
2) *átv* memorpaneo
| **rőzse** branĉetaĵo, arbaĵo
▶ rőzsét gyűjt: kolekti branĉetojn
| **rőzsefonat** branĉoplektaĵo
| **rőzsegát** fascina digo, digo el branĉoplektaĵo
| **rőzseláng** branĉeta flamo
| **rőzsenyaláb** fascino, branĉofasko
▶ rőzsenyalábokkal erősít: fascini
| **Ruanda** *geo pol* Ruando <RW>
| **ruandai** **1)** *fn* ruandano
2) *mn* ruanda
| **rubái** *ir* robaio
| **rubato** *hsz zene* rubate
| **rubel** rublo <pénznem>
| **rubeola** *ld.* rőzsahimlő
▶ rubeola scarlatinosa: *ld.* negyedik betegség
| **rubeóla** *ld.* rőzsahimlő
| **Rubicon** *tört geo* Rubikono
▶ átlép a Rubiconon: transpaŝi Rubikonon
| **rubídium** *kém* rubidio <Rb>
| **Rubik-kocka** Rubik-kubo
| **rubin** **1)** *fn* *ásv* rubeno *l.m.* balasrubin, ribinspinell
▶ keleti rubin: orienta rubeno
2) *mn* rubena, *átv* rubenruĝa
▶ rubin ajkak: rubenruĝaj lipoj
| **rubinbegy** *áll* rubennajtingalo
▶ fehérfarkú rubinbegy: nigrabrusta najtingalo
| **rubinspinell** *ásv* spinela rubeno
| **rubinvörös** rubenruĝa
| **rubindiploma** atesto pri 70-jariĝo de diplomigo, „rubena diplomo”
| **rubintos** rubena
▶ rubintos függő: rubenaj orependaĵoj
| **rubrica** *tört knyv* rubriko <fejzetcím, magyarázó jegyzet>
| **rubrika** **1)** *ld.* rovat
2) *kr* rubriko <rituális előírás>
3) *inf* kampo
| **rucínatus** *ld.* kacuros
| **rubrikáz** *ld.* rovatol
| **ruca** *ld.* kacs, réce
| **rucaöröm** *növ* salvinio, naĝfiliko
▶ vízi rucaöröm: naĝa salvinio
| **ruccan** fari ekskurseton/vojaĝeton
| **rúd** **1)** stango, <szekéré> timono
▶ egyensúlyozó rúd: ekvilibrilo
▶ evező rúdja: stango de remilo
▶ gyümölcszedő rúd: fruktoplukilo
▶ hosszanti rúd: laŭlonga stango, laŭligno
▶ kifelé áll a rúdja: esti kun unu piedo ekstere
▶ lobogó rúdja: stango de standardo
▶ rúdból huzalt híz: tiritendi draton el stango
▶ rájár a rúd: ĉiuj malfeliĉoj/plagoj trovas lin
▶ rúdhöz köt: *hajó* <vitorlát> ferli
▶ sátor rúdjai: stangoj de tendo
▶ torziós rúd: tordostango
▶ vízholdó rúd: sitelportilo, vekto
2) <mérték> briko, tuta, kompleta
▶ egy rúd arany: briko da oro
▶ egy rúd szalámi: unu tuta salamo
3) *sp* stango
▶ rúddal ugrik: salti per stango
▶ rúdra mászik: grimpi sur stango
| **rúdacél** stangoŝtalo
| **rudacska** *gaszt* stangetoj
▶ sajtos rudacska: fromaĝaj stangetoj
▶ sós rudacska: salitaj stangetoj, krakstangetoj
| **rudal** *tr* premfiksi per stango/ŝnuro
| **rudaló** premfiksa stango
| **rúdarany** orbriko
| **rudas** **1)** stangohava
2) <ló> timondekstra ĉevalo, *biz* timondekstrulo
| **rudaz** *ld.* rudal
| **rúdelem** *ld.* szárazelem
| **rúdfa** stangoligno
| **rudimentum** *ld.* csökevényes szerv
| **rúdkenyér** bastonpano
| **rúdkormány** rudrostango
| **rúdkörző** stanga cirkelo
| **rúdlámpa** elektra torĉo
| **rúdmászás** stangogrimpado
| **Rudolf** Rudolfo
| **rúdugrás** stangosaltado, saltado per stango
| **rúdugró** stangosaltisto
| **rúdujj** <zászlón> maniko

| **rúdvás** stangofero

| **rúg 1)** *x* piedbati, piedfrapi

▶ az utolsókat rúgja: fari la lastajn piedfrapojn

▶ vkit fenéken rúg: piedbati ies postajon, piedbati iun sur la postajo, doni al iu piedbaton sur la postajon

▶ rúgott egyet és megdöglött: ĝi piedbatis kaj mortis

2) *sp x* ŝoti, kiki, pafi

▶ büntetőt rúg: kiki penalon

▶ gólt rúg: pafi golon

▶ labdát rúg: ŝoti/kiki pilkon

▶ kapura rúg: ŝoti al golejo

▶ rúgja a labdát: piedpilki, futbali

3) *x* <lőfegyver> retropuŝi

4) *tr* <összeg> sumi, atingi

| **rugalmas 1)** elasta, supla, malrigida, <hajlékony> fleksebla

▶ rugalmas szövet: supla ŝtofo

▶ rugalmas tömlő: fleksebla tubo

2) *átv* elasta, akordigema, fleksebla, risorta

▶ rugalmasan jár el: procedi flekseble

▶ rugalmas politikus: fleksiĝema politikisto

▶ rugalmasan reagál: reagi akordigeme

▶ rugalmas munkaidő: elasta labortempo

▶ ügyek rugalmas kezelése: elasta traktado de aferoj

| **rugalmasság** elasteco, fleksebleco, supleco, marigideco

▶ térfogati rugalmasság: kunpremeblo

| **rugalmassági** *fiz* elastec-, elasteca, de elasteco

▶ rugalmassági határ: elasteclimo

▶ rugalmassági modulus/tényező: elastecmodulo, elasto

| **rugalmatlan** *átv* is neelasta, rigida

| **rugalmasságtan** *fiz* elastiko

| **ruganyos 1)** risort(ohav)a

▶ ruganyos matrac: risorta matraco

2) elasta, facilmo, risorta

▶ ruganyos léptek: elastaj/risortaj paŝoj

| **rúgás 1)** piedbato, piedfrapo

2) *sp* ŝoto, kiko

▶ büntető rúgás: punŝoto, penalo

▶ felszabadító rúgás: liberiga ŝoto

▶ kezdő rúgás: komenca ŝoto, ekŝoto

▶ tizenegyes rúgás: dekunumetra penalo

| **rugaszkodik** <futásnak> ĵeti sin kuri, kurĵeti sin, <munkának> meti sin al laboro

| **rugdal 1)** *tr* piedbatadi, piedfrapadi

2) *ntr sp* ŝotadi, pafadi pilkon

3) *tr* <noszogat> instigadi, spronadi

| **rugdalózik** *ld.* rugdalózik

| **rugdalózik 1)** *ntr* piedfrapadi

▶ a csecsemő rugdalózik: la bebo piedfrapadas

2) <állatok> piedbatadi unu la alian, interkikadi

3) *sp pej* miŝotadi, fuŝotadi

| **rugdalózó** *fn tex* rampovesto

| **rugdos 1)** *tr* piedbatadi, piedfrapadi, kikadi

2) *ntr* piedfrapadi

| **rugdosódik** piedbatadi unu la aliajn, interkikadi

| **rugékony** *ld.* rugalmas, ruganyos

| **ruggyanta** *kém* elasta gumo

| **rúgkapál 1)** *ntr* stamfi

▶ ló rúgkapál: ĉevalo stamfas

2) *ntr* kontraŭkikadi, defendi sin per piedbatoj, defendi sin kike-pike

3) *ntr* *átv* kalcitri

| **rugó 1)** *tech* risorto *l.m.* csavarrugó, felhúzórugó, hengerrugó, húzórugó, lemezrugó, nyomrórugó, spirálrugó, tányérrugó, tekercsrugó, tömbrugó

▶ elliptikus rugó: elipsa risorto

▶ félelliptikus rugó: duonelipsa risorto

▶ felhúzott rugó: streĉita risorto

▶ kúpos rugó: konusa risorto

▶ rugóként benyomódik: risortigí

▶ rugót kinyújt: etendi risorton

▶ rugót összenyom: kunpremi/kunstreĉi risorton

▶ torziós rugó: tordorisorto

2) *átv* motivo, movilo

▶ tettének rugói: motivoj de lia faro

| **rugóacél** risortoŝtalo

| **rugóállandó** risortkonstanto

| **rugódozik 1)** *ntr* stamfi

2) *ntr* *átv* kalcitri

| **rugófészek** kuŝejo de risorto

| **rugókés** sekurbutona tranĉilo

| **rugókulcs** streĉilo, streĉoŝlosilo

| **rugós** risort(ohav)a

▶ rugós játékautó: risorta ludaŭto

▶ rugós körző: risorta cirkelo

▶ rugós mérleg: risorta pesilo

| **rúgós** kalcitrema

▶ rugós ló: kalcitrema ĉevalo

| **rugódeszka** *sp* risorta trampilo

| **rugótok** bareleto

| **rugótór** *ld.* rugókés

| **rugóz** *tr* garni per risorto(j), risortizi

| **rugózás 1)** garnado per risorto(j), risortizado

2) *jm* risortaro, risorta suspensio

▶ fiaker rugózása: risortaro de fiakro

3) risortado

4) gamborisortiga ekzerco, risortado per la gamboj

| **rugózat** *ld.* rugózás 2

| **rugózik 1)** *ntr* risorti

▶ az ágy jól rugózik: la lito bone risortas

2) *sp* risortigi la gambojn, risorti per la gamboj

| **rúgtat 1)** *ntr* ekgalopi

▶ a sereg élére rúgtatott: li galopis al la pinto de la armeo

2) *tr* galopigi

▶ lovát a menekülő után rúgtatja: li galopigas sian ĉevalon post la fuĝanto

| **ruha 1)** vesto, <női alkalmi> tualetto *l.m.* kězruha

▶ báli ruha: balkostumo, balrobo

▶ cifra/puccos ruha: pompaĉa vesto

▶ civil ruha: civila vesto

▶ csinos/takáros ruha: pimpa robo

▶ divatos szabású ruha: vesto de moda fasono

▶ egy rend ruha: unu kompleto da vestaĵoj, unu kompleta vesto

▶ elegáns ruha: eleganta/ŝika vesto

▶ estélyi ruha: granda tualetto, ceremonia robo

▶ ez a ruha karcsúsít téged: ĉi tiu robo sveltigas vin

▶ feszes ruha: streĉa vesto

▶ ízléses ruha: gustoplena vesto

▶ ez a ruha megfelelő méretű, mintha rám öntötték volna: ĉi tiu robo estas laŭmezura, kvazaŭ fandita sur mi

▶ hétköznapi ruha: ĉiutaga robo

- ▶ karcsúsított ruha: talistrikta robo
- ▶ kétrészes ruhát varrat: kudrigi dupecan veston
- ▶ khakisínű katonai ruha: kakia militvesto
- ▶ meleg ruha: varma vesto
- ▶ menyasszonyi ruha: nuptorobo, edziniĝa robo/tualetto
- ▶ merészen kivágott ruha: aŭdace dekoltitata robo
- ▶ mosatlan ruha: lavotaĵo
- ▶ nem a ruha teszi az embert: *közm* valoras ne la vesto, sed la enesto^Z; kapuĉo monaĥon ne faras^Z; ne beligas loko homon, sed homo lokon^Z
- ▶ női hosszú felső ruha: redingoto
- ▶ ócska ruha: vestaĉo, eluzita vesto
- ▶ pecsétes és szakadt ruha: makulita kaj ŝirita vesto
- ▶ ruha ékesség, pénz tisztesség: *közm* kiu havas oron, havas honoron^Z
- ▶ ruha eleje: ĉebrusto, vestantaŭo
- ▶ ruhát felvesz: surmeti veston
- ▶ ruhát foltoz: fliki vestaĵon
- ▶ ruhát szab: tajli robon
- ▶ ruha teszi az embert: *közm* unua atesto estas la vesto^Z, vesto homon prezentas^Z
- ▶ ruhát vált: ŝanĝi veston
- ▶ ruhát visel: porti/surhavi veston
- ▶ szerzetesi ruha: ordenvesto
- ▶ testhezálló ruha: gaina vesto, striktaĵo
- ▶ új ruhába öltöztet: novevesti
- ▶ ujjatlan ruha: senmanika robo
- ▶ ünnepi ruha: ceremonia tualetto, festa vesto
- ▶ vállpántos ruha: ŝelkorobo
- 2) <pl. ágynemű, törülköruha> tolaĵo, tuko
- ▶ vizes ruha: akvohumida tuko
- | **ruhaakasztó** vesthoko, vestpendilo *l.m.* vállfa
- | **ruhaanyag** ŝtofo
- | **ruhabélés** subŝtofo
- | **ruhacentrifuga** vringilo, centrifugilo
- | **ruhacsipesz** tukpinĉilo, tolaĵpinĉilo, krokodileto
- | **ruhadarab** vestaĵo, vestopeco
- ▶ kombinálja a különböző színű ruhadarabokat: kombini la diverskolorajn vestopecojn
- | **ruhaderék 1)** tali(ovestaĵo)
- 2) korsaĵo
- | **ruhaegyüttes** kompleto, ensemblo
- | **ruhafazon** fasono
- | **ruhafehérítő** blankiga likvo
- | **ruhaféle** vestaĵo, speco de vesto
- | **ruhafesték** tinkturo
- | **ruhafogas** vesthoko, <több együtt> vesthokaro
- ▶ álló ruhafogas: vestorako
- ▶ kabátot a ruhafogasra akaszt: kroĉi mantelon sur la vesthokon
- | **ruhafolt** fliko, <pecsét> vestomakulo
- | **ruhagyár** vestofabriko, vestofarejo, konfekcia fabriko
- | **ruhaigazítás** alĝustigo de vestaĵo
- | **ruhaipar** konfekcia industrio
- | **ruhakapocs** agrafó
- | **ruhakefe** vestobroso
- | **ruhakivágás** dekoltaĵo
- ▶ merész ruhakivágás: aŭdaca dekoltaĵo
- ▶ spicces ruhakivágás: V-forma dekoltaĵo, V-dekoltaĵo
- | **ruhaköltemény** kudroartaĵo
- | **ruhakötél** sekiga ŝnuro, tolaĵŝnuro
- | **ruhamegőrző** vest(ogard)ejo
- | **ruhamell** (vesto)brusto
- | **ruhamodell** vestomodelo
- | **ruhaművészet** kudrarto
- | **ruhapánt** ŝtofbendo, rubando
- | **ruhapénz** *ld.* ruhapótlék
- | **ruhapótlék** kromsalajro por vestado/uniformo
- | **ruhapróba** vestoprovo
- | **ruharaktár** vestotenejo
- | **ruhás** en/kun vesto
- ▶ lila ruhás nő: virino en/kun lila vesto
- ▶ ruhástul: kune kun vesto
- | **ruháskosár** vestokorbo
- | **ruhásláda** vestokesto
- | **ruhanemű** vestaĵo
- | **ruhaszárító** vestosekiga, tolaĵsekiga
- | **ruhaszekerény** *ld.* ruhaszekerény
- | **ruhaszabás** tajl(ad)o
- ▶ sablon ruhaszabáshoz: tajloŝablono
- | **ruhaszárny** basko
- | **ruhaszegény** orlo
- | **ruhaszekerény** vestoŝranko
- | **ruhaszövet** ŝtofo
- | **ruhatár 1)** <ruhakészlet> vestaro
- ▶ a ruhatáram nem túl gazdag: mia vestaro ne estas tro riĉa
- 2) vest(ogard)ejo
- ▶ kabátját az étterem ruhatárában hagyta: li lasis sian mantelon en la vestejo de la restoracio
- | **ruhatáros** vestogardisto, vestejisto
- | **ruhatervezés** kudrarto, vestodizajnado
- | **ruhatervező** ensemblisto
- | **ruhatisztító 1)** *mn* tolaĵlesiva, tolaĵlava
- 2) *fn* tolaĵlesivisto, tolaĵlavisto, lavbutikisto
- 3) *fn* lavbutiko, lavsalono, tolaĵlavejo, lesivejo, blankigejo
- | **ruhátlan 1)** senvesta, nevestita, nuda
- 2) ne havanta normalan veston
- | **ruhatömés** kuseneto
- | **ruhaujj** maniko
- ▶ buggyos ruhaujj: pufa maniko
- ▶ háromnegyedes ruhaujj: trikvarona maniko
- ▶ puffos vállú ruhaujj: ŝafkrura maniko
- ▶ rövid ruhaujj: duonmaniko
- | **ruhauszály** trenaĵo
- | **ruház 1)** *tr* provizi per vestoj, vesti
- 2) *tr jog* translasi, transigi, cedi
- ▶ jogköröket ruház vkire: cedi al iu rajtigojn
- 3) *tr biz* <ver> malkaresi, trabati, tradraŝi
- | **ruházat** vesto, kostumo
- ▶ alkalmi ruházat: okaza kostumo
- ▶ laza ruházat: leĝera vesto
- ▶ ruházata a szivárvány minden színében pompázott: lia vesto brilis per ĉiuj koloroj de la ĉielarko
- | **ruházati** konfekcia
- ▶ ruházati cikk: konfekciaĵo
- ▶ ruházati ipari: konfekcia industrio
- | **ruházkodás** provizo per vestoj, vestiĝo, sinvestado
- | **ruházkodik** provizi sin per vestoj, vesti sin
- | **Ruhr** *geo* Ruro
- ▶ Ruhr-vidék: Rur-regiono
- | **rukk!** *isz* ruk!

- ▶ hó rukk!: ho ruk!
| **rukkol 1)** *ntr* marši
2) *ntr* antaŭenpaŝi
3) *almovi* sin
| **rukola** *ld.* borsmustár
| **ruku** *ld.* orleánfesték
| **rulett** *jték* ruleto
▶ amerikai rulett: usona ruleto
▶ francia rulett: franca ruleto
▶ orosz rulett: rusa ruleto
▶ rulettezéssel kockáztatja a pénzét: riski sian monon ĉe ruleto
| **rum** rumo
▶ fehér rum: sukerkana brando, kaŝasao
▶ puertoricói rum: portorika rumo
| **rumantsch** *ld.* romans
| **rumaroma** rumesenco
| **rumba** <zene és tánc> rumbo
| **rumbatök 1)** *növ* kalabaszfrukto
2) *zene* rumba raslilo, marako
| **rumbatökfa** *növ* kalabaso
| **rumbaütő** *zene* klaveo
| **Rumélia** *tört* Rumelio
| **rumen** *ld.* bendő
| **rumgyár** *ip* rumejo, rumfabriko
| **rumli** malordo, konfuzo, skandalo
| **rumlis** konfuza, laborpelata, tro pela
| **rumlizik** fari malordon/konfuzon, fari skandalon
| **rumos** rum(hav)a, rum-
| **rump-steak** *ld.* marhahátszín
| **rumpuncs** rumpunĉo
| **rúna 1)** <betű> runo
2) <írás> runa alfabeto, runoskribo
| **rúnairás** runa alfabeto, runoskribo
| **rund 1)** *sp* ludo, partio, <boks> raŭndo, rundo
2) <ivásban> drinkrondo, pokalrondo
| **rundi** *ld.* kirundi
| **rundó** drinkrondo, pokalrondo
| **runo** *ir zene* runo <skandináv népi versforma>
| **run-time** *ld.* futásidő, futási idejű
| **runyankore** *mn nyt* njankora <nyn>
| **rupia** *ld.* szifiliszos bőrkiütés
| **rúpia** rupio <pénznem>
| **rurális** kampara, agrara, vilaĝa
| **Rurik** *tört* Ruriko
| **rusnya** malbelaĉa, <szutykos> dirta, <alávaló> kanajla, fripona
| **russelita** *ld.* jehovista
| **ruszin 1)** *fn* rutenio
2) *mn nyt* rutena <ru>
| **Ruszinföld** *geo* Rutenujo, Rutenio
| **ruszli** peklitaj haringoj
| **ruszni** *ld.* német csótány
| **russzicizmus** *nyt* rusismo
| **rusztikus** *ép műv* rustika
▶ rusztikus karosszék: rustika brakseĝo
▶ rusztikus kváderdomborítás: rustika bosó
| **rusztikusság** *ép műv* rustikeco
| **rút 1)** malbelaĉa, aĉa, *ritk* turpa
▶ rút idő van: estas aĉa vetero, estas veteraĉo, veteraĉas
▶ rút kiskacsa: turpa anasido
2) *átv* hortinda, kanajla, fripona, nigra
▶ rút hálátlanság: nigra sendankemo
▶ rútol bánik vkivel: trakti iun fripone, prifriponi iun
▶ rút vereség: hortinda malvenko
▶ rút visszaélés: kanajla misuzo
3) *fn* malbela, *ritk* turpo
| **ruta¹** *növ* ruto
▶ rutafélék: rutacoj
▶ algériai/déli/rojtos ruta: vintra ruto
▶ hegyi ruta: montara ruto
▶ kerti ruta: odora ruto
▶ keskenylevelű/balkáni ruta: egiptia ruto
▶ korszikai ruta: korsika ruto
| **ruta²** *cím* lozangó
| **rutén** *ld.* ruszin
| **rutenát** *kém* ruteniato
| **Ruténia** *ld.* Ruszinföld
| **ruténium** *kém* rutenio <Ru>
| **Ruth** *bibl* Rut(o)
| **rutherfordium** *kém* rutefordio <Rf>
| **rutil** *ásv* rutilo
| **rutin¹ 1)** rutino
▶ a rutin vakká teszi az embert: rutino blindigas
▶ rutinból cselekszik: agi laŭ rutino
▶ rutint szerez: akiri rutinon
2) *közl* ekzerco/ekzameno sur stirekzercejo
3) *inf* subprogramo
▶ betöltő rutin: ŝarga programo
▶ végrehajtási rutin: programlanĉa subprogramo
| **rutin²** *kém* gysz rutino, rutozido
| **rutinellenőrzés** rutina/kutima kontrolo
| **rutinkérdés** rutina demando
| **rutinkövetés** rutinismo
| **rutinmunka** rutina laboro
| **rutinműtét** rutina operacio
| **rutinos** rutina, sperta
▶ rutinos ember: rutinulo
▶ rutinossá tesz: rutinigi
▶ rutinossá válik: rutiniĝi
| **rutinpálya** stirekzercejo
| **rutinszerű** rutineca, *ritk* rutineska
| **rutinvizsgálat** rutina/kutima ekzameno
| **rútít** *tr* malbelaĉigi, aĉigi, *ritk* turpigigi
| **rutosid** *ld.* rutin²
| **rutul 1)** *fn* rutulo
2) *mn nyt* rutula <rut>
| **rutulus** *ld.* rutul
| **rúzs 1)** <szájra> lipruĝo, lipfarbo
2) *ált* ruĝigilo, ruĝumilo, ruĝo
| **rúzszeruza** ruĝbastoneto, ruĝstangeto
| **rúzsos 1)** ruĝumita, ruĝita
2) ruĝmakula
| **rúzsoz** *tr* ruĝigi, ruĝumi, ruĝi
| **rúzsrudacska** *ld.* rúzszeruza
| **rücskös** aspra, raspa
▶ rücskös felület: aspra surfaco, aspraĵo
| **rücsök** tubero, malglataĵeto, aspraĵo
| **rücspozitív** *zene* <organ> pozitiva sekcio
| **rüfke 1)** arogantulino
2) stratulino
| **rügy** burĝono

- ▶ adventív/járulékos rügy: adventiva burĝono
- ▶ alvó rügy: dormanta burĝono
- | **rügycske** *növ* burĝoneto, plumulo
- | **rügyezik** *ntr* burĝoni
- | **rüggyubacs** burĝongajlo
- | **rüggyüvely** *növ* koleoptilo, ĝermingo
- | **rüggyakadás** malfermiĝo de burĝono(j)
- | **rüggykezdemény** *növ* ĝermburĝono
- | **rüggylevél** burĝonfolio
- | **rügypattanás** *ld.* rüggyakadás
- | **rügh** skabio
- ▶ a rügh érintkezéssel terjed: skabio komunikiĝas per kontakto
- | **rühell** **1)** *ntr* honti
- ▶ rühelli a származását: honti pro sia deveno
- 2)** *tr* malemi, malŝati
- ▶ rühell dolgozni: malemi labori
- ▶ rühelli a fizikai munkát: malŝati korpan laboron
- | **rühes** *átv* is skabia
- ▶ rühes alak: skabia figuro/ulo
- ▶ rühes kutya: skabia hundo
- | **rühesedik** *ntr* skabiiĝi
- | **rühesség** *orv* skabio, *ne* favo
- | **rühfű** *növ* knaŭtio
- | **rükverc** *ld.* hátramenet
- | **rüss** *tex* <rakott/húzott fodor> ruŝo
- | **rüszt** *anat* instepo, pieddorso
- | **Rydberg-féle állandó** *fiz* konstanto de Rydberg

Általános rövidítések, betűszók és mozaikszók
Ĝeneralaj mallongigoj, sigloj kaj akronimoj

μg	mikrogramm	mikrogramo	μg
1Jn	János I. levele	I. Johano	1Joh
1Kir	Királyok I. könyve	I. Reĝoj	Reĝ
1Kor	Korintusiaknak írt I. levél	I. Korintanoj	1Kor
1Krón	Krónikák I. könyve	I. Kroniko	1Kro
1Mak	Makkabeusok I. könyve	I. Makabeoj	1Mak
1Pt	Péter I. levele	I. Petro	1Pet
1Sám	Sámuel I. könyve	I. Samuel	Sam
1Tesz	Tesszaloniaknak írt I. levél	I. Tesalonikanoj	1Tes
1Tim	Timóteusnak írt I. levél	I. Timoteo	1Tim
2Jn	János II. levele	II. Johano	2Joh
2Kir	Királyok II. könyve	II. Reĝoj	2Reĝ
2Kor	Korintusiaknak írt II. levél	II. Korintanoj	2Kor
2Krón	Krónikák II. könyve	II. Kroniko	2Kro
2Mak	Makkabeusok II. könyve	II. Makabeoj	2Mak
2Pt	Péter II. levele	II. Petro	2Pet
2Sám	Sámuel II. könyve	II. Samuel	2Sam
2Tesz	Tesszaloniaknak írt II. levél	II. Tesalonikanoj	2Tes
2Tim	Timóteusnak írt II. levél	II. Timoteo	2Tim
3Jn	János III. levele	III. Johano	3Joh
a	ár	aro	a
A.B.F.R.	A boldog feltámadás reményében	Esperante beatan resurekton	E.B.R.
ABC	Atomic Biological Chemical	Atoma Biologia Kemia	ABK
Abd	Abdiás könyve	Obadja	Oba
ADSL	Asymmetric Digital Subscriber Line	Malsimetria Cifereca Abonula Linio	ADSL
áfa	általános forgalmi adó	aldonvalora imposto	AVI
Ag	Aggeus könyve	Ĥagaj	Ĥag
AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome	Akirita Imuno-Deficita Simptomaro	AIDS
ALGOL	Algorithmic Language	Algoritma Lingvaĵo	ALGOL
ALS	Amyotrophic lateral sclerosis	amiotrofia lateralsklerozo	ALS
ALU	Arithmetic logic unit	aritmetikilo	ALU
Ám	Ámosz könyve	Amos	Amo
ANSI	American National Standards Institute	Usona Nacia Normiga Instituto	ANSI
ap	application	aplikaĵo	apo
ApCsel	Apostolok cselekedetei	La Agoj	Ago
ápr.	április	aprilo	apr.
ASCII	American Standard Code for Information Interchange	Usona Norma Kodo por Inform-Interŝanĝo	Askio
AU	Astronomical Unit	astronomia unuo	AU
aug.	augusztus	aŭgusto	aŭg.
AWACS	Airborne Early Warning and Control System	Aviadila Frua Alarm- kaj Kontrolsistemo	AWACS
Bár	Bárúk könyve	Baruĥ	Bar
BASIC	Beginner's All-purpose Symbolic Instruction Code	Ĉiucela simbola instrukcia lingvo por komencantoj	Baziko
BBS	Bulletin Board System	Bultenejo	BBS
Bír	Bírák könyve	Juĝistoj	Juĝ
Bölcs	Bölcsesség könyve	Saĝeco	Saĝ
BRT	bruttó regisztertonna	kruda tonelaro	KT
c-	centi-	centi-	c-
CAD	Computer-aided Manufacturing	perkomputila v. komputiliza projektado v. fasonado	KP
CAI	Computer-assisted Instruction	perkomputila v. komputiliza instruado	KI
CAL	Computer-assisted Learning	perkomputila v. komputiliza lernado	KL

cal	kalória	kalorio	cal
CALL	Computer-assisted language learning	perkomputila v. komputilizita lingvolernado	KLL
CAM	Computer-aided manufacturing	perkomputila v. komputilizita fabrikado	KF
CAM [2]	Content addressable memory	asocieca v. asociiva memoro	AM
CAN	Cancel	abolsigno	AS
CD	Compact Disc	kompaktdisko, lumdisko, optika disko	KD
CD-ROM	Compact Disc Read-Only Memory	nurlega lumdisko	kodoromo
CET	Central European Time	Mez-Eŭropa Tempo	MET
CGS	centimetre–gram–second	centimetro–gramo–sekundo	CGS
cl	centiliter	centilitro	cl
cm	centiméter	centimetro	cm
CMOS	complementary metal–oxide–semiconductor	komplementa metaloksida duonkonduktilo	CMOS
COBOL	Common Business-oriented Language	Komuna Negoc-Orientita Lingvaĵo	Kobolo
COVID	koronavírus-betegség	kronviroza malsano	KOVIM
CPU	Central Processing Unit	ĉefprocezo, ĉefprocesoro, centra aparato	ĈP
CR	carriage return	ĉaretrevenigo	ĈR
CsE	csillagászati egység	astronomia unuo	AU
CSS	Cascading Style Sheets	Kaskadaj Stilfolioj	KSF
CT	Computed Tomography	Komputila Tomografio	KT
D	dél	sudo	S
d-	deci-	deci-	d-
dal	dekaliter	dekalitro	dal
Dán	Dániel könyve	Daniel	Dan
DBMS	Data Base Management System	datumbaz-manipulilo	DBM
de.	délelőtt	antaŭtagmeze	atm.
dec.	december	decembro	dec.
DK	délkelet	sud-esto	SE
dl	deciliter	decilitro	dl
DLT	Distributed Language Translation	Distribuita Lingvo-Tradukado	DLT
dm	deciméter	decimetro	dm
DNS	dezoxiribonukleinsav	desoksiribonuklea acido	DNA
DNS [2]	Domain Name Service	domajna nomservilo	DNS
DNy	délnyugat	sud-uesto	SU
dr.	doktor	doktoro	d-ro
DTD	Document Type Definition	dokumenttip-difino	DTD
du.	délután	posttagmeze	ptm.
DVD	Digital Versatile Disc	viddisko, lumdiskego	DVD
É	észak	nordo	N
Ef	Efezusiaknak írt levél	Al la Efesanoj	Efe
éh.	és hasonlók, és hasonlóképpen	kaj similaj, kaj simile	ks, ks.
ÉK	északkelet	nord-esto	NO
EKG	electrocardiograph	elektrokardiografo	EKG
em.	emelet	etaĝo	et.
Én	Énekek könyve	Alta kanto	Kan
ÉNy	északnyugat	nord-uesto	NU
EPROM	erasable programmable read only memory	viŝebla programebla nurlegebla memoro	EPROM
EQ	emotional quotient	kvociento de emocia inteligento	EQ
érk.	érkezés	alveturo	alv.
erl	erlang	erlango	erl
esc	escape	eskapo	esc
Esz	Eszter könyve	Ester	Est
et.	elvtárs	kamarado	k-do
ETO	Egyetemes Tizedes Osztályozás	Universala Dekuma Klasifiko	UDK
évf.	évfolyam	jarkolekto	jk.
Ez	Ezekiel könyve	Jehezkel	Jeĥ
Ezd	Ezdrás könyve	Ezra	Ezr
f	femto-	femto-	f
F	farad	farado	F

EHV Magyar-eszperantó szótár

f. é.	follyó év/évi	kuranta jaro, de la kuranta jaro	k.j.
FAQ	Frequently Asked Questions	oftaj demandoj	OD
febr.	február	februaro	feb.
FET	field effect transistor	kampefika transistoro	KET
Fil	Filippieknek írt levél	Al la Filipinoj	Flp
Filem	Filemonnak írt levél	Al Filemon	Flm
ford.	fordította	tradukis, tradukita, traduko	tr., trad.
fszt.	földszint	teretaĝo	te.
Ft	forint	forinto	Ft
FTP	File Transfer Protocol	dossiertransiga protokolo	FTP
fve	fűzve	broŝurita	br.
g	gramm	gramo	g
G-	giga-	giga-	G-
Gal	Galatáknak írt levél	Al la Galatoj	Gal
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade	Ĝenerala Konvencio pri Dogano kaj Komerco	GKDK
GC	garbage collector, szemétygyűjtő	makulaturilo, senrubigilo	mk
GDP	Gross Domestic Product	malneta enlanda produkto	MEP
GLCM	szárazföldi indítású manőverező robotrepülőgép	grunde lanĉebla krommisilo	GLKM
gmk	gazdasági munkaközösség	ekonomia laborkomunumo	elk
GMT	Greenwich Mean Time	Grenviĉa Meza Tempo	GMT
gör.kat.	görög katolikus	grekokatolika	grek.kat.
gör.kel.	görögkeleti	ortodoksa	ortod.
GPL	General Public Licence	Ĝenerala Publika Permesilo	ĜPL
GPS	Global Positioning System	Tutmonda Pozicitra/Loktrova Sistemo	TPS/TLS
gyik	gyakran ismétlődő kérdések	oftaj demandoj	od
h	óra	horo	h
h-	hekto-	hekto-	h-
ha	hektár	hektaro	ha
Hab	Habakuk könyve	Ĥabakuk	Ĥab
HD	High Definition	altdifina	AD
HÉV	Helyiérdekű Vasút	Regiona Fervojo	RFV
hg	hektogramm	hektogramo	hg
HIV	Human Immunodeficiency Virus	homa imun-insuficienciga viruso	HIV
hl	hektoliter	hektolitro	hl
HT	hypertext, hiperszöveg	hiperteksto	HT
HTM	HyperText Language	HiperTeksta Lingvo	HTM
HTML	HyperText Markup Language	HiperTeksta MarkoLingvo	HTML
http	HyperText Transfer Protocol	HiperTeksta Transsendo-Protokolo	http
Hz	hertz	herco	Hz
i.e.	időszámításunk előtt	antaŭ nia eraro	a.n.e.
i.h.	az idézett helyen	en la loko citita	l.c.
i.m.	idézett mű	citita verko	c.v.
i.sz.	időszámításunk szerint	laŭ nia erao	l.n.e.
I/O	input/output	enigo/eligo, eneligo	EN/EL
IBAN	International Bank Account Number	internacia bankkonto-numero	IBKN
IC	Integrated Circuit	integrica cirkvito	ico
IC	InterCity	InterCity	IC
id.	idősb, idősebb	pli maljuna	p.m.jn.
ifj.	ifjabb	pli juna	p.jn.
ig.	igazgató	direktoro	dir.
IKT	Információs és Kommunikációs Technológia	Teknologio de Informado kaj Komunikado	TIK
ill.	illetve	respektive	resp.
INCOTERMS	International Commercial Terms	Interaciaj Komercaj Kondiĉoj	Inkotermoj
ind.	indulás	forveturo	forv.
IP	Internet Protocol	Interreta Protokolo	IP
IQ	Intelligence Quotient	inteligenteca kvociento	IK
IRC	Internet Relay Chat	Interreta Relajsa Babilado	IRB
irod.	irodalom	literaturo	lit.

EHV Magyar-eszperantó szótár

ISBN	International Standard Book Number	Internacia Sistema Bibliografia Numero	ISBN
ISDN	Integrated Services Digital Network	Servo-Integra Cifereca Reto	ISDN
ISO	International Organization of Standardization	Internacia Organizaĵo por Normigado	ISO
Iz	Izajás könyve	Jesaja	Jes
J	Joule	ĵulo	J
Jak	Jakab levele	De Jakobo	Jak
jan.	január	januaro	jan.
Jel	Jelenések könyve	Apokalipso	Apo
Jer	Jeremiás könyve	Jeremia	Jer
jkv.	jegyzőkönyv	protokolo	prot.
Jn	János evangéliuma	Sankta Johano	Joh
Jo	Joel könyve	Joel	Joe
Jób	Jób könyve	Ijob	Ijo
Jón	Jónás könyve	Jona	Jon
Józs	Józsue könyve	Josuo	Jos
Jud	Judit könyve	Judit	Jud
Júd	Júdás levele	De Judas	Jus
júl.	július	julio	jul.
jún.	június	junio	jun.
k-	kilo-	kilo-	k-
Kabe	Kazimierz Bein	Kazimieĵ Bejn	Kabe
kat.	katolikus	katolika	kat.
KB	Központi Bizottság	Centra Komitato	CK
kb.	körülbelül	proksimume, ĉirkaŭ	pr. ĉ.
ker.	kerület	distrikto	dist.
kft.	korlátolt felelősségű társaság	kompanio kun limigita respondeco	kir.
KGB	Állambiztonsági Bizottság	Komitato pri Ŝtata Sekureco	KGB
KGST	Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa	Konsilio de Ekonomia Interhelpo	KEI
kht.	közhasznú társaság	senprofitcela asocio	spc.a.
Kiv	Kivonulás könyve	Eliro	Eli
km	kilométer	kilometro	km
KO	knock out	knokaŭto	KO
Kol	Kolosszeieknek írt levél	Al la Koloseanoj	Kol
köv.	következő	sekv/ant/a	sekv., sk.
KP	kommunista párt	komunista partio	KP
Kr.e.	Krisztus előtt	antaŭ Kristo	a.K., a.Kr.
Kr.u.	Krisztus után	post Kristo	p.K., p.Kr.
KRESz	Közúti Rendelkezések Egységes Szabályozása	Unueca Reguligo de Ŝoseaj Disponoj	Veturkodo
krt.	körút	bulvardo	blv.
l	liter	litro	l
l.	lap	paĝo	p.
l.	lásd	vidu	vd.
laser	Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation	Lum-Amplifio per Stimulata Eligo de Radioj	lasero
LCD	Liquid Crystal Display	likvakristala ekrano	LCD
LE	lóerő	ĉevalpovo	ĈP
LED	Light-Emitting Diode	Lum-Emisia Diodo	LED
Lev	Leviták könyve	Levidoj	Lev
LF	linefeed	novlinia kodo	LF
LGBT	lesbian, gay, bisexual and transgender	gejoj, lesbaninoj, ambaŭseksuloj kaj transseksuloj	GLAT
Lk	Lukács evangéliuma	Sankta Luko	Luk
log	logaritmus	logaritmo	log
LP	long play	longluda	LL
lpi	line per inch	sor per hüvelyk	l/c
LSD	lizergsav-dietilamid	lizergatacida dietilamido	LSD
m	méter	metro	m
M	ezer	mil	M

EHV Magyar-eszperantó szótár

m	minutum, perc	minuto	m
M-	mega-	mega-	M-
m.	magyar	hungara	hun.
m.	megye	departemento	dep.
máj.	május	majo	maj.
Mal	Malakiás könyve	Malahi	Mal
márc.	március	marto	mar.
megj.	megjegyzés	rimarko	rim.
meo	minőségellenőrzési osztály	sekcio por kvalitkontrolo	skk
MESz	Magyarországi Eszperantó Szövetség	Hungaria Esperanto-Asocio	HEA
Mik	Mikeás könyve	Miha	Mih
MIK	maximális immisziós koncentráció	maksimuma imisia koncentriteco	MIK
Mk	Márk evangéliuma	Sankta Marko	Mar
MKS	metre, kilogram, second	metro, kilogramo, sekundo	MKS
ML	macro language	makrolingvo	
mp	másodperc	sekundo	s, sek.
Mt	Máté evangéliuma	Sankta Mateo	Mat
MTörv	Második törvénykönyv	Readmono	Rea
Náh	Náhum könyve	Naĥum	Naĥ
NASK	Nord-Amerika Somera Kursaro	Nord-Amerika Somera Kursaro	NASK
Neh	Nehemiás könyve	Neĥemija	Neĥ
NEST	Nyári Nudista Eszperantista Tábor	Naturista Esperantista Somera Tendaro	NEST
ng	nanogramm	nanogramo	ng
nov.	november	novembro	nov.
NPIV	Nova Plena Vortaro de Esperanto	Nova Plena Vortaro de Esperanto	NPIV
OCR	optikai karakterfelismerés	optika signorekono	OSR
okt.	október	oktobro	okt.
Oz	Ozeás könyve	Hoŝea	Hoŝ
p	perc	minuto	min
p.	pagina (oldal)	paĝo	p.
PC	Personal Computer, személyi számítógép	persona komputilo	PC, PK
PDA	Personal Digital Assistant (zsebszámítógép)	poŝkomputilo	PDA
pdf	portable document format	portebla dokumentoformo	pdf
Péld	Példabeszédek köönyve	Sentencoj	Sen
PET	polietilén-tereftalát	polietilena tereftalato	PET
PGE	Az eszperantó teljes nyelvtana	Plena Gramatiko de Esperanto	PGE
pH	potentia Hydrogeni	potenco Hidrogena	pH
PIN	Personal Identification Number	Persona Identiga Numero	PIN
PIV	Képes eszperantó nagyszótár	Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto	PIV
pl.	például	ekzemple	ekz.
PMEG	Az eszperantó nyelvtan teljes kézikönyve	Plena Manlibro de Esperanta Gramatiko	PMEG
POP	Post Office Protocol	poŝtoŝiceja protokolo	POP
ppm	part per million	parto per miliono	ppm
PR	Public Relations	Publikaj Rilatoj	PR
Préd	Prédikátor könyve	Predikanto	Pre
PROM	programozható, csak olvasható memória	programebla, nurlegebla memoro	PROM
PVC	polyvinyl chloride, polivinil-klorid	polivinilklorido	PVK
q.e.d.	quod erat demonstrandum	kio estis pruvota	k.e.p.
r.k.	római katolikus	romkatolika	rk.
RAM	random-access memory	rektatinga memoro, labormemoro, ĉefmemoro	RAM
REF	Eszperantista Családok Találkozója	Renkontiĝo de Esperantistaj Familioj	REF
ref.	református	kalvinana	kalv.
ref.	refrén	refreno	ref.
RISC	Reduced Instruction Set Computing	komputilo kun reduktita instrukciaro	KRI
RNS	ribonukleinsav	ribonuklea acido	RNA
RoLa	Rollende Landstraße, gördülő országút	surtraka ŝoseo	RoLa
ROM	Read Only Memory	nurlega memoro	ROM
Róm	Rómaiaknak írt levél	Al la Romanoj	Rom

EHV Magyar-eszperantó szótár

róm.kat.	római katolikus	romkatolika	rom.kat.
röv.	rövidítés	mallongigo	mll
rt.	részvénytársaság	akcia kompanio	a.k.
Rut	Rut könyve	Rut	Rut
s	secundum, másodperc	sekundo	s
s. í. t.	s így tovább	kaj tiel plu	ktp, ktp.
SARS	súlyos akut légzőszervi szindróma	Severa Akuta Spira Sindromo	SaSoSo, sarso
Sir	Sirák fia könyve	Siraĥ	Sir
Siral	Siralmak könyve	Plorkanto	Plo
SMS	Short Message Service	skriba mesaĝetoservo	SMS
SSD	Solid State Disk	solidstata disko	SSD
stb.	és a többi	kaj tiel plu	ktp, ktp.
stb.	s a többi	kaj ceteraj	kc., kc
Szám	Számok könyve	Nombroj	Nom
szept.	szeptember	septembro	sep.
Szof	Szofonias könyve	Cefanja	Cef
Ter	Teremtés könyve	Genezo	Gen
Tit	Titusznak írt levél	Al Tito	Tit
tkp.	tulajdonképpen	propradire	prd.
Tób	Tóbiás könyve	Tobit	Tob
UV	Egyetemes Szótár	Universala Vortaro	UV
VEB	Virtuális Eszperantó Könyvtár	Virtuala Esperanto-Biblioteko	VEB
VIT	Világifjúsági Fesztivál	Mondjunulara Festivalo	MJF
Zak	Zakariás könyve	Zeharja	Zeh
ZEO	Zamenhof-eszperantó-emléktárgy	Zamenhof-Esperanto-Objekto	ZEO
Zsik	Zsidóknak írt levél	Al la Hebreoj	Heb
Zsolt	Zsoltárok könyve	Psalmaro	Psa

Szervezetek rövidítései, betűszói és mozaikszói
Mallongigoj, sigloj kaj akronoj de organizoj

AdE	Eszperantó Akadémia	Akademio de Esperanto	AdE
AESZ	Afrikai Egységszervezet	Organizo por Afrika Unuiĝo	OAU
AI	Amnesty International	Amnestio Internacia	AI
AL	Arab Liga	Araba Ligo	AL
ALE	Eszperantó Irodalmi Akadémia	Akademio Literatura de Esperanto	ALE
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Asocio de Sudorient-Aziaj Nacioj	ASOAN
BET	Bolgár Eszperantó Színház	Bulgara Esperanto-Teatro	BET
CDEL	Centro de Dokumentado kaj Esploro pri la Lingvo	Centro de Dokumentado kaj Esploro pri la Lingvo	CDEL
CED	Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj	Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj	CED
CJEU	Európai Unió Bírósága	Kortumo de Eŭropa Unio	KEU
COCOM	Coordinating Committee for Multilateral Export	Kunordiga Komitato por Orient-Okcidenta	KOKOM
DIVSz	Demokratikus Ifjúsági Világszövetség	Monda Federacio de Demokratia Junularo	MFDJ
EAE	Egyesült Arab Emírségek	Unuiĝintaj Arabaj Emirlandoj	UAE
EB	Európai Bizottság	Eŭropa Komisiono	EK
EBEÉ	Európai Biztonsági és Együttműködési Konferencia	Konferenco pri Sekureco kaj Kunlaboro en Eŭropo	KSKE
EBESZ	Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet	Organizo pri Sekureco kaj Kunlaboro en Eŭropo	OSKE
EBI	Nemzetközi Eszperantó Könyvtár	Esperanta Biblioteko Internacia	EBI
EC	Eszperantó Civitas	Esperanta Civito	EC
EC	Eszperantó Közösség	Esperanta Civito	EC
ECOSOC	Economic and Social Council	Ekonomia kaj Sociala Konsilio	EkoSoK
ECOSOC	Gazdasági és Szociális Tanács	Ekonomia kaj Sociala Konsilio	EKOSOC
EDC	Európai Védelmi Közösség	Eŭropa Defend-Komunumo	EDK
EDE	Európa-Demokrácia-Eszperantó	Eŭropo-Demokratio-Esperanto	EDE
EEB	Európai Emberjogi Bíróság	Eŭropa Kortumo de Homaj Rajtoj	EKHR
EFTA	European Free Trade Association	Eŭropa Liber-Komerca Asocio	ELKA
EFTA	Európai Szabadkereskedelmi Társulás	Eŭropa Liber-Komerca Asocio	ELKA
EGK	Európai Gazdasági Közösség	Eŭropa Ekonomia Komunumo	EEK
EGMU	Európai Gazdasági és Monetáris Unió	Eŭropa Ekonomia kaj Mona Unio	EEMU
EGT	Európai Gazdasági Térség	Eŭropa Ekonomia Areo	EEA
EIB	Európai Beruházási Bank	Eŭropa Investobanko	EIB
EiT	Európai Tanács	Eŭropa Konsilio	EK
EK	Európai Közösség	Eŭropa Komunumo	EK
EK	Európai Közgyűlés	Eŭropa Asembleo	EA
EKB	Európai Központi Bank	Eŭropa Centra Banko	ECB
EKK	Eszperantó Kulturális Központ	Kultura Centro Esperantista	KCE
EMU	Európai Monetáris Unió	Eŭropa Mona Unio	EMU
ENSZ	Egyesült Nemzetek Szövetsége	Unuiĝintaj Nacioj	UN, UNO
EP	Európai Parlament	Eŭropa Parlamento	EP
ERP	Eszperantó Radikális Párt	Esperanta Radikala Partio	ERP
ESF	Esperantic Studies Foundation	Esperantic Studies Foundation	ESF
ESZAK	Európai Szn- és Acélközösség	Eŭropa Komunumo pri Karbo kaj Ŝtalo	EKKŜ
ET	Európa Tanács	Konsilio de Eŭropo	KE
EU	Európai Unió	Eŭropa Unio	EU
Euratom	Európai Atomenergia Közösség	Eŭropa Atom-Energia Komunumo	Eüratomo

EHV Magyar-eszperantó szótár

EUREKA	Európai Kutatási és Koordinációs Ügynökség	Eŭropa Reserĉa kaj Kunordiga Agentejo	EŬREKA
FÁK	Független Államok Közössége	Komunumo de Sendependaj Ŝtatoj	KŜŜ
FAO	Food and Agriculture Organization	Nutraĵa kaj Agrikultura Organizo	NAO
FEL	Flamand Eszperantó Szövetség	Flandra Esperanto-Ligo	FEL
FIFA	Nemzetközi Labdarúgó Szövetség	Federacio Internacia de Futbal-Asocio	FIFA
FVF	Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség	Ĉefinspektejo por Protekto de Konsumantoj	ĈPK
GATT	Általános Vámtarifa- és Kereskedelmi Egyezmény	Ĝenerala Konvencio pri Dogano kaj Komerco	ĜKDK
IAEM	Eszperantista Matematikusok Nemzetközi	Internacia Asocio de Esperantistaj Matematikistoj	IAEM
IALA	International Auxiliary Language Association	Internacia Helplingva Asocio	IALA
IBM	International Business Machines Corp.	Internacia Kompanio de Negocaj Maŝinoj	IBM
IBRD	International Bank for Reconstruction and	Internacia Banko por Rekonstruo kaj Evoluigo	IBRE
IEM	Nemzetközi Eszperantó Múzeum	Internacia Esperanto-Muzeo	IEM
IKU	Nemzetközi Kongresszusi Egyetem	Internacia Kongresa Universitato	IKU
ILO	Nemzetközi Munkaügyi Szervezet	Internacia Labor-Organizo	ILO
IMF	International Monetary Fund, Nemzetközi	Internacia Mona Fonduso	IMF
IMO	International Maritime Organization	Internacia Mara Organizo	IMO
IOE	Intézet az Eszperantó Hivatalos Bevezetéséért	Instituto por Oficialigo de Esperanto	IOE
IPE	Proletár Eszperantisták Internacionáléja	Internacio de Proleta Esperantistaro	IPE
ISU	Nemzetközi Nyári Egyetem	Internacia Somera Universitato	ISU
KB	Központi Bizottság	Centra Komitato	CK
KGST	Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa	Konsilio de Ekonomia Interhelpo	KEI
KISZ	Kommunista Ifjúsági Szövetség	Komunista Junulara Organizo	KJO
Komintern	Kommunista Internacionálé	Komunista Internacio	Komintern
LEA	Litván Eszperantó Szövetség	Litova Esperanto-Asocio	LEA
MESZ	Magyar/Magyarországi Eszperantó Szövetség	Hungara/Hungaria Esperanto-Asocio	HEA
MET	Magyarországi Eszperantó Tanács	Hungarlanda Esperanto-Konsilantaro	HEK
MSF	Médecins Sans Frontières, Orvosok Határok Nélkül	Kuracistoj sen Landlimoj	KSL
MTI	Magyar Távirati Iroda	Hungara Novaĵ-Agentejo	HNV
NATO	Észak-Atlanti Szerződés Szervezete	Nord-Atlantika Traktat-Organizo	NATO
NEI	Nemzetközi Eszperantó Intézet	Internacia Esperanto-Instituto	IEI
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet	Organizo por Ekonomiaj Kunlaboro kaj Evoluigo	OEKE
OPEC	Kőolaj-exportáló Országok Szervezete	Organizo de Petrol-Eksportaj Landoj	OPEC
OSIEK	Organiza Societo de Internaciaj Esperanto-	Organiza Societo de Internaciaj Esperanto-	OSIEK
PES	Eszperantista Könyvnyomtatási Társaság	Preso Esperantista Societo	PES
PFSz	Palesztinai Felszabadítási Szervezet	Palestina Liberiga Organizajo	PLO
SZSZK	Szovjet Szocialista Köztársaság	Soveta Socialista Respubliko	SSR
UEA	Eszperantó Világszövetség	Universala Esperanto-Asocio	UEA
UMEA	Orvosi Eszperantó Világszövetség	Universala Medicina Esperanto-Asocio	UMEA
UNCTAD	ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája	Konferenco de UN pri Komerco kaj Evoluigo	UNCTAD
Unesco	ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális	Unuiĝint-Naciara Edukada, Scienca kaj Kultura	Unesko
UNIDO	ENSZ Iparfejlesztési Szervezete	Organizo de UN pri Industria Evoluigo	UNIDO
WTO	Kereskedelmi Világszervezet	Monda Organizo pri Komerco	MOK

Országkódok
Landokodoj

Afganisztán (Afganio)	AF	Lesotho (Lesoto)	LS
Albánia (Albanio)	AL	Lettország (Latvio)	LV
Algéria (Algèrio)	DZ	Libanon (Libano)	LB
Andorra (Andoro)	AD	Libéria (Liberio)	LR
Angola (Angolo)	AO	Líbia (Libio)	LY
Antigua és Barbuda (Antigvo kaj Barbudo)	AG	Liechtenstein (Lihtenštejno)	LI
Argentína (Argentino)	AR	Litvánia (Litvio)	LT
Ausztrália (Aüstralio)	AU	Luxemburg (Luksemburgo)	LU
Ausztria (Aüstrijo)	AT	Madagaszkár (Madagaskaro)	MG
Azerbajdzsán (Azerbajĝano)	AZ	Magyarország (Hungario)	HU
Bahama-szigetek (Bahamoj)	BS	Malajzia (Malajzio)	MY
Bahrein (Barejno)	BH	Malawi (Malavio)	MW
Banglades (Bangladeŝo)	BD	Maldív-szigetek (Maldivoj)	MV
Barbados (Barbado)	BB	Mali (Malio)	ML
Belgium (Belgio)	BE	Marokkó (Maroko)	MA
Belize (Belizo)	BZ	Marshall-szigetek (Marŝalaj Insuloj)	MH
Benin (Benino)	BJ	Mauritánia (Maŭritanio)	MR
Bhután (Butano)	BT	Mauritius (Maŭricio)	MU
Bissau-Guinea (Gvineo-Bisaŭo)	GW	Málta (Malto)	MT
Bolívia (Bolivio)	BO	Mexikó (Meksiko)	MX
Bosznia-Hercegovina (Bosnio kaj Hercegovino)	BA	Mikronézia (Mikronezio)	FM
Botswana (Bocvano)	BW	Moldova (Moldavio)	MD
Brazília (Brazilo)	BR	Monaco (Monako)	MC
Brunei (Brunejo)	BN	Mongólia (Mongolio)	MN
Bulgária (Bulgario)	BG	Montenegró (Montenegro)	ME
Burkina Faso (Burkino)	BF	Mozambik (Mozambiko)	MZ
Burundi (Burundo)	BI	Mianmar (Birmo, Mjanmao)	MM
Chile (Ĉilio)	CL	Namíbia (Namibio)	NA
Ciprus (Kipro)	CY	Nauru (Nauro)	NR
Comore-szigetek (Komoroj)	KM	Nepál (Nepalo)	NP
Costa Rica (Kostariko)	CR	Németország (Germanio)	DE
Csád (Ĉado)	TD	Nicaragua (Nikaragvo)	NI
Csehország (Ĉeĥio)	CZ	Niger (Niĝero)	NE
Dánia (Danio)	DK	Nigéria (Niĝerio)	NG
Dél-afrikai Köztársaság (Sud-Afriko)	ZA	Norvégia (Norvegio)	NO
Dél-Korea (Sud-Koreio)	KR	Olaszország (Italio)	IT
Dominikai Közösség (Dominiko)	DM	Omán (Omano)	OM
Dominikai Köztársaság (Dominika Respubliko)	DO	Oroszország (Rusio)	RU
Dzsibuti (Ĝibutio)	DJ	Örményország (Armenio)	AM
Ecuador (Ekvadoro)	EC	Pakisztán (Pakistano)	PK
Egyenlítői-Guinea (Ekvatora Gvineo)	GQ	Palau (Palaŭo)	PW
Egy. Arab Emírségek (Unuiĝintaj Arabaj Emirlandoj)	AE	Panama (Panamo)	PA
Egyesült Királyság (Britio)	GB	Paraguay (Paragvajo)	PY
Egyiptom (Egiptio)	EG	Pápua Új-Guinea (Papuo-Nov-Gvineo)	PG
Elefántcsontpart (Eburbordo)	CI	Peru (Peruo)	PE
Eritrea (Eritreo)	ER	Portugália (Portugaliao)	PT
Etiópia (Etiopio)	ET	Románia (Rumanio)	RO
Észak-Korea (Nord-Koreio)	KP	Ruanda (Ruando)	RW
Észak-Macedónia (Nord-Makedonio)	NMK	S. Kitts és Nevis (Sankta Kristoforo kaj Neviso)	KN
Észtország (Estonio)	EE	Saint Lucia (Sankta Lucio)	LC
Fehéroroszország (Belorusio)	BY	S. Vincent és Gr.-sz. (S.-Vicento kaj Grenadinoj)	VC
Fidzsi (Fiĝioj)	FJ	Salamon-szigetek (Salomonoj)	SB
Finnország (Finnlando)	FI	Salvador (Salvadoro)	SV
Franciaország (Francio)	FR	San Marino (Sanmarino)	SM

EHV Magyar-eszperantó szótár

Fülöp-szigetek (Filipinoj)	PH	São Tomé és Príncipe (Sao Tomeo kaj Principeo)	ST
Gabon (Gabono)	GA	Seychelle-szigetek (Sejšeloj)	SC
Gambia (Gambio)	GM	Sierra Leone (Sieraleono)	SL
Ghána (Ganao)	GH	Spanyolország (Hispanio)	ES
Görögország (Grekio)	GR	Srí Lanka (Srilanko)	LK
Grenada (Grenado)	GD	Suriname (Surinamo)	SR
Grúzia (Kartvelio)	GE	Svájc (Svislando)	CH
Guatemala (Gvatemalo)	GT	Svédország (Svedio)	SE
Guinea (Gvineo)	GN	Szamoá (Samoo)	WS
Guyana (Gujano)	GY	Szaúd-Arábia (Saudio)	SA
Haiti (Haitio)	HT	Szenegál (Senegalo)	SN
Hollandia (Nederlando)	NL	Szerbia (Serbio)	RS
Honduras (Honduro)	HN	Szingapúr (Singapuro)	SG
Horvátország (Kroatio)	HR	SzírIA (Sirio)	SY
India (Hindio)	IN	Szlovákia (Slovakio)	SK
Indonézia (Indonezio)	ID	Szlovénia (Slovenio)	SI
Irak (Irako)	IQ	Szomália (Somalio)	SO
Irán (Irano)	IR	Szudán (Sudano)	SD
Izland (Islando)	IS	Szvázföld (Svazilando)	SZ
Izrael (Israelo)	IL	Tádzsikisztán (Taĝikio)	TJ
Írország (Irlando)	IE	Tanzánia (Tanzanio)	TZ
Jamaica (Jamajko)	JM	Thaiföld (Tajlando)	TH
Japán (Japanio)	JP	Togo (Togolando)	TG
Jemen (Jemeno)	YE	Tonga (Tongo)	TO
Jordánia (Jordanio)	JO	Törökország (Turkio)	TR
Kambodzsa (Kamboĝo)	KH	Trinidad és Tobago (Trinidado kaj Tobago)	TT
Kamerun (Kameruno)	CM	Tunézia (Tunizio)	TN
Kanada (Kanado)	CA	Tuvalu (Tuvalo)	TV
Katar (Kataro)	QA	Türkmenisztán (Turkmenio)	TM
Kazahsztán (Kazahio)	KZ	USA (Usono)	US
Kelet-Timor (Orienta Timoro)	TL	Uganda (Ugando)	UG
Kenya (Kenjo)	KE	Ukrajna (Ukrainio)	UA
Kína (Ĉinio)	CN	Uruguay (Urugvajo)	UY
Kirgizisztán (Kirgizio)	KG	Új-Zéland (Nov-Zelando)	NZ
Kiribati (Kiribato)	KI	Üzbegisztán (Uzbekio)	UZ
Kolumbia (Kolombio)	CO	Vanuatu (Vanuatio)	VU
Kongói Dem. Közt. (Demokratia Respubliko Kongo)	CD	Vatikán (Vatikano)	VA
Kongói Köztársaság (Respubliko Kongo)	CG	Venezuela (Venezuelo)	VE
Közép-Afrika (Centr-Afriko)	CF	Vietnam (Vjetnamio)	VN
Kuba (Kubo)	CU	Zambia (Zambio)	ZM
Kuvait (Kuvajto)	KW	Zimbabwe (Zimbabvo)	ZW
Laosz (Laoso)	LA	Zöld-foki Köztársaság (Kaboverdo)	CV
Lengyelország (Pollando)	PL		

A szótárról

A szótár keletkezése

A mag egy kb. 1000 elemből álló szószedet volt. A La Vortaro elektronikus szótársorozat szerkesztője, B. Vivier felkért, hogy ellenőrizsem egy francia-magyar és francia-eszperantó szólistából összefűzött szótár helyességét. Mivel ez képtelen torzszülöttnek bizonyult, az eszperantó rész alapján újraszerveztettem a szószedetet.

A továbbiakban ezt a listát bővítettem olvasmányaim és az élő szóhasználat megfigyelése révén gyűjtött újabb elemek hozzáadásával. Az elsődleges cél egy magánhasználatra szánt fordítósztár összeállítása volt. Munkámban sokat ösztönzött a Szerdahelyi István által kezdeményezett, ún. Szerdahelyi-Koutny féle Magyar-eszperantó középszótár megírásában való részvétel, valamint a Reta Vortaro magyar részének a szerkesztése. A későbbiek során pedig a Petro de Smedtrel együtt szerkesztett Bildvortaro de Esperanto összeállítására.

A szótár jellege

A szótár keletkezése és alakulása során csupán elektronikus formában működött. A különböző szótárolvasó programok meghatározták mindenkor struktúráját, amely kényszerűen többször változott. Hálás köszönetemet fejezem ki Bernard Viviernek, Deák Jahn Gábornak, Bata Gábornak, Sárosi Józsefnek és Eric d'Hondtnak, akik olvasóprogramjaikkal lehetővé tették a szótár gyors és kényelmes használatát.

Az a tény, hogy a szótár saját gyűjtés és az említett szótárak szerkesztésében való közreműködés révén bővült, valamint a szótár alapvetően elektronikus jellege azt vonta maga után, hogy a szólista nem tudatos összeállítás eredménye, az átlagos felhasználó számára kevésbé fontos és szakmai elemeket egyaránt tartalmaz, ami egy elektronikus szótár esetében igazából nem zavaró tényező.

A szótár mennyiségi bővülése és a felhasználói igények egy idő után szükségessé és célszerűvé tették az NPIV-vel való összevetést, korrekciót és kiegészítést. Az átdolgozás nem mindenben követte a NPIV struktúráját. Célszerűbbnek tartottam a magyar felhasználó szempontjából a szóbokrok (szócikkek) következők szerinti szervezését: 1. címszó, 2. címszóból képzett szavak, 3. a címszót jobbra bővítő szóösszetételek, 4. utalás a címszót balra bővítő szóösszetételekre. A jelentésmező feltárását számos példaszintagma segíti.

A szótár a tényleges nyelvhasználatot kísérli meg leírni, tehát nem normatív jellegű. Nem kíván állást foglalni a neologizmusokról, a sematizmus kontra naturalizmusról szóló vitákban. De nem is teljesen leíró, mivel bizonyos esetekben utal a normatívnak számító vagy inkább használandó változatokra.

Bizonyos felhasználói kör igényére felmerült a szótár papírformában történő kiadásának szükségessége. A könyvi jellegnek inkább megfelelő átszerkesztés túl nagy munkát igényelt volna, ezért az elektronikus jelleg rányomja bélyegét a papírkidásra. Természetesen történtek bizonyos módosítások az elektronikus formához képest, főleg ez utóbbi kiadásnál, pl. a biológiai neveknel a nem- és felsőbb taxonok elhagyása, a fajnevek alaptaxonra redukálása, egy kötetbe szorítás a címszavak tildésítésével stb. A szótár használati értékét ezek a változtatások lényegében nem érintik.

Munkatársak

A szótárnak főleg közvetett munkatársai vannak. A legtöbbet a Reta Vortaro szerkesztői gárdájának, jelesül a ReVo levelezőfórumának (Sz. Pokrovskij, B. Wennergren, C. Minnaja, B. Pabst, J. Finkel, J. Vaše, M. Bavant, R. Corsetti, D. Gabinski, W. Pusch, T. Flores, M. Malovec, S. Cyprich, P. Peeraerts) és Petro de Smedtnek köszönhetek. Kossey János a hibakeresésben segített nagyon sokat, Sárosi József a programozásban. Azonban lehetetlen felsorolni azok számát, akik saját anyagaikkal, ötleteikkel, javaslataikkal és korrekcióikkal segítettek a munkámat.

Pri la vortaro

La naskiĝo de la vortaro

La kerno konsistis vortolisto el ĉ. 1000 eroj. La redaktanto de la elektronika vortarserio La Vortaro, B. Vivier petis min kontrollegi vortaron kunkombitan el franca-hungara kaj franca-Esperanta vortolistoj. Ĉar ĝi evidentiĝis absurda misnaskito, mi rekreis la liston surbaze de la Esperanta parto.

Plue ĉi tiun liston mi pliampleksigadis per aldono de novaj elementoj kolektitaj el miaj legajoj kaj observado de la parola lingvouzo. La ĉefa celo estis konsistigi tradukistan vortaron por la propra uzo. Dum mia laboro min multe stimulis partopreno en la verkado de la Hungara-Esperanta mezvortaro de Szerdahelyi-Koutny, iniciatita de István Szerdahelyi, krome la redaktado de la hungara parto de Reta Vortaro (ReVo). Kaj pli malfrue la kompilado de Bildvortaro de Esperanto, kunredaktita kun Petro de Smedt.

La karaktero de la vortaro

La vortaro funkciis ekde eko kaj dum sia disvolviĝo nur en elektronika formo. La diversaj vortarlegaj programoj difinis ĝian ĉiaman strukturon, kiu laŭnecese plurfoje ŝanĝiĝis. Mi esprimas mian dankon al Bernard Vivier, Gábor Deák Jahn, Gábor Bata, József Sárosi kaj Eric d'Hondt, kiuj ebligis per siaj legoprogramoj la rapidan kaj komfortan uzadon de la vortaro.

La propra elektronika karaktero de la vortaro kaj la fakto, ke ĝi pliampleksiĝadis per propra kolektado kaj partopreno en la redaktado de la menciitaj vortaroj rezultigis, ke la vortolisto ne estas produkto de konscia kompilado, ĝi egale entenas elementojn gravajn por averaĝaj legantoj kaj por ili malpli gravajn terminojn, kio ja ne ĝenas en okazo de elektronike uzata vortaro.

La kvanta pliiĝo de la vortaro kaj la postuloj de ĝiaj uzantoj necesigis post certa tempo kompari ĝin kun NPIV, kaj surbaze de ĉi tiu korekti kaj kompletigi ĝin. La novredaktado ne sekvis fidele la strukturon de NPIV. Mi konsideris pli celtaŭga organizi la vortartikolojn en jena, por hungaraj uzantoj pli konvena maniero: 1. ĉefvorto, 2. derivaĵoj el la ĉefvorto, 3. kunmetaĵoj kun maldekstra ĉefvorto, 4. plusendo al kunmetaĵoj kun dekstra ĉefvorto. Ĉe la malkovro de la sencokampoj helpas pluraj ekzemplaj sintagmoj. La vortaro celas priskribi la fakton lingvouzon, do ĝi ne pretendas esti normiga. Ĝi ne deziras preni starpunkton en diskutoj pri neologismoj kaj skemismo kontraŭ naturismo. Sed ĝi estas ne tute priskriba, ĉar en certaj okazoj ĝi plusendas al variantoj konsiderataj kiel normaj aŭ preferindaj.

Laŭ postulo de certa rondo de uzantoj prezentiĝis neceso eldoni la vortaron paperforme. Ĝia novredakto, pli konforma al ties libra karaktero postulus tro grandan laboron, tial la elektronika origino postlasis siajn spurojn sur la papera eldonaĵo. Kompreneble okazis certaj modifoj kompare kun la elektronika formo, ĉefe ĉe ĉi lasta eldono, ekz. forlaso de genraj taksonoj, reduktado de specionomoj al bazaj taksonoj, unuvolumigo per tildigo de la radikoj ktp. Ĉi tiuj ŝanĝoj tamen ne tuŝas esence ĝian uzvaloron.

Kunlaborantoj

La vortaro havas propra nerektajn kunlaborantojn. Plej multe dankindas la redaktantaro de Reta Vortaro, precipe ties dissendolisto (S. Pokrovskij, B. Wennergren, C. Minnaja, B. Pabst, J. Finkel, J. Vaše, M. Bavant, R. Corsetti, D. Gabinski, W. Pusch, T. Flores, M. Malovec, S. Cyprich, P. Peeraerts) kaj Petro de Smedt. János Kossey, Eric d'Hondt multe postkorektis, József Sárosi helpis ĉe programado. Tamen ne eblas listigi la nomojn de tiuj, kiuj per propraj materialoj, ideoj, proponoj kaj korektoj helpis mian laboron.

Jozefo Horvath

esperanto@vortaro.hu

Források / Fontoj

Az eszperantó irodalom és közbeszéd / Skriba kaj parola uzo de Esperanto
 Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto 2005
 L.L. Zamenhof: Fundamo de Esperanto 1963
 L.L. Zamenhof: Esperanta Proverbaro 1974
 L.L. Zamenhof: Lingvaj Respondoj 1962
 Rihej Nomura: Zamenhofa Ekzemplaro 1989
 Reta Vortaro <http://www.reta-vortaro.de/revo/>
 Aktoj de la Akademio
 Berlina Komentario 2012
 Kabe: Vortaro de Esperanto 1985
 Erich-Dieter Krause: Grosses Wörterbuch Deutsch-Esperanto 2007
 Erich-Dieter Krause: Plena Vortaro Esperanto-Germana 2018
 Umberto Broccatelli: Vocabolario Esperanto-Italiano 1984
 Carlo Minnaja: Vocabolario Italiano-Esperanto 1996
 Fernando de Diego: Gran Diccionario Español-Esperanto 2003
 Boris Konratjev: Bolšoj esperanto-russkij slovar <http://eoru.ru/sercxo/>
 Peter J. Benson: Comprehensive English-Esperanto Dictionary 1995
 John C. Wells: English-Esperanto-English Dictionary 2010
 Alen Kardec, Alfonso Costa: Novo Dicionário Português-Esperanto 1987
 Rüdiger Eichholz: Esperanta Bildvortaro 1988
 Petro de Smedt: Vortaro Nederlandas – Esperanto – Nederlands 2004
 Petro Desmet' – Jozefo Horvath: Bildvortaro de Esperanto 2012
 Sylla Chaves: Originala Esperanta Bildvortaro 1991
 Praktika Bildvortaro de Esperanto 1979
 Yamazoe Saburoo: Esperanta-Angla Medicina Terminaro 2006
 Eugen Wüster: Enciklopedia Vortaro Esperanta-Germana 1923
 Eugen Wüster: Maĵinfaka Esperanto-Vortaro 1923
 Rudolf Hafenkorn: Technisches Wörterbuch Deutsch-Esperanto 1967
 K. Kalocsay, G. Waringhien: Plena Analiza Gramatiko de Esperanto 1985
 Bertilo Wennergren: Plena Manlibro de Esperanta Gramatiko <http://bertilow.com/pmeg/menuo.html>
 Internacia komerca-ekonomika vortaro en dekunu lingvoj 1990
 André Albault: Anatomia Nomenklatur 1989
 Fervoja Terminaro Esperanto-Magyar, Magyar-Esperanto 1997
 Doug Portmann, Donald Rogers: Kemia kaj Scienc-Teknika Vortaro 1993
 H. Katsumori, S. Makino, J. Makino: Esperanta Terminaro de Fiziko 1992
 H. Paruzel, E. Wojtakowski, J. Lanzoni, R. di Prinzi: Biblia Vortaro 1984
 Marc Bavant: Matematika Vortaro kaj Oklingva Leksikono 2003
 Jan Werner: Matematika Vortaro Esperanta-Ceha-Germana 1990
 Ada Csiszár, Kalocsay Kálmán: 6000 Frazeologiaj Esprimoj Hungaran-Esperantaj 1975
 Stefan Maul: Deklingva Manlibro pri Politiko 1994
 L. Gozmány: Vocabularium Nominum Anomalium Europae septem lingvis redactum 1979
 Priszter Szanszló: Növényneveink 1998
 Brecsán: Orvosi Szótár 2006
 Donáth Tibor: Anatómiai nevek 1986
 Yves Nevelsteen: Komputeko prikomputila terminokolekto
 Sergio Pokrovskij: Komputada leksikono 2006
 M.C. Butler, F. Merrick: Muzika Terminaro kun Alfabeto Indekso
 Alfredo Aragón: Muzika Terminaro 2011
 Terminorum Musicae Index Septem Linguis Redactus 1980
 A. Cherpillod: Muzika leksikono 2013
 V. Horbačuk, F. Poddubnij, L. Tuĥvatullina, G. Ŝilo: Jura Vortaro Esprante-Ruse-Ukraine-Angla 1994
 Tom Arbo Hoeg: Juraj Vortoj kaj Esprimoj 1990
 O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások 1982
 Wilfried Koch: Építészeti stílusok 2005
 Gilbert R. Ledon: Aviada Terminaro 2002
 Polinszky Károly: Műszaki lexikon 1970
 Juhász J., Szőke I., O. Nagy G., Kovalovszky M.: Magyar értelmező kéziszótár 2003
 Magyar Nagylexikon 1993
 Görföl Tibor, Máté-Tóth András: Világvallások 2009
 Arcanum DVD-k / DVD-serio de Arcanum
 És sok egyéb / Kaj multaj aliaj